

Jules Verne

Az arany meteor

Fordította: Sztrókay Kálmán

TARTALOM

ELSŐ FEJEZET

Melyben John Proth bíró a legkellemesebb hivatali kötelességét végzi el, mielőtt kertjébe vonulna vissza.

MÁSODIK FEJEZET

Amely az olvasót Dean Forsyth házába vezeti és megismerteti vele annak öccsét, Francis Gordont és házvezetőnőjét, Mitzet.

HARMADIK FEJEZET

Melyben dr. Sydney Hudelsonról, a feleségéről, mistress Flora Hudelsonról és a nevezettek két lányáról, Jenny és Lou kisasszonyokról lesz szó.

NEGYEDIK FEJEZET

Melyben két levelet vesznek fel a tűzgolyó aktái közé - melyek közül az egyiket a pittsburghi, a másikat a cincinnati csillagdához intézték.

ÖTÖDIK FEJEZET

Melyben Dean Forsyth és doktor Sydney Hudelson minden fáradozásuk ellenére mégiscsak az újságokból hallanak további hírt a meteorujkról.

HATODIK FEJEZET

Amelyben néhány többé-kevésbé fantasztikus változatokat találunk általában a meteorokról és speciálisan Forsyth és Hudelson urak tűzgolyójáról.

HETEDIK FEJEZET

Amelyben Hudelsonné nagyon aggódik a férje miatt, míg viszont a derék Mitz erélyesen helyreigazítja gazdája fejét.

NYOLCADIK FEJEZET

Melyben a sajtó polémiája még jobban elmérgesíti a helyzetet, és amely egy határozott és váratlan megállapítással végződik.

KILENCEDIK FEJEZET

Melyben az újságok, a nép, Dean Forsyth és Hudelson doktor valóságos matematikai orgiákat ülnek.

TIZEDIK FEJEZET

Amelyben Xirdal Zephyrinnek ötlete, aztán még egy ötlete támad.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Amelyben Dean Forsyth és Hudelson doktor súlyos izgalmat élnek át.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Amelyben Stanfortnét türelmetlen várakozásban látjuk viszont, s amelyben John Proth bíró illetéktelennek jelenti ki magát.

TIZENHARMADIK FEJEZET

Melyben, mint azt John Proth bíró sejtette, egy harmadik, majd egy negyedik vetélytárs is felmerül.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Amelyben özvegy Thibautné akaratlanul az égi mechanika legmagasabb problémáiba ártja magát, és nehéz gondokat okoz Robert Lecoeur bankárnak.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

Amelyben J. B. K. Lowenthal kihirdeti a nagy sorsjáték nyertesét.

TIZENHATODIK FEJEZET

Amelyben a kíváncsiak nagy tömege használja ki az alkalmat, hogy Grönlandba utazzék és jelen legyen a csodálatos meteor leesésénél.

TIZENHETEDIK FEJEZET

Amelyben a csodálatos meteor és a Mozik egy utasa találkoznak, - mégpedig az utóbbi Oregon egy utasával, az előbbi a földgömbbel.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

Melyben, hogy hozzájussanak a meteorhoz, Schnack úr és számos cinkosa a betöréstől sem riad vissza.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

Amelyben Xirdal Zephyrin egyre növekvő ellenszenvet érez a meteor iránt, s ami ebből következik.

HUSZADIK FEJEZET

Amelyet talán elégedetlenül olvasnak majd, de amelyet a szerző a történelmi igazság tiszteletben tartásával úgy írt meg, ahogyan egyszer a csillagászat évkönyveiben feljegyzik a történeteket.

UTOLSÓ FEJEZET

Amelyben a történet befejeződik, és az utolsó szó John Proth úré, a whastoni bíróé.

ELSŐ FEJEZET

*Melyben John Proth bíró a legkellemesebb hivatali kötelességét végzi el,
mielőtt kertjébe vonulna vissza.*

Semmi okunk sincs rá eltagadni olvasóink előtt, hogy Virginiában, az Amerikai Egyesült Államokban kell keresnünk azt a várost, ahol ez a különös történet kezdetét veszi. Ha megengedik, Whastonnak nevezzük el s az állam keleti részébe, a Potomac partjára helyezzük. Azt azonban feleslegesnek tartjuk, hogy pontosabban adjuk meg a földrajzi koordinátáit, mert amúgy is hiába keresnénk még az Unió legjobb térképein is.

Március 12-én délelőtt, ezer... szóval abban a bizonyos esztendőben, Whaston lakói közül azok, akik éppen akkor jártak az Exeter úton, a meglehetősen lejtős utcán egy elegáns urat láthattak lassan le s fel lovagolni, míg végül megállott a város közepén, az Alkotmány-téren.

A lovas, igazi yankee-típus, aki valami eredeti előkelőséget árult el, alig lehetett több harmincévesnél. A közepesnél valamivel magasabb volt, erőteljes duzzadó külsejű, jó alakú, barna hajjal és gesztenyeszínű, hegyes szakállal, amely a valóságnál kissé hosszabbnak tűntette fel arcát a gondosan borotvált ajakkal. Bő köpönyeg takarta el egész a lábáig, s a köpönyeg elborította a ló farát is.

Az izgága, táncoló állatot biztos kézzel tartotta féken. Egész megjelenése tetterős, határozott, az első gondolatra cselekvő embert sejtetett. Bizonyára sohasem habozott vágy és aggodalom között, ami az ingadozó jellemek szokása. A megfigyelő azonban azt is észrevehette rajta, hogy türelmetlenségét csak nehezen rejti el a külső hidegség alatt.

Vajon mit keresett itt ebben a városban ez a lovas, akit senki sem ismert, senki sem látott soha? Talán csak arra szorítkozott, hogy átmenjen a városon, vagy itt akart tartózkodni bizonyos ideig? Ha szállodát keresett, akkor csak a választás okozhatott neki gondot, mert Whaston ebben a tekintetben messze földön híres volt. Az Egyesült Államok egyik városában, de más országokban sem találhatott az utazó jobb fogadtatást, szolgáltatászebb kiszolgálást, kitűnőbb ellátást, kifogástalanabb kényelmet, s mindennek tetejében mindent olyan olcsón. Valóban sajnálatos, hogy a térképek nem tüntetik fel a pontos helyét ennek a kiváló tulajdonságokkal felruházott városnak.

De nem, az idegennek nem az volt a szándéka, hogy hosszabb ideig tartózkodjék Whastonban, s a szállodások hívogató mosolya semmi hatást sem gyakorolt rá. Gondolataiba elmerülve, semmivel sem törődve ami körülötte történik, haladt tovább az Alkotmány tér szélén tovavezető úton, amely egy nagy sík teret zárt be... nem is sejtve, hogy mennyire magára irányította a közfigyelmet.

És Isten tudja, ez a közfigyelem milyen izgalomba jutott! Mihelyt feltűnt az idegen lovas, a kapukban már vitatkoztak róla az emberek.

- Honnan kerülhetett ez ide?

- Az Exeter útról jött.

- Igen, de hogy azontúl honnan?

- Azt mondják, hogy a Wilcox kerületen keresztül érkezett be.

- De most már vagy egy félórája lovagol a téren ide-oda.

- Igen, biztosan vár valakit.

- Valószínű, s bizonyos, hogy türelmetlenül vár.
- Folyton az Exeter útra néz föl...
- Mindenesetre onnan jön majd, akit vár.
- De ki lesz az? Nő vagy férfi?
- Valóban... szép és előkelő külseje van.
- Talán azt gondolja, hogy valami találkáról van szó?
- Igen, valami találkáról, de nem olyan értelemben, mint ahogyan ő gondolja.
- Honnan tudja olyan jól?
- Nagyon egyszerű a dolog. Az idegen már háromszor állt meg John Proth úr háza előtt.
- S mivel John Proth úr Whastonban mint bíró működik...
- Igen, azért hát a fiatalembernek bizonyosan valami pöre lesz...
- S az ellenfele mindezideig még nem érkezett meg...
- Úgy van.
- Szép. Nos, Proth bíró majd hamarosan kibékíti őket egymással.
- Igen... ő nagyon ügyes ember.
- S azonfelül derék ember.

Valóban lehetséges, hogy ez volt az ok, amiért a lovas Whastonban megjelent. Már több ízben megállította a lovát John Proth kapuja előtt, de nem szállott le a nyeregből. Csak nézte a kaput, egy-egy pillantást vetett a ház ablakaira, de nyugodtan ülve maradt, mintha várná, hogy megjelenjék valaki a küszöbön, míg aztán a türelmetlenül kapálódzó lova továbbmenésre ösztökélte.

Mikor aztán ismét megállott ugyanott, a kapu hirtelen kinyílt, a járdára vezető pár lépcsőn megjelent egy úr.

Amint észrevette az idegen a megjelenőt, megemelte kalapját és ezekkel a szavakkal fordult hozzá:

- John Proth úr, ha nem tévedek?
- Én vagyok az - felelt a bíró.
- Egyetlen szimpla kérdésről van szó, amire önnek csak igennel vagy nemmel kell felelnie.
- És az?
- Volt ma reggel önnel valaki, aki Mister Seth Stanfort után kérdezősködött?
- Nem tudok róla.
- Köszönöm szépen.

A lovas még egyszer megemelte a kalapját, nekieresztette a kantárszárat, s tovaügetett felfelé az Exeter úton.

Most már - így döntöttek mindenfelé - semmi kétség sincs afelől, hogy az ismeretlennek John Prothtal van valami dolga. Abból, ahogyan a rövid kérdésért feltette, nyilvánvaló volt, hogy ő az a Seth Stanford, aki elsőnek érkezett a megbeszélt találkozóra. Csakhogy most még egy

érdekes talány merült fel: végleg elmulasztották a találkozás időpontját és elhagyja a várost az ismeretlen lovas, hogy vissza se térjen többé?

Minthogy Amerikában vagyunk, tehát a fogadások olyan igazi hazájában, amilyen sehol másutt nincs, minden nehézség nélkül elhihetjük, hogy számtalan fogadást kötöttek arra vonatkozóan, hogy visszajön-e hamarosan az idegen, vagy végleg elment. Számtalan fogadás történt fél dollártól öt centig, a szállodák személyzete és a téren összesereglett kíváncsiak közt. Magasabb összeg nem igen fordult elő, de bizonyos, hogy a pénzt a vesztes pontosan meg fogja fizetni, s a nyertes mosolyogva dugja majd zsebre, mert valamennyien föltétlen becsületes emberek voltak.

John Proth bíró megelégedett azzal, hogy tekintetével követte a Wilcox kerület felé igyekvő lovast. Filozófus volt ez a John Proth bíró, okos hivatalnok, aki mondhatjuk, félszázad tudását és bölcsességét halmozta fel önmagában, habár ő maga is csak ötvenesztendős volt. Így tehát már okosnak és bölcsnek kellett lennie, amikor megpillantotta a napvilágot. Vegyük még ehhez hozzá, hogy mint aggregénynek - ez is egy további, megdönthetetlen bizonyítéka okosságának -, az életét sohasem zavarták meg a gondok, ami, mint azt mindenkinek be kell látnia, lényegesen megkönnyíti a bölcsesség gyakorlati értékesítését. Whastonban születvén, még ifjú korában is alig, sőt sohasem hagyta el szülővárosát, és itt mindenki szerette és őszintén tisztelte, aki csak az ő bírói kerületébe tartozott.

Egyenes jellemű ember lévén mindig engedékenynek bizonyult a gyöngékkal, sokszor még a mások hibáival szemben is, s hivatását elsősorban úgy értelmezte, hogy a döntés végett rá bízott vitás dolgokban megegyezést teremtsen, és a feleket, akik ítélőszéke elé járulnak, megbékélve küldje haza, legömbölyítse a szögleteket s éleket, minden kereket egyformán jól megolajozzon és lehetően legyöngítse minden ütközést, ami utóvégre a legtökéletesebb társadalmi rendben is előfordul.

John Proth elég kedvező anyagi viszonyok közt élt. Hogy a bírói hivatalt töltötte be, ezt inkább műkedvelésből tette és nem is jutott soha eszébe, hogy magasabb állás után vágyakozzék. Kívánta a nyugalmat, a maga és a mások számára, minden embert közeli szomszédnak tekintett, akikkel mindenképpen jóban akart lenni. Régi szokása volt a korai kelés és a korai lefekvés. Ugyan olvasgatta néha a régi és az újvilág kedveltebb íróit is, de azért legtöbbször megelégedett a város tiszteletreméltó és derék helyi újságjával, a Whaston News-szal, melyben a hirdetések több helyet foglaltak el, mint a politika. Mindennap egy-két órát szokott sétálni, ami alatt a kalapja erősen rongálódott a sok köszönetéstől, úgy hogy három hónapoként volt kénytelen új kalapot vásárolni. A sétaidőn és a hivatalos tevékenységére fordított időn túl a nyugalmas, szépen berendezett lakásában maradt és gondozta kertjében a virágokat, melyek azzal hálálták ezt meg, hogy friss illatukkal és szép színeikkel gyönyörködtették őt.

Ezután, hogy pár vonással lerajzoltuk John Proth jellemét és a képet megfelelő keretben helyeztük el, könnyen érthető lesz, hogy a nevezett bírót csöppet sem hozta ki nyugalmaiból az idegennek hozzá intézett kérdése. Ha ez talán a házigazda helyett, Kate-hez, az öreg gazdasszonyhoz fordul, ő már valószínűleg többre is kíváncsi lett volna. Nem engedte volna el és megkérdezné, hogy mit kell mondania, ha valaki majd kérdezősködik utána és mindenesetre jólesett volna neki, ha meghallja, hogy az idegen a délelőtt vagy a délután folyamán visszajön-e vagy nem Mr. John Proth házához.

John Proth maga sohasem bocsátott volna meg magának ilyen indiszkréciót, ilyen kíváncsiságot, de a gazdasszonyának, aki elvégre a gyöngébb nemhez tartozott, el tudta nézni. Nem. Mister John Proth észre sem vette, hogy az idegen megjelenése, ott-tartózkodása és végül az eltűnése mennyire feltűnt az Alkotmány tér szájtátó népségének, s kapuját becsukva nyugod-

tan visszavonult, hogy megöntözze kertjében a virágokat: a rózsákat, gerániákat, íriszeket, rezedákat.

A kíváncsiak nem tettek eképpen, hanem tovább is állva maradtak és vártak.

A lovas eközben végére ért az Exeter útnak, amely mint egy ütőér vonult végig a város nyugati részén. Mikor a Wilcox külvárosba érkezett, amelyet ez az út köt össze Whaston centrumával, megállította lovát s körülnézett. Erről a pontról az egész környéket sok mérföldre beláthatta s áttekinthette három mérföldnyire a sokszor kanyargó utat egész a Steel házcsoportjáig, melynek tornyai a Potomac túlsó partján meredtek az égnek. A tekintete végigsiklott az úton, de hiába. Nyilvánvalóan nem fedezte fel, amit keresett. Emiatt aztán olyan élénk és türelmetlen mozdulatokra ragadtatta magát, amik a lovára is átterjedtek, úgy, hogy erősen tartania kellett a kantárt.

Tíz perc múlt el így, aztán a lovas újra lassú léptekkel lement az Exeter úton, s ötödször is megjelent a nyílt térségen.

- Utóvégre is - mormogta magában az órájára pillantva, még nem lehet szó késésről. Tíz óra hét percre van megbeszélve, s most még csak fél tíz. Whaston és Steel, ahonnan őneki kell jönnie, ugyanolyan messze van egymástól, mint Whaston és Brial, ahonnan én jöttem s alig húsz perc alatt ideértem. Az út jó, az idő száraz, s nem tudok róla, hogy valami áradás talán elvitte volna a hidat. Így hát nincs ok a késésre, nem lévén semmi akadály sem. Ha ilyen körülmények közt mégsem érkezik meg a találkára, akkor nem akar jönni. A pontosság annyit jelent, mint a megbeszélte helyen, a megbeszélte időben megjelenni, de nem azt, hogy idő előtt ott legyen az ember. Tulajdonképpen én nem vagyok pontos, mert jóval korábban érkeztem meg, mint ahogyan egy rendes emberhez illik. Természetes, hogy - az egyéb érzelmektől eltekintve - az egyszerű udvariasság is azt követelte, hogy én legyek itt elsőnek a találkozón.

Ez a monológ egészen addig eltartott, amíg az idegen leért az Exeter úton, s nem végződött be előbb, míg a ló patkói nem kopogtak a tér makadám kövezetén.

Azok tehát, akik az idegen visszatérésére fogadtak, megnyerték a fogadást. S ezek igen barátságos arccal üdvözölték őt, amint a szállodák előtt elleptetett, míg a vesztesek csak vállvonogatással köszöntötték.

Végre tízet ütött a városház órája. A lovát megállítva az idegen végigolvasta az óraüteseket és meggyőződött arról, hogy a nyilvános óra megegyezik a zsebórájával.

Most tehát még hét perc hiányzott a találka meghatározott időpontjától, ami csakhamar szintén letellett.

Seth Stanford megfordult az Exeter út felé és nyilvánvaló volt, hogy sem ő, sem a lova nem tudtak nyugodtan maradni.

Az úton most élénk volt a forgalom. Azokkal, akik felfelé tartottak, Seth Stanford egyáltalán nem törődött. Minden figyelmét csak azokra fordította, akik lefelé jöttek és ezeket figyelmesen vizsgálta, mielőtt megjelentek az út felső végén.

Az Exeter út olyan hosszú, hogy gyalogosan tíz perc is kell, amíg végigmehet rajta az ember, gyorsan hajtott kocsin, vagy sebesen ügető lovon három-négy perc.

A gyalogosokkal természetesen nem törődött a lovas, szinte nem is látta őket. A legmeghittebb barátja elmelehetett volna gyalog közvetlen mellette és bizonyára nem is veszi észre. A várt személy csak kocsin vagy lovon jöhetett.

Megérkezik az említett időre? Még három perc hiányzott hozzá, éppen elég, hogy azalatt le tudjon jönni az Exeter úton, de a magaslaton nem mutatkozott sem kocsí, sem kerékpár vagy motorbicikli, még kevésbé automobil, amely óránként nyolcvan kilométernyi sebességgel száguldva valamivel a megbeszélt idő előtt odaérkezhetett volna a találkozóra.

Seth Stanford még egy utolsó tekintettel végigmérte az Exeter utat. Szemében villám cikázott keresztül a pupilláján, s a megmásíthatatlan elhatározás hangján mormogta maga elé.

- Ha tíz óra tíz percre nem lesz itt, akkor egyáltalán nem házasodom meg.

Mint felelet erre a nyilatkozatra, ugyanebben a pillanatban lódobogást lehetett hallani az utca felső végéről. A pompás lovon fiatal hölgy ült, elegáns biztossággal. Az emberek kitérték előle, úgy, hogy egész a térig semmi akadály sem került eléje.

Seth Stanford felismerte benne azt, akit várt, s a vonásai megnyugodtak. Sarkantyúba kapta a lovát és nyugodt léptekkel a bíró háza elé léptetett.

Ez természetesen még kíváncsibbá tette a tömeget, anélkül azonban, hogy az idegen erről a legkisebb tudomást vette volna.

Pár másodpercre rá a hölgy is ott termett, és két lépéssel a kapu előtt megállította tajtékzó lovát.

Az idegen köszöntötte:

- Üdvözlöm önt, Miss Arcadia Walker...

- És én önt, Mister Seth Stanford - felelte Arcadia Walker kecses mozdulattal meghajtva fejét.

Magától értetődik, hogy a bennszülöttek egy pillanatra sem vesztették el szemük elől a párt, akiket nem ismertek.

- Ha valami pör miatt jönnek - sugdolódtak egymás közt -, akkor azt kívánhatja az ember, hogy mindkettő számára kielégítően végződjék.

- Úgy is lesz, különben Mister Proth nem lenne az az ügyes ember, aki!

- És ha még egyikük sem házas, akkor az lenne a legjobb, ha a dolog házassággal végződne.

Így röpködtek ide-oda a szavak, így nyilatkoztak a henyélő emberek, de úgy látszott, hogy sem Seth Stanford, sem Arcadia Walker nem törődtek a különben meglehetősen tolakodó kíváncsiskodással.

Seth Stanford éppen le akart szállni a lóról, hogy bekopogtasson, mikor a kapu kinyílt.

Mr. John Proth megjelent a küszöbön, de most szorosan mögötte feltűnt Kate is, az öreg gazdasszony. Mindketten hallották a ház előtt a lódobogást, s a bíró a kertjét, a gazdasszony a konyháját hagyta ott, hogy megtudja, mit jelent ez.

Seth Stanford tehát a nyeregben maradt és onnan fordult a bíróhoz:

- John Proth bíró úr, - szólt -, Seth Stanford vagyok Bostonból, Massachusettsből.

- Végtelenül örülök, hogy megismerhettem önt, Mister Seth Stanford.

- S ez a hölgy Arcadia Walker kisasszony Treusonból, New Jerseyből.

- Boldog vagyok, hogy Miss Arcadia Walkerrel szemben állhatok.

S John Proth előbb megnézte az idegent, aztán minden figyelmét a fiatal hölgy felé irányította.

Miss Arcadia Walker elragadó hölgy volt, s olvasóink meg fogják bocsátani, ha most mindjárt röviden lefestjük őt. Kora: huszonnégy év. Szeme: világoskék. Haja: sötét gesztenyeszínű. Arcszíne: friss, amit a szabad levegő pirosra festett. Fogai: kifogástalanul fehérek és teljesen szabályosak. Nagysága: valamivel a közepesen túl. Tartása: kitűnő. Mozdulatai: megvesztegetően hajlékonyak, tán kissé ideges bájjal teltek. Amazonruhájában hajlékonyan vette át a ló mozgását, amely versenyt kapálta a földet a Seth Stanfortéval. Finom kesztyűs keze szinte játszott a kantárszárral, s minden szakértő azonnal megállapíthatta, hogy kiváló és gyakorlott lovas. Az egész megjelenése az igazi előkelőség bélyegét viselte magán, s az Unió felső társadalmi osztályának azt a bizonyos jellegét, amit az amerikaiak arisztokráciájának lehetne nevezni, ha ez a megjelölés nem ütne el oly kirívóan az újvilág demokratikus ösztönétől.

Miss Arcadia Walker New-Jerseyben született. Minden közelebbi rokonság nélkül, teljesen szabadon a cselekvéseiben, a vagyona miatt függetlenül, és kissé kalandos hajlamú természetével, mint minden fiatal amerikai lány, teljesen a maga ízlése szerint élt. Mivel több éven át nagyon sokat utazott és bejárta Európa nagyobb országait, alaposan ismerte mindazt, ami Párizsban, Londonban, Berlinben vagy Rómában történt, vagy divat volt. Azonkívül amit a szakadatlan vándorlásai közben látott és hallott, még anyanyelvükön is tudott beszélni a franciákkal, angolokkal, németekkel és olaszokkal. Rendkívül művelt nő volt, mert tanítója - aki különben ma már a föld alatt pihen - valóban a legnagyobb gonddal nevelte őt fel. A gyakorlati üzleti érzék sem hiányzott belőle; ezt bebizonyította vagyona kezelésével, amiben nagyon ügyesen tudta érvényesíteni az érdekeit.

Amit Miss Arcadia Walkerről mondtunk, az szimmetrikusan - igen, ez a helyes kifejezés - Mr. Seth Stanfortra is alkalmazható. Ez is éppolyan független ember volt, ugyanolyan gazdag, éppúgy szeretett utazni és bejárta az egész világot, csak abban különbözött Arcadiától, hogy az ő szülővárosa Boston volt. Télen állandó látogatója volt az óvilág városainak és itt sokszor találkozott kalandos természetű honfitársaival. Nyáron visszatért hazájába és nagyrészt a tengeri fürdőkön tartózkodott, ahol a gazdag jenki családok nyaraltak, s itt találkozott több ízben Miss Arcadia Walkerrel.

A két életvidám fiatal lény egyforma ízlése egyre közelebb hozta őket egymáshoz, s Ádám kíváncsi ivadéka, de még inkább Éva leányai azt mondták róluk, hogy az Isten is egymásnak teremtette őket. Hogyne illettek volna össze egyforma utazó kedvükkel, amely mindig oda ösztökélte mindkettőjüket, ahol valami politikai vagy katonai esemény keltette fel a nyilvános érdeklődést! És így nem is lehet csodálkozni azon, ha Miss Arcadia Walker és Mr. Seth Stanfort arra a gondolatra jöttek, hogy egyesítsék életpályájukat, ami elvégre semmit sem változtatott szokásaikon. Ekképpen nem két hajó voltak, melyek közül az egyik követi a másikat, hanem egyetlen jól felszerelt, jó vitorlájú, jól vezetett hajó, amely megállhatta helyét a világ minden tengerén.

Tehát nem pör, nem tárgyalás, nem valami ügyes-bajos dolog rendezése volt, ami Seth Stanfortot és Miss Arcadia Walkert ennek a városnak a bírāja elé hozta. Nem, elintézve az illetékes hatóságaiknál, Massachusettsben és New-Jerseyben a törvényes formalitásokat, megbeszélték ezt a találkozást március 12-ére az említett időpontra, tíz óra hét percre, hogy megkössék azt a szövetséget, amivel az ember, ahogyan mondani szokás, élete legfontosabb lépését teszi meg. Mr. Seth Stanfort és Miss Arcadia Walker a leírt módon bemutatkoztak, John Prothnak tehát nem maradt más hátra, mint megkérdezni, hogy miért jelentek meg előtte.

- Seth Stanfort Arcadia Walker kisasszony férje óhajt lenni - mondta az egyik.

- És Miss Arcadia Walker Mister Seth Stanfort felesége - tette hozzá a másik.

A bíró udvariasan hajolt meg előttük ezekkel a szavakkal:

- Rendelkezésére állok önnek, Mister Stanfort, és önnek is Miss Arcadia Walker.

A két fiatal most kecsesen meghajolt.

- Mikor lenne alkalmas önöknek, hogy összeadjam önöket? - kérdezte John Proth.

- Mindjárt ezen a helyen, ha nincs most önnek egyéb elfoglaltsága - felelte Seth Stanfort...

- Mert azonnal elhagyjuk Whastont, mihelyt én Mistress Stanfort lettem - jelentette ki Miss Arcadia Walker.

Proth bíró elárulta magatartásával, hogy mennyire sajnálja, és vele együtt az egész város, hogy a szép fiatal pár, ki csak most ebben a pillanatban tisztelte meg jelenlétével e helyet, nem akar tovább maradni Whaston falai között. Aztán hozzátette:

- Teljesen szolgálatukra állok! - és pár lépést tett oldalra, hogy szabaddá tegye a házba a bejárást.

Azonban Seth Stanfort egy intésével visszatartotta.

- Okvetlen szükséges, hogy Miss Arcadia Walker és én leszálljunk a nyeregből?

John Proth egy pillanatig elgondolkodott.

- Ó, semmi esetre sem, - jelentette ki. - Lovon éppúgy meg lehet esküdni, mint gyalog.

Kétségtelen, hogy még az eredeti Amerikában is nehezen lehetett volna előzékenyebb és készségesebb hivatalnokot találni.

- Csak egy kérdést engedjenek meg - folytatta John Proth. - Elintézték a törvényes formákat?

- Természetesen - biztosította Seth Stanfort.

S ezzel átnyújtott két nagy borítékot, bennük a bostoni és trentoni hatóságok által, az előírt díjak lefizetése ellenében kiszolgáltatott engedéllyel.

John Proth átvette az iratokat, feltette aranykeretű pápaszemét és figyelmesen átolvasta a hivatalos és hatósági bélyegzővel hitelesített papírokat.

- Az iratok rendben vannak - mondta -, tehát kész vagyok önöknek kiállítani a házasságlevelet.

Senkisé fog csodálkozni azon, hogy az egyre nagyobb számban növekvő kíváncsiak serege körülfogta az ifjú párt, mint megannyi tanú az ünnepélyes aktusnál, amely más országban rendkívülinek tűnt volna fel. Ez azonban nem bántotta a jegyeseket, sőt nem is vették rossz néven.

John Proth ismét felállt a lépcső első fokára és hangosan, mindenki számára érthető hangon mondta:

- Mister Seth Stanfort, önnek komoly szándéka feleségül venni Miss Arcadia Walkert?

- Igen.

- És ön, Miss Arcadia Walker, beleegyezik abba, hogy Mister Seth Stanfort a férje legyen?

- Igen.

A bíró pár pillanatig gyűjtötte magában a méltóságot, s aztán olyan komolyan, mint ahogy a fényképész az objektív felnyitása pillanatában mondja: „Most nyugodtan és barátságosan kérem!” - nagy nyomatékkal mondta:

- A törvény nevében házastársaknak jelentem ki önöket, Mister Seth Stanford Bostonból és Miss Arcadia Walker Treutonból.

A két ifjú házastárs közelebb ment hozzá, s megragadta kezét, mintegy megpecsételve az épp most befejezett aktust.

Egyúttal azonban át is nyújtottak mindketten egy-egy ötszáz dolláros bankjegyet.

- Tiszteletdíj képpen - mondta Seth Stanford.

- A város szegényei számára - tette hozzá Mistress Seth Stanford. Aztán még egyszer meghajoltak a bíró előtt, megeresztették lovaik kantárszárát és elvágattak a Wilcox negyed irányába.

- Na ja, jó, jó! - kiáltott fel Kate, akit a csodálkozás annyira elkábított, hogy kivételesen tíz percen keresztül szótlánul állott ott.

- Mi az, Kate? - kérdezte John Proth.

Az öreg Kate eleresztette köténye szögletét, amelyet egy percre, mint tanult kötélverő sodort össze.

- Oh, nem tudom, csak azt hiszem, bíró úr - vallotta be -, hogy ez a két ember igazán bolond!

- Kétségtelenül, kedves Kate, kétségtelenül, - egyezett bele John Proth, ismét kezébe véve öntözőkannáját. - De hát olyan nagyon csodálatos az? Nem mindig bolond emberek azok, akik megházasodnak?

MÁSODIK FEJEZET

*Amely az olvasót Dean Forsyth házába vezeti és megismerteti vele annak öccsét,
Francis Gordont és házvezetőnőjét, Mitzet.*

- Mitz... Mitz!
- Mi az, fiacskám?
- Mi van Dean bácsival?
- Azt bizony én sem tudom.
- Talán beteg?
- Most még nem. De ha így megy tovább, biztosan az lesz.

Ez a beszélgetés egy huszonhárom éves fiatalember és egy hatvanöt éves asszony között folyt le, mégpedig egy ház ebédlőjében, a már többször említett Whaston városának Erzsébet utcáján, amely városban éppen most ment végbe még az amerikai minták szerint is oly eredeti házasságkötés.

Az Erzsébet utcának ez a háza Mr. Dean Forsythé volt.

Mister Dean Forsyth ötvenöt esztendő volt és ez eléggé meg is látszott rajta. Hatalmas, feltűnő fej, kis szemek nagyon erős üvegű szemüveggel, gyöngén hajlott vállak erős nyakkal, amelyre minden évszakban duplán körültekert kendő volt csavarva az álláig, bő, ráncos kabát, puha mellény, melynek alsó gombjai mindig nyitva voltak; a kissé rövid nadrág szárai alig értek a cipőig, borzas haj hátul a tarkón ülő magas sapkával, ezerráncú arc, amely, mint csaknem valamennyi észak-amerikainál, hegyes szakállban végződött, izgékony természet, amely mindig csak két milliméternyire volt a dühtől... ez lehet körülbelül Mr. Dean Forsyth arcképe, akiről az öccse, Francis Gordon és gazdasszonya, Mitz március 21-ikén reggel beszélgettek.

Francis Gordont, aki korán elvesztette a szüleit, Dean Forsyth nevelte fel, az anyjának bátyja. Habár a bátyjától annak idején bizonyos vagyont remélhetett örökölni, nem gondolt arra, hogy ne kelljen valami komolyabb munkával is foglalkoznia és Mr. Forsyth ugyanezen a véleményen volt. Az öccse tehát először megszerezte az általános műveltséget a híres Harvard Egyetemen, aztán jogot kezdett tanulni. Most mint ügyvéd működött Whastonban, s úgy ismerték, mint az özvegyek és árvák legügyesebb szószólóját, s az apróbb ügyes-bajos dolgok legjobb elintézőjét. Alaposan ismerte az ország törvényeit, s kitűnt folyékony beszélőképeségével s meggyőző, fülbemászó hangjával. Fiatal és öreg kollégái egyformán megbecsülték s egyáltalán nem is volt ellensége. Tekintélyes külső, sűrű gesztenyebarna hajjal, szép, fekete szemmel, szellemes, de csípősség nélkül, szolgálatkész de nem tolakodó, a sport minden ágában járatos, aminek az amerikai oly szívesen áldoz... nem volt tehát csoda, hogy a város előkelő ifjai között is az elsők közé tartozott. Miért ne merhette volna tehát felajánlani szívét az elragadó Jenny Hudelsonnak, doktor Hudelson és felesége, született Flora Clarish leányának?

Egyelőre azonban korán lenne felhívni az olvasó figyelmét erre a fiatal hölgyre. Jenny Hudelsont a családjának keretében megfelelőbben léptethetjük színpadra, s ennek az ideje még nem érkezett meg. Soká azonban nem fog ez sem tartani. Egyelőre azonban kénytelenek vagyunk szigorú rendszerességgel haladni ennek a történetnek a kifejtésében, mert a kitérések nagyon megzavarnák.

Mitz a mintacseléd, akihez hasonlót ma már hiába keres az ember, ahhoz a most már kihalt fajtához tartozik, amely a kutya és a macska természetét olvasztja magába: a kutyaét, amely hűséggel ragaszkodik a gazdájához, a macskáét, amely sohasem hagyja el a házat, ahová tartozik. Könnyen elképzelhetjük, hogy Dean Forsyth úrral szemben Mitz mindig ki merte nyitni a száját. Ha nem volt valamiben igaza, nyíltan és őszintén megmondta a szemébe, de olyan megvesztegető fordulatossággal, amit nem is igen lehetne hüen visszaadni. S ha Forsyth mégsem akart belátással lenni, akkor nem maradt hátra számára egyéb, mint otthagyni Mitzet, visszavonulni a szobájába és gondosan bezárkózni.

Dean Forsyth úrnak azonban sohasem kellett félnie attól, hogy itt egyedül lesz. A szobában mindig ott volt már valaki, aki szintén ilyen módon menekült meg Mitz figyelmeztetései és intései elől.

Ez a valaki *Omikron* névre hallgatott. Különös név, amely egy kis embernek a közepesnél kisebb termetéből született, aki, ha az illető nem lett volna olyan nagyon kicsiny, bizonyára még az Omega keresztnévet is megkapta volna. Tizenöt éves korában érte el a négy láb, hat hüvelyk magasságot, s aztán nem nőtt tovább. Igazi neve *Tom Wofe* volt s már ebben a korában állott be a házba szolgának, még Dean Forsyth apja életében. Mivel most ötvenéves volt, kézenfekvő dolog, hogy már harmincöt esztendeje szolgált Francis Gordon nagybátyjánál.

Most be kell szűrnünk ide, hogy miben állott ez a szolgálat. Dean Forsyth úrnak kellett segédkeznie a munkájában, amely munka iránt ő is éppoly nagy szenvedélyt érzett, mint gazdája.

Dean Forsyth úr tehát dolgozott?

Természetesen, habár csak műkedvelésből, de olyan szorgalommal és kitartással, mint arról a történet további folyása alatt ugyancsak lesz alkalmunk meggyőződni.

Mivel foglalkozott Dean Forsyth úr? Orvostudománnyal, jogtudománnyal, irodalommal, művészettel, vagy talán üzletekkel, mint a szabad Amerika oly sok polgára?

Tévedés!

Nos, akkor mivel? - kérdezi az olvasó. - Mégiscsak a tudományokkal?

Azt sem, legalábbis így többes számban nem. Nem, nem a tudományokkal, hanem a tudománnyal, tudniillik valamennyi közül a legmagasztosabbal, kizárólag azzal, amit csillagászatnak hívnak.

Csak bolygók és csillagok felfedezéséről álmodozott. Semmi, de semmi sem érdekelte mindabból, ami a mi földgolyónkon történt, csak a végtelen világegyetemben élt. Mivel azonban itt sem reggelit, sem ebédet nem kaphatott, akarva, nem akarva, kénytelen volt naponként legalább kétszer leszállni onnan. Éppen a mai napon nem szállott alá a megszokott órában; váratott magára, s ezért zsörtölődött Mitz, aki már régen megterítette az asztalt.

- Úgy látszik, egyáltalán nem jön le! - kiáltotta többször.

- Omikron már itt van? - kérdezte Francis Gordon.

- Az?... hiszen mindig ott van, ahol a gazdája! - felelte a gazdasszony. - Nekem igazán nincs elég lábam hozzá - igen, így mondta a tiszteletre méltó Mitz! - hogy felmászam a kakasülőjére.

Ez a bizonyos kakasülő nem volt sem több, sem kevesebb, mint egy torony, amely húsz lábnyira emelkedett a ház fölé; hogy a nevén nevezzük a gyermeket, csillagvizsgáló torony volt. A legfelső emeleten kerek szoba nézett négy ablakkal a négy világtáj felé. A szobában több, forgatható távcső állt, egy nagyon erős nagyítású teleszkóp, s ha a lencsék nem is

látszottak elhasználtaknak, ez nem azért volt, mintha nem használták volna őket. Sokkal inkább lehetett volna attól tartani, hogy Dean Forsyth úr és Omikron fogják alaposan elrontani a szemüket, mivel mindig a műszereik okuláréin tartották őket.

Ebben a szobában töltötték ők ketten a nappal és az éjszaka legnagyobb részét, időnként leváltva egymást. Mindenfelé nézték, figyelték, kutatták a csillagok közti teret, mindenkor abban a reményben, hogy sikerül egy szép felfedezéshez fűzni Dean Forsyth nevét. A tiszta égen a kutatás könnyen ment, s hozzájárult a kedvező körülményekhez az, hogy a torony harminchetes szélességi foknál állt, amely Virginián halad keresztül. Cirrus, nimbus és cumulus felhő itt is akadt elég és mindenesetre több, mint amennyit a gazda és a szolgálja kívánt volna. Mennyi panaszkodás, fenyegetés az égbolt felé, ha a szél ilyen vízgözlabdákat hajtott eléje!

Éppen március utolsó napjai tették kemény próbára Dean Forsyth úr türelmét. Napokon keresztül csökönyösen felhős maradt az ég a csillagászok teljes kétségbeesésére.

Ma aztán, március 21-én, állandóan erős nyugati szél fújt a föld fölött s hajtotta az égbolton a vigasztalanul sötét felhőket.

- Milyen kár! - sóhajtott Dean Forsyth úr, tizedszer a hiábavaló kísérlet után, hogy keresztülhatolhasson a sűrű gőztömegben. - Olyan sejtelmem van, hogy ritka kedvező alkalmat szalasztunk el most, és feltűnést keltő felfedezést mulasztunk el.

- Bizony, az nagyon lehetséges - felelte Omikron -, sőt nagyon is valószínű, mert pár nappal ezelőtt az égbolt rövid tisztulása alatt úgy tűnt fel, mintha láttam volna...

- Én is, Omikron, én is világosan láttam...

- Tehát mindketten, ugyanabban az időben!

- Ohó, Omikron! - protestált Dean Forsyth.

- Igen, igen, ön természetesen elsőnek látta - egyezett bele Omikron sokatmondó vállvonogatással. - Azonban mikor először tűnt fel nekem az illető jelenség, azt hittem, kell... azaz kétségtelen, hogy...

- És én - szakította félbe őt Dean Forsyth -, én határozottan kijelentem, hogy ez csak egy északról dél felé haladó meteor lehet.

- Nagyon helyes, Dean úr, merőlegesen a Nap pályájára.

- A látszólagos pályájára, Omikron.

- Igen, a látszólagosra, ez magától értetődik.

- S ez március 16-án volt.

- Helyes, 16-ikán.

- Két óra, harminchét perc, húsz másodperckor.

- Húsz másodperckor - ismételte Omikron -, mint azt a normál óránk szerint megállapítottam.

- És azóta nem lehetett még egyszer meglátni! - kiáltott Dean Forsyth úr fenyegető mozdulatot téve az ég felé.

- Hogyan is lehetett volna?... Felhők, felhők és mindig felhők! Öt nap óta annyi kék folt nincs az égen, amekkorából egy zsebkendőt szabhatnék ki magamnak!

- Igen, hallatlan balszerencse - mondta Dean Forsyth, lábával dobantva. - Azt hiszem, ez csak velem történhetik meg.

- Igen, csak velünk! - javította ki Omikron, aki gazdájának munkájából felerészt mindig magának követelt.

Tulajdonképpen a környék minden lakójának ugyanannyi joga volt panaszkodni az eget borító felhők miatt. Az egész világot egyformán érdekli, hogy süt-e nap, vagy nem.

De bármennyire is jogos volt az általános panasz a mostani időjárás miatt, senkinek sem jutott eszébe oly bolondul dühbe gurulni miatta, mint ahogyan Dean Forsyth úr tette, mikor a várost olyan sűrű felhőfátyol fedte, hogy azzal szemben a leghatalmasabb távcső is tehetetlen volt.

Ilyen ködös napok egyébként eléggé gyakoriak voltak Whastonban, habár a város a Potomac tiszta vize mellett, s nem a Themze iszapos hullámainak partján feküdt.

Mit láttak, vagy mit véltek látni, tehát március 16-án a gazda és a szolga az ég kitisztulásakor? Nem kisebb dolgot, mint egy golyó alakú hullócsillagot, amely pontosan észak-déli irányban haladt nagy sebességgel és olyan ragyogó fényességet árasztott, amely versenyzett a nap-fénnyel. Mivel azonban a Földtől való távolsága nagyon, nagyon sok ezer kilométert kellett hogy kitegyen, lehető lett volna bizonyos időn keresztül követni, ha nem akadályozott volna meg minden megfigyelést a csökönyös köd.

Ettől az időponttól kezdődve hangzottak folyton a panaszok a kedvezőtlen idő miatt. Vissza fog még tért a hullócsillag Whaston horizontjára? Meg lehet még határozni pályájának elemeit, tömegét, súlyát, természetét? És nem lesz-e talán egy másik asztronómus szerencsésebb és megfigyelheti az égitestet az égnek egy másik helyén? S akkor is Dean Forsyth nevéhez fűzik ezt az égi vándort, amely legelőször az ő teleszkópja elé került, vagy pedig a dicsőség az ő- vagy újvilág valamelyik tudósának jut majd osztályrészül, valamilyen hivatásos csillagásznak, aki éjjel-nappal kutatja az eget?

- Ezek a nagyképmű senkik! - dörmögött Dean Forsyth. - Ezek a rettenetes égi kalózok.

Március 21-én egész délelőtt sem Dean Forsyth, sem Omikron nem voltak képesek a kedvezőtlen időjárás ellenére sem otthagyni az északra nyíló ablakot. Rosszkedvük egyre nagyobb lett, amint az órák múltak. Dean Forsyth végigjártatta tekintetét a messze horizonton, amelyet itt a serbori dombok szabálytalan vonala szegélyezett, s fölötté az éles szél gyorsan hajtotta a szürke felhőket. Omikron lábujjhegyre állt, hogy kicsinysége miatt korlátozottabb látókörét kiszélesítse. Az egyik keresztbe fonta karját és mellére szorította öklét, a másik dobolt az ablakon ráncos ujjával. Néhány madár csiripelve szállt el fölöttük, mintha ki akarná gúnyolni a gazdát és szolgát, akik kétlábúak lévén, nem tudtak felemelkedni a földről. Bizony, ha követhették volna a madarakat, hamarosan átszelték volna a ködréteget és talán meglátták volna a bolygót, amint a napfényben folytatja a pályafutását.

Most kopogtak az ajtón.

Dean Forsyth és Omikron nem hallották meg.

Az ajtó kinyílt és Francis Gordon jelent meg a küszöbön.

Dean Forsyth és Omikron még most sem fordultak hátra.

Az öcs a nagybácsihoz közeledett és gyöngéden megérintette a karját.

Dean Forsyth úr olyan szórakozott pillantást vetett öccsére, mintha a Siriusról vagy legalábbis a Holdról jött volna.

- Mi az? - kérdezte.

- Kedves bácsi, a reggeli várja már.

- Igazán - felelte Dean Forsyth. - tehát vár a reggeli?... Nos hát, mi ketten majd itt fenn várunk.

- Vártok valamit?... Micsodát?

- A Napot! - magyarázta Omikron, akit gazdája beleegyező fejbólintással jutalmazott meg.

- Dehát kedves bátyám, azt hiszem, nem hívtad meg a Napot reggelire és utóvégre nélküle is egész jól asztalhoz lehet ülni.

Mit lehetett erre felelni? Ha a sugárzó égítést egész napon át nem is mutatkozik, Dean Forsyth elég csökönyös lett volna ahhoz, hogy a reggelit csak estére fogyassza el?

Nagyon valószínű, mert a csillagász egyáltalán nem volt hajlandó öccse felhívásának engedelmeskedni.

- Nézd kedves bátyám, - folytatta emez, - Mitz türelmetlen lesz. Azt hiszem elég ennyi!

Dean Forsyth most azonnal tudatára jött a helyzetnek: a jó Mitz türelmetlenségét már régóta ismerte. S hogy külön követet is küldött már, az annyira bizonyította a helyzet komolyságát, hogy habozás nélkül engednie kellett.

- Hány óra van tulajdonképpen? - kérdezte.

- Tizenegy óra negyvenhat perc, - felelte Francis Gordon.

A nagy ingaóra valóban ennyit mutatott, holott a bácsi és az öcs különben pont tizenegy órakor már az asztalnál szoktak ülni.

- Tizenegy óra negyvenhat? - kiáltott Dean Forsyth úr, nagy elégedetlenséget mutatva kétszínűen. - Nem értem, hogyan feledkezhetett meg ennyire Mitz!

- De drága bácsi, már eddig is háromszor zörögtünk az ajtón.

Dean Forsyth úr szépen megindult lefelé a lépcsőn, míg Omikron, aki különben az asztalnál szokott felszolgálni, fentmaradt, hogy a napsütés visszatértét el ne mulassza.

A bácsi és az öcs beléptek az ebédlőbe.

Mitz ott volt és merően ránézett a gazdájára, aki lehorgasztotta a fejét.

- Nos és a Korom? - kérdezte.

- Omikronnak még dolga van a toronyszobában, - felelte Francis Gordon. - Majd csak megleszünk ma önélküle is.

- Örvendek - jelentette ki Mitz nem éppen szívélyes hangon. - Maradjon csak ott a kakasülön, ameddig csak akar, annál jobban fog menni itt minden, ha nincs itt ez az első osztályú fajankó.

A reggeli megkezdődött... de a szájak csak azért nyíltak meg, hogy egyenek. Míg máskor Mitz, miközben az ételeket hozta és a tányérokat cserélte, szívesen beszélt egy kicsit, most összeharapta ajkait. Ez a némaság nyomasztó lett, a kényszer terhes és hogy véget vessen neki, csakhogy éppen mondjon valamit, Francis Gordon megkérdezte:

- Meg van a bácsi elégedve a mai délelőttel?

- Nem, - felelte Dean Forsyth. - Az ég viszonyai nagyon kedvezőtlenek voltak és bosszantott, hogy lehetetlen volt minden megfigyelés.

- Tán valami csillagászati felfedezés van kilátásban?

- Azt hiszem, igen, Francis. Addig azonban semmi bizonyosat nem mondhatok, amíg egy újabb megfigyelés...

- Ez az Forsyth úr - szakította félbe őt Mitz, - ez az, ami már egy hete annyira megbolondítja magát, hogy már majdnem hozzánőtt a tornyához és éjszaka is kimászik miatta a párnáiból. Igen, a múlt éjszaka is háromszor kelt fel, egészen jól hallottam, mert hálstennek nincs vatta a fülemben! - tette hozzá gazdájának egy kézmozdulatára feelve, hogy tudomására adja, hogy nem süket.

- Bizony, úgy van, derék Mitz! - helyeselt Dean Forsyth békülékeny hangon.

Hiábavaló fáradság volt.

- Valami „asztrokómius” felfedezés! - kiáltott a kitűnő gazdasszony felháborodással. - S ha majd alaposan belebetegszik, ha görbére üli a hátát a csövei előtt és elszorítja a tüdejét, akkor... akkor aztán jól néz majd ki. Vagy tán majd lejönnek magához a csillagok, hogy segítsenek magán, vagy talán majd azt rendeli az orvos, hogy pirulák helyett bevegye őket?

Ennek a szónoklatnak már az első hangjaiból megállapíthatta Dean Forsyth, hogy legjobb lesz nem is válaszolni rá. Ezért némán evett tovább, de olyan szórakozottan, hogy többször összecserélte a tányérját a poharával és megfordítva.

Francis Gordon minden elképzelhető módot megpróbált, hogy a társalgást fenntartsa, azonban akár csak a levegőbe beszélt volna. Ezért aztán kibúvót keresve, az időjárásra terelte a szót. Ha az ember nem tud okosabbat mondani, akkor rendesen az időjárásról kezd beszélni, hogy milyen volt, milyen most és milyen lehet. Valóban olyan kimeríthetetlen tárgy ez, melybe a legostobább ember is beleszólhat. Ebben az esetben hozzájárult még az is, hogy Dean Forsyth élénken érdeklődött a légkör kérdései iránt. Mikor pedig egyszerre az ebédlő még jobban besötétedett a sűrű felhőktől, magasra emelte fejét, leejtette a villáját és így kiáltott fel:

- Hát sohasem pusztulnak el ezek az átkozott felhők az égről, még ha valamilyen erős zivatar árán is?

- Nahát - vette át a szót Mitz -, bizony Isten jót is tenne ez után a három heti szárazság után egy kis eső a földnek!

- A földnek, a földnek - morgott Dean Forsyth úr félhangosan, de olyan megvetően, hogy ezt a feleletet idézte elő vele:

- Igenis a földnek, Forsyth úr. Azt hiszem, a föld ér annyit legalább is, mint az ég, ahonnan maga sehogy sem akar leszállani... még az étkezéshez sem!

- Ne izgassa fel magát, jó Mitz néni - mondta Francis Gordon csaknem könnyörögve.

Hiába. A jó Mitz néninek nem olyan volt a természete, hogy egy-kettőre megbékéljen.

- Ej mit, itt nincs semmi „jó Mitz néni” - folytatta felindultan. - Maga még csak a Holdat sem igen nézi, mert akkor tudná, hogy tavasszal kell az eső. Mikor essék, ha márciusban nem esik?

- Kedves bátyám - szólt közbe az öccse -, az igaz is, hogy most március van, tavasz kezdete s ilyenkor olyan az időjárás, amilyennek lennie kell. Nemsokára azonban itt lesz a nyár s akkor tisztább égbolttal ajándékoz meg minket. Akkor kedvezőbb viszonyok közt folytathatod a munkásságodat. Csak egy kis türelmet, kedves Dean bácsi!

- Türelmet... türelmet? Mondod? - felelte Dean Forsyth, akinek a homloka most borultabb volt, mint odakünn az ég. - Türelemről beszélsz? S ha azalatt olyan messzire megy majd, hogy nem látni többet? S ha nem mutatkozik többé a látóhatár fölött?

- Kicsoda? - szólt itt közbe Mitz. - Kiről van szó?

Ebben a pillanatban Omikron hangja szólalt meg:

- Mister Forsyth!... Mister Forsyth!

- Mi újság? - kiáltott a műkedvelő csillagász, s hevesen hátrarúgva a széket az ajtóhoz sietett.

Még oda sem ért, mikor fényes sugárkéve ömlött be az ablakon s ezer csillogással táncolt végig az asztal üvegein és poharain.

- A Nap!... a Nap! - örvendezett Dean Forsyth, s rohant fel a lépcsőn.

- Jóságos Isten! - sóhajtozott Mitz egy székre roskadva. - Most megint elment s ha aztán újra bezárkózik a padláson a Korommal, akkor aztán szólhat neki valaki! A szelet nem lehet nehezebben zsákba fogni! De hát az ennivaló a szentlélek segítségével úgy is elfogy... S mindez a csillagok miatt!

Így zsémbelt a kitűnő Mitz az ő legtöbbnyire nyakatekert nyelvén, habár a gazdája nem is hallhatta. De ha hallotta volna, akkor is hiába lett volna minden szóbeszéd.

A gyors szaladástól elfulladt lélekzettel lépett Dean Forsyth az obszervatóriumába. Délnyugati szél keletkezett, amely a felhőket inkább kelet felé hajtotta. Máris nagy területen derült ki az ég a zenit körül, ahol múltkor a meteort észrevették. A szobát most ragyogóan bevilágította a nap.

- Nos - kérdezte Mr. Dean Forsyth -, mi újság?

- Itt a Nap - felelte Omikron -, de nem sokáig, mert nyugat felől ismét új felhők közelednek.

- Egyetlen percet sem szabad elvesztenünk! - kiáltott Forsyth úr, és már is beigazította távcsövét, míg a szolgálja is ugyanazt tette a teleszkóppal.

Körülbelül negyven percig ültek elmerülve a műszereik előtt. Türelmesen, de azért lázas hévvel forgatták a beállító csavarokat, hogy a távcsövet mindig a kellő irányban tartsák.

S milyen aprólékos gonddal kutatták keresztül-kasul az égbolt látható részének minden zegét-zugát! Ilyen és ilyen egyenes emelkedés és ilyen meg ilyen deklináció mellett jelent meg először előttük a tűzgolyó - nyilvánvalóan a legegyszerűsebb úton Whaston zenitje felé.

Most semmit, de semmit sem lehetett belőle felfedezni! Csak az egészen felhőtlen égdarabot látták, amely oly nagyszerű sétatere lehetett volna a meteoroknak! Egyetlen világító pont sincs ebben az irányban. Semmi nyoma a bolygónak!

- Semmi, egyáltalán semmi! - mondta Dean Forsyth, miközben megtörölte szemét, mit az erőltetett nézéstől könnybe lábasztott.

- Semmi, - dadogta Omikron is résztvevő visszhangként.

A további megfigyelésekre már nem volt idő. A felhők újra eltakarták az eget, s nem lehetett remélni mára még egyszer kitisztulást. Nemsokára egyetlen piszkos szürke tömeget alkottak a gőzlabdák, s finom eső kezdett szitálni. Most már nem maradt egyéb hátra, a gazda és a szolgálja legnagyobb bánatára, mint végleg lemondani minden megfigyelésről.

- És mégis - mondta Omikron - egészen biztosak lehetünk benne, hogy láttuk.

- És mennyire biztosak lehetünk! - erősítette Dean Forsyth karját fenyegetően emelve az ég felé.

S olyan hangon, amelyben nyugalanság és féltékenység vegyült, tette hozzá:

- Mi egészen biztosak vagyunk a dolgunkban, csak hogy mások is éppúgy észrevették, mint mi... hacsak nem voltunk mégis mi az egyetlenek. Még csak az kellene, hogy ő is felfedezte volna... ő... Sydney Hudelson!

HARMADIK FEJEZET

Melyben dr. Sydney Hudelsonról, a feleségéről, mistress Flora Hudelsonról és a nevezettek két lányáról, Jenny és Lou kisasszonyokról lesz szó.

- Csak az az intrikus, az a Forsyth, csak az is észre ne vette volna! Csak az ne!

Ekképpen szólt magában dr. Sydney Hudelson március 21-én reggel a dolgozószobájának magányában.

Ez az ember tulajdonképpen orvos volt, s ha mint ilyen, Whastonban alig működött, ennek az volt az oka, hogy szívesebben szentelte idejét és eszét a legvilággraszolóbb és a legnehezebb problémáknak. Dean Forsythnak kebelbarátja volt, de egyúttal riválisa. Őt is ugyanaz a szenvedély hajtotta, mint amaszt és öneki sem volt más iránt érzéke, mint az ég végtelensége iránt és miként a barátja, ő sem riadt vissza semmi fáradságtól a világmindenség csillagászati rejtelseinek kibogozásában.

Hudelson doktornak csinos vagyona volt, amely részben az övé volt, részben a felesége, született Flora Clarish révén került a házhoz. Gazdaságos kezelésben elég volt, hogy biztosítsa a házastársak és két lányuk, Jenny és Lou jövőjét, kik közül az egyik tizennyolc, a másik tizennégy éves volt. Ami a doktor korát illeti, virágosan fejezván ki, azt mondhatnók, hogy már a negyvenhetedik tél hava ragyogott a fején. Csakhogy ez a szép hasonlat ezen a helyen sehogy sem áll meg, mert Hudelson doktor olyan kopasz volt, hogy semmi dolga sem akadhatott rajta a borbély ollójának.

A Sydney Hudelson és Dean Forsyth közt kimondatlanul lappangó csillagászati versengés bizonyos mértékben meg is zavarta az egyébként oly baráti kötelékben levő két család egymáshoz való viszonyát. A két férfi egyébként nem egyik vagy másik bolygóért vagy állócsillagért versengett, mert az égitestek, melyeknek első fölfedezője rendszerint ismeretlen, úgyszólván az egész világ közös kincsei, azonban nem ritkán fordult elő, hogy a meteorológiai és csillagászati megfigyeléseik olyan élénk eszmecserére szolgáltattak alkalmat, amely sokszor majdnem verekedéssé fajult.

Ami még inkább elmérgesítette volna ezeket a viszálykodásokat, sőt maga idézte volna elő őket és sajnálatra méltó eseteket hozott volna létre, az egy esetleges Forsythné asszony lenne. Szerencsére nem élt ilyen hölgy, mert az, akinek őt feleségül kellett volna venni, agglegény maradt és egyáltalán soha nem is gondolt házasságra. Így tehát nem volt Forsythné asszony, aki még jobban elrontotta volna a dolgokat azon a címen, hogy békíteni akar és ennél fogva mindig megvolt a remény arra, hogy a két csillagász közt felmerülő ellentétek békés megoldást nyerjenek.

Másrészről ugyan ott volt Hudelsonné asszony, de ő kiváló asszony volt, kitűnő anya, éppoly kitűnő háziasszony s amellet nagyon békés természetű, képtelen minden becsmérlésre más asszonnyal szemben, olyan asszony, aki nem perlekedéssel ébred, veszekedve ebédel, mint annyi nő az ó- és újvilág mindenféle társadalmi osztályában.

A feleségek eme mintaképe komolyan igyekezett lehűteni férjét, mikor az a felindulástól kivörösödött koponyával jött haza kedves barátjával, Forsyth-szal való vitatkozásából. Azonfelül Hudelsonné természetesen találta, hogy ura a csillagászzal foglalkozik, az égbolt mélységeiben él, csak leszálljon onnan, mikor erre megkérte. Éppen ellenkezőleg, semmiképpen sem volt terhére férjének, mint Mitz néni, aki egyenesen kínozza gazdáját. Eltúrte, ha várat magára az ebédidőnél, nem duzzogott akkor sem, ha nagyon későn jött az asztalhoz,

hanem inkább azon fáradozott hogy az ételeket mégis a legjobb állapotban találja eléje. Azért maga is nyugtalankodott néha a munkája miatt, s a jó szíve sugallatára igyekezett felvidítani őt, ha a csillagász olyan messze kóválygott el a határtalan mindenségben, hogy nem talált onnan vissza.

Röviden, olyan asszony volt, amilyent minden férfinak kívánhatunk, különösen a csillagászoknak. Sajnos azonban az ilyen mintaasszonyok legtöbbször csak regényekben fordulnak elő...

Jenny, az idősebb lány, úgy látszott, anyja nyomdokain fog járni s ugyanolyan életpályát fut meg. Francis Gordon, Jenny Hudelson jövőbelije nyilvánvalóan a legboldogabb férj lesz. Anélkül, hogy le akarnók becsülni az amerikai hölgyeket, mégis ki kell mondanunk, hogy egész Amerikában aligha lehetne Jenny Hudelsonnál elragadóbb, vonzóbb, a legjobb emberi tulajdonságokkal jobban felruházott fiatal leányt találni. Kedves és bájos szőke lány volt kék szemekkel, friss arccal, szép kezekkel, formás lábakkal, karcsú alakkal, megáldva a természettől bájjal és szerénységgel, jósággal és ésszel. Francis Gordon ugyanúgy szerette őt, mint viszont ő a vőlegényét. Mr. Dean Forsyth öccse az egész Hudelson családnál komoly megbecsülésnek örvendett, amely csakhamar megnyilvánult a házassági ajánlatának készséges elfogadásában. A két fiatal lény nagyszerűen illett is egymáshoz. Jenny kiváló tulajdonságai révén magával viszi a boldogságot az új családba, Francis Gordon jövőjét pedig a nagybátyjáról rá szálló örökség már most biztosította. De hát hagyjuk el a jövőjük festését. Egyelőre a jelenről van szó, amelyben megvan a felhőtlen boldogság minden előjele.

Francis Gordon tehát Jenny Hudelson vőlegénye volt és Jenny Hudelson Francis Gordon menyasszonya, s az esküvőnek, amelyet nem szándékoztak nagyon sokáig elhalasztani, a Szent-András templomban a boldog Whaston főtemplomában O' Garth tisztelendőnél kellett megtörténnie.

Semmi kétség, hogy erre az ünnepségre nagy számban özönlenek majd a vendégek, mert a két tiszteletreméltó család korlátlan megbecsülésnek örvendett; éppolyan bizonyos az is, hogy ezen a napon a kis Lou lesz a legvidámabb, legélénkebb teremtes, aki koszorús lány lesz a szeretett nénje esküvőjén. Alig látott még tizenöt nyarat, tehát joga volt ahhoz, hogy fiatal legyen. S fiatalságát ki is fogja majd használni, ezt nem is kell külön mondani. Mindig és örökké élénk és vidám, huncut kópé, aki még a papa bolygóival is tréfát mer üzni. De hát az ember mindent megbocsát a kópénak. Hudelson doktor az első, aki nevet lánykája tréfáin és büntetésből csókot nyom az arcára.

Hudelson úr alapjában véve rendkívül derék ember volt, csak egy kissé csökönyös és meglehetősen érzékeny. Loun kívül, akinek elnézte ártatlan tréfáit, mindenki tiszteletben is tartotta a szokásait és kedvteléseit. Vakon hódolva a csillagászati és meteorológiai vizsgálódásainak, nagyon féltékeny volt minden felfedezésre, amit csinált, vagy csinálni vélt. Mindamellet megmaradt őszinte baráti érzülete Dean Forsyth, az oly hatalmas versenytársa iránt is. Két vadász ugyanazon a területen valami ritka vadért versengve! Ebből azért eddigelé sem keletkezett semmilyen elhidegülés és nem származott komoly viszálykodás, mert ott volt Hudelsonné a közvetítő békítgetéseivel, kinek egyébként derekasán segített ebben a feladatában a két lány és Francis Gordon is. Ha Francis és Jenny házassága már szorosabbra fűzte volna egymáshoz a két családot, akkor még ritkábbak lettek volna az ilyen átmeneti zivatarok. S ki tudja, talán akkor jó barátságban folytatta volna együtt a munkásságát a két műkedvelő asztronómus, hogy ekképpen közösen osztozkodjanak az ég tág terén felfedezett, ha nem is elejtett vadon.

Hudelson doktor háza a legszebb épületek egyike volt és aligha lehetett volna egész Whastonban jobb karbantartott házat találni. Körülbelül a Morris utca közepén feküdt a kedves lakóház

az udvar és a kert közt, melyet szép fák és zöld gyepek díszítettek. Egyemeletes volt, hétablakos homlokzattal. A tető bal oldalán négyszögletű, körülbelül harminc méter magas torony emelkedett, amely korláttal körülvett teraszban végződött. Ennek az egyik sarkán zászlónyél meredt az égnél, amelyre minden vasárnap és minden ünnepnap felhúzták az Amerikai Egyesült Államok ötvenegy csillagos lobogóját.

A torony legfelső szobája a tulajdonos különös munkássága számára szolgált. Itt álltak a doktor műszerei, a távcsövek és teleszkópok, ha a hordozhatókat nem vihette föl a szép éjszakákon a teraszra, ahonnan az egész égboltot akadálytalanul áttekinthette. Innen szerezte be sokszor a doktor, nem hallgatva feleségének intó szavára, a legszebb náthákat, legtökéletesebb influenzákat.

- Csak aztán - szokta Lou mondogatni - rá ne ragadjon a papa náthája a bolygóira is!

A doktor azonban ilyesmivel egyáltalán nem törődött. Olykor a hét-nyolc foknyi hideggel is dacolt a jeges téli éjszakákon, ha az égbolt különösen tiszta volt.

A Morris utcabeli ház obszervatóriumából kényelmesen lehetett látni az Erzsébet utcai ház tornyát. Alig háromnegyed kilométer távolság választotta el őket egymástól és sem valami nagyobb épület, sem valami lombosabb fa nem esett közibük.

Anélkül, hogy nagyobb távcső kellett volna hozzá, már közönséges színházi látcsővel könnyen fel lehetett ismerni azt, aki az egyik vagy a másik tornyon volt. Dean Forsythnak természetesen egyéb dolga is volt, minthogy Sidney Hudelson után leselkedjék és Sidney Hudelson sem pazarolta volna idejét arra, hogy Dean Forsyth után nézzen. A megfigyelésük magasabbra, sokkal magasabbra irányult. Annál természetesebb azonban, hogy Francis Gordon már sokkal gyakrabban érdeklődött, vajon ott van-e Jenny a teraszon és ilyenkor a szemük gyöngéd párbeszédet folytatott egymással. Ebben nem is találhatunk semmi rosszat.

Könnyű lett volna a két ház között akár távíró vagy telefon összeköttetést is létesíteni. Az egyik óratoronytól a másikig elhúzott drót szépen közvetíthette volna Francis Gordon nyájas szavait Jenny Hudelson-hoz és viszont. Ezt a hiányt az egybekelés után talán ki fogják pótolni: a házassági kötelék mellett megcsinálják az elektromos összeköttetést is, hogy a két család még szorosabban kapcsolódjék egymáshoz.

Ugyanannak a napnak a délutánjára, mikor a kitűnő, de házsártos Mitz oly sikerrel tette le ismét a vizsgát a nyelvtanból, Francis Gordon mindennapi szokása szerint ellátogatott Hudelsonnéhoz és lányaihoz... „kikérem magamnak: a lányához!” - javítaná ki Lou csipkelődő felháborodással.

Itt úgy fogadták mindig - nem lehet másképpen kifejezni -, mintha a ház istene lenne. Igaz, hogy még nem volt Jenny férje, Lou azonban megkövetelte, hogy vele szemben máris olyan legyen, mintha a bátyja lenne és ami egyszer befészkelte magát ebbe a kis koponyába, azt nem lehetett onnan egykönnyen kikergetni.

Ami Hudelson doktort illeti, ő már négy óra óta a toronyban ült, mintha befalazták volna oda. Éppúgy, mint Dean Forsyth, ő is későn jelent meg ma a reggelihez és megint éppúgy, mint Dean Forsyth - sietve rohant fel ismét a toronyba, mikor a nap rövid időre előbújt a felhők közül. Éppolyan nagy elfoglaltságban, mint riválisa, semmi kedvet sem érzett ahhoz, hogy még egyszer lejöjjön onnan.

És mégis lehetetlenség volt dönteni abban a fontos kérdésben, amellyel a családi tanács foglalkozott.

- Nini! - kiáltott Lou, alighogy átlépte a szoba küszöbét a fiatalember -, itt van Francis úr, az elmaradhatatlan Francis úr! Szavamra, már nem is igen látni másvalakit, mint őt.

Francis Gordon meglegedett azzal, hogy ujjával megfenyegette a kislányt, s mikor mindnyájan helyet foglaltak, megkezdődött a társalgás a megszokott szívélyes egyszerű modorban. Szinte úgy látszott, mintha el sem váltak volna tegnap óta és a két szerelmes gondolatban valóban folyton együtt is volt mindig. Lou kisasszony sokszor mondogatta, hogy az „elmaradhatatlan Francis” mindig ott is van a házban, mert mikor úgy látszik, hogy kiment a kapun az utcára, a kerten keresztül visszalopózik a házba.

Ma is arról beszélgettek, amiről mindig szoktak. Jenny a legnagyobb komolysággal figyelt arra, amit Francis mondott, közben pedig folyton egymáson csüngött a tekintetük és szótték a szép terveket, amiknek csakhamar meg is kellett valósulniok. Hogy is gondolhattak volna a dolog elodázására?

Francis már talált a Lambeth utcában egy szép házat, amely kitűnően megfelelt a fiatal párnak. A város nyugati felében feküdt, a Potomacra nyílt, s nem esett messze a Morris utcától. Hudelsonné megígérte, hogy megnézi a házat, s ha megfelel a jövődöbéli lakók számára, akkor ki is bérlik. Lou természetesen el akarta kísérni anyját és nénjét erre a szemleútra. Semmi esetre sem tűrte volna, hogy ebben a fontos dologban ne kérjék ki az ő tanácsát is.

- Igaz, mit is akarok mondani - kiáltott fel egyszerre. - Mi van Forsyth úrral? Nem jön el ma?

- A bácsi csak négykor jön - felelt Francis Gordon.

- Ennek a fontos kérdésnek az eldöntésében igazán nélkülözhetetlen lenne -, jegyezte meg mistress Hudelson.

- Nos, ha mégis elmarad - vetette közbe Lou fenyegető mozdulattal -, akkor velem gyűlik meg a baja és nem szabadul meg olcsón.

- És hol van Hudelson úr? - kérdezte Francis. - Rá éppolyan szükségünk van, mint a nagybátyámra.

- Apa fent ül a toronyban - mondta Jenny. - Ha valaki érte menne, biztosan azonnal lejönné.

- Magamra vállalom - jelentkezett Lou. - Azon a hat emeleten egy-kettőre felszaladok.

Valóban, okvetlenül szükség volt arra, hogy Forsyth úr és Hudelson úr itt legyenek, hiszen arról volt szó, hogy meghatározzák az esküvő napját. Abban már megegyeztek, hogy a lakodalmat mielőbb megtartsák - feltéve, ha a fiatal menyasszony szép esküvői ruhája elkészül, s azonkívül az a hosszú ruha, milyent a felnőtt hölgyek hordanak, s amit Lou az emlékezetes napon akart felszentelni.

Erre vonatkozólag Francis megengedett magának egy tréfás megjegyzést:

- Igen, ha ugyan egyáltalán elkészül valaha az a híres ruha.

- Akkor - jelentette ki a kis zsarnok -, ha nem lesz kész, elhalasztjuk a lakodalmat.

Ezt a feleletet olyan szívből jövő kacagás kísérte, amit Hudelson úrnak is meg kellett hallania ott fenn a toronyban.

Az óra mutatója egyre-másra rótt a perceket, de Dean Forsyth úr csak nem jelentkezett. Akármilyen messzire hajolt is ki Lou az ablakon, ahonnan a ház bejáratát szemmel lehetett tartani, Forsyth úrból semmit sem tudott felfedezni. Így tehát türelemmel kellett lenni, már pedig ezzel a tulajdonsággal Lou egyáltalán nem rendelkezett.

- A bácsi ugyan komolyan megígérte, hogy eljön - mondta Francis -, de igazán nem tudom, hogy mi lelte pár nap óta.

- Csak nem érzi magát rosszul Forsyth úr? - kérdezte Jenny.

- Nem, de gondokba van merülve... szórakozott. Tíz szót sem lehet kicsikarni belőle. Nem tudom, mi járhat a fejében.

- Biztosan egy bolygó csillag! - kiáltott a kis huncut.

- Az én férjemmel is úgy van, - vette át a szót Hudelsonné. - Egy hét óta búskomorabb, mint valaha. Nem is lehet lehozni az obszervatóriumból. Valószínűleg nagyon különös tüneteket lehet megfigyelni az égen.

- Bizony - szólt Francis - a bácsi viselkedéséből is azt lehet következtetni. Nem megy sehová, nem alszik, alig eszik és iszik, vagy legalábbis elmulasztja az evés idejét.

- Akkor Mitz pogányul örülhet! - vetette közbe Lou.

- Mitz? Egyenesen dühöng, de hát az sem használ. Bátyám, aki azelőtt rettegett az öreg gazdasszony szónoklataitól, most rá se hallgat.

- Akárcsak nálunk - mondta Jenny mosolyogva. - A húgom teljesen elvesztette a befolyását a papára, pedig milyen nagy volt az azelőtt!

- Lehetséges ez, Lou kisasszony? - kérdezte Francis ugyanolyan hangon.

- Igen, sajnos nagyon is így van - felelte a kislány. - De türelem... türelem! Mitz és én végül majd csak elkészülünk a papával és a bácsival.

- De mi történhetett egyszerre mind a kettővel? - kérdezte Jenny.

- Ugyan, biztosan elveszett valami drága bolygó - kiáltott Lou.

- No, de remélhetőleg majd csak megtalálják a lakodalomig!

- Mi itt tréfálkozunk - vette fel ismét a szót Hudelsonné - és Forsyth úr még mindig nem mutatkozik.

- Most ütötte a fél ötöt - jegyezte meg Jenny.

- Ha öt percen belül nem lesz itt, akkor érte megyek - ígérte Francis Gordon.

Ebben a pillanatban megszólalt a kapucsengő.

- Itt van, megérkezett - állapította meg Lou. - Halljátok, folyton csenget. Valóságos harangjátékot csinál. Fogadni mernék, hogy inkább egy üstökös röptét hallja, mint azt, hogy szól a csengő.

Valóban Forsyth úr csöngetett. Csakhamar be is lépett a szobába, ahol Lou élénk szemrehányásokkal fogadta.

- Pontatlan!... Pontatlan! Úgy látszik, azt akarja, hogy megharagudjunk magára?

- Jónapot Hudelsonné asszonyom! Jónapot kedves Jenny - mondta Forsyth úr, megölelve a fiatal leányt - és ide is egy jó napot - folytatta megsimogatva Lou arcát.

Ezt az üdvözlést azonban nagyon szórakozottan csinálta végig. Amint Lou helyesen feltételezte, Dean Forsyth feje valahol egészen másutt járt.

- Azt hittem Dean bácsi - fordult most hozzá Francis Gordon -, mikor nem jöttél a megbeszélrt időre, hogy meg is felejtkeztél a találkozásunkról.

- Nem egészen, de egy kicsit mégis, bevallom és engedelmet kérek érte. Szerencsére Mitz a szokott modorában figyelmeztetett rá.

- Nagyon jól tette! - jelentette ki Lou.

- Kíméljen egy kissé, Lou kisasszony! Komolyan el vagyok foglalva... talán a legérdekesebb felfedezések egyike előtt állok...

- Természetesen... akár a papa.

- Micsoda? - pattant föl egyszerre Dean Forsyth. Mintha valami erős rugó dobta volna fel a székről. - Azt mondja, hogy a doktor...

- Semmit sem mondtunk kedves Forsyth úr - sietett Hudelsonné közbevetni, mert mint mindig, úgy most is tartott tőle, hogy megint valami ok lehet a versengésre férje és Francis nagybácsija közt.

S aztán, hogy elvágja a további magyarázatás fonalát, hozzátette:

- Lou, eredj az apádért.

Mint a madár, olyan könnyedén röpült a lányka fel a toronyba, s ha erre a célra mégis a lépcsőt használta, s nem az ablakon át szállt, ennek bizonyára az volt az oka, hogy nem akarta a szárnyait kibontani.

Pár perccel később megjelent a szobában Sydney Hudelson, de nagyon komoly arccal, fáradt szemmel, erősen kivörösödött arccal, hogy szinte féltetni lehetett a fenyegető gutaütéstől.

Dean Forsyth és ő futólag kezét fogtak és igyekeztek lopva kifürkészni egymást. Úgy néztek egymásra, mintha mindegyik gyanakodna a másikra.

A két család azért jött ma össze, hogy megállapítsák azt a napot, amelyen az esküvőnek, illetve Lou kifejezése szerint Francis és Jenny csillagzata egyesülésének meg kell történnie. Egyébről nem is volt szándékuk tárgyalni.

Valamennyien megegyeztek abban, hogy az ünnepet minél előbb megtartják, s ezért a megbeszélés nem is tartott nagyon sokáig.

Hogy Dean Forsyth és Hudelson urak különös figyelemmel követték-e a tárgyalást? Nem, inkább azt lehetett hinni, hogy valamilyen, a világűrben eltűnt bolygót követtek, miközben folyton azt kérdezték maguktól, vajon nincs-e már a másik közelebb ahhoz, hogy rábukkanjon.

Semmi kifogást sem emeltek az ellen, hogy az esküvő néhány hét múlva meglegyen. Március 21-e volt, s május 16-át vették tervbe.

Ha egy kicsit sietnek, akkor elég idő lesz addig berendezni az új háztartást.

- Igen, és elkészíteni az én új ruhámat is - tette hozzá Lou a világ legkomolyabb arcával.

NEGYEDIK FEJEZET

Melyben két levelet vesznek fel a tűzgolyó aktái közé - melyek közül az egyiket a pittsburghi, a másikat a cincinnati csillagdához intézték.

A csillagvizsgáló igazgató urának

Pittsburgh (Pennsylvania)

Whaston, 19. márc. 24.

Igen tisztelt igazgató úr!

Bátor vagyok ön elé terjeszteni egy megfigyelést, amely valószínűleg nagy érdeklődést bír a csillagászat tudománya számára. Folyó év március 16-ikán délelőtt felfedeztem egy meteort, amely tekintélyes sebességgel haladt az északi égtekén. A határozottan észak-déli irányú pályája $3^{\circ} 3' 1''$ -nyi szöget zárt be a meridiánnal, amit teljes pontossággal sikerült megmérni. Hét óra harminchét perc és húsz másodperckor jelent meg a távcsövem látómezején és hét óra harminchét perc és huszonkilenc másodperckor tűnt el belőle. Azóta a legszorgosabb kutatások ellenére sem sikerült újra megtalálnom. Azért tehát kérem, szíveskedjék tudomásul venni ezt a megfigyelést és e levalem kézhezvételéről engem értesíteni, hogy ezzel biztosítva legyen számomra a felfedezés elsőisége, ha az említett meteor még egyszer láthatóvá válnék.

A legteljesebb tisztelettel maradtam igazgató úrnak őszinte híve

Dean Forsyth
(Erzsébet utca)

A csillagvizsgáló igazgató urának

Cincinnati (Ohio)

Whaston, márc. 24-ikén.

F. év márc. 16-ikán hét óra harminchét perc húsz másodperc és hét óra harminchét perc huszonkilenc másodperce között egy új meteort volt szerencsém felfedezni, amely az égbolt északi féltekéjén északról dél felé vonult, látszólagos pályája $3^{\circ} 3' 1''$ -cel térve el ettől az iránytól. Ettől az időponttól kezdve képtelen voltam az illető meteor további pályafutását nyomon követni. Ha azonban, amiben nem kételkedem, ismét visszatér horizontunkra, jogosnak tartom, hogy engem tekintsenek a felfedezőjének, mert ez a felfedezés méltó arra, hogy helyet foglaljon a csillagászat annaleseiben. Erre való tekintettel voltam bátor ezt a levelet önnek elküldeni s ezennel kérem, szíveskedjék a megérkezéséről engem értesíteni.

A legalázatosabb üdvözléssel maradtam igazgató úrnak készséges híve

Dr. Sydney Hudelson
Morris utca 17.

ÖTÖDIK FEJEZET

Melyben Dean Forsyth és doktor Sydney Hudelson minden fáradozásuk ellenére mégiscsak az újságokból hallanak további hírt a meteorjukról.

Erre a két ajánlott, háromszorosan lepecsételt levélre a pittsburghi és cincinnati obszervatóriumok igazgatóitól várt válasznak nem kellett egyebet tartalmaznia, mint a megérkezésük megerősítését és tartalmuk hivatalos tudomásul vételét. A feladók nem is kívántak egyebet. Mindketten számítottak rá, hogy újra megtalálják a meteorot. Meg voltak győződve arról, hogy ez az aszteroida nem tévelyeg el oly messze a világűrben, hogy kikerülhessen a Föld vonzóerejének hatása alól és így láthatatlan legyen a Holdon innen eső világban. Nem, a fennálló természeti törvényeknek alávetve, ismét meg kellett jelennie Whaston horizontja felett, ahol majd újra megfigyelik, bejelentik, megállapítják a koordinátáit, mire aztán elkeresztelik híres felfedezőjéről.

Igen, de ki volt a felfedező? Olyan kényes kérdés ez, amely minden bizonyára még a bölcs Salamont is zavarba ejtette volna. A meteor visszatérének napján ketten követelik majd maguknak a dicsőséget. Ha Francis Gordon és Jenny Hudelson ismerték volna a tényállásban rejlő veszedelmet, bizonyára könyörögtek volna az egeknek, hogy úgy rendezze a dolgot, hogy az egybekelésük megelőzze a bajjal fenyegető meteor újabb felmerülését.

És éppilyen forró imával csatlakoztak volna hozzájuk, Hudelsonné, Lou, Mitz és a két családnak valamennyi barátja.

Csakhogy senki sem tudott semmiről sem. A két versenytárs egyre növekvő szórakozottságát ugyan észrevették és nem is tudták megmagyarázni, de azért Hudelson doktoron kívül senki sem nyugtalankodott a Morris utcai házban amiatt, ami az ég mélységeiben történt. Gondja senkinek sem volt, sürgős munkája mindenkinek. Látogatásokat kellett tenni és fogadni, meghívásokat szétküldözgetni, előkészíteni a sok ajándék kiválasztását, mind olyan dolog, ami Lou szerint méltó volt Herkules munkáihoz. Eközben bizony egyetlen órát sem lehetett elvesztegetni.

- Bizony nagy feladat ám az első lányt kiházásítani - mondotta -, mert ilyenkor még nincs meg a kellő gyakorlat, később, énnálam már magától megy minden.

- Ohó! - felelt Francis Gordon. - Lou kisasszony is gondol már a házasságra? S ki az a boldog halandó?

- Azzal törődjék, hogy udvaroljon a nénémnek - felelt vissza a kislány -, az is elég kis dolgot ad magának. Mit keveredik bele az én dolgaimba?

Hudelsonné ígéretéhez híven elment a Lambeth utcai házba. Természetesen eszébe sem jutott neki, hogy a doktort is elvigye magával.

- Amit te csinálsz, az úgyis jó, kedves Flóra, rád bízok mindent - felelte arra a kérésre, hogy szemlélje meg ő is az ifjú pár jövődöbeli lakását. - Különben is, az mindenekelőtt Francist és Jennyt érdekli.

- De papa - mondta Lou -, tán az esküvő napján sem akarsz leszállni a toronyból?

- Dehogynem, Lou.

- És nem akarsz lányoddal a karodon megjelenni a Szent András templomban?

- Természetes, hogy akarok.

- Mégpedig fekete kabátban, fehér mellénnyel, fekete nadrágban és fehér nyakkendővel?

- Igen, igen, Loum.

- El tudod határozni magadat arra, hogy elfelejtsd a bolygóidat és figyelj O'Garth tisztelendő úr beszédjére, amelyet minden bizonyára mélyen meghatva tart majd az esküvőn?

- Okvetlenül, Lou. De ennyire még nem vagyunk. Csak menjetek magatok, mert most tiszta az ég, s olyan ritkán fordul elő ez mostanában.

Hudelsonné, Jenny, Lou és Francis Gordon tehát a távcsöveinél és teleszkópjainál hagyták a doktort, míg Dean Forsyth úr - eziránt nem lehet semmi kétség - szintén a tornyában maradt az alatt az Erzsébet utcában. Vajon elnyeri-e jutalmát az a kettős csökönység és megjelenik-e újra, ha csak egy másodpercre is, az egyszer már látott meteor?

A Lambeth utcai házhoz igyekezve, a négy látogató a Morris utcán ment le, áthaladva az Alkotmány téren, ahol a szíves John Proth bíró üdvözölte a társaságot. Akkor aztán - éppúgy, amint pár nappal ezelőtt Seth Stanfort, mikor Arcadia Walkert várta felmentek az Exeter úton, s úgy értek a Lambeth utcába.

Itt volt a keresett ház, egyike a legszebbeknek, minden modern igényt kielégítő berendezéssel. A hátsó részében a dolgozószoba volt s az ebédlő a kert felé nyíló ablakokkal, amelyet, bár nem volt nagy, lombos fák árnyékoltak be s nagyszerű virágágyak díszítettek. Az első tavaszi virágok éppen most nyiladoztak benne. A konyha és a gazdasági helyiségek angolszász divat szerint a szellős, mély pincében voltak elhelyezve.

A magasföldszint első emeletnek is beillett volna, s Jenny csak gratulálhatott a jegyesének, hogy ilyen nagyszerű lakást sikerült felfedeznie. Hudelsonné teljesen osztotta lánya nézetét, jobbat valóban sehol sem lehetett volna találni Whastonban.

És a hízelgő vélemény még indokoltabb lett, mikor a felső emeletre érkeztek. Korláttal szegélyezett nagy terasz volt itt, ahonnan pompás kilátás nyílt minden irányban. A Potomacot felfelé és lefelé végig lehetett látni, s azon túl még Steel házfoltjait is, ahonnan Arcadia Walker kisasszony jött, mikor Seth Stanforttal találkozott Whastonban.

Az egész város az ember előtt terült el a templomok tornyaival, a nyilvános épületek magas tetőivel s számtalan fa zöldellő koronájával.

- Nini, az Alkotmány tér - kiáltott fel Jenny, aki egy színházi látcsóval nézett körül, melyet Mr. Gordon tanácsára hoztak magukkal. - S ott a Morris utca... látom a házunkat a toronnyal, s rajta a szélben lobogó zászlót. És nini, valaki van a tornyon!

- Biztosan a papa - jelentette ki Lou habozás nélkül.

- Más is lehet - mondta Hudelsonné.

- Határozottan ő az - bizonyította a fiatal lány, aki minden további nélkül hatalmába kerítette a látcsövet. - Világosan fel lehet ismerni. A távcső előtt ül. De azért nyugodtak lehetnek, egyáltalán nem jut eszébe mifelénk irányítani a műszert. Persze, ha a Holdon lennénk!...

- Ha a ti házatokat látni, Lou kisasszony - szakítá félbe őt Francis -, akkor bizonyára a bátyám házat is lehet látni, ugyebár?

- Természetesen - felelt a kislány -, várjon, majd megkeresem, biztosan őt is meg lehet látni a toronyban... Errefelé kell, hogy legyen!... Hopp! Meg is van már!

Lou nem tévedett... valóban Dean Forsyth házat látta.

- Itt is van valaki a toronyban - mondta rövid szemlélődés után.

- Biztosan a bácsi - vélte Francis.

- Csakhogy nincs egyedül.

- Igen, Omikron is vele lesz.

- S nem is kell kérdezni, hogy mit csinálnak - mondta Hudelsonné.

- Mindenesetre ugyanazt, mint a papa - mondta Jenny szomorúság bizonyos fokával, mert őt már régóta nyugtalanította a Dean Forsyth és Hudelson közt folyó versengés.

Mikor körülnéztek a házban és Lou még egyszer kinyilvánította legteljesebb megelégedését, Hudelsonné, két lánya és Francis Gordon hazatértek a Morris utcába. Már a következő napon meg akarták kötni a bérleti szerződést a ház tulajdonosával, s azután a szükséges bútorok beszerzésével akartak foglalkozni, hogy május 16-ig minden a legjobb állapotban legyen.

Ez alatt az idő alatt Dean Forsyth és Hudelson doktor egyetlen órát sem vesztegettek el. De milyen testi és szellemi kimerülésbe került nekik a megfigyelés minden tiszta napon és világos éjszakán, a kutatás a tűzgolyó után, amely megcsökönnyösödött és nem akart még egyszer megjelenni a város horizontja fölött!

Mindeddig minden kitartásuk ellenére hiába pazarolta a két csillagász az erejét. Sem nappal, sem éjszaka nem látták a meteort áthaladni Whaston egén.

- Vajon egyáltalán visszajön-e még egyszer? - sóhajtott olykor Dean Forsyth, ha már nagyon soká ült a teleszkóp okuláréja előtt.

- Visszajön - felelte Omikron rendületlen bizalommal. - Igen, szinte merem mondani, máris elvonul a fejünk felett.

- De hát akkor miért nem látjuk?

- Egyszerűen, mert most láthatatlan.

- Egyenesen kétségbeejtő - tört ki Dean Forsyth. - De hát, ha a mi számunkra láthatatlan, akkor mindenütt, legalábbis egész Whastonban az.

- Kétségtelenül - erősködött Omikron.

Így nyugtatta meg egymást több ízben az úr és a szolgálja, s a szavaikat ugyanúgy hallhattuk volna, csakhogy monológ formájában, a sikertelenség miatt teljesen elkeseredett Hudelson doktor szájából is.

Mindketten megkapták a választ levelükre Pittsburghból, illetve Cincinnatiából. Az értesítést a március 16-án Whaston északi féltekéjén feltűnt meteorról tudomásul vették és elismerték. Hozzáadték még azt is, hogy eddig lehetetlenség volt az illető égitestet megtalálni, de Dean Forsyth úr és Hudelson doktort azonnal értesíteni fogják, ha az újból mutatkozik.

Az obszervatóriumok igazgatói természetesen mindketten a maguk tudomása szerint feleltek és sejtelmük sem volt arról, hogy két műkedvelő csillagász tartja magát a felfedezőnek és követeli az elsőbbséget.

A válaszok megérkezte után mind az Erzsébet utcai, mind a Morris utcai toronyból bátran lemondhattak volna a további fárasztó megfigyelésekről. Az obszervatóriumoknak hatalmasabb és jobb műszereik voltak, és ha az a meteor nem üstökösszerű égitest volt, hanem zárt pályán mozgott, akkor amúgy is könnyebben megtalálják a pittsburghi és cincinnati távcsövekkel. Dean Forsyth és Sydney Hudelson tehát okosabban tettek volna, ha a továbbiakat a két híres intézetre bízzák.

Dean Forsyth és Sydney Hudelson azonban csillagászok voltak és nem filozófusok, ennél fogva háborítatlanul folytatták munkájukat, sőt, ha lehet, még nagyobb buzgalommal. Anélkül, hogy bármit is elárultak volna egymásnak gondolataikból, mégis sejtették egymásról, hogy mindketten ugyanazt a vadat űzik, és attól félve, hogy egyikük mégis megelőzheti a másikat, nem mertek egy pillanatra sem megpihenni. A féltékenység a szívükbe gyökerezett, s a két családnak sokat kellett szenvednie a versengés miatt.

S volt is elég ok a nyugtalanságra. Sötét sejtelveik napról napra erősödtek, és sem Dean Forsyth, sem Hudelson doktor, az azelőtt oly bizalmas barátok, többé nem is lépték már át egymás küszöbét.

Ez aztán nagyon kényes helyzetbe hozta a jegyespárt, habár annak ellenére mindennap látták egymást, mert a Morris utcai ház kapuja azért éppúgy nyitva volt Francis Gordon előtt, mint azelőtt. Hudelsonné továbbra is ugyanazzal a bizalommal, ugyanazzal a barátsággal fogadta őt, de nagyon jól érezte, hogy a doktor titkos ellenszenvvel nézi a fiatalember jelenlétét. Most egészen másképpen hatott, ha Dean Forsythot felemlítették: Sydney Hudelson ilyenkor először elsápadt, aztán kivörösödött, a szemei villámokat szórtak, de aztán hamar visszafojtott mindent s lehunyta pilláit. S ezeket a sajnálatra méltó tüneteket, a kölcsönös ellenszenv megnyilvánulásait Dean Forsyth úrnál is éppen úgy meg lehetett figyelni.

Hudelsonné hasztalan igyekezett megtalálni ennek az elhidegülésnek, sőt mondhatjuk: ellenszenvnek a magyarázatát, amely a két régi barát közé beékelődött. A férje az erre vonatkozó kérdezősködésére így felelt:

- Hasztalan minden! Úgysem értenéd meg; én azonban a magam részéről nem reméltem volna ilyen magatartást Forsyth részéről.

Milyen magatartást? Erre vonatkozólag semmi magyarázatot nem lehetett kapni. Még Lou, az elkényeztetett gyermek sem tudott semmit sem. Ugyan felajánlotta, hogy felkeresi Forsyth urat, utánamegy, akár a tornyába is, de Francis lebeszélte erről a merész tervről.

- Bizony, sohasem hittem volna, hogy Hudelson képes legyen így viselkedni velem szemben! - ez lenne kétségtelenül az egyetlen válasza Francis Gordon nagybátyjának, egészen megfelelően a doktor véleményének.

Bizonyíték volt rá az a mód, ahogyan Dean Forsyth egy ízben Mitzet elintézte, mikor az ilyesféle kérdést intézett hozzá.

- Törődjék a maga bajával! - felelt száraz, morózus hangon. Ha pedig Dean Forsyth úr ilyen módon mert szembeszállni a félelmetes Mitzcel, annak nagyon komoly oka kellett, hogy legyen.

Mitzet „vérig sértette” ez a válasz, hogy az ő erős kifejezését használjuk, s azt állította, hogy csaknem leharapta a nyelvét, mialatt visszatartotta magát attól, hogy feleljen erre az igazságtalan rendreutasításra. A gazdájáról azonban megvolt a maga erős véleménye, amiből nem is csinált titkot. Szerinte Forsyth úr bolond volt, amit már az a kényelmetlen póz is eléggé bizonyított, mit különösen akkor vett fel műszerei előtt, mikor a zenit körül kellett megfigyelnie, s így túlságosan hátra kellett hajtania a fejét. Mitz azt tételezte fel, hogy ennek a fejtartásnak a következményeként valaminek el kellett szakadnia Forsyth úr gerincében.

Azonban sohasem lehet annyira megőrizni valamilyen titkot, hogy valami mégis ne szivárogiék ki belőle. Így tudták meg egyszer Omikron apró elszólásából, hogy miről is van szó. A gazdája felfedezett egy egészen különös tűzgolyót, s fél attól, hogy Hudelson doktor is rájön ugyanarra a felfedezésre.

Ez volt tehát az oka ennek a nevetséges egyenetlenségnek. Egy meteor, egy tűzgolyó, egy aerolith, egy hullócsillag, egy kő, ha talán nagy darab is, de azért mégiscsak kő, egyszerű kova, amely most azzal fenyegetett, hogy összezúzza Jenny és Francis lakodalmi kocsiját!

Lou nem is restellte, s a pokolba kívánt minden meteort az egész égi mechanikával együtt.

Közben múlt az idő... Napról napra fogyott a március, hogy helyet adjon április havának. Nemsokára itt lesz az esküvőre kitűzött nap is. Nem történik addig semmi? Eddig csak sejtések, feltevések voltak annak a sajnálatra méltó versengésnek az alapjai, de mi lesz akkor, ha valamilyen váratlan esemény nyilvánosságra hozza, s ha a két rivális egymásnak támad a vitatkozásban?

Ezek a nagyon is indokolt aggodalmak egyelőre nem akasztották meg a lakodalomra való készülődést. Arra a bizonyos napra minden elkészül, a pajkos Lou szép új ruhája is.

Április első két hete utálatos időjárás mellett telt el; eső, szél és olyan égbolt, amelyen a sűrű felhők csak úgy kergették egymást. A Napot, amely már magasra emelkedve végezte mindennapi pályafutását, a csaknem teliholdat, amelynek be kellett volna világítania sápadt fényével a Földet, éppoly kevésbé lehetett látni, mint az eltűnt meteort.

Hudelsonné, Jenny és Francis Gordon éppenséggel nem panaszkodtak azért, hogy lehetetlen volt minden csillagászati megfigyelés, és Lou, aki különben ellensége volt a szélnek és esőnek, most nem örült volna annyira a kék égnek, mint ahogyan a rossz időjárás tartós voltának örvendett.

- Csak legalább az esküvőig így tartson - kiáltott fel -, és bárcsak még három hétig ne lehessen látni sem a Napot, sem a Holdat, sem a legpirinyóbb csillagot!

Lou nagy csalatkozására azonban megváltozott az idő, és a 15-ről 16-ra virradó éjjel éppen az ellenkezőjébe fordult át. Az északi fuvallat elűzte a felhőtömegeket, s az ég csakhamar teljes tisztaságában tűnt elő a felhők mögül.

Forsyth úr és Hudelson doktor azonnal felmentek a tornyaikba és nekifogtak a Whaston fölött elterülő égbolt átkutatásához a zenittől egész a horizontig.

Elvonult most a meteor a távcsöveik előtt?... A két ember savanyú ábrázata után ítélve, nyilvánvalóan még nem következett be ez az eset. Az egyformán rossz kedvük azt jelezte, hogy mindketten egyformán balszerencsével dolgoztak. S ez valóban úgy is volt. Sydney Hudelson doktor semmit sem látott az égen, és Dean Forsyth úr sem látott többet. De hát valóban csak olyan kóbor meteorról volt szó, amely örökre eltávozott a Föld vonzási köréből?

Az április 19-i újságoknak egy kis cikke hozta meg a feleletet erre a kérdésre.

A bostoni csillagvizsgálóból származó közlemény így szólt:

„Tegnapelőtt, április 17-én este kilenc óra tizenkilenc perc és kilenc másodperckor rendkívüli nagyságú meteor jelent meg a horizont felett, s óriási sebességgel vonult át az ég nyugati részén.

Érdekes dolog, ami Whaston városát büszkeséggel töltheti el, hogy ezt az égitest két kiváló polgára fedezte fel elsőnek március 16-án, mégpedig mindketten pontosan ugyanabban a pillanatban.

A pittsburghi obszervatórium közlése szerint ez az égitest azonos azzal, amelynek megjelenését Dean Forsyth úr jelentette be ennek az intézetnek, és a cincinnati obszervatórium szerint ugyanaz, mint amiről ugyanazon a napon pontosan egyező jelentést küldött oda Sydney Hudelson doktor. Dean Forsyth és Sydney Hudelson urak mindketten Whastonban laknak, ahol a polgártársaik a legnagyobb tiszteletben részesítik őket.”

HATODIK FEJEZET

Amelyben néhány többé-kevésbé fantasztikus változatokat találunk általában a meteorokról és speciálisan Forsyth és Hudelson urak tűzgolyójáról.

Ha valaha földrész büszke lehet a rajta fekvő országok valamelyikére, úgy Amerika az. Ha valaha köztársaság büszke lehet a hozzá tartozó államok valamelyikére, úgy az Egyesült Államok az. Ha valaha egyik állam az ötvenegy közül, melyeknek ötvenegy csillaga ott ragyog a szövetségi zászló sarkában, büszke lehet a fővárosára, úgy Virginia az, fővárosával, Richmonddal. És végül, ha Virginia városai büszkék lehetnek egyik testvérvárosukra, akkor Whaston ez a város, ahol azt a rendkívül fontos felfedezést tették, amely oly kiváló helyet foglal el a csillagászat annaleseiben.

Ez volt legalábbis Whaston polgárainak egyhangú meggyőződése.

Az újságok, elsősorban a whastoni lapok, természetesen a legrajongóbb cikkeket közölték Dean Forsyth úrról és Hudelson doktorról. A két polgártárs dicsősége visszasugárzott az egész városra, úgyhogy mindenki számára jutott belőle egy kevés.

Az amerikai lakosságban, hol a közvélemény áramlatai olyan könnyen és oly erővel buggyantak fel, a magasztaló cikkek hatása sem sokáig késett. Az olvasó talán csodálkozni fog rajta, s el sem hiszi, amíg becsületszavunkkal meg nem erősítjük, a város lakossága attól a naptól kezdve zajos és izgatott tömegekben igyekezett a Morris és Erzsébet utcai házakhoz. A Forsyth úr és Hudelson doktor közt fennálló versengésről természetesen senki sem tudott egy kukkot sem. Az általános lelkesedés egyformán hódolt mindkettőnek, az kétségbevonhatatlan. Mindenki számára elválaszthatatlan volt és maradt a nevük örök időkre, oly elválaszthatatlan, hogy a jövő történetírói talán azt fogják hinni, hogy csak egyetlen emberről volt szó, akit Forsyth-Hudelsonnak hívtak.

Amíg majd egyszer rákerül a sor, hogy eldöntsék, kinek is volt tulajdonképpen igaza, Mr. Dean Forsythnak és Mr. Sydney Hudelsonnak folyton meg kellett jelenni tornyaikon, hogy megköszönjék a tömeg eltetését. A dörgő hurrákra aztán barátságos hajlongásokkal válaszoltak.

Az éles szemű megfigyelőnek azonban észre kellett vennie, hogy a viselkedésük nem árult el zavartalan örömet. A dicsőség előtt valami árnyék vonult el, mint felhő a Nap előtt. Az egyik lopva pillantott a másik tornya felé, s a másik ugyanúgy pillantott az egyik tornya felé. Mindegyik látta a másikat, amint hajlong az ünneplő tömeg előtt, mindegyik szebbnek találta a másiknak szóló ovációt, és egyik sem volt meglegedve az övével.

A valóságban teljesen egyforma volt mind a két hódolás. A tömeg nem tett különbséget a két csillagász között, Dean Forsythot éppúgy ünnepelték, mint Hudelson doktort és megfordítva, s méghozzá mindig ugyanazok az emberek is, akik ide-oda jártak egyik háztól a másikig.

Mit szóltak ehhez az ovációhoz, mely a város minden negyedét izgalomban tartotta, egyik oldalról Francis Gordon és Mitz, másik oldalról Hudelsonné, Jenny és Lou? Tartottak attól, hogy kellemetlen következménye lesz a bostoni obszervatóriumi újságba került jelentésnek? Ami eddig titok volt, azt most az egész világ megtudta. Forsyth és Hudelson urak versengése most úgyszólván köztudottá lett. Nem lehetett ebből azt következtetni, hogy mindketten maguknak kívánják a felfedezés dicsőségét, ha nem is annak előnyeit, s hogy ebből meglehetősen kellemetlen zavarok keletkeznek a két család számára?

Hudelsonné és Jenny érzéseit könnyen elképzelhetjük, mikor a tömeg a házuk előtt zsibongott. Amíg a doktor a teraszra ment fel, ők óvakodtak attól, hogy szintén megjelenjenek az erkélyen. Elszorult szívvel rejtőztek el az ablakfüggöny mögött, s onnan nézték az ünneplést, amiből bizony nem sok jót olvastak ki. Mert ha Forsyth és Hudelson a féltékenységtől feltűzelve veszekedni kezdenek a meteorért, valószínű, hogy a tömeg végül is egyiknek vagy másiknak a pártjára fog állni. Mind a kettőnek lesznek híveik, de milyenné lesz a városban uralkodó izgalom közepette a fiatal házaspár helyzete, ezé a Rómeó és Júliáé, mikor a családok a tudományos vitában igazi Capulet és Montague családokká válnak.

Lou már egyenesen dühöngött. Legjobban szeretne volna feltépni az ablakot és alaposan összeszidni a tömeget, s csak azt sajnálta, hogy nem volt valami erősebb vízipuska, amivel az egész sokaságot lelöcsölhatja és a hurrákat hideg vízszugárral hűtheti le. Az anyjának és néniének nagy fáradságba került féken tartani a vadul fellobbanó lányt.

Az Erzsébet utcai házban ugyanilyen volt a helyzet. Francis Gordon is legszívesebben a pokolba küldte volna a rajongókat, akik az amúgy is feszült helyzet további elmérgesítésével fenyegettek. Ő sem mutatkozott előttük, míg Forsyth úr és Omikron a toronyban bántó hiúsággal fogadták az ünneplést.

S amint Hudelsonnének Lou türelmetlenségét kellett folyton lefékeznie, úgy Francis Gordonnak a félelmetes Mitz kitöréseit kellett medrűkbe viasztörítania. Mitz nem akart többet, mint elseperni az egész társaságot a ház elől, s az ő szájából ez nem volt üres fenyegetés. Az a kéziszerszám, amelyet a keze minden nap oly virtuozitással használt, minden bizonyára az ünneplők között is rendet tudott volna teremteni. De hát söprűnyéllel kergetni szét az ünneplésre egybesereglett embereket - ez bizony mégis kissé illetlen dolog lett volna.

- Mondd csak, fiacskám - sóhajtott az öreg gazdasszony -, hát nem sült bolondok ezek az ordító állatok?

- Igen, én is azt hiszem, hogy azok - felelte Francis Gordon.

- S ez a nagy tüntetés egy vacak kő miatt van, ami átfut a levegőben!

- Bizony, Mitz.

- Egy... egy... egy...

- Egy meteorért...

- Egy vacak meteorért... Hogy miért is nem esik a fejükre s üt agyon vagy egy tucatot közülük! Mondd meg nekem, hiszen te tanult ember vagy, mire való az ilyen vacak?

- Arra, hogy összeveszítsen két családot - magyarázta meg Francis, mialatt alulról hangos hurrák hangzottak fel.

Vajon miért nem jutott megegyezésre a két régi jó barát úgy, hogy úgyszólván megfelezzék egymás közt a tűzgolyót? Kézzelfogható előnyt, anyagi jövedelmet amúgy sem lehetett tőle remélni és csak tisztán platonikus dicsőségről lehetett szó. Miért nem akarták megosztani egymás közt a felfedezést, amellyel a nevük most már amúgy is örökre egybe volt kapcsolva? Miért?... Mert közrejátszott a hiúság, az önzés. Márpedig ha az önzés belekerül a játékba és a hiúság is szerepet vállal, ki dicsekedhetne azzal, hogy józan észre tudja téríteni az emberi lényeket?

Olyan nagy dicsőség volt először meglátni egy meteort? Nem pusztán a véletlen dolga az ilyen? Ha a tűzgolyó nem lett volna olyan kedves, hogy pont akkor jelenik meg Dean Forsyth és Sydney Hudelson urak távcsövének látómezejében, amikor azok szemüket éppen az

okulárén tartják, akkor a két csillagász közül talán egyik sem vette volna észre azt, amiért most oly sokat versenyeznek. Egyébként mindennap, minden éjszaka, száz meg száz, ezer meg ezer ilyen meteor, aszteroida, hullócsillag röpül át az égen! Meg sem lehet számlálni ezeket a kóborló égitesteket, melyek méhraj gyanánt szoronganak az égen. A tudósok szerint hatszázmillióra rúg azon meteorok száma, amelyek minden éjszaka a Föld légkörének körletébe érkeznek. Ez pedig huszonnégy órában ezerkétszáz milliót jelent!

Milliárdnyi számban suhannak el felettünk ezek a fénylő testek, mik közül Newton szerint tíztizenöt millió szabad szemmel is látható.

„Meteort fedezni fel az égen - így írt a *Punch*, Whaston egyik újsága, amely a dolgot inkább a mulatságos oldaláról tekintette, valamivel könnyebb, mint búzaszemet találni a legelőn és joggal állíthatjuk, hogy a két csillagásznak kissé túlzásba viszi a dobraverést ezért a felfedezésért, amiért igazán nem érdemes az embereknek oly magosra tartani az orrát.”

Míg a *Punch*, a gúnyolódó újság nem szalasztotta el az alkalmat, hogy ragyogtassa humorát, komoly lapársai azon fáradoztak, hogy az égis magasztalják azt a tudományt, amelynek titkait ez a két úriember a saját erejéből sajátította el, s amely most azt hozta magával, hogy a leghíresebb hivatásos tudósok is irigykedhettek rájuk.

„Kepler - írta a *Whaston Standard* - azt hitte, hogy a meteorok a Föld kisugárzásából keletkeznek. Tudvalevő dolog, hogy ezek az égitestek nem egyebek mikrolitoknál, amelyeknek gyors elégetésük sok esetben bebizonyosodott. Plutarkhos ideje óta már ásványi anyagoknak tartották ezeket, amelyek a Földre zuhannak, ha röptükben a Föld vonzóerejének hatása alá kerülnek. A hullócsillagok megvizsgálása azt mutatta, hogy az anyaguk egyáltalán nem különbözik a Földön ismert anyagokétól, s lényegben egyszerű elemekből valók. De mennyi változatosságot mutat az elemeknek ez a halmaza! Egyszer réteges szerkezetű a belsejük, máskor borsó, vagy mogyorószerűek, néha nagyon kemények és már a kristályosodás tüneteit mutatják. Olykor olyanokat találnak köztük, amelyek tiszta vasból vannak, néha kevés nikkellel keverve, de az oxidálódás legkisebb nyoma sem fedezhető fel rajtuk.”

Amit így a *Whaston Standard* olvasóinak tudomására hozott, egészen helyes volt. A *Daily Whaston* viszont arra figyelmeztetett, hogy mennyire felköltötte az ókori és a modern tudósok figyelmét a meteorok problémája. Így írt:

- Apollóniai Diogenes említi, hogy egy malomkő nagyságú, fehérén izzó hullócsillag esett le, amely rendkívül megrémítette Aigos Potamosnál az embereket. Ha hasonló nagyságú égitest esnék le a Szent András templomára, úgy az alapja mélyéig szétrombolná azt...

„Érdekes lesz ebből az alkalomból felemlíteni néhány hullócsillagot, amely az ég mélységeiből jöve a Föld vonzóerejének hatása alá került és még a keresztény időszámítás előtt a Földre esett. Ezek közé tartozik a *Villámkő*, amit Galatiában mint Cybele jelképét tiszteltek s amit később Rómába vittek, éppúgy, mint egy másikat, amelyet Szíriában letek meg s a Nap kultuszának szenteltek. Azután a *Szent Pajzs*, melyet Pompilius uralkodása alatt találtak meg, a *Fekete kő*, melyet Mekkában őriznek oly féltve, a *Villámkő*, amelyből Antares kardját kovácsolták. És hány ilyen hullócsillag jutott a Földre a keresztény időszámítás kezdete óta, hányak a lezuhanását jegyezték fel a krónikások! Ilyen az a hatvanhat fontos kő, amely Elzászban, Ensesheimnél esett le, az a fekete fémes kő, amelynek emberi fej alakja volt és amelyet Provenceban a Vaison hegyen találtak meg. Aztán az a hetvenkét fontos kő, amely kénsszagot árasztott magából és a tajtékkőhöz hasonlított, amit Macedóniában Larini mellett találtak, továbbá az 1763-ban Luré mellett, Chartres közelében lezuhant meteor, amely olyan forró volt, hogy sokáig nem is lehetett megközelíteni. Nem szabad megfeledkezni arról a tűzgolyóról sem, amely 1203-ban a normand Laigle városát kereste fel, s amelyről Humboldt a

következőket mondja el: „Déli egy órákor óriási tűzgolyót láttak délkeletről északnyugat felé vonulni. Pár perccel később hatalmas robbanást hallottak egy fekete, csaknem álló felhőből. Öt-hat percig tartott a robbanás, amelyet három-négy további robbanás zaja követett, hasonlóan, mintha egy gyalogos csapat lövöldözött volna erős dobpergés kíséretében. Minden robbanásnál levált a fekete felhőkből egy-egy darab, de villámlást nem lehetett észrevenni. Utána ezernél több meteorkő hullott alá egy tojásdad alakú területre, amelynek nagyobbik, délkeletről északnyugatra húzódó tengelye tizenegy kilométert tett ki. A kövek füstöltek, de nem égtek és úgy tapasztalták, hogy a lezuhanásuk után közvetlen néhány nappal sokkal törékenyebbek voltak, mint később.”

Ebben a modorban írt a *Daily Whaston* hasábjain keresztül, s ezernyi apróságot hozott fel, bizonyítékát adták ezzel a szerkesztők gondos munkájának.

Egyébként a többi lapok sem maradtak el mögötte. Mivel a csillagászat volt most a napirenden, a közbeszéd tárgyát ő képezte, s az a whastoni, aki nem lett volna tájékozódva a tűzgolyó kérdéseiről, mindenesetre a közmegvetés tárgyát képezte volna.

A *Daily Whaston* közleményeihez hozzájárultak aztán a *Whaston News* cikkei is. Ez az újság emlékeztetett arra az 1254-beli tűzgolyóra, amely kétszer akkora volt, mint a telihold és egymás után volt látható Hurworthban, Darlingtonban, Durhamben és Dundeeben, anélkül, hogy szétrobbant volna. Aztán tovább vonult egyik horizontról a másikra hosszú, aranyos fényben ragyogó üstököt vonszolva maga után, amely élénken elütött az ég sötétkékek színétől. Az újság felhozta, hogy ha a hurworthi tűzgolyó nem is robbant fel, éppen az ellenkezőjét figyelték meg 1864 május 14-ikén Castillonban, Franciaországban. Habár ez a meteor csak öt másodpercig volt látható, oly nagy sebességgel haladt, hogy ezalatt hatfoknyi ívet tett meg. Kezdetben kékeszöld színe ezalatt ragyogó fehérre változott át. A felrobbanása és a robbanás hangjának megérkezése között három-négy perc telt el, amiből kiszámítható, hogy hatvántól kilencven kilométernyire volt tehető a távolsága. A robbanás sokkal hatalmasabb volt, mint amilyen valaha is előfordult a Földön. A magasságából kiszámított átmérőjét ezeröt száz lábra becsülték, másodpercenként százharminc kilométernyi sebességgel kellett száguldania, ami négyszer akkora, mint amilyen sebességgel a Föld kering a Nap körüli pályáján.

A *Whaston Morning* és a *Whaston Evening* sem maradt el a többi laptársától. Az utóbbi különösen azokkal az egyébként gyakoribb hullócsillagokkal foglalkozott, amelyek csaknem tisztán vasból vannak. Emlékeztette olvasóit arra, hogy Szibéria síkságában találtak egy olyan meteortömeget, amelynek súlya hétszáz kilogramm volt, Brazíliában pedig egy hétezer kilogramm súlyút. Egy harmadik, amely Olympiában az argentínai Tucuman tartományban esett le, ezernégyszáz kilogrammot nyomott, s végül a legnagyobb, melyet a mexikói Durango közelében találtak meg, ezerkilencszáz kilogrammnyi súlyt képviselt.

Nem sokat mondunk azzal a kijelentéssel, hogy Whaston lakossága alaposan megijedt e cikkek elolvasása után. Forsyth és Hudelson urak meteorjának azt a nagy távolságát tekintve, amiben észrevették, minden bizonyára sokkal, de sokkal felül kellett, hogy múlja a tucumani és durangoi tűzgolyókat. Ki tudja, nem közelítette-e meg a castilloni hullócsillagot a nagysága, ha talán felül is nem múlta, azt a hullócsillagot, amelynek átmérőjét ezeröt száz lábra becsülték. S ha ez a hullócsillag egyszer Whaston zenitjében volt, akkor Whastonnak okvetlenül a pályája alá kellett hogy essék, tehát újból a város felett kell majd elhaladnia, ha pályája egyébként zárt köralakú. Ha tehát éppen abban a pillanatban tartja föl valami a röptében, mikor a zenitükben van, akkor Whastont találja el minden képzeletet felülmúló erővel. Ez aztán felülmúlhatatlan alkalom lenne, hogy a város lakói világosan megértsék az eleven erő rettenetes törvényét, amivel egyébként eddig nemigen törődtek, s nyomatékosan tudomásul vegyék, hogy az a tömeg és a sebesség négyzetének szorzata, mégpedig olyan

sebességé, amely a testek esésének törvénye szerint, a négyszáz kilométernyi magasságból leeső meteoronál másodpercenként közel háromezer métert tenne ki.

A whastoni sajtó nem vonta ki magát az alól a kötelesség alól, hogy erről felvilágosítsa az olvasókat, s az igazság szempontjából el kell ismernünk, hogy a napilapok sohasem közöltek annyi matematikai formulát, mint ekkor.

Lassanként az egész várost megszállta az aggodalom; minden beszédnek a veszedelmes és fenyegető tűzgolyó volt a tárgya, a nyilvános helyeken éppúgy, mint a klubokban, s a családokban. Az asszonyok már nem is álmodtak egyébről, mint lerombolt templomokról és a föld színével egyenlővé tett házakról. A férfiak méltóbbnak tartották, hogy egyszerű vállvonogatással intézzék el a dolgot, de ezt bizony minden őszintébb meggyőződés nélkül csinálták. Az Alkotmány téren és a többi magasabb fekvésű ponton éjjel-nappal állandóan számos csoport verődött össze. Akár derült volt az idő, akár borult, mindegy volt. Az optikusok soha az életben nem adtak el annyi távcsövet, színházi látcsövet és egyéb optikai műszert, mint most. Soha nem nézték oly kitartóan és oly nyugtalanul az eget Whastonban az emberek. Akár látható volt a meteor, akár nem, a veszély egyforma nagy volt minden órában, hogy ne mondjuk, minden percben, sőt minden másodpercben.

Azt fogják ellenvetni, hogy ez a veszedelem más vidékeket is egyformán fenyegetett, mindazokat a városokat, falukat, tanyákat, pusztákat, melyek a meteor pályája alatt feküdtek. Helyes, minden bizonyára úgy is volt. Ha a tűzgolyó, amint feltételezték, körben halad a Föld körül, akkor a körpálya alá eső minden pontot egyforma veszedelem fenyegetett. Mindamellet Whaston tartotta a rekordot a félelemben, ha szabad ezt a túlságosan modern kifejezést használni, és pedig egyedül azért, mert a tűzgolyót Whastonban látták meg legelőször.

Egyetlen újság akadt, amely ellentállt az uralkodó járványnak és nyíltan fellépett az ellen, hogy olyan komolyan vegyék a dolgot. Másrésről azonban ez az újság nem bánt valami nagyon kíméletesen Forsyth és Hudelson urakkal, akiket többé-kevésbé tréfásan, felelőssé tett a várost fenyegető veszedelemért...

„Minek kellett ilyesmibe beleavatkozni ennek a két műkedvelőnek? - kérdezte a *Punch*. - Muszáj volt nekik az eget kutatni a távcsöveikkel és teleszkópjaikkal? Nem tudták békén hagyni az égboltot, hogy ne ingereljük fel a csillagokat? Nincs amúgy is túlságosan sok tudós, aki beleártja magát olyan dolgokba, amikhez semmi köze és tapintatlanul besurran a csillagok birodalmába? Az égitestek nagyon szemérmesek és nem szeretik, ha olyan közlől bálmulják őket. Igen, a városunk veszedelemben van, senkisem bizonyos az élete felől és ez ellen nincs is semmi orvosság. Az ember bebiztosíthatja magát tűz- és jégkár ellen, zivatar ellen, de tessék elmenni a biztosítótársasághoz és megpróbálni biztosítást kötni annak a meteoronak a lezuhanása ellen, amely talán tízszer akkora, mint a whastoni citadella! Hátha még a leeséskor fel is robban, ami elég gyakori ezeknél az égi jószágoknál! Ha megtörténik, akkor az egész városnak rettenetes bombázásban lesz része, s ha a lövedékek tüzesek, talán fel is gyútanak mindent. Mindenképpen a szeretett városunk pusztulásáról van szó, s ezt nem szabad elhallgatni. Meneküljön tehát, ki merre lát, ki ahogyan tud!”

„Az ég szerelmére, miért nem ültek nyugodtan Forsyth és Hudelson urak házuk földszintjén, ahelyett hogy meteorok után szaglászta? Ha Whaston elpusztul, elseprődik a Föld színéről, vagy tűzvész semmisíti meg, akkor ezt ennek a két úrnak kell megköszönnünk. Valóban azt kell kérdeznünk minden pártatlan embertől, vagyis a *Whaston Punch* előfizetőitől, hogy tulajdonképpen mire valók is az asztronómusok, asztrológusok, meteorológusok és egyéb -ógus végződésű állatok? Micsoda hasznot csinálnak a munkájukkal? Ha felvetjük ezt a kérdést, a feleletet is megmondjuk, mert ami minket illet, megmaradunk a régóta ismert álláspontunk

mellett, a kitűnő és szellemes franciának, a hírneves Brillat-Savarinnek találó mondása mellett, mely szerint egy új, ízletes eledel kitalálásának nagyobb az értéke az emberek számára, mint egy új csillag felfedezése. Mily óriási megvetésben részesítette volna Brillat-Savarin ezt a két gonosztevőt, aki nem rettent vissza attól, hogy egy egyszerű tűzgolyó felfedezésének gyönyöre miatt a legborzasztóbb katasztrófát hozza szülőföldjére!”

HETEDIK FEJEZET

*Amelyben Hudelsonné nagyon aggódik a férje miatt,
míg viszont a derék Mitz erélyesen helyreigazítja gazdája fejét.*

Mit feleltek Dean Forsyth úr és Hudelson doktor a Whaston Punch eme viccelődéseire?

Egyszerűen semmit, mégpedig azért, mert a tiszteletlen újság illető cikkét egyáltalán el sem olvasták.

„Azokat a kellemetlen dolgokat, miket az emberről mondanak, legjobb észre sem venni. Ez a legokosabb módszer, hogy ne szenvedjünk miattuk” - mondta a bölcs de la Palisse.

Az ilyen többé vagy kevésbé szellemes tréfák csak azok számára nem kellemesek, akikre irányulnak. De ha az illetők nem is tudnak róluk, a rokonaikat és az ismerőseiket annál jobban bántják a gúnyolódások. Különösen Mitz dühöngött. Nem, az már sok volt, mikor meggyanúsították a gazdáját, hogy idecsalta azt a tűzgolyót, amely veszélyeztette a közbiztonságot! Az ő véleménye szerint Forsyth úrnak be kellett volna perelni annak a cikknek a szerzőjét! John Proth, a bíró bizonyára illendő pénzbírságra ítélné el ezt az embert, ha nem fogházbüntetésre, amit okvetlenül megérdemelne ennek a rágalmazásnak az elkövetője.

A kis Lou komolyan vette az illető cikket és habozás nélkül igazat adott a Whaston Punchnak.

- Igen, igaza van - mondta -, miért is jutott eszükbe papának és Forsyth úrnak azt az átkozott hullócsillagot felfedezni? Nélkülök észrevétlenül vonult volna tovább, mint olyan sok más, mely nem okoz bajt.

A baj, helyesebben a szerencsétlenség, amire a kisleány gondolt, Mr. Gordon nagybácsija és Jenny apja között felmerült elkerülhetetlen versengés volt, minden következményével, még-hozzá annak a lakodalomnak az előestéjén, amely szorosabbra fűzte volna a köteléket a két család között.

Miss Lou aggodalmai alaposak voltak és valóban be is következett, aminek be kellett következnie. Bármennyire is gyanakodtak egymásra Dean Forsyth és Hudelson doktor, eddig még nem került köztük kenyértörésre a dolog. Ha ugyan már beállott köztük bizonyos elhidegülés és kerültek is egymást, egyelőre megelégedtek ennyivel. Most azonban, a bostoni obszervatórium közleménye után, a közvélemény megállapította, hogy a meteor felfedezésének dicsősége a két whastoni csillagászt illeti. Mit csinálnak most? Mindegyikük igényt tart majd az elsőségre? Egymás közt fognak tárgyalni erről, vagy nyilvános vitatkozásba ereszkednek, ami igazi csemege lenne a whastoni sajtó számára.

Senki sem tudta, mit hoz a jövő.

Csak annyi volt bizonyos, hogy sem Dean Forsyth, sem Hudelson doktor nem említették többé az esküvő napját, amely a jegyesek számára oly nehezen közeledett. Ha bárki is szóba hozta előttük ezt a dolgot, egyszerre eszükbe jutott, hogy elfelejtettek valamit és azonnal siettek vissza az obszervatóriumukba. Egyébként is itt töltötték idejük legnagyobb részét, mindennap még jobban elfoglaltan és még inkább elmerülve gondolataikban. Minthogy a meteort a hivatásos csillagászok már megfigyelték, alapjában véve hiábavaló fáradság volt, hogy Dean Forsyth és Hudelson doktor ennek a felkutatásával foglalkozzanak. Talán már túlságosan is eltávozott s a gyöngé műszereikkel többé nem is találhatták volna meg. Ez a feltevés mindenestre valószínűnek látszott, de egyelőre tulajdonképpen semmi sem igazolta. Csakhogy ha

még soká tart, hogy így éjjel-nappal szakadatlanul figyelik az eget minden legkisebb tisztulást kihasználva, végül is menthetetlenül bele kell betegedniök.

Mindkettőt kimerítette az eredménytelen fáradozás, hogy kiszámítsa az aszteroida pályaelemeit, mert mindegyik azt remélte, hogy öneki sikerül elsőnek a pálya meghatározása. S ezzel sokat jelentő kilátás nyílt volna a további versengésre. Eddig egyforma dicsőség jutott osztályrészül mindkét csillagásznak, ezután a sikerebb matematikusnak jár majd a győzelmi pálma.

Az egyetlen megfigyelésük természetesen sokkal rövidebb ideig tartott, semhogy alapját képezhette volna a pályaszámításnak. Még egy, sőt talán még sokkal több megfigyelésre volt szükség, hogy biztosan ki tudják számítani a tűzgolyó pályáját. Ez volt az oka annak, amiért Dean Forsyth és Hudelson doktor abban a félelemben, hogy a versenytársuk kitúrja őket, egyforma szorgalommal, és egyforma eredménytelenséggel kutatták tovább az eget.

A szeszélyes meteor azonban nem jelent meg még egyszer Whaston egén, vagy ha igen, akkor szigorú inkognitóban járt...

A két csillagász hiábavaló fáradságának hatása visszatükröződött a kedvükben is. Már nem is lehetett a közelükbe sem merészkedni. Mindennap hússzor is ráförmedt Forsyth úr Omikronra, aki aztán ugyanabban a hangnemben felelt vissza. A doktor viszont arra volt kárhoztatva, hogy saját maga nyelje le a mérget, amit meg is cselekedett.

Ki mert volna ilyen körülmények között a házasságról és lakodalomról beszélni nekik?

Három nap telt el azóta, hogy a bostoni csillagda közleménye a lapokba került. Az égi óra, amelynek a Nap a mutatója, április 22-ét ütötte volna, ha a teremő nagy órás harangszerkezettel látta volna el. Még vagy húsz nap, s akkor fel kell virradnia a fontos napnak, habár Lou annyira ment a türelmetlenségben, hogy nem is bízott benne, hogy megvan-e még ez a dátum a kalendáriumban.

Tanácsos volt-e Francis Gordon nagybátyját és Jenny Hudelson apját emlékeztetni a lakodalom ügyére, amiről már egyik sem beszélt többé, mintha többé szó sem lehetne a szerencsés megtartásáról? Hudelsonnének az volt a véleménye, hogy jobb, ha hallgatnak róla a férje előtt. A lakodalom előkészítésében úgysem volt semmi szerepe sem... ahogyan a saját háztartásával sem törődött soha. Majd egy szép napon egészen barátságosan így szól hozzá:

- Itt a kabátod, a kalapod, a kesztyűd. Legfőbb ideje, hogy induljunk a Szent András templomba. Nyújtsd a karodat és induljunk.

Akkor majd jönni fog, anélkül, hogy előbb gondolkoznék a dolgon, feltéve, hogy a meteor nem pont éppen abban a pillanatban vonul el teleszkópjának lencséje előtt.

Azonban míg a Morris utcai házban mindenki osztotta Hudelsonnének ezt a véleményét és a doktort nem erőltették, hogy nyilatkozzék a Forsyth-szal szemben elfoglalt álláspontjáról, Dean Forsyth úrnál sokkal rosszabb volt a helyzet. Mitz semmire sem volt tekintettel. Határtalanul haragudott a gazdájára, s csak azt kívánta, hogy egyszer négy szemközt beszélhessen vele és tisztázhassa a feszült helyzetet, amely már a legkisebb dolog kapcsán is szakítással fenyegette a két családot. S milyen nagy bajok származhatnak ebből! Az elhalasztott, esetleg végképp felbontott házasság, a két jegyes kétségbeesése, különösen a kedves fiacskájaé, ahogyan a régi családias szokás szerint hívta Francist. Mit is tehet akkor a fiatalember, ha a dolog nyilvánosságra kerül és minden kiegyenlítődés lehetetlenné lesz?

Mikor aztán április 22-ikén a kívánsága szerint az ebédlőben négy szemközt maradt vele, visszatartotta gazdáját, amint az éppen a torony lépcsőjéhez akart indulni.

Forsyth úr, mint tudjuk, mindenkor félt a Mitzcel való tárgyalásoktól. Tudta, hogy ez nem végződhetik kedvezően az ő számára és ezért okosabbnak tartotta, ha eleve elkerül minden adandó alkalmat.

Most is, mikor lopva ránézett a gazdasszonyára, kinek az arca olyanbá tűnt fel előtte, mint az égő kanócos bomba a robbanás előtt, tanácsosabbnak tartotta, hogyha kimenekül a robbanás hatásának a körletéből és ezért az ajtó felé kezdett visszavonulni.

Csakhogy mielőtt megfoghatta volna a kilincset, a vén gazdasszony egész szélességében eléje állott és átható tekintettel nézte a gazdáját, aki gyáván hátrált meg előle.

- Forsyth úr - így kezdte el - beszélni akarok magával.

- Velem, Mitz? Most, e pillanatban nincs érkezésem.

- Na, az igazat megmondva, nekem sincs. Hiszen még el kellene mosogatnom az összes edényt. Dehát a maga csövei éppúgy várhatnak egy kicsit, mint az én edényeim.

- És Omikron?... Azt hiszem máris hív.

- A Korom? Még csak az kellene! Nagyon hamar megkaphatja tőlem ő is a magáét, a Korom bácsi. Megmondhatja neki előre. Igen, mondja meg neki egyelőre, hogy szépen tiszteltetem - egyelőre...

- Majd megmondom neki Mitz. De a tűzgolyóm...

- A tűzgolyó? Az ördög bánja, mi van vele. Annyit azonban mondhatok magának Forsyth úr, hogy nekem csöppet sem tetszik ez a vacak, ami kővé változtatta a maga szívét.

- A tűzgolyó, Mitz - kezdte magyarázni Forsyth úr báránytürelemmel - a tűzgolyó az egy meteor...

- Akárkinek az orra - kiáltott Mitz - azt is be fogom törni, mint ahogyan a Korom barátunkét.

- Az ördögbe is! ez már több a soknál! - fakadt ki Forsyth úr érzékeny oldalán találva.

- Különben is - folytatta Mitz - az ég most egészen borult. A tűzgolyó majd nem szökik meg, s most úgy sincs idő arra, hogy bámulja a Holdat, vagy egyebet.

S ebben igaza is volt. A tartós borult idő egyenesen kétségbe ejtette Dean Forsythot és Hudelson doktort. Sűrű felhők takarták az eget negyvennyolc óra óta, s nappal egyetlen napsugár, éjjel egyetlen csillagfény sem hatolt át rajtuk. Fehér gőzgomolyagok vándoroltak a horizont fölött, mint valami sűrű fátyol, amibe néha a Szent András templom tornya is beleburkolózott. Ilyen körülmények között ki volt zárva minden égi megfigyelés és lehetetlen volt az izgatottan keresett meteort újra felfedezni. Minden valószínűség szerint az ohioi és pennsylvániai csillagászok sem jártak nagyobb szerencséivel, sem az ó- és újvilág többi obszervatóriumai. A napilapokban ugyanis semmi hír sem jelent meg újabban a meteor visszaérkeztéről. Az igazat megvallva a dolog nem is keltett olyan túlságos érdeklődést, hogy az egész tudományos világ különösebb buzgalommal fogjon hozzá a kutatáshoz, mert hiszen tulajdonképpen meglehetősen jelentéktelen égi tűneményről volt szó s csak Dean Forsyth és Hudelson doktor várták oly türelmetlenül a visszatértét, hogy az már igazi szenvedéllyé fokozódott.

Mikor Mitz gazdája belátta, hogy nem tud menekülni előle, a gazdasszony összefonta karját a mellén és hozzákezdett a beszédhez:

- Mondja csak Forsyth úr, véletlenül tán meg is feledkezett arról, hogy van egy öccse is, valami Francis Gordon nevű?

- Oh, a kedves Francis! - felelte Forsyth úr a legártatlanabb arccal. - Dehogyan felejtettem el! Hogy van a derék Francis?
 - Nagyon jól, köszönöm a kérdését.
 - Úgy rémlik, mintha egy idő óta alig láttam volna.
 - Jól tudja! A reggeli óta nem látta.
 - Azt hittem... vagy tévedtem?
 - A maga szeme csak a Holdat látja, Forsyth úr? - kérdezte Mitz, kényszerítve a gazdáját, hogy szembeforduljon vele.
 - Ó, dehogyan, kedves Mitz. Lásd be azonban, hogy nagyon el vagyok foglalta.
 - Igen, persze, annyira, hogy meg is feledkezett egy nagyon fontos dologról.
 - Megfeledkeztem egy fontos dologról? S mi az?
 - Hogy az öccse házasodik.
 - Házasodik? Jól hallottam? Házasodik?
 - Tán megkérdezné, hogy kit vesz el.
 - Nem, Mitz. Mit kérdezzem?
 - Nahát, ez már igazán több a soknál! Igazán illenék tudnia magának is, ha az ember kérdez valamit, akkor feleletet akar kapni rá.
 - Feleletet? Mire?
 - Arra, hogy milyen viszonyban van a Hudelson családdal? Ne tettesse magát, mert nagyon jól tudja, hogy létezik a Hudelson család, hogy létezik Hudelson doktor, aki a Morris utcában lakik, azonkívül Mistress Hudelson, Lou és Jenny kisasszonyok anyja, akik közül az utóbbi az öccsének a menyasszonya.
- Aszerint, ahogyan az öreg Mitz egyre erősebb hangsúllyal mondta ki a Hudelson nevet, Forsyth úr hol a melléhez kapott, hol az oldalához, hol a fejéhez, mintha közvetlen közelből golyó találta volna. Borzasztóan szenvedett, közel volt a megfulladáshoz, s a vér a fejébe szállott.
- Nos, megértett? - folytatta Mitz, nem kapván feleletet.
 - Hogy megértettelek-e? - kérdezte Forsyth.
 - Természetesen. Nos? - kérdezte az öreg szolgáló még erőteljesebben.
 - Francis tehát még mindig gondol erre a házasságra? - mondta végül.
 - Ez olyan magától értetődő - jelentette ki Mitz - mint hogy arra is gondol, hogy lélekzetet vegyen a drága fiú. Sőt nemcsak ő, hanem mindnyájan gondolunk rá és felteszem, hogy maga is.
 - Micsoda? Az öcsém még mindig el van határozva arra, hogy elvegye annak a Hudelson doktornak a leányát?
 - Természetesen, és feleségül is veszi Miss Jennyt... Írásban adom magának, hogy el van határozva rá... Isten bizony, el kellett volna, hogy veszítse a fejét, ha eltér ettől a szándékától. Hol találna még egy ilyen elragadó menyasszonyt, ilyen üde fiatal leányt...

- Amilyen elragadó lehet egy ilyen fiatalembernek, egy ilyen... egy ilyen... szóval egy olyan embernek a leánya, akinek a nevét nem vagyok képes kiejteni a számon!

- Hát ez már igazán netovábbja mindennek! - tört ki Mitz, leoldva kötényt, mintha azt akarná fegyvernek használni.

- De nézd, Mitz! - motyogta Forsyth úr, kissé nyugtalankodva a fenyegető magatartás miatt.

Az öreg cseléd lóbálta a kötenyt, szalagja a földet septe.

- Nem, ilyen még nem történt! - jelentette ki. - Ötvenévi szolgálat után inkább dögöljek meg egy kuckóban, mint egy gazdátlan kutya, mintsem hogy tovább maradjak olyan embernél, aki saját húsát és vérének emészt el. Szegény szolgálatos vagyok, de szívem azért van, igenis Forsyth úr, van!

- De kérlek, Mitz - mondta Forsyth elérékenykedve -, hiszen nem tudod, hogy mit csinált velem ez a Hudelson?

- Nahát halljuk, mit csinált!

- Meglopott.

- Ne mondja!

- Igen, meglopott. Csúnyán meglopott.

- Úgy? És aztán mit lopott el? Az óráját... a pénztárcáját vagy tán a zsebkendőjét?

- A meteoromat!

- Hihetetlen! Azt a drága jószágot? - kiáltott fel a vén szolgálatos gúnyos, Forsythot mélyen sértő mosollyal. - Hiszen már régóta nem beszélnek arról a híres vacakról. A jó ég tudja, hogyan lehet egy ilyen kóbor jószág miatt annyit veszekedni? Jobban a magáé az a meteor, mint Hudelson úré? Ráütötte tán a maga nevét? Nem az egész világé az, akárkié, az enyém vagy akár a kutyámé, ha volna, de hát szerencsére nincs... Talán pénzért vásárolta, vagy örökölte?

- Mitz, most már elég! - tört ki Forsyth úr, nem tudván tovább tartóztatni magát.

- Eh mit, Mitz ide vagy oda! - ordított az öreg gazdasszony egyre jobban feldühödve. - Igazán olyan ostobának kell lenni az embernek, mint a Szaturnusz, hogy szakítson a régi barátjával egy olyan vacak miatt, ami sohasem kerül többé az emberek szeme elé.

- Hallgass! Hallgass! - parancsolta a vérig sértett csillagász.

- Nem hallgatok, Forsyth úr, még ha lehívja Korom barátját, hogy fogja be a számat, akkor sem.

- Szép!

- Senki sem fogja be a számat... ahogyan az elnök sem tudná hallgatásra ítélni az Úr angyalát, ha lejönne, hogy kihirdesse a világ végét.

Dean Forsyth úgy érezte, mintha borzasztóan fejbe kólintották volna. A torka összeszorult, a hangszálai megmerevedtek, úgy hogy egyetlen hangot sem tudott kiadni.

Nem tudott felelni.

Még ha túlradó dühében ki is akarta volna dobni az ajtón a hű, de veszekedős Mitzet, akkor sem tudta volna sehogy sem kimondani, hogy:

- Ki innen! Azonnal ki! És ne is lássalak többé!

Mitz különben amúgy sem engedelmeskedett volna neki. Ötvenévi szolgálat után nem hagyja el egy cseléd valami ostoba meteor miatt a gazdáját, akit valaha dajkált...

Ideje volt azonban, hogy a jelenetnek vége szakadjon. Az idő hirtelen kiderült, a kertre nyíló ablakon át fényes napsugár hatolt a szobába.

Ebben a pillanatban az volt Dean Forsyth első gondolata, hogy Hudelson doktor máris fenn van a tornyában. Szinte látta versenytársát, amint szemét az okulárhoz illesztve kutatja az ég mélységeit.

Most már nem tudta tovább kibírni. A fénysugár úgy hatott rá, mint a gázzal töltött léggömbre. Felduzzasztotta s a felhajtó erőt működésbe hozva arra kényszerítette, hogy a levegőbe emelkedjék, azaz, hogy felmenjen a toronyba. Dean Forsyth - hogy megmaradjunk a hasonlat mellett -, mint a ballasztot, lehajtotta a benne felgyülemlett mérget és az ajtó felé fordult. Könnyebb volt azonban akarni, mint véghez is vinni, mert az ajtó előtt ott állott Mitz és egyáltalán nem mutatkozott hajlandónak arra, hogy átengedje őt. Tán még majd meg kell ragadnia a karját, küzdeni vele, sőt Omikront is segítségül hívnia?

Szerencsére nem volt szükség rá. A vén gazdasszonyt is kimerítette a felindultság, amibe belelovalta önmagát. Habár szokása volt szemrehányásokat tenni az urának, ennyire sohasem fajult még el a dolog.

Talán az ezzel egybekötött fizikai megerőltetés okozta, vagy tán a veszekedés tárgya, amely különösen érzékenyen érintette, mivelhogy a kedves fiacskájának a jövőjéről volt szó, Mitz hirtelen összerogyott és leesett egy székre.

Dean Forsyth úr - dicséretére legyen mondván! - erre elfeledkezett a Napról, a kék égről és meteorjáról. Hozzálépett és részvételt kérdezte, hogy mi a baja.

- Nem tudom, Forsyth úr. Mintha megfordult volna bennem a gyomrom.

- Megfordult a gyomrod? - ismételte Dean Forsyth nagyon csodálkozva ezen a furcsa bajon.

- Igen - erősítette Mitz síró hangon. - Csomó van a szívemben.

- Hm! - szólt Forsyth, aki ezen az újabb fajta betegségen még jobban elcsodálkozott.

Hamarjában azt tanácsolta a betegnek, amit hasonló esetekben szokás: oldja meg a ruháit, dörgölje ecettel a homlokát, igyék egy pohár cukros vizet... Sajnos azonban, nem volt ideje rá, hogy mindezt meg is csinálja. A toronyból felhangzott Omikron hangja:

- A meteor!... Forsyth úr! A meteor!

Forsyth úr megfeledkezett az egész világról és nekirugaszkodott a lépcsőnek.

Alig tűnt el, Mitz összeszedte erejét és utána sietett a gazdájának. Amíg ez három fokot lépve egyszerre a csigalépcsőn, a lehető leggyorsabban igyekezett felfelé, mint a bosszú angyala kiáltott utána:

- Forsyth úr, vegye tudomásul, hogy Francis Gordon és Jenny Hudelson esküvője meglesz a kitűzött napon! Meg fog történni, vagy - és ez az alternatíva nem nélkülözött bizonyos aggasztó színezetet a vad Mitz szájából - vagy pedig velem gyűlik meg a baja!

Dean Forsyth nem felelt, nem is hallott semmit. Sietve rohant fel a torony lépcsőjén.

NYOLCADIK FEJEZET

*Melyben a sajtó polémiája még jobban elmérgesíti a helyzetet,
és amely egy határozott és váratlan megállapítással végződik.*

- Igen, Omikron, ő az, határozottan ő az - kiáltott fel Dean Forsyth, amikor belepillantott a teleszkópba.
- Kétségtelenül ő az - jelentette ki Omikron és hozzátette: - Ó bárcsak adná az ég, hogy Hudelson doktor ne legyen ebben a percben a tornyában!
- Vagy, ha ott is van - folytatta Forsyth úr - ne sikerüljön neki is feltalálni a meteort.
- A mi meteorunkat - jegyezte meg Omikron.
- Az én meteoromat - javította ki Forsyth.

Mindketten csatlakoztak.

Hudelson doktor távcsöve pontosan ugyanabban az időben, pontosan délkelet felé, az égnek ama részére mutatott, ahol a meteor volt. Ezzel a műszerrel is azonnal észre lehetett venni, s ebben a toronyban is éppúgy követték, amíg el nem tűnt a déli felhők mögött.

Egyébként a whastoni csillagászok nem az egyedüliek voltak, akik ezen a napon megfigyelték a tűzgolyót. A pittsburghi csillagdán szintén látták s hozzávéve a bostoni obszervatóriumot, ezen a napon három teljes megfigyelést csináltak róla.

A meteor visszatérése rendkívül érdekes dolog volt... habár a meteor már magában is különös érdeklődésre szolgált rá. Mivel megmaradt a szublunáris világban, most már kétségtelen volt, hogy zárt pályában mozog a Föld körül. Nem tartozott azok közé a hullócsillagok közé, melyek eltűntek a világűrben, amiután érintették a légkör legfelsőbb rétegét, sem azok közé, amelyek csak egyszer mutatkoznak s aztán végképp elvesznek a végtelenségben, sem pedig azok közé, amik a feltűnésük után mindjárt a Földre is esnek. Nem, ez a meteor visszatért, úgy keringett a Föld körül, mint egy második hold. Megérdemelte tehát, hogy foglalkozzanak vele és ez mentheti azt a csökönységet, amivel mind Dean Forsyth, mind Hudelson doktor magának akarta követelni a dicsőséget.

Mivel a meteor ismert természeti törvények hatása alatt állott, a pályájának kiszámítását semmi sem akadályozta. Többé-kevésbé ezzel is foglalkoztak mindenütt, de azért távolról sem olyan buzgalommal, mint Whastonban. A probléma számításbeli megoldásához azonban természetesen még egy pár további pontosabb megfigyelésre volt szükség.

Negyvennyolc órával később már ki is volt számítva a tűzgolyó pályája, azonban sem Forsyth, sem Hudelson volt az a matematikus, aki kiszámította.

A meteor pályája pontosan észak-dél irányban feküdt. A Dean Forsyth által a pittsburghi obszervatóriumhoz írt levélben említett 3 fok 3'-nyi elhajlás csak látszólagos volt, mit a Föld tengelyforgása idézett elő.

A tűzgolyót négyszáz kilométernyi távolság választotta el a Föld felszínétől, s káprázatos sebessége nem kevesebbet tett ki másodpercenként, mint hatezerkilencszázhatvankilenc métert. A Föld körül leírt pályáját tehát egy óra negyvenegy perc, negyvenegy és kilencvenhárom század másodperc alatt futotta meg, amiből aztán a szakemberek szerint meg lehetett állapítani, hogy száznégy esztendő, százhetvenhat nap és huszonkét óra múlva juthat csak ismét Whaston zenitjébe.

Ez a jó hír megnyugtatta a whastoni lakosságot, amely annyira félt a rettenetes meteor lezuhanásától. Ha le is esik, legalább nem rájuk pottyán.

- De hát mi a valószínűsége annak, hogy leesik? - kérdezte a *Whaston Morning*. - Arra nemigen lehetett gondolni, hogy akadállyal találkozik a pályáján, s még kevésbé arra, hogy valami egyéb dolog zavarja meg a keringésében.

Ez iránt nem volt semmi kétség.

- Minden bizonyára vannak aszteroidák - jegyezte meg a *Whaston Evening* -, amelyek lezuhantak és ez most sincs kizárva. Ezek azonban nagyrészt kis tömegűek és csak akkor esnek a Földre, ha a tovahaladásukban a Föld vonzóerejének hatásába jutnak.

Ez a magyarázat helyes is volt, s az eset nem látszott alkalmazhatónak a szőnyegen forgó tűzgolyóra, mely szabályosan keringett és így a lezuhanása éppoly valószínűtlennek látszott, mint a Holdé.

Miután ezt megállapították, még néhány adatot kellett kiszámítani, mielőtt pontosan ismerték volna ezt az aszteroidát, Földünk eme második holdját.

Mekkora, mi a tömege, miből van?

Az első kérdésre a *Whaston Standard* így felelt:

„A látszólagos nagyságából és a magasságából kiszámítva a tűzgolyó átmérőjének ötszáz méteren felül kell lennie, annyi már az eddigi megfigyelésekből is kitűnik. A fizikai mivoltát azonban mind ez ideig nem sikerült megállapítani. Ha megfelelő erős műszerrel figyeljük, annyit megtudunk róla, hogy a felülete világos fénnel ragyog, ami mindenesetre a levegővel való súrlódás miatt keletkezik, habár ebben a nagy magasságban a levegőnek rendkívül ritkának kell lennie. Pusztán gáz alakú testekből van-e a meteor, vagy szilárd magját veszi-e körül valami fénylő burok? ...Ha igen, mekkora és miből van az a mag? Ezt nem tudjuk és sokáig nem is fogjuk megtudni.”

„Mindent egybevetve a tűzgolyón semmi különlegesség nincs sem a nagyságát, sem a sebességét tekintve. Az egyetlen sajátossága az, hogy zárt pályában mozog. De vajon mióta lebeg már a Föld fölött? Ezt még a szabadalmazott csillagászok sem tudják megmondani, mert talán sohasem is látták volna meg teleszkópjaikon, két polgártársunk, Dean Forsyth úr és Hudelson doktor nélkül, akiket dicsőség illeti ezért a szép felfedezésért.”

A *Whaston Standard* találó megjegyzése szerint az egészben semmi különös sem volt, kivéve talán a szerkesztőik bőbeszédűségét. A tudományos világ nem is foglalkozott többé oly feltűnően azzal, ami a derék újságot annyira felizgatta, s a nagyközönség alig is törődött többet az egész dologgal.

Egyedül Whaston lakossága égett a vágytól, hogy mindent megtudjon, ami azt a meteort illeti, melynek felfedezését a város két tiszteletreméltó személyiségének lehetett köszönni.

Egyébként tán még ők is közömbösen fogták volna fel az eseményt, mit a *Punch* csökönyösen komikus eseménynek jelzett, ha az újságok nem jelezték volna egyre nyíltabban a Dean Forsyth és Hudelson doktor közt folyó versengést. Ez aztán úgyszólván éltette a whastoniakat. Mindenki sóvárogva leste az alkalmat, hogy nyilatkozhassék a kérdésről, s a város lassankint két táborra kezdett szakadni.

Közben egyre közeledett a lakodalom kitűzött napja.

Egyik oldalról Hudelsonné, Jenny és Lou, másiktól Francis Gordon és Mitz folyton növekvő nyugtalanságban éltek. Mindennap féltek attól, hogy a két versenytárs esetleges találkozása

kirobbantja a nyilvános veszekedést, mint ahogyan két ellenkező elektromossággal töltött felhő találkozása villámot és dörgést vált ki. Mindnyájan tudták, hogy Dean Forsyth nem bírható enyhébb belátásra, s hogy Hudelson doktor dühe is csak az alkalmat várja a kitörésre.

Az ég most állandóan kék volt, a levegő tiszta, s Whaston horizontját nem borította felhő. A két csillagász tehát kényelmesen folytatta megfigyeléseit. Alkalom is elég volt hozzá, mert a tűzgolyó minden huszonnégy órában több mint tizennégyszer jelent meg a láthatár fölött és most már, a csillagdák adatai szerint, előre tudták minden egyes visszatérésnél, hogy merre kell beállítani távcsöveiket.

A megfigyelés kényelmessége természetesen aszerint változott, amint a meteor alacsonyabbra, vagy magasabbra emelkedett a horizont fölött. A keringés azonban oly gyakorta ismétlődött, hogy a kényelmetlenség nem is igen jött számításba. Habár matematikai pontossággal nem is haladt többé át Whaston zenitjén, mint annál a csodálatos véletlennél, amikor először felfedezték, de gyakorlatilag mindennap oly közel jött hozzá, hogy csaknem mindegy volt. A két szenvedélyes csillagász egyenesen részegre figyelhette magát, amint a meteor fénylően és vakító aureolával elvonult fejük felett az égbolton.

Csaknem elnyelték a tekintetükkel, csaknem felfalták a szemükkel. Mindegyik magáról nevezte el: a Forsyth-féle meteor, a Hudelson-féle meteor. A gyermekük volt, hús a húsból, az övék volt, mint a gyermek a szülőié... még több, mint a teremtmény a teremtőé. Már a látása is felizgatta s felhevítette őket. A megfigyeléseiket, a hipotéziseiket, miket a meteor pályafutásából vontak le, egyik a pittsburghi, másik a bostoni csillagdával tudatta, s egyetlen alkalmat sem mulasztott el egyik sem, hogy magának követelje a felfedezés elsőségét.

A békés versengés csakhamar túl is ment a kölcsönös elhidegülésen. Nem elégedett meg azzal, hogy minden személyes vonatkozás megszüntetésével megszakították a diplomáciai érintkezést, nyílt küzdelmet, hadüzenetet kívánt.

Így történt aztán, hogy egy napon a *Whaston Standard*-ban meglehetősen célzatos, Hudelson doktor ellen irányuló cikk jelent meg, amelyet Dean Forsyth-tól származónak véltek. A cikk arról szólt, hogy egyesek nagyon élesen tudtak látni, ha másnak a távcsövén át néznek s így könnyen észreveszik azt, amit már mások is láttak.

Erre a cikkre feleletképpen a *Whaston Evening*ben jelent meg másnap egy megjegyzés, amely szerint, ami a távcsöveket illeti, viszont vannak olyanok, amelyeknek objektívjét nemigen tisztogatják, s így foltok esnek rajta, amiket meteoroknak nézni, nem is kell hozzá olyan nagy ügyesség.

Egyidejűleg a *Punch* sikerült torzképet hozott a két riválisról, kik óriási szárnyakkal felszerelve versenyt röpködnek a meteor után, amely - zebrafejnek ábrázolva - a nyelvét nyújtja feléjük.

Habár a két ellenfél egyenlensége a két újságcikk és a sértő célzások folytán napról napra élesebbé vált, eddigelé nem volt alkalom arra, hogy a lakodalom ügyében nyilatkozzanak. Ha nem is beszéltek róla, szabadjára engedték a dolgokat, s ezért bátran fel lehetett tételezni, hogy a meghatározott napon Francis Gordon és Jenny mégis egymáséi lesznek, hogy holtomiglan-holtodiglan ásó-kapa sem választja el őket egymástól.

Április utolsó napjaiban semmi sem jött közbe. Ha a helyzet nem is igen fordult jobbra, de legalább nem rosszabbodott. Hudelson doktor az étkezésnél sohasem emlegette a meteort, és Lou kisasszony, akit anyjának parancsa hallgatásra kényszerített, egyenesen dühöngött, amiért a békebontóról nem mondhatta ki a maga véleményét. Csak nézni kellett, hogyan vágja fel a sültet, s az ember biztosan tudta, hogy most a meteorra gondol, s azt is szeretné oly apró darabokra szétvagdálni, hogy a nyomát se lehessen többé megtalálni. Jenny nem is igyekezett

elpalástolni levertségét, amit a doktor látszólag nem akart észrevenni. De talán az is meglehet, hogy valóban nem vette észre, mert a feje színültig tele volt csillagászati dolgokkal.

Francis Gordon természetesen nem járt többé ebédre hozzájuk. Csak a mindennapi látogatásra szorítkozott olyankor, mikor a doktor bezárkózott a toronyba.

Az Erzsébet utcai házban sem ment kedélyesebben az étkezés. Dean Forsyth alig beszélt egy szót is, s ha néha egyszer kérdezett valamit Mitztől, ez csak egyszerű igennel vagy nemmel válaszolt, olyan szárazon, mint amilyen mostanában az időjárás volt.

Egyetlen egyszer, április 28-án, a reggeli után kérdezte meg Forsyth úr az öccsétől, mikor felkelt az asztaltól:

- Még mindig jársz Hudelsonékhoz?
- Hogyne járnék - felelte Francis határozottan.
- Miért ne járna Hudelsonékhoz? - kérdezte Mitz csípősen.
- Nem téged kérdeztelek - utasította rendre Forsyth.
- De azért felelhetek. A kutya is ugat a püspökre is.

Forsyth úr vállat vont, és ismét Francishez fordult.

- Én már feleltem a bácsinak - mondta Francis. - Igen, mindennap megyek hozzájuk.
- Azok után, amit a doktor velem csinált?
- Mit csinált hát magának a doktor?
- Föl merte fedezni...
- Amit maga is felfedezett, s aminek a felfedezéséhez mindenkinek egyforma joga volt. De hát az Isten szerelmére, miről is van szó...? Egy meteorról, amilyen ezerszámba vonul el Whaston felett.
- Kár az időért, fiacskám. Nem látod, hogy a bácsi egészen bele van bolondulva a meteorjába, amivel annyit sem érdemes törődni, mint a kerti kavicsal.

Ezt mondta Mitz a szokott nyers modorában. És Forsyth úr, akit ez a beszéd még jobban felizgatott, erre olyan emberré változott át, aki már nem tud többé uralkodni magán.

- Úgy, Francis? - förmedt rá mérgesen. - Ezennel megtiltom neked, hogy még egyszer átlépd a doktor házának küszöbét.

- Sajnálom, hogy nem engedelmeskedhetem a bácsinak - felelte Francis Gordon, aki csak nehezen tudta megőrizni nyugodtságát, annyira felháborította ez a parancs. - Előre megmondom, hogy ezentúl is elmegyek hozzájuk.

- Igen, igen, el fog menni - kiáltott az öreg Mitz -, még ha darabokra is tép bennünket!

Forsyth úr nem törődött ezzel a bátor kijelentéssel.

- Tehát megmaradsz a szándékod mellett - kérdezte öccsétől.
- Igen, kedves bátyám - jelentette ki Francis.
- S még mindig el akarod venni feleségül ennek a tolvajnak a leányát.
- Okvetlenül. Semmi sem tarthat vissza ettől.
- Nos, majd meglátjuk!

Ezek után, mikor először utalt arra, hogy meg akarja hiúsítani a házasságot, elhagyta a szobát, a toronylépcsőhöz ment, s dühösen becsapta maga után az ajtót.

Mondanunk sem kell, hogy Francis Gordon ezentúl is éppúgy eljárta a Hudelson családhoz, mint eddig. De mi lesz akkor, ha Dean Forsyth példájához hasonlóan a doktor is kitiltja házából? Nem lehetett-e mindettől tartani a két ellenségnél, akiket elvakított a kölcsönös féltékenység, s a felfedező gyűlölete, amely minden gyűlölet közt a legveszedelmesebb?

Milyen nehezen tudta Francis Gordon elrejteni a szomorúságát, amikor ma is megjelent Hudelsonnéval és két lányával! Az otthoni kínos esetről nem is akart beszélni. Minek nyugtalanítson másokat is, mikor amúgy is elhatározta, hogy nem engedelmeskedik a bátyja parancsának, még ha akármennyire is ragaszkodik az hozzá.

Valóban megérthette volna értelmes lény azt, hogy két szerelmes ne lehessen egymásé egy hullócsillag miatt?

Még ha Dean Forsyth úr és Hudelson doktor csak azt tagadnák meg, hogy jelen legyenek az esküvőn, nem lenne baj. Nélkülük is meglennének. Az ő jelenlétük nem volt okvetlen szükséges, ha a beleegyezést nem tagadnák meg. Ez elsősorban a doktornál volt fontos, mert míg Francis Gordon csak öccse volt Dean Forsythnak, addig Jenny a lánya volt apjának, és a szülői beleegyezés nélkül sohasem esküdött volna meg.

Ha a két dühöngő csak azután eszi meg egymást, az már nem akadályozta volna meg O'Garth tiszteletest abban, hogy elvégezze kötelességét a Szent András templomban...

Minden további változás nélkül telt el néhány nap, mintegy igazolva az optimisztikus felfogást. Az időjárás állandóan szép volt, talán még soha nem tartott oly sokáig a derült idő Whastonban. Az esteli és hajnali gyöngé párát leszámítva, amely napnyugta után és napkelte előtt terjedt szét, egyetlen felhő sem zavarta meg az égbolt tisztaságát, amelyen keresztül rendes körfutását végezte a tűzgolyó.

Nem is kell nagyon erősítenünk, hogy Forsyth és Hudelson urak még most is majd elnyelték a szemükkel, hogy kitárták karjukat, mintha el akarták volna fogni, hogy szinte magukba szerették volna szippantani a meteort. Mindenesetre jobb lett volna, ha elbújt volna valami sűrű felhőréteg mögé, mert jelenléte csak annál jobban izgatta a két ellenfelet. Mitz minden lefekvés előtt öklével fenyegette meg az eget. Hiába. A meteor tovább rőtta pályája fényes ívét a csillagos égbolton.

A helyzet lényeges elrontásához hozzájárult az, hogy a nyilvánosság napról napra jobban belekeveredett a privát versengésbe. Az újságok túlbuzgalommal álltak Dean Forsythnak vagy Hudelsonnak a pártjára, és nem maradt semleges egyik sem. Az elsőség kérdéséről ugyan aligha lehetett még szó, de azért mindenki bele akart szólni a dologba. A tornyok magasságaiból a vita heve átment a szerkesztőségek irodáiba, és mindenütt a legkomolyabb bonyodalmakkal fenyegetett. Már nyilvános gyülekezésekre is meghívták az embereket, ahol pedig Amerika polgárainak erőszakos jellemét tekintve, bizonyára heves vitatkozásokra nyílt kilátás.

Hudelsonné és Jenny nagyon nyugtalankodott az általános izgalom miatt. Lou hiába próbálta megnyugtani édesanyját, Francis pedig Jennyt. Nem lehetett tagadni, hogy a sajnálatos uszítás hatása alatt a két versenytárs folyton erősebbre hevült fel. Az emberek elkeseredetten vitatkoztak Dean Forsyth igazi vagy állítólagos nyilatkozatain és Hudelson doktor kimondott és ki nem mondott szavain, s a helyzet napról napra, óráról órára fenyegetőbb lett.

Ilyen viszonyok közt hirtelen olyan mennydörgés szólt közbe, amely úgyszólván az egész világon visszhangot keltett.

Talán felrobbant a meteor és felébresztette az égbolt minden visszhangját?

Ó, nem! Csak egy különös hírről van szó, amelyet a telefon és a távíró az elektromosság sebességével terjesztett szét az ó- és újvilág minden királyságában és köztársaságában?

Ez a hír azonban nem Hudelson doktor obszervatóriumából vagy Forsyth úr tornyából származott, nem is a pittsburghi, bostoni vagy cincinnati csillagdak egyikéből. Most a párizsi csillagvizsgáló volt az, amely az egész civilizált világ érdeklődését felkelthette, mikor a sajtónak a következő közleményt adta ki:

„Azt a tűzgolyót, melyre a cincinnati és pittsburghi obszervatórium figyelmét Whaston város (Virginia) két tekintélyes polgára hívta fel és amely eddig rendszeren végzi körfutását a Föld körül, a Föld minden obszervatóriumában a kiváló csillagászok egész serege tartja szemmel.

Habár a szorgos megfigyelések dacára még több pontban hiányos a meteorról való tudásunk, a párizsi obszervatóriumnak mégis sikerült az egyik problémát megfejteni, és pedig megállapítani a meteor anyagát.

A tűzgolyó által kisugárzott fényt a színeképelemzés segítségével megvizsgáltuk, és a színekép vonalaiból meg tudtuk állapítani, hogy a fényes meteor milyen anyagból való.

A magja, amelyet ragyogó burok vesz körül, miből az elemzett fénysugarak származnak, nem légnemű, hanem kétségtelenül szilárd anyag. Nem magnezit, mint annyi aszteroida, s nem azokból a vegyületekből van, mint a legtöbb kóbor kis égitest.

Ez a meteor aranyból van, tiszta aranyból, s az értékét eddig csak azért nem lehetett megállapítani, mert a magjának nagyságát még nem sikerült kielégítő pontossággal meghatározni.”

Így szólt a közlemény, amelyet az egész világ tudomására adtak. Hogy milyen hatást váltott ki, azt igazán könnyebb elképzelni, mint leírni.

Egy drága anyagból való meteor, egy aranygolyó keringett a Föld körül, amelynek értéke sok milliárdra kell, hogy rúgjon! Micsoda álmokat ébresztett fel ez a szenzációs újság! Milyen sóvárgást keltett fel az egész világon és különösen itt, Whastonban, ahol a felfedezés dicsőségére oly büszkék voltak, de mindenekfelett abban a két, halhatatlan gentlemanben, kik a Dean Forsyth és Sydney Hudelson nevet viselték!

KILENCEDIK FEJEZET

*Melyben az újságok, a nép, Dean Forsyth és Hudelson doktor
valóságos matematikai orgiákat ülnek.*

Aranyból van!

Először hihetetlenül fogadták a hírt. Egyesek tévedésnek mondták, amire majd hamarosan rájönnek, mások nagyszabású becsapásnak, amit a vicces szélhámosok engedtek meg maguknak.

Ha ez a második eset volt az igaz, akkor a párizsi obszervatóriumnak hamarosan cáfolatot kellett kiadnia, hogy a feltűnést keltő közlemény nem tőle származik.

Mondjuk meg mindjárt: a cáfolat nem érkezett meg. Ellenkezőleg, a világ minden csillagásza irigykedett a párizsi kollégák vizsgálataira, és valamennyien egyhangúlag megerősítették a végkövetkeztetéseket. Mindenki kénytelen volt ténynek elismerni a rendkívül különös esetet.

S az emberek csaknem belebolondultak a dologba.

A bejelentett napfogyatkozások alkalmával rengeteg sok optikai segédeszközt vásárolt a közönség. Tessék már most elképzelni, hogy milyen nagy volt a kereslet látsövekben, távcsövekben és teleszkópokban ennél a különös alkalomnál! Soha nem kukkeroztak oly szenvedélyesen valamilyen fejedelmet vagy híres táncosnőt, énekesnőt, mint ezt a csodálatos tűzgolyót, amely közömbösen és büszkén folytatta szabályos útját a végtelen mindenségben.

Az időjárás tartósan szép volt, és nagyon kedvezett a megfigyeléseknek. Dean Forsyth éppoly ritkán hagyta el a tornyot, mint Hudelson doktor az őrhelyét. Mindketten azzal foglalkoztak, hogy megállapítsák a meteor még ismeretlen elemeit, a térfogatát, a tömegét és az esetleges egyéb különlegességeit, miket a gondos vizsgálat még felfedhetett. Ha már az elsőség kérdését a felfedezésben sehogy sem lehetett eldönteni. Az egyik mindenáron fölényt akart biztosítani a maga számára a másik fölött azzal, hogy a további kutatásokban többre viszi.

A gallusok csak attól féltek, hogy az égbolt a fejükre szakad. Most az egész emberiségnek az volt a vágya, hogy a pályájában megakadályozva, a Föld vonzásának engedelmeskedve a tűzgolyó minél előbb gazdagítsa a Földet a milliárdjaival.

S hányan számították ki ezeket a milliárdokat!

Sajnos, azonban egyelőre hiányzott a számításokhoz a szilárd alap, mert a mag nagysága még ismeretlen volt.

Ennek a magnak a pénzértéke, akármekkora is legyen, okvetlenül óriásinak kellett lennie, és ez elég volt, hogy feltűzeljen minden képzeletet.

Május 3-ára a *Whaston Standard* cikket írt erről a kérdésről, melyet a következő összegezéssel zárt be:

„Feltéve, hogy a Forsyth-Hudelson-féle tűzgolyó magja valóságos gömb tíz méter átmérővel, akkor ha vasból volna, a gömb súlya 3773 tonnát (ezer kilogrammjával) tenne ki. Ha azonban színaranyból van, akkor a súlya 10 083 tonna, és az értéke több mint 31 000 000 000 (harmincegy-milliárd) frank.”

Ebből legalább annyit láthatunk, hogy a Standard a kor magaslatán állott, mert tizedes rendszerben számolt és nem lábban és fontokban. Ezért engedjék meg, hogy üdvözljük őt ezen a helyen.

Tehát még ilyen kis térfogat mellett is oly óriási értékeket képviselt a tűzgolyó.

- Valóban lehetséges volna ez? - kérdezte Omikron nagyot csodálkozva, amikor elolvasta azt a cikket.

- Nem csak lehetséges, hanem bizonyos is - felelte Dean Forsyth. - Hogy megállapítsuk, elég az illető tömeget megszorozni az arany átlagos értékével, ami most 3100 frank kilogrammonként. A meteor tömegét megkapjuk, ha a térfogatát megszorozzuk a fajsúlyával, ami ebben az esetben 19 258. A golyó térfogatát pedig igen egyszerűen számíthatjuk ki ennek a képletnek az alapján:

$$V = D^3 \pi / 6$$

- Valóban! - kiáltott fel meglegedetten Omikron, habár minden spanyolul volt a számára.

Dean Forsyth még hozzátette:

- Csak az borzasztó, hogy az a lap az én nevemet annak a másik egyénnek a nevével kapcsolta össze.

A doktor valószínűleg ugyanezen a véleményen volt.

Mikor Lou kisasszony elolvasta a Standard cikkét, olyan gúnyos mosoly jelent meg rózsaszínű ajakán, hogy az a harmincegymilliárd okvetlenül elszégyelli magát, ha látja.

Tudvalevő dolog, hogy az újságíróknak velük született hajlamuk, hogy szeretnek egy kicsit túlozni. Ha az egyik kettőt mondott, akkor a másik azonnal hármat mond, minden további gondolkodás nélkül. Így aztán senki sem csodálkozik azon, hogy a *Whaston Evening* másnap kárhoztatandó pártoskodással a következőket hozta nyilvánosságra:

„Nem értjük, hogy miért oly szerény a Standard a becsléseiben. Mi sokkal merészebbek vagyunk nála. Amellett, hogy még mindig benne maradunk a felvethető hipotézisek keretében, bátran becsülhetjük száz méterre a Hudelson-féle tűzgolyó átmérőjét. Ezt az adatot véve a számítás alapjául, az ekkora nagyságú aranygolyó súlya 10 millió 83 ezer 488 tonnára rúg, s az értéke meghaladja a 31 trillió 360 milliárdot - ami tizennégy jegyű szám!”

- S ehhez még nincsenek is hozzászámítva a fillérek! - tette hozzá gúnyolódva a *Punch*, amikor leköszölte ezt a szédítő számot, amiről a legmerészebb képzelet sem alkothat fogalmat magának.

A meteor még mindig szépen viselkedett, úgyhogy Dean Forsyth és Hudelson doktor zavartalanul folytathatták a vizsgálódásaikat abban a titkos reménykedésben, hogy egyikük vagy másikuk mégiscsak elsőnek tudja majd meghatározni a meteor magjának valódi nagyságát. Sajnos, azonban nagyon nehéz volt meglátni a mag körvonalait a fénylő burokban.

Egyetlen egyszer, május 5-éről 6-ára virradó éjszaka, hitte Dean Forsyth, hogy közel van a sikerhez. A fénykoszorú egy pillanatra elhalványult és látni engedte a világosan fénylő golyót.

- Omikron! - kiáltott fel Dean Forsyth az izgalomtól csaknem kiszáradt torokkal.

- Mi az, Forsyth úr?

- Ott van a magja!

- Igen, igen... látni a magját!

- Végre, tehát mégis megvan!

- Igen, csakhogymár megint vége. Nem látni többé.

- Mindegy!... Én láttam... én fogom leírni a dicsőséget!... Mindjárt holnap, kora reggel... sürgönyözök a pittsburghi csillagdának... Most az egyszer az a nyomorult Hudelson hiába állítja majd, hogy...

Sohasem tudjuk meg, hogy Dean Forsyth úr képzelődött-e, vagy Hudelson doktor valóban olyan előnyt adott neki, mert a sürgönyt nem küldték el másnap a pittsburghi csillagvizsgálónak. Május 6-án reggel ugyanis a következő híradás jelent meg a világ valamennyi újságjában:

„A pittsburghi obszervatórium, számításai és egy csomó sikeres megfigyelés alapján tisztelettel tudatja, hogy a Whaston város két tisztelt és becsült polgára által felfedezett meteor, amely a párizsi megfigyelések szerint aranyból van, száztíz méter átmérőjű golyó, és így a térfogata közel 696 ezer köbméter.

Ekkora aranyból való golyó súlya több mint 13 millió tonna lenne. A számítások azonban azt mutatják, hogy ez nincs így. A tűzgolyó valószínűsége alig hetedét teszi ki az említettnek, és pedig csak 1 millió 867 ezer tonnát, ami megközelítőleg 75 méter átmérőjű tömör színarany golyónak felel meg.

Mivel a meteor kémiai sajátosságai felől semmi kétség sincsen, az előbbi tényekből azt a következtetést kell levonnunk, hogy a magot alkotó fémtömegben nagy üregek vannak, vagy pedig még nagyobb valószínűséggel, hogy likacsos állapotban van, és ebben az esetben a meteor magja szivacszerű test.

Bármiként is álljon a dolog, a megfigyelések és számítások lehetővé teszik a tűzgolyó pénzértékének pontos megállapítását. A mai árfolyam szerint ez az érték nem kevesebb, mint 5788 milliárd frank.”

Így tehát sem a *Whaston Evening* száz métere, sem a *Standard* tíz métere nem felelt meg a valóságnak. Az igazság a kettő között foglalt helyet. De azért a meteor így is kielégíthette volna a legmértékeltenebb igényeket is, ha nem lett volna arra hivatva, hogy örökkön örökké körben lebegje körül a földgolyót.

Mikor Dean Forsyth megtudta a meteor értékét, így kiáltott fel:

- Én fedeztem fel, és nem az a bolond ott, azon a tornyon! A tűzgolyó az enyém, s ha leesnék a Földre, 5788 milliárdnyi vagyon pottyanna az ölembe.

Hudelson doktor pedig öklével fenyegetve a másik tornyot, ezt hangoztatta:

- Az enyém! Az én tulajdonom, a gyermekeim öröksége, ami ott az égen kering. Ha kikötne a földön, senki sem vitathatná el tőlem, s ötezerhét-száznyolcvanszoros milliárdos lennék!

A Vanderbiltek, Rockefellerek, Pierpont Morganék, Mackayk, Gouldok és a többi amerikai krózus, a Rotschildokról nem is beszélve, apró kis tőkepénzeseknek tetszettek Hudelson doktor és Dean Forsyth mellett.

Ilyen kábulatba ringatták el magukat. Eközben a fejüket igazán csak azért nem veszthették el, mert erősen oda volt nőve a nyakukhoz. Hudelsonné és Francis nagyon jól látták, hogy mi lesz ennek a vége. Ki tarthatta volna fel a lejtőn a két elkeseredett riválist? Már egyáltalán nem is lehetett velük nyugodtan beszélni. Úgy látszott, mintha teljesen megfélemeztek volna a tervbe vett házasságról, és nem gondoltak másra, mint a helyi lapok által, sajnos, egyre fenntartott versengésükre.

Az újságoknak kezdetben meglehetősen ártatlan cikkei egyre kihívóbbakká lettek, s a sajnálatraméltó veszekedőtársak egyébként baráti viszonyban lévő embereket is egymásra uszítottak.

A *Punch* is folyton izgatta a két ellenfelet csípős vicceivel. Habár ez az újság nem is öntött éppen olajat a tűzre, mégis rádobta a mindennapi vicceinek sóját, amely annál jobban sziporkázta a tüzet.

Már attól is kezdtek félni, hogy Dean Forsyth úr és Hudelson doktor fegyvert ragadnak a tűzgolyóért, és párviadalt vívnak, vagy amerikai párbajjal döntik el a vitás kérdést. A jegyesek dolgát azonban mindez csak még jobban elrontotta volna.

Míg a két mániákus napról napra többet veszített el az egészséges eszéből, a közvélemény a világ békéjének szerencséjére, lassanként egyre jobban lehiggadt. Végül is mindenki arra a megállapításra jutott, hogy semmi jelentősége sincs a tűzgolyónak, legyen az értéke több ezer milliárd is, ha nem vehetik birtokukba.

S hogy ez lehetetlenség volt, az nyilvánvaló! Minden körfutás után a meteor pontosan ott jelent meg, ahogyan kiszámították. A sebessége tehát tökéletesen egyenletes volt, s amint azt a *Whaston Standard* kezdettől fogva állította, nem is volt semmi ok rá, hogy valaha is kisebbedjék. A tűzgolyónak tehát örökre ott kell keringenie a Föld körül, ahogy valószínűleg a múltban is már ott keringett.

Az újságok bőséges magyarázata megnyugtatta az embereket. Napról napra kevesebbet gondoltak a meteorra, s egy sóhajjal, amiért nem lehetett birtokukba venni ezt az óriási kincset, lassanként visszatértek a rendes napi kerékvágásukba.

A *Punch* a május 9-i számában konstataulta a közönség fokozódó közömbösségét az iránt, amiért pár nappal ezelőtt még lelkesedett, és míg tovább folytatta viccelődéseit és gúnyolódásait, miket mindenesetre a legkitűnőbbnek tartott, újabb okokat talált a meteor két felfedezőjének csipkedésére.

„Meddig marad még büntetlenül - írta tettetett felháborodással - ez a két gonosztevő, akiket már régen átadtunk a közmegvetésnek?”

„Nem elégedtek meg azzal, hogy egyetlen csapásra tönkre akarták tenni azt a várost, ahol megpillantották a napvilágot, hanem most a legelőkelőbb családokban idézik elő a legnagyobb zavarokat. Egyik ismerősünk is a múlt héten - a hazug és hamis ígéretéseik hatása alatt - negyvennyolc óra alatt elverte az egész örökségét! A szerencsétlen fiatalember bízott a meteor milliárdjaiban... Mi lesz most már ennek az embernek a gyermekeivel, mikor a milliárdok az orrunk előtt tovorepülnek? S nem kell hozzátennünk, hogy ez a barátunk nem az egyetlen áldozat, hanem mint rendesen, légiókra rúg a hasonló szerencsétlenek száma.”

„Azt javasoljuk, hogy a földkerekség lakói pöröljék be Dean Forsyth és Hudelson doktor urakat 5788 milliárd frank kártérítésért, és követeljék, hogy ezt az összeget könyörtelenül hajtsák be rajtuk.”

Az illető két úr természetesen nem is tudott róla, hogy ilyen, mindenesetre még sohasem volt és nehezen keresztülvihető per fenyegeti őket.

Míg azonban a többi ember már újra a földi dolgokra fordította figyelmét, addig Dean Forsyth és Hudelson doktor továbbra is az éter magasságaiban maradtak a teleszkópjaikkal.

TIZEDIK FEJEZET

Amelyben Xirdal Zephyrinnek ötlete, aztán még egy ötlete támad.

- Xirdal Zephyrin!... micsoda eredeti fickó! - mondták az emberek, ha szó esett róla.

Valóban, Xirdal Zephyrin testben és lélekben egyformán rendkívüli személyiség volt.

Hosszú, lötyögő test, olyan inggel, amelynek gallérja volt ugyan néha, de kezelője sohasem, dugóhúzászerű nadrág, mellény, amelyen három gomb közül kettő okvetlenül hiányzott, bő kabát, mindenféle tárggyal teletömött zsebekkel, s mindez meglehetősen piszkos, és különböző rend ruhákból találomra összeválogatva... ez volt Xirdal Zephyrin általános bonctani leírása, és ez volt az elegancia fogalma az ő szemében. A boltozatszerűen meggörbült vállából két, méter hosszú kar lógott alá, végükön óriási, szőrös kezekkel, amiket különben nagyon ügyesen tudott felhasználni a tulajdonosuk, de szappannal csak határozatlan időközökben hozott érintkezésbe.

Ha a fejét az általános divat szerint a nyakán is hordta, ez csak azért volt, mert másképp nem lehetett. Az eredeti alak azonban kárpótlást nyújtott ezért a normális dologért azzal, hogy olyan arcot bocsátott a nyilvános megbotránkozás számára, amelynek a csúnyasága valóban a lehetetlenséggel volt határos. Az arcának minden alkatrésze bántó és egymásnak ellentmondó volt, de azért érdekes. Nagy, négyszögletes áll, széles száj húsos ajkakkal, tömpe orr, rosszul kerekített fülek, amelyek mintha iszonyodva akarnának elszakadni a koponyától... mindez csak nagyon távolról emlékeztetett Antonius szépségére. A homloka azonban nagyszerű volt. Csodálatosan nemes vonásaival úgy ült az arcon, mint egy templom a dombon. Aki megnézte, az még jobban meglepődött a hatalmas homloka alatt levő nagy, szúrós szemén, amely egyszer csodálatos értelmességet, máskor határozott bárgyúságot sugárzott ki.

Szellemileg sem különbözött kisebb mértékben a kortársai közönségességétől.

Irtózáván minden rendszeres tanulástól, már kora ifjúságában elhatározta, hogy maga képezi ki magát, s szülei kénytelenek voltak engedni törhetetlen akaratának. S a következmények nem is lettek rosszak. Abban a korban, mikor az emberek még rendszerint az alsóbb osztályok padjaiban ülnek, Xirdal Zephyrin - ahogy ő mondta, tréfából - egymásután jelentkezett a felsőbb osztályok vizsgáira, és fényesen le is tette őket.

Alig érte el ezeket a sikereket, már el is felejtette őket. Az iskolák egymás után törölték ki a vizsgázók listájából, s nem is látták őt többé.

Szüleinek elhalálózása tizennyolc esztendőskorában a maga urává tette évi tizenötezer frank évjáradékkal. Xirdal Zephyrin ekkor habozás nélkül teljhatalmat adott gyámjának és kereszta-
apjának, Robert Lecoeur bankárnak, akit gyermekkori szokása szerint bácsinak nevezett, s aztán minden gondot lerázva magáról, beköltözött Párizsban a rue Cassette egy házának hatodik emeletén bérelt kétszobás lakásába.

Itt lakott aztán még harmincegy esztendőskorában is.

Amióta azonban otthonosan letelepedett ebben a lakásban, a helyiségek nem tágultak, bármily nagymértékben szaporodtak is azok a dolgok, amiket itt felhalmozott. Tarka összevisszaságban hevertek a gépmodellek, elektromos elemek, dinamók, optikai műszerek, retorták és a legkülönbözőbb készülékek. Füzetek, könyvek, papirosok egész piramisokban nyúltak a padlótól a mennyezetig, s az egyetlen szék és az asztal is tele volt velük, úgyhogy észre sem vett nívókülönbséget a szék és asztal között, ha odaült írni. Csak ha nagyon terhére voltak a

régi papirosok, segített a kényelmetlenségen. Egyetlen kézmozdulattal lesepert az asztalról egy csomót, s aztán nyugodtan ült a most már teljes rendben lévő asztalhoz, mert semmi sem hevert már rajta, amíg aztán újabb áradat el nem öntötte.

Mit csinált tulajdonképpen Xirdal Zephyrin?

Nem lehet eltagadni, hogy elsősorban ábrándozásaival foglalkozott, s szívta pipájából a jó dohányt. Időnként azonban, nagyon szabálytalan időközökben, komoly gondolatai is voltak. Ha például rendet csinált a maga módja szerint az asztalon, azaz tisztára söpörte egyik kezével, akkor nekiült, és nem kelt fel addig, amíg a kitűzött munkáját el nem végezte, akár negyven percig, akár negyven óráig tartott az. Amikor odatette a pontot a végére, az utolsó lap papirost, amelyen a vizsgálódásainak eredményét foglalta össze, s amely majd újabb papíroszlop alapját fogja képezni, otthagya az asztalon, hogy majd máskor, a legközelebbi munkadűh alkalmával ugyanúgy leseperje onnan, mint az előbbieket.

Ezeknél a szabálytalan időközökben ismétlődő munkakríziseknél mindenfajta dologgal foglalkozott egy keveset. A magasabb matematika, a fizika, kémia, élettan, bölcsészet, a tiszta és alkalmazott tudományok egymás után mind felkeltették érdeklődését. S bármilyen problémáról volt is szó, egyforma buzgalommal feküdt neki, mondhatjuk, igazi dühvel, és addig nem nyugodott meg, amíg...

Nos, igen, amíg nem jött egy újabb ötlete, amely aztán ugyanoly hatalmasan lekötötte. Így aztán megtörténhetett a fantasztikus vakbuzgóval, hogy a második csillogó pillangó üldözésében a puszta ábrándképekbe tévedt el, s az újabb álom kábulatában tökéletesen megfeledkezett az előbbiről.

A mostani esetben azonban nem így volt. Amikor véletlenül ismét kezébe akadt a félbemaradt munka, újabb szenvedéllyel látott ismét hozzá, és sikerült is neki, ha ugyan két-háromszori folytatásra is, de végül mégiscsak befejezni a megkezdett dolgot.

Hány szellemes és mély gondolat, mennyi döntő fontosságú megjegyzés az egzakt és kísérleti tudományok legnehezebb problémáira, hány gyakorlati találmány szunnyadt itt a papírok tömkelegében, miben Xirdal Zephyrin becsmérően gázolgatott. Sohasem gondolt arra, hogy hasznot húzzon ezekből a kincsekből, kivéve, ha egyik-másik barátja véletlenül panaszkodott neki valamilyen munkájának az eredménytelensége miatt.

- Várj csak - mondta ilyenkor Xirdal -, erről a dologról kell itt lenni valaminek.

Egyidejűleg már ki is nyújtotta a kezét, s csodálatos ösztönnel húzta ki az ezernyi apróbb nagyobb papírszeletből azt, amelyik az illető témára vonatkozó vizsgálatait tartalmazta, s habozás nélkül átnyújtotta a barátjának azzal a felhatalmazással, hogy úgy használja fel azt, ahogyan akarja. Még csak nem is gondolt arra, hogy ezzel a cselekedetével tulajdonképpen magamagát károsítja meg.

Pénz? Mit törődött ő a pénzzel? Ha pénzre volt szüksége, egyszerűen elment keresztapjához Robert Lecoeur úrhoz. Habár már nem volt a gyámja, továbbra is a bankárja maradt és biztos volt, hogy minden látogatása után megfelelő összeggel ellátva jön el tőle, amíg a bácsijánál levő vagyona teljesen el nem fogy. Amióta a rue Cassetten lakott, minden a legnagyobb megelégedésére folyt ebben a pontban is. Igazi boldogság, ha nem is az egyedüli: mindig új vágyakat tűzni ki magának s azokat el is érni. Xirdal Zephyrin minden gond nélkül élt és valóban tökéletesen boldog is volt.

Május 10-én ez a fiatal szerencsés ifjú kényelmesen ült egyetlen székén és különösen ízletes dohányt füstölt pipájából, lábát néhány centiméterrel a fejénél magasabban az ablakpárkányra téve és azzal szórakozott, hogy megfejtette a piszkos újságpapíron talált rejtvényeket, miben a

boltban csomagolták az ennivalóját. Mikor ezt a munkát elvégezte és sikerrel megfejtette az összes rejtvényt, az újságpapírt elhajította a többi szemét közé, s bal kezével hanyagul hátra nyúlt az asztal felé, abban a vak reményben, hogy valami olvasnivaló akad a kezébe.

A balkéz egy csomó felbontatlan újságot talált meg. Xirdal Zephyrin találomra kivett egyet közülük, amely a „Journal” egyik, nyolcnapos számának bizonyult. Az, hogy régi volt, nem riasztotta el őt, mert úgyszólván téren és időn kívül élt.

Egy pillantást vetett az első oldalra, de természetesen nem olvasta el. Éppúgy átlapozta a második és a többi oldalt az utolsóig, amelyen különösen a hirdetések érdekelték. Mikor aztán azt hitte, hogy egy következő oldalra lapoz, minden szándékosság ellenére ismét az első oldalt kapta szeme elé.

Semmire sem gondolva, tekintett rá az egyik cikke, s nagy pupillájából hirtelen az értelem kezdett elősugározni, élénk ellentétben azzal a gondolatlansággal, amiben eddig volt.

A sugár erősebb lett, lánggá változott, amint egyfolytában végigolvasta a cikket.

- Hopp!... Hopp!... Hopp! - mormogta három különböző hangnemben, és Xirdal Zephyrin indítatva érezte magát még egyszer elolvasni a cikket.

A szobájának magányában régtől fogva megszokta, hogy hangosan beszéljen önmagával és méghozzá többes számban, mindenestre azért, hogy mintegy maga elé képzelje az ajkain csüggő hallgatóságot, amely elég nagy volt, mert magában foglalta azt a kört, amelyet Xirdal Zephyrin soha nem létezett és soha nem remélhető tanítványai, tisztelői és barátai alkottak.

Most azonban nem volt oly beszédes, hanem meglegedett ezzel a háromszoros hoppal. A Journal cikke hatalmas érdeklődést keltett benne és némán olvasta tovább.

Mit olvasott oly szorgalmasan és buzgón?

Utolsónak a Föld valamennyi lakója között, most szerzett tudomást végre ő is a whastoni tűzgolyóról és egyidejűleg annak rendkívüli mivoltáról. S most is, oly későn, csak a pusztaság véletlen juttatta kezébe azt a cikket, amely a mesés aranygolyóról szólt.

- Szép kis komédia! - jelentette ki az olvasás után.

Pár pillanatra még elmerült a gondolataiban, aztán levette lábát az ablakpárkányról és az asztalhoz ment. A munkakedve kezdett felébredni.

Minden hosszabb keresgélés nélkül megtalálta az újságok közt azt a tudományos folyóiratot, amit akart és felszakította a kereszkötést. A folyóirat magától azon a helyen nyílt ki, ami most érdekelte.

A tudományos folyóiratoknak jogukban áll műszakiasabbnak lenni, mint a napilapok. Ez sem volt kivétel. Megvoltak benne többoldalmi ábra és egyenlet kíséretében a meteor pályaelemei, a sebessége, térfogata, tömege.

Xirdal Zephyrin minden fáradtság nélkül fogyasztotta el ezt a szellemi táplálékot, amely más számára elég nehezen lett volna megemészthető, s aztán egy pillantást vetvén az égre, meggyőződött arról, hogy a legkisebb felhő sem zavarja meg a kékségét.

- Nos... majd meglátjuk! - mormogta, s a türelmetlen keze már papírra vetett néhány futólagos számítást.

Azután a karját az egyik sarokban felhalmozott papírok alá dugta, s a halmot azzal az ügyességgel nyomta át a másik sarokba, amit csak hosszú gyakorlat útján szerezhetett meg.

- Igazán csodálatos, milyen szigorú rendet tudok tartani! - mondta látható elégedettséggel, mikor megállapította, hogy a mozdulata után a várakozásának megfelelően egy régi csillagászati távcső lett láthatóvá, amit annyira belepett a por, mint a száz év óta pincében fekvő borospalackot.

Pár másodpercnyi munka kellett hozzá, s a távcső az ablakra volt szerelve, s az égnek ama pontjára irányítva, amit a számításai szerint át kellett kutatni.

- Úgy van! - mondta pár percnyi megfigyelés után.

Újabb pár perc múlva elhatározottan fogta kézbe a kalapját, lement a hatemeletnyi lépcsőn és a rue Dronot felé tartott, ahol Lecoeur bankár lakott, mint az utca jogos büszkesége.

Xirdal Zephyrin csak egyetlen módját ismerte a közlekedésnek, Omnibuszt, villamost vagy kocsit sohasem használt. Akármilyen messzire is esett a célja, mindenkor gyalog vágott neki az útnak.

Azonban még ebben a legközönségesebb és általánosan üzőtt sportban is eredeti volt. Lesütött szemmel, széles vállait jobbról-balra és ellenkező irányban ringatva robogott végig a városon, mintha sivatagban bandukolna. Egyforma nemtörődomséggel hagyta figyelmen kívül a kocsikat és a járókelőket. Csak úgy zuhogott rá útközben a „Vigyázzon!”, „Ügyeljen!”, „Marha!”, amivel a járókelők tisztelték meg, kiket gorombán oldalba lökött, vagy akiknek jól rálépett a tyúkszemükre. S hány komisz káromkodást eresztettek el számára a kocsisok, akiknek vissza kellett rántaniuk a lovakat, hogy ne kerüljenek pellengérre az újságok hírovtatóiban és Xirdal Zephyrint ne sajnálják meg az emberek, mint „ártatlan áldozatot”.

Ő azonban nem törődött semmivel sem. Nem hallott semmit a szitkozódás hangversenyéből, amely úgy vonult utána, mint a tovahaladó hajó után a barázda és zavartalanul folytatta útját nagy, mindig egyforma léptekkel.

Húsz perc elég volt hozzá, hogy elérjen a rue Dronotra a Lecoeur bankházig.

- Itt van a bácsi? - kérdezte a hivatalnoktól, aki felemelkedett ültéből, amint belépett.

- Igen, Xirdal úr.

- Talán egyedül is van?

Xirdal Zephyrin benyitott a kipárnázott ajtón és belépett a bankár szobájába.

- Nini! Te vagy az? - kérdezte Lecoeur úr gépiesen, amikor az öccsét meglátta.

- Mivel itt vagyok és ragyogok - felelte Xirdal Zephyrin -, azt mondhatnám, hogy ez a kérdés meglehetősen felesleges volt és felelet nem is kell rá.

Lecoeur már jól ismerte keresztfiának bogarait, akit egyébként kissé hóbortosnak, de azért bizonyos tekintetben zseniálisnak tartott és szívből nevetni kezdett a feleleten.

- Igen, úgy van - helyeselt jókedvűen -, de azért egy szimpla „igen” sokkal rövidebb lett volna. Szabad kérdeznem, hogy mi a jövetelednek a célja?

- Szabad, mert...

- Elég - szakította félbe Lecoeur. - A második kérdésem is olyan felesleges, mint az első, mert a hosszú tapasztalat megtanított rá, hogy csak akkor látlak, ha pénzre van szükséged.

- Hiszen a bankárom a bácsi - mondta Xirdal Zephyrin.

- Igen, a bankárod vagyok, de te a legkülönösebb fél vagy. Megengeded, hogy ebben a tárgyban tanácsot adjak neked?

- Hogyne, ha az élvezetet nyújt önnek.

- A tanácsom az, hogy legyél már egy kissé kevésbé gazdaságos. Gondolj arra, hogy a szüleid tizenötezer frank évjáradékot hagytak rád és te alig tudsz négyezret elkölteni egy évben.

- Annyi baj legyen! - szólt Xirdal, mintha meglepődött volna, habár már legalább hússzor hallotta.

- Igen, úgy van, a kamataid egyre szaporodnak. Habár nem tudom, hogy hogyan áll a számlád nálam, de százezer frankkal mindenesetre megnövekedett a vagyoned. Mi legyen ezzel a sok pénzzel?

- Hm, egyszer majd gondolkodom erről a kérdésről is - szólt Xirdal Zephyrin a legkomolyabb ábrázattal -, különben, ha terhére van a pénz, azon könnyen segíthet.

- Hogyan?

- Adj ki.

- Hová? Mire?

- Az már mindegy. Azon már igazán nem fogom törni a fejemet.

A bankár vállat vont.

- Nos röviden, mennyit akarsz most? Kétszáz frankot, mint mindig.

- Nem, tízezer frankot - felelt Xirdal Zephyrin.

- Tízezer frankot! - ismételte csodálkozva Lecoeur úr. - Az ördögbe is, ez újság. Mit akarsz kezdeni a tízezer frankkal?

- Utazni akarok.

- Nagyszerű gondolat. És hová?

- Azt még nem tudom.

Lecoeur vidáman és gúnyosan nézett keresztfiára és ügyfelére.

- Biztosan szép helyre mész - mondta komolyan. - Itt a tízezer frankod. Egyebet nem akarsz?

- De igen - válaszolt Xirdal Zephyrin. - Egy darab földre is szükségem van.

- Micsoda? Egy darab földre? - csodálkozott Lecoeur, aki, mint mondják egyik csodálkozásból a másikba esett. - Milyen föld legyen az?

- Az már teljesen mindegy. Két-három négyzetkilométerre van szükségem.

- Nem is rossz - mondta Lecoeur, s aztán tréfásan tette hozzá: - Talán a Boulevard des Italiensen?

- Nem - válaszolt Xirdal Zephyrin - semmi esetre sem Franciaországban.

- Akkor hát hol?... Beszélj!

- Azt bizony még magam sem tudom - mondta még egyszer Xirdal anélkül, hogy kijött volna a sodrából.

Lecoeur úr csak nehezen tudta visszafojtani a nevetését.

- Nos, akkor legalább még szabadabb tér van a választásodra - jegyezte meg gúnyosan. - De mondd csak, Zephyrin, nincs valami bajod ebben a pillanatban?... Mert ez valóban bolond dolognak látszik.

- Üzletről van szó - jelentette ki Xirdal Zephyrin, miközben homloka ráncokat öltött.

- Üzletről? - kiáltott fel csodálkozva Lecoeur.

Valóban meglepő is volt, hogy ez az ábrándos bolond egyszerre üzletről beszél.

- Igen - erősítette Xirdal Zephyrin.

- Jelentékeny üzletről?

- Bah! - szólt fitymálva a keresztfia. - Csak egy öt-hatezer milliárdos üzletről.

Lecoeur úr most igazán megrökönyödve nézett az ügyfelére. Ha nem tréfált, akkor határozottan bolondnak kellett lennie.

- Mit mondasz? - kérdezte aggódva.

- Igen, öt-hatezer milliárdról - ismételte egészen hanyagul Xirdal Zephyrin.

- Mondd Zephyrin, józan vagy? - szólt Lecoeur. - Nem tudod, hogy az egész földön nincs annyi arany, mint ennek az összegnek az egy tizedrésze?

- A földön?... Ott lehet - mondta Xirdal - de másutt.

- Másutt?...

- Igen, négyszáz kilométernyire innen, egyenesen fölfelé.

A bankár agyában most hirtelen világosság támadt. Mint mindenki, úgy ő is tudott az újságokból a meteorról, amelyek már régóta tárgyalták ezt a témát és sejtette, hogy erről van szó. Úgy is volt.

- A tűzgolyóra gondolsz? - kérdezte dadogva, akarata ellenére elsápadva.

- Természetesen - szólt hanyagul Xirdal.

Ha nem a keresztfia beszélt volna így előtte, akkor Lecoeur úr kétségtelenül azonnal kidobatta volna. A bankár percei sokkal drágábbak, semhogy akármelyik bolond fecsegését meghallgathassa. Xirdal Zephyrin azonban nem volt „akármelyik”. Azt ugyan sajnos nem lehetett tagadni, hogy egy kereke hiányzott, de azért a koponyájában zseniális agyvelő székelt, amely számára a priori semmi sem látszott lehetetlennek.

- Ahá, tehát a tűzgolyót, amint mondani szokás, le akarod kapcsolni? - kérdezte Lecoeur erősen szeme közé nézve a keresztfiának.

- Igen, miért ne? Mi különös van ebben?

- Csakhogy a tűzgolyó, mint magad mondod, négyszáz kilométernyire lebeg a Föld fölött. Csak nem gondolsz arra, hogy utána mész?

- Erre nincs is szükség, ha leesésre kényszeríthetem.

- Van erre eszköz?...

- Nekem már megvan és ez mindent megmond.

- Neked megvan! Neked megvan!... De hát hogyan akarsz hatni erre az oly távolságban levő testre?... Hol találsz arra megfelelő támaszpontot? És milyen erővel akarsz dolgozni?

- Nagyon soká tartana, ha röviden megmagyaráznám ezt magának és azonfelül felesleges is lenne, mert úgysem értene meg belőle semmit sem.

- Nagyon kedves vagy! - köszönte meg a bókot Lecoeur anélkül, hogy haragudott volna érte.

A nógatásra keresztűa mégis belebocsátkozott a rövid felvilágosítás megadásába. Ennek a csodálatos történetnek a szerzője még rövidebbre fogta ezt a magyarázatot, azzal a megjegyzéssel, hogy a mérész számítások és tervek íránt való ismert előszeretete ellenére sem tenné magáévá minden tekintetben ezeket az érdekes, de azért talán nagyon mérész elméleteket.

Xirdal Zephyrin számára az anyag pusztá jelenség, valóságos létezése nincsen. Ezt azzal véli bebizonyítani, hogy lehetetlen az anyag összetételét felismerni. Feloszthatjuk molekulákra, atomokra, a legparányibb részekre, de azért mindig marad még valami utolsó maradék, amely megíúsítja a probléma megoldását. Örökké újra kell kezdeni, amíg végre rájön az ember egy végső princípiumra, aminek azonban semmi köze nincs már az anyaghoz, vagy valami más megfogható dologhoz. Ez az ősprincípium anyagtalan természetű, mégpedig maga az energia.

Hogy aztán mi tulajdonképpen az energia?...

Xirdal Zephyrin beismeri, hogy ezt ő sem tudja. Az ember a külvilággal csak az érzékszervei révén van összeköttetésben és az ember érzékszervei csak az anyagi világ behatásaira reagálnak, minden felismerhetetlen marad, ami nem anyagi. Habár az értelmének erejével képes arra, hogy az anyagtalan világról is tudomást szerezzen, összehasonlító pontok hiánya miatt lehetetlenség annak természetét világosan megismerni. Így aztán még nagyon sokáig fog tartani, míg az emberiségnek erre a célra is érzékszerve fejlődik ki, ami nem is látható eleve oly nagy lehetetlenségnek.

Bárhogyan is legyen, Xirdal Zephyrin szerint az energia mindig két határ között ingadozik: a tökéletes egyensúly közt, amely az egész világegyetemben való egyenletes elosztását jelenti és másrésről az egyetlen pontban való teljes koncentrálóódása között, amely pontot tökéletes űrnek kellene körülvennie.

Mivel azonban a világegyetem végtelen nagy, ez a két véglet egyformán elérhetetlen.

Ebből az következik, hogy az energia állandóan örök mozgásban van. Az anyagi testek állandóan energiát nyelnek el, s mivel ennek az elnyelésnek másutt megfelelő űrnek kell előállania, az anyag ismét energiát sugároz ki a világűrbe abból, amit magában foglal.

Ellentétben a klasszikus mondással, amely szerint semmi sem vész el a természetben és semmi sem teremődik, Xirdal Zephyrin azt állítja, hogy minden elpusztul és minden újra teremődik. A folyton megsemmisülő anyag folyton megújódik, ha más alakban is. Minden ilyen változást energiasugárzás kísér és a bomlásból megfelelő új anyag származik. Ha ez a bomlás, a mi műszereinkkel és segédeszközeinkkel nem is mutatható ki, ennek csak azok tökéletlensége az oka, mert minden legkisebb anyagrészecskében is mérhetetlen mennyiségű energia rejlik, ami - legalább is Xirdal Zephyrin szerint - megmagyarázza azt is, hogy miért vannak oly végtelen messzire egymástól az egyébként aránylag oly kicsiny égitestek.

Az a ki nem mutatható bomlás és pusztulás azonban megvan. Közvetett bizonyítéka ennek a hang, a fény és az elektromosság. Ezek a tünemények a sugárzó energia tüneményei, s ezek révén nyilvánkozik meg durvább, félig anyagi formában a szabaddá vált energia.

A tiszta, bizonyos tekintetben desztillált energia csak az anyagi világon túl létezhetne. Az energia körülfogja ezt a világot a tömegének megfelelő sűrűséggel, amely annál kisebb, minél jobban távozzunk a felszínétől. Az energiának és a folytonos sűrűsödésre való törekvésének napfényre jutása például a vonzóerő.

Ez volt nagyjában az az elmélet, melyet Xirdal Zephyrin a megrökönyödött Lecoeur úrnak előadott.

- Ezt előrebozsátva - fejezte be Xirdal a beszédet, mintha a legegyszerűbb dologról lenne szó - elegendő, ha csak egy kis mennyiségű energiát szabadítok fel és azt aztán a világűr bizonyos pontjára irányítom az illető testnek a közelébe, ha ez a test nem túlságosan nagy tömegű, vagy nem rendelkezik jelentősebb energiamennyiséggel. Az egész csak gyerekjáték.

- És neked megvan a módod rá ezt az energiát szabaddá tenni?

- Megvan a módom arra, ami ugyanannyit jelent, hogy megnyissam számára az utat, vagyis mindent eltakarítsak előle, ami anyag.

- De hiszen akkor felforgathatnád az egész égi mechanikát! - kiáltott fel Lecoeur úr.

Xirdal Zephyrint nem hozta ki sodrából ennek a hipotézisnek óriási hordereje. Egyszerűen és szerényen tette hozzá:

- Az a gép, amit szerkesztettem, csak sokkal kisebb eredmények elérésére képes, arra azonban elég erős lesz, hogy hatással legyen arra a pár ezer tonnás tűzgolyóra.

- Jól van, legyen! - mondta Lecoeur, aki egyre jobban belemelegedett. - Hol akarod azonban, hogy leessék?

- Az én saját földemen.

- Milyen földeden?

- Azon, amit maga fog vásárolni nekem, ha majd elvégeztem a szükséges számításokat. Majd erről még írok önnek. Biztosítom róla, hogy a lehetőség szerint teljesen értéktelen vidéket fogok kiválasztani, amit úgyszólván ingyen kaphatunk meg. Az adásvételi szerződésnél persze lesz majd egy kis nehézsége, mert a választásban nincs teljesen szabad kezem és meglehet, hogy az illető ország nem lesz olyan könnyen hozzáférhető.

- Azt majd bízd csak rám - szólt a bankár. - Ezeknek a dolgoknak a kedvéért találták ki a távirót. Ebből a szempontból tehát egészen nyugodt lehetsz.

Ezzel a megnyugtatóssal és tízezer franknyi bankjeggyel a zsebében Xirdal Zephyrin nagy léptekkel ment haza azon az úton, amelyen jött, s alig zárkózott be a lakásba, leült az asztalához, s a megszokott mozdulatával megszabadította mindentől, ami rajta hevert.

A munkakrízis most nagy erővel állott be.

Egész éjjel elmerült a számításaiba, s mire felvirradt a reggel, a megoldás megvolt. Meghatározta azt az erőt, amivel a tűzgolyót megragadhatja, s azt az időpontot, amikor ennek meg kell történnie, az irányt, amiben hatnia kellett, valamint azt a helyet és azt az időt, ahol és amikor a meteoroknak le kell esnie.

Azonnal tollat ragadott és megírta Lecoeurnak az ígért levelet, aztán lerohant a lépcsőn, bedobta a levelet a postaszekrénybe és visszasietett a lakásába.

Mikor bezárta az ajtót a szoba ama sarkába ment, ahová előző nap oly ügyes mozdulattal és figyelemre méltó biztonsággal vitte át azt az íráshalmazt, ami a távcsövet temette el. Most az ellenkező műveletet kellett elvégeznie. Benyomta a karját a papírhalm alá és biztos kézzel továbbította azt vissza az előbbi helyére.

Ezzel a másodszori „takarítással” egy feketés láda került napvilágra, mit Xirdal Zephyrin megerőltetés nélkül felemelt s a szoba közepére vitt szemben az ablakkal.

Ezen az egyszerű, négyszögletes, sötétre festett ládán semmi különös sem lehetett észrevenni. Egy csomó üvegedény és dróttekeres volt benne, amelyeknek végeit kettésével vékony rézdrót kötött össze. A ládán magán egy fémtükör gyújtópontjában megerősítve kettős orsó alakú ampulla volt látható, mit a többivel semmilyen vezeték sem kötött össze.

Nagyon finom műszerei segítségével Xirdal Zephyrin beállította a fémtükört pontosan abban az irányban, amelyet az éjjel kiszámított s mikor meggyőződött arról, hogy minden rendben van, a láda alá egy csövecskét tett, amely erős fényben ragyogott. Közben egyre beszélt magának, de úgy, mintha az ékesszólásával nagy hallgatóság érdeklődését akarná kielégíteni.

- Ez itt uraim, a *Xirdalium*, olyan test, amely százezerszerre radioaktívabb a rádiumnál. Négyszemközt bevallom önöknek, hogy csak a látszat kedvéért alkalmazom. Ez azonban nem jelenti azt, mintha tökéletesen felesleges lenne; a Föld maga is olyan sok energiát sugároz ki, hogy alapjában véve felesleges ezt a keveset is hozzá tenni. Vízcsepp a tengerben! Azonban a kísérleti bemutatáshoz sohasem árt hozzáfűzni ilyen látható pótlékokat.

Mialatt ekképpen beszélt, a ládát újra becsukta és két kábellel összekötötte a falon levő galvánelemmel.

- A semleges helikoidális sugarak, uraim, természetesen éppen azért, mert semlegesek, olyan tulajdonsággal rendelkeznek, hogy kivétel nélkül minden testet taszítanak, akár van elektromos töltésük, akár nincs. Minden gyerek megértheti, hogy azonkívül a helikoidális természetük miatt úgyszólván maguk is helikoidális alakot öltenek fel. Egyébként pusztán véletlen volt, hogy felfedeztem őket. Az életben mindig van valami haszna mindennek.

Az elektromos áram bekapcsolása után gyöngye berregés hallatszott a ládából s a tükör előtt levő ampullából kék fény kezdett sugározni. Csaknem egyidejűleg forgó mozgásba is jött az ampulla, amely kezdetben lassú volt, de másodpercre másodpercre gyorsabbodott, míg végül szédítő sebességre fokozódott.

Xirdal Zephyrin néhány pillanatig szemlélte az örülden táncolva pergő üvegedényt, aztán a fémtükör tengelyével párhuzamos irányba elmerült az ég nézésébe.

Felületes megfigyelésre úgy látszott, hogy a mechanizmus tevékenységének semmi érzékelhető anyagi következménye nincs. A figyelmes nézőnek azonban feltűnhetett egy olyan tünet, amely minden jelentéktelensége mellett meglehetősen sajátságos volt. A levegőben lebegő porszemek, mikor hozzáérték a fémtükör széléhez, nem tudtak többé eltávozni ebből a határból s hevesen örvénylettek egy körben mintha folyton valami láthatatlan akadályba ütköznenek. A porszemek serege csonka kúpot alkotott, amelynek alapja a fémtükör kerülete volt. A műsziertől két-három méternyire a láthatatlanul örvénylő porszemekből álló kúp pár centiméter átmérőjű hengerré változott, és ez a henger kint is megmaradt a meglehetősen erős szellő dacára is változatlanul, egészen addig, míg a távolban eltűnt a szem elől.

- Van szerencsém jelenteni önöknek, uraim, hogy minden a várakozásoknak megfelelően történik - jelentette ki Xirdal Zephyrin, miközben leült az egyetlen székére és rágyújtott gondosan megtömött pipájára.

Félórával később megállította a gépet, de aznap és a következő napokon ismételten működésbe hozta, miközben a tükört minden kísérlet után kissé arrább fordította, mint amilyen pont felé azelőtt volt beigazítva. Mindezt tizenkilenc napon keresztül a legnagyobb lelkiismeretességgel ismételte meg.

A huszadik napon éppen működésbe hozta a gépet és rágyújtott a hű pipájára, mikor a feltalálás ördöge megint megszállotta. Az anyag fokozatos megsemmisülése elméletének, amit Lecoeur bankárnak röviden előadott, egyik következménye világlott át egyszerre az agyán.

Egy csapásra, mint ahogyan szokott lenni nála, rájött egy új elektromos elem elvére, amely önmagától regenerálódott az egymás után következő reakciók folytán, mik közt az utolsó a szétbomlasztott testet az első alakjába vitte vissza. Az ilyen elemnek természetesen állandóan működnie kell, amíg a felépítéséhez szükséges anyagok elfogynak és tökéletesen átváltoznak energiává. Ez volt, gyakorlati szempontból, a valóságos *perpetuum mobile*.

- Kutyateremtette!... Nagyszerű!... - kiáltott fel élénk izgalommal Xirdal Zephyrin.

Amint szokta, utána gondolkodott egy keveset, azaz minden erejét szétforgácsolatlanul erre az egyetlen pontra összpontosította. Az ilyen koncentrált gondolkozás, amivel a problémák sötét oldalát vizsgálta meg, olyan fénykévének látszott, amiben a Nap valamennyi sugara egyesült.

- Minden úgy van! - szólt aztán hangosan fejezve be a gondolatait, a dolgot azonnal ki is kell próbálni.

Xirdal Zephyrin erre felkapta kalapját, lerohant a hat emeletnyi lépcsőn, és a legsietősebben beállított az asztaloshoz, aki az utca túlsó felén lakott. Néhány rövid, határozott szóval megmagyarázta neki, amit akar, tudniillik vastengelyen egy fakereket, a karimáján huszonhét mélyedéssel, miknek méreteit pontosan megadta, s amikbe ugyanannyi üvegkehely kellett, hogy helyet foglalhasson, úgyhogy azok a kerék forgásakor is függőleges helyzetben maradjanak.

Mikor ezt a megrendelést elintézte és még sürgősen meghagyta, hogy azonnal fogjanak munkába, továbbment az ötszáz lépésnyire levő üveges boltig, amelyet megbízhatónak ismert. Itt huszonhét üvegkelyhet választott ki, miket a segéd erős papírba csomagolt be s madzaggal kötött át. A csomagot aztán még kényelmes fafogóval is ellátta.

Mikor az is megvolt, Xirdal Zephyrin a csomaggal a kezében haza akart menni, de a bolt előtt összetalálkozott egyikkel a kevés számú barátai közül, egy jónevű bakteriológussal.

A gondolataiban elmélyedt Xirdal Zephyrin egyáltalán nem látta volna meg a bakteriológust, de az mindjárt észrevette őt.

- Hohó, Xirdal! - kiáltott rá örömmel és szélesen mosolyogva. - Végre téged is lát az ember?

- Hohó - hangzott mint visszhang - Marcel Leroux?

- Saját személyemben.

- Hogy vagy? Nagyon örülök, hogy megint látlak, elhiheted.

- Hogy vagyok?... Mint olyan ember, aki éppen egy gyorsvonatba akarja belepréselni magát. Ez a táska tartalmazza a három zsebkendőt s a többi toalett szükségletet, amit a tengerpartra való menekvésemben viszek magammal, hogy pár napig jóllakjam a friss levegővel.

- Szerencsés flótás! - felelt Xirdal Zephyrin.

- Nos, csak rajtad áll, hogy te is az legyél. Ha kicsit összeszorulunk, neked is akad majd hely a gyorsvonaton.

- Nagyszerű lenne! - vélte Xirdal.

- Ha nincs valami különösebb elfoglaltságod Párizsban...

- Egyáltalán semmi.

- Nincs semmi dolgod? Valami félbemaradt kísérletezés?!

Xirdal utánagondolt.

- A legkisebb dolog sincsen - biztosította barátját.
- Akkor próbáljunk szerencsét. Nyolc napi szabadság pokolian jól fog esni mindkettőnknek. Milyen kellemesen fogjuk elcsevegni az órákat!
- Nem szólva arról, hogy ezt a tengerparti tartózkodást felhasználhatom arra, hogy tisztázzak néhány sötét pontot, ami az árapály jelenségek dolgában már régóta a fejemben motoszkál. Épp most gondoltam rá, amikor veled találkoztam - jelentette ki megható nyíltszívűséggel.
- Tehát megegyeztünk?

- Meg.

- Akkor előre... De most jut eszembe, előbb fel kell mennünk a lakásodra csomagolni és nem tudom pontosan, hogy a vonat...

- Nem kell, felesleges - szólt Xirdal, mint aki biztos a dolgában. Minden nálam van, amire szükségem lehet.

A szórakozott ember rámutatott a csomagjára a huszonkét üveggel.

- Hiszen akkor minden rendben van - mondta örömmel Marcel Leroux.

A két barát nekilódult és nagy léptekkel haladt a pályaudvar felé.

- Beláthatod Leroux, hogy feltéve, hogy a felületi feszültség...

A szembejövő emberek nagy sokasága arra kényszerítette a két barátot, hogy szétváljanak egymástól s a megkezdett mondat ekképpen elveszett az utca zajában. Ez azonban nem zavarta Xirdal Zephyrint abban, hogy zavartalanul folytassa a megkezdett beszédet, miközben minden szembejövőhöz hozzáfordult, amin azok módfelett csodálkoztak. A beszélő azonban természetesen semmit sem vett észre és nyugodtan prédikált tovább a párizsi óceán emberhullámaiban úszva.

És mialatt Xirdal egészen belebolondulva az új hóbertjába a vonathoz sietett, amely oly messzire kellett, hogy szállítsa őt a fővárostól, a rue Cassette házának hatodik emeletén, egyik szobában tovább berregett és zizegett a feketére mázolt, ártatlan külsejű láda, a fémtükör szakadatlanul küldte ki a kékes sugarakat, és az örvénylő porszemek gyöngéd hengere egyre mélyebben fűrődött be a világűrbe.

A magára maradt készülék, amit Xirdal Zephyrin elfelejtett leállítani s amire már egyáltalán nem is gondolt, vakon folytatta sötét és titokzatos munkáját.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Amelyben Dean Forsyth és Hudelson doktor súlyos izgalmat élnek át.

A tűzgolyóról most már mindent pontosan tudtak. Mindent megállapítottak, ami csak rá vonatkozott. A nagyságát, a sebességét, a mineműségét, tömegét, s kiszámították az értékét is. Nyugtalankodást sem okozott többé, mert, mivel egyenletes körpályán mozgott, előreláthatóan sohasem zuhanhatott le a Földre. Így aztán egészen természetes, hogy a nyilvános érdeklődés elfordult a megközelíthetetlen meteorról, amelynek titokzatossága már végképpen szertefoszlott.

Csak a csillagdákon nézett olykor néhány csillagász az aranygolyóra, amely a fejük felett keringett, de nem soká nézték, hanem inkább a világűr egyéb érdekesebb titkaira fordították figyelmüket.

A Földnek most két holdja volt... ez volt az egész. Hogy az egyik hold aranyból vagy vasból volt, mit törődött azzal a tudós, akinek számára a világ mégsem több mennyiségtani fogalomnál?

Sajnálatra méltó csak az volt, hogy Dean Forsyth és Hudelson doktor nem így fogták fel a dolgot. A körülöttük egyre nagyobb méreteket öltő közömbösség nem hűtötte le lázas izgalmaikat, nem csillapította le dühös igyekvésüket és folyton-folyvást figyelték a tűzgolyót! Minden elvonulása alkalmával ott voltak az őrhelyükön, szemüket a távcső okulárjához tapasztva, még olyankor is, mikor a meteor csak alig pár foknyira emelkedett a horizont fölé.

A folyton barátságos időjárás sajnos azáltal is kedvezett a rögeszméjüknek, hogy ekképpen minden huszonnégy órában legalábbis tizenkétszer adott alkalmat a megfigyelésre. A beteges vágyukat, hogy őket tartsák a meteor igazi felfedezőjének, csak növelte az a kérdés, hogy leesik-e a földre a meteor vagy nem, hasonlóképpen fokozták azok a rendkívüli sajtóságot is, amik ezt az égitestet minden időkből megőrző állónak tették.

Ilyen viszonyok között örültség lett volna kibékülést várni a két rivális között, mikor ellenkezőleg, minden nap csak mélyebbé tette közöttük a gyűlölet szakadékát. Hudelsonné és Francis Gordon nagyon is tudatában voltak ennek. Az utóbbi nem is kételkedett abban, hogy a nagybátyja minden rendelkezésére álló eszközzel ellene lesz a tervezett házasságnak, s Hudelsonnének is egyre fogyott a reménye, hogy férje engedni fog, ha a nagy nap itt lesz. Ebben már egyáltalán nem lehetett bízni.

A két jegyes kétségbeesésére és Lou kisasszony és az öreg Mitz nagy bosszúságára a lakodalom, ha nem is teljesen megghiúsultnak, de legalábbis határozatlan és valószínűleg nagyon távoli időre elhalasztódottnak tetszett.

A már amúgy is súlyos helyzet azonban még tovább romlott.

Május 11-én este Dean Forsyth úr mint rendesen a távcső okulárjához tapasztotta a szemét, amikor elfojtott kiáltással ugrott fel hirtelen a műszer mellől. Gyorsan pár szót vetett a papírra, aztán visszatért a helyére, majd újra eljött és újra visszament, s ezt addig folytatta, amíg a meteor el nem tűnt a horizont alatt.

Eközben Dean Forsyth úr krétafehér lett, s olyan nehezen lélegzett, hogy Omikron segítségére akart sietni, mert azt hitte, valami baja támadt a gazdájának. Ez azonban egy kézmozdulattal visszautasította és úgy támolyogva, mint a részeg ember, bemenekült a dolgozószobájába, ahol szorosan bezárkózott.

Ettől a perctől kezdve senki sem látta többé Dean Forsyth urat. Harminc órán keresztül maradt étlen-szomjan a szobájában. Egyetlenegyszer sikerült Francisnak erőszakkal kinyitnia az ajtót annyira, hogy egy résen keresztül megláthatta a bátyját, aki összeroskadva, örülthöz hasonló meredt szemmel ült az asztalnál. Ijedtében egyetlen szót sem tudott szólani, csak állt az ajtóban.

- Mit akarsz? - kérdezte Forsyth mérgesen.

- De kedves bácsi - szólt Francis könyörögve - huszonnégy órája, hogy bezárkóztál ide. Engedd meg legalább, hogy valami ennivalót hozzunk neked.

- Nem kell semmi - felelte rá Dean Forsyth - semmi egyéb, mint csönd és nyugalom, s nagyon leköteleznél, ha nem zavarnád többé a nyugalmat.

Ezzel a határozott válasszal szemben, amelyet különben olyan barátságos hangon mondott, amilyenhez újabb időben egyáltalán nem voltak hozzászokva, Francis nem merte még egyszer megismételni az ajánlatot. Nem is igen lett volna lehetséges, mert a csillagász az utolsó szavainál már ismét becsapta az ajtót. Az öccsének tehát vissza kellett fordulnia, anélkül, hogy bármit is megtudott volna.

Május 13-án délelőtt, két nappal a tervezett lakodalom előtt, huszadszor említette fel az új gondot Francis Hudelsonné előtt, aki sóhajtva hallgatta őt.

- Nem értem, mi lehet itt már megint? - mondta végül. - Az ember azt hihetné, hogy Forsyth úr és a férjem, mindketten elvesztették a józan eszüket.

- Mit mond? - kiáltott fel Francis elcsodálkozva. - Hát Hudelson doktor is?

- Bizony - felelte Hudelsonné. - Úgy látszik, a két úr szavát adta egymásnak, hogy mindig ugyanazt csinálják. Csak az a különbség, hogy az én férjemnél valamivel későbbben következett be a krízis. Még csak tegnap zárkózott be a dolgozószobájába. Azóta senki sem látta őt és elképzelheti, mennyire nyugtalankodunk miatta.

- Az ember igazán belebolondulhat! - kiáltott Francis.

- Amit az imént Forsyth úrról mondott - folytatta Hudelsonné -, abból azt lehet hinni, hogy ismét találtak valami új dolgot azon a szerencsétlen tűzgolyón. Sajnos azonban az ő hangulatuk alapján semmi jót nem remélhetünk belőle.

- Hej, ha én most parancsolni tudnék! - keveredett be Lou a társalgásba.

- Nos akkor mit tennél, te kis vadóc? - kérdezte Francis Gordon.

- Mit tennék?... Nagyon egyszerű. Azt az undok aranygolyót olyan messzire küldeném, hogy még a legjobb távcsövekkel sem lehetne a nyomára jutni.

Ha a tűzgolyó eltávozott volna, az talán valóban visszaadta volna Forsyth és Hudelson doktor nyugalma. Ki tudja, nem gyógyította volna-e meg egy csapásra örült féltékenységüket az, ha a meteor örökre eltávozik?

Sajnos azonban semmi sem tette valószínűvé, hogy bekövetkezik ez az eset. A tűzgolyó a helyén lesz az esküvő napján is... azután is mindenkor, mivel zavartalan szabályossággal rótt változatlan körpályáját.

- Nos, majd meglátjuk - ezzel fejezte be a beszédet Francis. - Negyvennyolc óra alatt el kell, hogy határozzák magukat, s akkor majd megtudjuk, hogy hogyan állunk.

Az Erzsébet utcai házba visszatérve egyébként azt hihette, hogy a dolognak nem is lesznek olyan súlyos következményei. Dean Forsyth közben kijött a zárkájából és hatalmas ebédet fogyasztott el hallgatagon. Most mély álomban hevert, habár megbénult csípővel, de jóllakva tele hassal, míg Omikron a gazdája megbízásából a városban járt.

- Láttá a bácsit, mielőtt elaludt? - kérdezte Francis az öreg cselédet.

- Ahogy most téged látlak fiacskám - felelt az -, hiszen én tálaltam elé az ebédet.

- Éhes volt ugye?

- Farkasétvágya volt. Egy pillanat alatt eltűnt minden ennivaló: tükörtojás, hideg roastbeef, burgonya, gyümölcs, pudding... egyetlen morzsát sem hagyott belőlük.

- Egyébként milyen volt?

- Egészen jól érezte magát, csak egy kissé halvány volt az arca, mint a kísértet és a szeme nagyon kivörösödött. Azt ajánlottam neki, hogy mosakodjék meg langyos vízben, de úgy látszott, nem értett meg.

- S rólam nem kérdezősködött?

- Sem rólad, sem másról. Csak evett, ki se nyitva a száját s aztán kinyújtózkodott az alváshoz, elküldve Korom barátunkat a Whaston Standardhoz.

- A Whaston Standardhoz? - kiáltott fel Francis. - Fogadni mernék, hogy közli az újsággal a munkájának az eredményeit. Megint szép újságharcra van kilátásunk... Éppen ez hiányzott még!

Dean Forsyth közleményét másnap reggel elkeseredetten olvasta Francis Gordon a Whaston Standardban, mert megállapíthatta belőle, hogy a sors újabb tápot hozott a két ellenséges versenytárs vitájának. A gondja még erősebb lett, mikor rájött, hogy a két versenyző ismét holtversenyben ért a célhoz. Míg a *Whaston Standard* Dean Forsyth közleményét adta le, addig a *Whaston Morning* Hudelson doktornak teljesen hasonló cikkét hozta. Így tehát tovább kellett folytatódni az izzó párviadalnak, amelyben eddig még egyikük sem tudott valami előnyt szerezni magának.

Míg a két cikk az elején teljesen megegyezett egymással, a végkövetkeztetéseiben jelentékeny eltérést mutattak fel. Ez az eltérés, amely később okvetlenül ellentéteket kellett, hogy felidézzen, másrésről talán hasznos is lehetett, mert elválasztotta egymástól a két versenytársat.

Francisszal és egész Whastonnal egyidejűleg az egész világ egyszerre tudomást szerzett a két asztronómus meglepő közleményéről, melyet a távíró és a telefon az egész világon azonnal elterjesztett. S ez a közlemény egy perc alatt a legszenvédélyesebb megbeszéléseket idézte fel a Föld egész kerekiségén.

A nyájas olvasó ítélje meg maga, hogy el lehetett-e volna képzelni csodálatosabb dolgot és hogy az általános izgalom jogos volt-e.

Dean Forsyth és Hudelson doktor azzal a megjegyzéssel kezdték el, hogy a folytonos megfigyeléseik a tűzgolyó pályájában elvitathatatlan háborgások nyomára vezette őket. A meteor pályája, amely azelőtt pontosan észak-dél irányban feküdt, valamelyest elhajlott az északkelet-délnyugat irány felé. Azonkívül még sokkalta nagyobb változás állott be a Földhöz való távolságában, amely valamivel kisebb lett, anélkül, hogy a meteor sebességében változás állott volna be. Ezekből a megfigyeléseikből és a hozzájuk fűzött számításokból a két csillagász azt következtette, hogy a meteor, ahelyett, hogy örökké ugyanabban a körpályában keringene a

Föld körül, szükségszerűen le fog esni rá, még hozzá ott és olyan időpontban, amit már most ki lehet számítani.

Míg eddig Forsyth és Hudelson doktor cikke teljesen megegyezett egymással, a következőkben már eltérés mutatkozott köztük.

Az egyik számításai szerint a tűzgolyó június 28-án fog lezuhanni Japán déli csücskén, a másiknak ugyanolyan mélyen járó számításai szerint az égitest lezuhanása július 7-re Patagóniában volt várható.

Igen, a két csillagász jól csinálta meg: a közönség most szabadon választhatott!

Egyelőre azonban senki sem gondolt ilyesmire. Mindenkit elsősorban az a tény érdekelt, hogy a több ezer milliárdos meteor le fog esni a Földre. Ez volt a lényeg. Akár Japánban, akár Patagóniában esik le, a milliárdokat mindenképpen megtalálják.

A szóbeszéd tárgya mindenütt ennek a dolognak a következménye volt, a gazdasági felfordulás, mit a rengeteg aranykészlet megjelenésének létre kellett hoznia. A gazdagok vigasztalanok voltak, amiért a vagyonuk el fog értéktelenedni, a szegények pedig ujjongtak abban a valószínűen csalóka reményben, hogy ők is kapnak valamit a levegőből lepottyanó kincsből.

Francis természetesen közel volt a kétségbeeséshez. Törődött is ő a milliárdokkal és billiárdokkal! Az egyetlen kincs, amire vágyott, a szeretett Jenny volt, a meteornál végtelenül drágább és értékesebb jószág.

Izgatottan sietett a Morris utcai házhoz. A szomorú újságot már itt is tudták, és sejtették a még szomorúbb következményeit. Most, mikor a szaktudósi önzéshez az anyagi érdek is hozzájárult, egészen elháríthatatlan lett a hevesebb összeütközés a két vetélytárs közt, mert mindkettő jogot formált az égitestre.

Mily fájdalmasan sóhajtott fel Francis, mikor kezet fogott Hudelsonnéval és szeretetreméltó lányaival! Mily mérgesen dobbantott apró lábával Lou! Mily keserű könnyeket ontott a kedves Jenny, amit nem tudott lecsillapítani sem a huga, sem az anyja, sem a jegyese, habár az utóbbi biztosította őt törhetetlen hűségéről és megesküdtött, hogy szükség esetén akár addig is vár, amíg az ötezerhét-száznyolcvannyolc milliárd frank utolsó centime-jét is elköltötték... Ez bizony elég könnyelmű eskü volt, mert minden valószínűség szerint örök aggregényságra kárhoztatta őt.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

*Amelyben Stanfortnét türelmetlen várakozásban látjuk viszont,
s amelyben John Proth bíró illetéktelennek jelenti ki magát.*

Egyik napnak a délelőttjén John Proth bíró az ablaknál állott, míg szolgálója, Kate a szobában foglalatostkodott. John Proth a legkevésbé sem törődött azzal, hogy a tűzgolyó Whaston felett repül-e végig vagy sem. Minden különösebb gondolat nélkül járatta végig tekintetét az Alkotmány téren, ahová szerény házának kapuja nyílt.

Ami azonban Proth urat egyáltalán nem érdekelte, az Kate számára módfelett jelentőségteljes volt.

- Tehát aranyból volna, Proth úr? - kérdezte, megállva a gazdája előtt.
 - Igen, úgy látszik.
 - Önnek ez olyan nagyon mindegy?
 - Amint látja, Kate.
 - De ha a golyó aranyból van, akkor sok milliót kell, hogy megérjen.
 - Sok milliót és sok milliárdot, Kate. Igen, milliárdok repülnek a fejünk fölött.
 - Mik le fognak pottyanni, bíró úr!
 - Legalábbis azt mondják.
 - Gondolja meg, hogy nem lesz többé boldogtalan ember a Földön.
 - Ohó, ugyanannyi, mint eddig.
 - Hogy-hogy? Azt hittem volna, hogy...
 - Soká tartana, amíg meg tudnám értetni magával. De mindenekelőtt, tudja maga, hogy mennyi egymilliárd?
 - Egy milliárd, Proth úr, az... az...
 - Ezerszer egy millió.
 - Ne mondja!
 - Igen, Kate. És ha száz esztendeig élne s naponként tíz órát dolgoznék, akkor sem tudna megolvasni egy milliárdot.
 - Lehetséges az?
 - Sőt, megdönthetetlenül igaz.
- A gazdasszony, mint mondani szokás, tátott szájjal állott meg, s bámult arra a gondolatra, hogy száz esztendő is kevés lenne egy milliárd megolvasására. Aztán megint fogta a seprőt és a portörölt s folytatta a dolgát, azonban minden percben megállott, gondolataiba elmerülve.
- Mennyi jutna belőle egy emberre, Proth úr?
 - Miből?
 - Hát abból az aranygolyóból, ha felosztanák.
 - Azt könnyű kiszámítani, Kate - felelte a bíró.

Azzal egy darab papírt vett maga elé és ceruzát fogott.

- Tegyük fel - mondta a számítás közben - hogy a Föld lakossága 1500 milliót tesz ki, akkor fejenként... fejenként... 3859 frank és 27 centime jut mindenkire.

- Nem több? - mormogta Kate nagyot csalogkozva.

- Bizony nem több - erősítette John Proth, miközben Kate elmerülve bámult az égre.

Mikor ismét a föld felé fordította tekintetét, az Exeter út torkolatánál két személyt vett észre, akire mindjárt fel is hívta gazdájának a figyelmét.

- Látja Proth úr azt a két hölgyet? Biztosan várnak valamit.

- Igen, Kate, látom őket.

- Nézze csak meg jobban az egyiket, a magasabbikat, aki oly türelmetlenül topog.

- Igen, most is toppantott egyet a lábával. De nem tudom, ki lehet ez a hölgy?

- Ugyan Proth úr, hiszen ez a hölgy, aki vagy két hónappal ezelőtt előttünk esküdött meg le sem szállva lováról.

- Arcadia Walker kisasszony? - kérdezte John Proth.

- Most Stanfortné önagysága.

- Igen, úgy van, ő az - erősítette meg a bíró.

- Vajon mit akar itt?

- Arról bizony halvány sejtelmem sincs - felelte Proth -, és nem is adnék egy fityinget sem érte, hogy megtudjam.

- Talán megint igénybe akarja venni az ön szolgálatait?

- Azt aligha gondolom, mert az Egyesült Államok törvényei megtiltják a bigámiát - mondta a bíró, becsukva az ablakot. - Akármilyen legyen a szándéka, nekem nem szabad megfelejtkez-nem arról, hogy itt az ideje a törvényszékre mennem, ahol fontos tárgyalás lesz a tűzgolyó ügyében, ami annyira érdekli magát. Ha tehát ez a hölgy véletlenül mégis ide találna jönni, akkor mondja meg neki, hogy hol vagyok.

Ezalatt John Proth már fel is készült a távozásra. Nyugodt lélekkel haladt le a lépcsőn, kilépett a Potomac utcára nyíló kis kapun és csakhamar el is tűnt a házával szemközt levő törvényszéki palota épületében.

Kate nem tévedett, valóban Mistress Arcadia Stanfort volt az, aki komornájával, Bertával megjelent ezen a reggelen Whastonban. Mind a ketten nyugtalan léptekkel jártak le s fel és kutatva néztek lefelé a hosszú Exeter úton.

A városház tornya tízet ütött.

- Hallatlan... és még mindig nincs itt! - kiáltott Stanfortné.

- Talán megfélelkezett a találkozás napjáról - vélte Berta.

- Megfélelkezett? - ismételte a fiatalasszony megbotránkozott hangon.

- Vagy legalábbis nem gondolt rá - folytatta Berta.

- Nem gondolt rá? - ismételte újból az úrnője még izgatottabban.

Aztán a komornájával a sarkában nekiindult pár lépésnyire az Exeter útnak.

- Nem látod? - kérdezte pár perc múlva türelmetlenül.

- Nem látom, asszonyom.

- Ez már igazán sok.

Stanfortné újra az Alkotmány tér felé fordult.

- Senki... senki... nem jön... - mondta bosszúsan maga elé. - Így megvárakoztatni az embert, mikor megbeszéltük a dolgot. Ma van május 18-a, ugyebár?

- Természetesen.

- És mindjárt fél tizenegy.

- Tíz perc múlva.

- Nos, azért ne higgye azt, hogy elfogy a türelmem. Ha kell, egész napon át, vagy még tovább várok itt rá.

Az Alkotmány tér szállóinak személyzete most éppúgy megfigyelhette volna a fiatalasszony ideges le s fel járkálását, mint két hónappal ezelőtt a lovas türelmetlenségét, ki akkor őt várta, hogy együtt menjenek el a bíróhoz és az anyakönyvvezetőhöz. Most azonban másra gondolt mindenki, minden ember, asszony és gyermek, egészen másra,... olyanra, amire egész Whastonban egyedül Stanfortné nem gondolt. A többieknek mind a meteor járt a fejükben, annak az égi pályájáról beszéltek és arról, hogy le fog esni a Földre, mint azt két különböző napra bejövendölték.

Az Alkotmány téren összesereglett csoportok, a szállók portásai közül bizony senki sem törődött Stanfortné megjelenésével. Nem tudjuk, hogy mennyire igaz az a babona, mely szerint a Holdnak bizonyos hatása van a holdkórosokra, annyi azonban bizonyos, hogy a Földön sohasem volt annyi „meteorkóros” ember, mint ebben az időben. Az emberek ételről-italról megfeledkeztek abban a tudatban, hogy milliárdokat érő golyó kering a fejük felett és a legközelebbi időben le is esik a Földre.

Stanfortnének azonban jelenleg egészen más gondjai voltak.

- Nem látod még, Berta? - kérdezte többször rövid szünetek után.

- Nem látom.

Ebben a pillanatban a tér egyik szögletében hangos láрма keletkezett. A járókelők oda siettek mindenfelől. A szomszédos utcákból egykettőre százakra menő tömeg verődött össze, s egyidejűleg a szállodák ablakai is megteltek kíváncsiakkal.

- Itt van... itt van!

Ez röpiült szájról-szájra, s mivel ezek a szavak tökéletesen megfeleltek Stanfortné vágyának, azt hitte, hogy neki szól a tömeg kiáltozása s megkönnyebbülve kiáltott fel:

- Hál’ istennek!

Berta felvilágosította:

- Ó nem, asszonyom, nem önnek szól az a kiáltás!

Miért is fogadta volna a tömeg oly lármásan azt, akit Arcadia várt, miért is üdvözölte volna a megjelenését?

Egyébként most minden arc az ég felé fordult és a kinyújtott kezek a horizont északi része felé mutattak.

Talán a híres meteor volt az, amely egyszerre megjelent a város felett? Azért gyűltek össze a város lakói ezen a téren, hogy üdvözlőjék áthaladtában?

Nem. Ebben az órában a tűzgolyó más világrészek fölött keringett, s még ha most fényes nappal a város felett szállt volna, akkor sem lehetett volna szabad szemmel meglátni.

Mit üdvözölt a tömeg oly hangos szóval?

- Egy léghajó, asszonyom - szólt Berta. - Tessék csak nézni. Éppen most jelenik meg a Szent András templomának tornya felett.

Lassan ereszkedett alá a légkör magasabb régióiból a léggömb, amelyet a tömeg rokonszenves kiáltással üdvözölt. Miért volt ez a rendkívüli ujjongás?... Volt valami különös oka annak, hogy az emberek üdvözlőjék a sikerét?

Igen, valóban úgy volt.

A léghajó tegnap este szállott fel egyik szomszédos városban Walter Wraggel, a híres léghajóssal és egy társával. A felszállásnak egyedül az volt a célja, hogy a tűzgolyót egyszer kedvezőbb körülmények közt figyelhessék meg. A nép izgalmát éppen az okozta, hogy alig tudták kivárni, amíg megtudták az eredeti vállalkozás eredményeit.

Mikor a léghajóutazást tervbevették, Dean Forsyth természetesen - Mitz legnagyobb ijedségére - erőnek erejével részt akart venni benne és éppoly természetes, hogy ebben a szándékában is szemtől szembe találta magát Hudelson doktorral, aki szintén ugyanazt akarta volna feleségének nagy rémületére. Ebből kényes helyzet származott, mert a léghajóban csak két embernek volt helye. Viharos levelezés indult meg a két vetélytárs között, kiknek mindegyike igényt tartott az utazásra. Végül aztán mindkettőt elutasították és Walter Wragg egy harmadikat választott útitársul, mert egy társra okvetlenül szüksége volt.

Most a gyöngye szél Whaston felé hajtotta a léggömböt és a lakosság összesereglett, hogy a léghajósokat méltó fogadtatásban részesítse.

Az alig érezhető szellő alatt a ballon nyugodtan ereszkedett lefelé és az Alkotmány tér közepén kötött ki. Száz meg száz kar ragadta meg azonnal a gondolát, miközben Walter Wragg és társa kiszálltak belőle.

A társ Wraggra bízta, hogy gondoskodjék a ballon gázának kieresztéséről és gyors léptekkel sietett a türelmetlen Stanfortné felé.

- Itt, vagyok asszonyom - szólt meghajolva előtte.

- Tíz óra és harmincöt perckor - felelte Stanfortné szárazon a városház tornyának órájára mutatva.

- És minekünk tíz óra harminc perckor kellett volna találkozunk, tudom! - ismerte el a jövevény engedékeny udvariassággal. - Bocsánatot kérek érte, de hát a léghajók nem mindig engedelmeskednek kellő pontossággal az akaratunknak.

- Tehát nem tévedtem, te voltál az, aki Walter Wraggel felszálltál?

- Úgy van, én voltam az.

- Nem lennél szíves megmondani, hogyan történt?

- Ó, nagyon egyszerűen. Fölöttébb eredeti dolognak találtam, hogy így jelenjek meg a találkozónkon. Ezért aztán egy marék dollárral helyet váltottam Walter Wragg gondolájában azzal a kötelezettséggel, hogy pont fél tizenegyre itt szárazföldre tesz. Azt hiszem, megbocsáthatjuk neki, hogy ezzel az öt perccel késett.

- Igen, megbocsáthatjuk, ha már itt vagy - egyezett bele Stanfortné. - Remélem azonban, hogy a nézeted nem változott meg azóta?
- Egyáltalán nem.
- Most is az a meggyőződésed, hogy legjobb, ha lemondunk az együttélésről.
- Az.
- S az enyém is az, hogy nem egymáshoz valók vagyunk.
- Tökéletesen osztom a nézetedet.
- Az különben távol esik tőlem, hogy eltagadjam a te jó tulajdonságaidat...
- Ahogyan én is a legteljesebb mértékben megbecsülöm a tiédet.
- Az ember becsülheti egymást anélkül, hogy tessék egymásnak. Becsülés még nem szerelem, ami nem tűri meg a jellemek ilyen össze nem egyeztetetőségét.
- Arany igazságok.
- Persze, ha szeretnénk egymást...
- Az más lenne.
- De mi nem szeretjük egymást.
- Ez kétségtelen.
- Úgy házasodtunk meg, hogy nem ismertük egymást elég közelről és így kölcsönösen csalódtunk egymásban... igen, ha kölcsönösen szolgálatára állhattunk volna egymásnak, olyan valamiben, ami mélyebb nyomot hagy, akkor a dolgok másképpen állnának, mint így.
- Sajnos, ez nem adatott meg nekünk. Neked nem kellett feláldozni a vagyonedat, hogy megments engem a tönkremenéstől.
- De megtettem volna. Másrésztől neked nem volt alkalmad a saját életed veszélyeztetésével megmenteni az enyémet.
- Pedig egyetlen pillanatig sem haboztam volna.
- Meg is vagyok győződve róla, de hát nem volt alkalom rá. Azelőtt is idegenek voltunk egymásnak, ezentúl is azok maradunk.
- Sajnos, úgy van.
- Csak hittük azt, hogy hajlamaink hasonlóak, mindenekelőtt az utazókedv...
- Amiben sohasem tudtunk megegyezni, hogy hová induljunk el.
- Igen, ha én dél felé akartam menni, akkor te okvetlenül az északi irányt választottad.
- Ha pedig én keletnek szerettem volna utazni, akkor te feltétlenül nyugat felé vágytál.
- A tűzgolyó esete pedig csordultig tölti a kelyhet...
- Igen bizony. Csordultig van.
- Mert te természetesen megmaradsz amellest, hogy Dean Forsyth úr pártján állasz.
- Eltökélt szándékom.
- És Japánba még, hogy ott lehessél a meteor földre zuhanásánál.
- Úgy van.

- S míg viszont én elhatároztam, hogy Hudelson doktor véleményéhez csatlakozom...
- Patagóniába akarsz menni...
- Amiben minden megegyezés ki van zárva.
- Minden.
- Tehát csak egy utunk lehet...
- Bizony, csak egy.
- Még pedig, hogy még egyszer felkeressük Proth bírót, kedves uram!
- Önnel tartok, asszonyom.

Egy vonalban, de egymástól háromlépésnyire indultak el mindketten Proth úr háza felé, míg a komorna tisztas távolból követte őket.

Az öreg Kate az ajtóban állott.

Stanfort és Stanfortné egyszerre kérdezték tőle:

- Proth úr itthon van?
- Elment hazulról - felelte Kate.

A két veszekedő házastárs arca egyformán megnyúlt.

- Sokáig marad el? - tudakozódott Stanfortné.
- Ebédig - mondta Kate.
- S mikor ebédel?
- Egy órákor.

- Egy órákor újra itt leszünk -, jelentették ki egyszerre Mr. és Mrs. Stanfort és megfordultak.

A tér közepe tájára érve, amelyet még mindig Walter Wragg ballonja foglalt el, egy pillanatra megálltak.

- Két óra várakozási időnk van -, mondta Stanfortné.
- Két és egy negyedóra - javította ki Seth Stanfort.
- Nincs kifogásod az ellen, hogy együtt töltsük el ezt a két órát?
- Ha beleegyezel...
- Mit szólnál egy kis sétához a Potomac partján?
- Épp én is ezt akartam ajánlani.

A férj és feleség nekiindultak az Exeter útnak, de pár lépésre már megállottak.

- Megengedsz egy megjegyzést? - kérdezte Stanfort.
- Parancsolj! - felelte Arcadia.
- Meg akarom állapítani, hogy ez az első eset, amikor megegyeztünk.
- És az utolsó is - felelte a másik tovább indulva.

Mr. és Mrs. Stanfortnak át kellett törtetniük azon a tömegen amely körülvette a léghajót, ha át akartak jutni a Exeter út torkolatához, s ha ez a tömeg nem volt sűrűbb és nem Whaston egész lakossága sereglett egybe a téren, annak az volt az oka, hogy ugyanakkor egy más, még sokkal érdekesebb dolog is igénybe vette a nyilvánosság érdeklődését.

Napkelte óta az egész város a törvényszék épülete elé gyűlt össze, ahol hamar kialakult a várakozók sűrű sora. Mihelyt az épület kapui megnyíltak, a tömeg lármásan rohant be rajtuk és zsúfolásig ellepte a nagy üléstermet. Erőszakkal kellett visszakergetni azokat, akiknek már nem jutott hely és ezekből verődött össze az a csoport, amely kárpótlásul a Walter Wragg léghajójának kikötését nézhette aztán végig.

Azonban minden bizonnyal inkább bent lettek volna a nagy ülésteremben, mert ott kellett dönteni a legóriásibb ügyben, amilyent valaha és valamikor csak bíró elé terjesztettek döntésre.

A nép őrült izgalma látszólag már akkor a tetőfokra hágott, mikor a párizsi obszervatórium közzétette, hogy a tűzgolyó, vagy legalábbis a magva, színaranyból van, de még ezzel sem lehetett összehasonlítani azt az eszeveszettséget, amely akkor tört ki az emberek sokaságán, mikor Dean Forsyth és Sydney Hudelson hírül adták, hogy a meteor a Földre fog hullani. Egyre több ember őrült bele és nem volt már elmeegógyintézet, amelyet ezek a szerencsétlenek zsúfolásig ne töltöttek volna meg.

A bolondok közt a legbolondabb mindenesetre az izgalomnak két felidézője volt.

Eddig sem Dean Forsyth, sem Hudelson doktor nem is gondoltak erre a lehetőségre. Amikor mindenképpen maguknak akarták biztosítani a felfedezés elsőbbségét, ezt nem a meteor értéke, a milliárdok miatt tették, amiből úgysem kaphatott ember egyetlen fityinget sem, hanem pusztán azért, mert az egyik a Forsyth, a másik a Hudelson nevet akarta örök időkre beírni a csillagászat évkönyveibe.

A tényállás természetesen tökéletesen megváltozott, midőn május 11-ről 12-re virradó éjjel felfedezték a meteor mozgásának zavargásait. Erre minden eddigi kérdésnél égetőbb kérdés merült fel számukra.

Kié lesz a tűzgolyó, ha majd leesett? Kié lesznek a trilliók, miket most halovány fénykoszorú vesz körül? Ha ez a fénykoszorú eltűnik, amit különben is csak nagyon finom műszerekkel lehetett meglátni, akkor az aranymag napfényre kerül és könnyű lesz csengő pénzre felváltani.

De kié lesz?

- Az enyém! - kiáltott habozás nélkül Dean Forsyth. - Az enyém, aki először jelentettem a feltűnését.

- Az enyém! - mondta ugyanolyan meggyőződéssel Hudelson doktor. - Az enyém, mert én fedeztem fel először.

A sajtó fáradhatatlanul szította az egymással ellentétes és ki nem elégíthető igényeiket. A whastoni lapok hasábjain két napon keresztül egyebet sem lehetett találni, mint a két ellenfél dühöngő nyilatkozatait. A legcsúnyább jelzőket vágták egymáshoz a meg nem fogható meteor miatt, amely talán mulatott is rajtuk négyszáz kilométernyi magasságban.

Kézen fekvő dolog, hogy ilyen körülmények között szó sem lehetett a tervezett házasságról. Május 15-e elmúlt, de Francis és Jenny jegyességét nem bontották fel hivatalosan.

Hát volt még egyáltalán joguk arra, hogy jegyeseknek tekintsék egymást?

Dean Forsyth, amikor öccse ezzel az alkalommal újra eléje állt a kérdéssel, röviden és határozottan felelt:

- Hudelson doktort nyomorult embernek tartom és sohasem egyezem bele, hogy feleségül vegyél egy Hudelson leányt!

Csaknem ugyanabban az órában Hudelson doktor is így szakította félbe lányai siránkozását, határozott kijelentésével:

- Francis Gordon nagybátyja közönséges ember, s az én leányom sohasem lesz a Forsyth öccsének a felesége.

Ez kategorikus kijelentés volt, alkalmazkodni kellett hozzá.

Walter Wragg légi utazása újabb alkalmat nyújtott arra, hogy a két csillagász gyűlölete megnyilatkozzék. A levelek, miket a botrányhajhászó sajtó igyekezett minél hamarabb leközzölni, mindkét részen hemzsegték az egyenesen szidalmazó kifejezésektől, s meg kell adni, hogy ez aztán még inkább elmérgesítette a helyzetet.

Sértésekkel azonban semmit sem lehet eltüntetni a világból. Ha ketten pörösködnek, akkor azt kell csinálniuk, amit hasonló esetben az egész világ tesz, bíróhoz kell fordulni. Ez az egyetlen és a legjobb mód arra, hogy a véleménykülönbségeket kiegyenlítsék. S a két ellenfél végre is ekképpen határozta el magát.

Erre aztán május 17-én idézés ment Dean Forsyth úrhoz Sydney Hudelson doktor feljelentése ügyében, hogy legyen szíves John Proth bíró színe előtt megjelenni s hasonló tartalmú felhívás ment Sydney Hudelson doktorhoz Dean Forsyth feljelentése ügyében és ezért gyűlt össze május 18-án az a nagy lármás, izgatott tömeg a törvényszék előtt.

Dean Forsyth és Sydney Hudelson urak megjelentek és így most szemtől szembe állott egymással a két ellenfél a bíró előtt.

Az ülés elején egyéb ügyeket intéztek el, s a pörlekedők, akik ököllel fenyegették egymást, mikor idejöttek, jó barátokként hagyták el a termet Proth úr nagy meglepésére.

Így lesz azonban annál a kettőnél is, akik most kerülnek sorra?

- A következő panasz? - kérdezte a bíró.

- Forsyth kontra Hudelson és Hudelson kontra Forsyth - felelte a jegyző.

- Szíveskedjenek előbbre jönni az urak! - szólt a bíró, felemelkedve helyéről.

Dean Forsyth és Hudelson doktor előre léptek az őket kísérő párthíveik sorából. Egymás mellett álltak, mindegyik megvetően nézve végig tekintetével a másikat, mint két pulykakakas, összeszorított ököllel, majdnem mint két torkig töltött ágyú, miknél csak egy szikra hiányzott a kettős robbanáshoz.

- Miben áll az Önök ügye, uraim? - kérdezte Proth bíró aki ugyan előre tudott mindent.

Dean Forsyth először kezdett beszélni.

- Azért jövök, hogy törvényesen megállapítsam az igényemet...

- Mint én az enyémet! - vágott közbe azonnal Hudelson doktor.

S erre megszakadás nélkül olyan fülsiketítő duett vette kezdetét, amiből semmi összhangot sem lehetett kihallani.

Proth bíró kopogott elefántcsont papírkésével az asztalon, mint egy karmester a vezénylőpálcájával, s igyekezett végét vetni ennek a végtelen hangzavarnak.

- De kérem uraim, ne egyszerre beszéljenek! Az ábécé-rend szerint elsőnek Forsyth urat kérem, hogy adja elő panaszát, s aztán majd Hudelson úr megadhatja rá a feleletét.

Így tehát Dean Forsyth adta elő a mondanivalóját, miközben Hudelson doktor csak a legnagyobb megerőltetéssel tudta magát tartóztatni. Forsyth elmondta mindenekelőtt, hogy március 16-ikán reggel, mikor szokása szerint az Erzsébet utcai csillagdáján megfigyeléseit végezte, 7 óra 37 perc és 20 másodperckor egy tűzgolyót vett észre, amely északról dél felé haladt az égen, továbbá, hogy követte ezt a meteort, ameddig látható volt és hogy végül néhány napra rá jelentette az esetet a pittsburghi obszervatóriumnak, hogy biztosítsa magának a prioritást.

Mikor Hudelson doktorra került a sor, az előbbihez teljesen hasonló nyilatkozatot tett, úgy, hogy a bíró a két nyilatkozat meghallgatása után is csak annyit tudott az egész dologról, mint amennyit azelőtt.

Ez azonban elegendő volt Proth úr számára, mert nem kívánt többet a felektől. Kenetteljes mozdulattal kért csöndet, s mikor a csönd beállt, felolvasta az ítéletet, melyet a két ellenfél beszéde közben fogalmazott meg:

„Tekintetbe véve egyrészt azt, hogy Dean Forsyth úr állítása szerint március 16-án reggel 7 óra 37 perc és 20 másodperckor egy tűzgolyót fedezett fel, és...

Tekintetbe véve másrészt, hogy Sydney Hudelson úr állítása szerint ő is ugyanabban az órában, ugyanabban a percben és másodpercben látta meg a tűzgolyót...”

- Igen, úgy van! - kiáltották közbe a doktor párthívei, miközben rázták az öklüket a másik párt felé.

- Nem igaz! - ellenkeztek éppolyan buzgalommal a Forsyth hívek, dobolva a padlón a lábaikkal.

„Azonban tekintetbe véve, hogy a döntés percek, sőt másodperceken fordul meg és a pör anyaga kizáróan tudományos kérdés és végül, mivel a csillagászati felfedezések prioritására törvényparagrafusok nincsenek.

Illetéktelennek jelentjük ki magunkat és a feleket közösen marasztaljuk el a felmerült költségekben.”

A hivatalnok nyilvánvalóan nem hozhatott más ítéletet.

Mivel mindkét panaszost egyaránt elutasították - és talán erre gondolt a bíró is - legalább nem kellett attól tartani, hogy azok erőszakoskodáshoz fognak folyamodni. S ez már maga is megbecsülhetetlen siker volt.

Csak hogy sem a panaszosok, sem a párthívek egyáltalán nem voltak megelégedve a dolgok ilyen elintézésével. Ha Proth úr azt hitte eddig, hogy az illetéktelenség megállapításával végleg megszabadult az ügytől, hamarosan megbizonyosodhatott az ellenkezőjéről. Az ítélet után feltörő hatalmas zajból két hang hangzott keresztül:

- Szót kérek! - kiáltott egyszerre Dean Forsyth és Hudelson doktor.

- Feltéve, hogy nem akarnak visszatérni az előbbi ítéletemre - felelte a bíró azon a szívélyes hangon, amit mindig megőrzött, még a legsúlyosabb esetekben is - szívesen megadom a szót mind Dean Forsyth úrnak, mind Hudelson doktor úrnak, de csak azzal a feltétellel, ha nem beszélnek egyszerre.

Ezt ugyan hiába kívánta meg a két vetélytárstól!

Bizony ők egyszerre beszéltek, ugyanazzal a beszélőképeséssel egyformán hevesen, mint-hogy egyik sem akart elmaradni a másiktól, csak egy szóval, egy szótaggal sem.

John Proth belátta, hogy legokosabb, ha engedi őket beszélni, amíg kidühögik magukat és csak fél füllel hallgatott rájuk. Közben azonban egyszerre világos lett előtte a kérdés magja: már nem pusztán csillagászati, hanem anyagi érdekről van szó, bizonyos tulajdonjogi igényekről, arról, hogy kié legyen a meteor, ha majd leesik a Földre, Dean Forsyth úré vagy Hudelson doktoré?

- Forsyth úré! - kiáltott az egyik csoport.

- Hudelson doktoré! - ordította a másik.

Proth úr arcát bölcs mosoly sugározta be és csöndet kért, ami azonnal be is állott, mert mindenki élénk érdeklődéssel várta a fejleményeket.

- Uraim - kezdte a bíró -, engedjék meg, hogy mindenekelőtt egy tanáccsal szolgáljak Önöknek. Abban az esetben, ha a tűzgolyó leesik a Földre...

- Természetes, hogy leesik - kiáltott mindenki, forsythista és hudelsonista egyformán.

- Igen, igen, megengedem - szólt a bíró, oly előzékeny udvariassággal, amit még Amerikában is ritkán tapasztalhatunk a hivatalnokoknál. - Nem látok benne semmi lehetetlenséget, csak azt kívánom, hogy ne az én kertembe essék le a virágjaimra.

A hallgatók elmosolyodtak.

Proth bíró kihasználta a barátságos hangulatot és jóakaró pillantást vetett a két ellenfélre. Sajnos, hiábavaló fáradság volt minden! Könnyebben lehetett volna vérengző tigriseket megszelídíteni, mint ezt a két csökönyös panaszost kibékíteni.

- Ebben az esetben - folytatta atyai hangon a bíró -, amikor 5788 milliárd becsértékű tűzgolyóról van szó, azt ajánlanám, hogy osszák egyszerűen két részre.

- Soha!

Minden oldalról egyformán hangozott ez az elutasító szó. Sem Forsyth úr, sem Hudelson doktor nem voltak hajlandók az osztozkodásra. Habár az osztozás mindegyiküknek csaknem három trilliót jelentett volna... de hát mi volt három trillió a legyőzhetetlen önzéssel szemben?

Proth úr nem csodálkozott azon, hogy egyhangúlag elutasították az ajánlatát, bármilyen bölcs volt is az, mert jól ismerte az emberi gyöngeségeket.

A nyugalomból mégsem jött ki, hanem szépen megvárta, míg a zaj lecsillapodik, s mikor ismét szóhoz juthatott, így szólt:

- Mivel minden megegyezés ki van zárva, a törvényszék ítékezni fog.

Erre a szóra síri csönd lett a teremben és senki sem merte megzavarni a bírót, amint az írnoknak diktálta az ítéletet.

„19. május 18-án.

- A törvényszék meghallgatta a feleket és megállapította, hogy amit mindkét fél előadott, az teljesen egyenlő értékű s mindketten ugyanazokra a bizonyítékokra hivatkoznak.

- Mivel azonban egy meteor felfedezése még nem jelenti szükségszerűen a rá való tulajdonjogot, mert a törvény erre vonatkozóan nem intézkedik, és mert tekintve a fennálló törvények alkalmazhatóságát, hasonló esetre nincs is precedens.

- Továbbá, mivel a szóban forgó tulajdonjog érvényesítése, még ha el is ismertetik, a dolognak egészen sajátságos volta következtében leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik, tehát az ítélet amúgy is csak holt betű maradna, ami pedig nagy kárára lenne azoknak az alapelveknek, amiken a civilizált társadalom nyugszik, mert alkalmas lenne a bírói ítélet értékének lebecsülésére;

- elkerülhetetlennek látszik ebben a sajátságos ügyben a legnagyobb elővigyázatossággal cselekedni.

- Tekintetbe véve aztán azt, hogy a panasz olyan ponton fordul meg, amely a felek minden állítása dacára csak hipotetikus, tehát esetleg be sem következik,

- hogy továbbá a meteor a tengerbe is zuhanhat, amely elvégre kétharmad részét teszi ki a Föld felületének,

- hogy mind az egyik, mind a másik esetben a panasz a vita tárgyának eltűnésével, magától megsemmisül.

- a bíróság a következőképpen ítél:

- a tárgyalás elhalasztatik a vitás meteor tényleges és bebizonyított lezuhanásának bekövetkeztéig.”

- Punktum! - szólt John Proth, felemelkedve székéről.

A tárgyalásnak vége volt.

A hallgatóságot lenyűgözték Proth bíró bölcs okfejtései és magyarázatai. Valóban könnyen lehetséges volt, hogy a tűzgolyó a tenger feneketlen mélyébe esik, ahonnan nem lehet kihalászni. De mire célzott a bíró azokkal a leküzdhetetlen nehézségekkel? Mit jelentettek ezek a titokzatos szavak?

Mindez fejtörést okozott a hallgatóságban, s a gondolkodás le szokta higgasztani a felizgatott elméket.

Dean Forsyth és Hudelson doktor azonban nem sokat törték a fejüket és nem is higgadtak le. Ellenkezőleg. A terem két szögletéből fenyegették egymást öklükkel és uszították a híveiket.

- Nem nyugszom meg a törvényszék ítéletében! - kiáltott Dean Forsyth sztentori hangon. - Semmi értelme sincs neki!

- Abszurdum ez az ítélet! - kiáltott vele egyidőben Hudelson.

- Azt mondani, hogy az én tűzgolyóm nem esik le!

- Kétségbevonni a meteorom lezuhanását!

- S mivel nem adtak igazat nekem...

- S mivel nem ismerték el az igazamat...

- A végsőkéig védelmezni fogom a jogaimat...

- Megmaradok a követelésem mellett a legfelsőbb fórumig is. És még ma elindulok...

- Japánba! - ordított Dean Forsyth...

- Patagóniába! - ordított Hudelson doktor.

- Hurrá! - hangzott mindkét táborból.

Mikor mindnyájan a szabadba jutottak, a tömeg két nyájra oszlott, melyhez csatlakozott a kíváncsiak serege is, akiknek nem jutott hely az ülésteremben. Erre hatalmas tumultus keletkezett. Kiabálás, kihívás, fenyegetőzés. Kétségtelenül közel voltak az erőszakoskodáshoz, mert Forsyth hívei egyenesen meg akarták lincselni Hudelson doktort és Hudelson doktor csatlósai alig tudták magukat Forsyth meglincselésétől visszatartani. Ámbár igaz, hogy ezzel igazi amerikai módon intézték volna el az egész kérdést.

Szerencsére a hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket. Erős rendőri készültség lépett közbe és szétválasztotta a verekedőket.

Mikor szétkergették az ellenfeleket, a dühük kezdett is lecsillapodni. Mivel azonban valami ürügy kellett a kiabáláshoz és az ellenfél szidalmazásáról le kellett mondaniuk, annak a tiszteletéről kezdtek ordítani, akinek a zászlója alá csoportosultak.

- Hurrá Forsyth!

- Hurrá Hudelson!

Mennydörögve röpködött ez a két kiáltás és csakhamar egyetlen szóba olvadt:

- A pályaudvarra! - kiáltott végül egyhangúan a két társaság.

S a tömeg azonnal magától két csoportba sorakozott, a két oszlop keresztülmasírozott az Alkotmány téren, amelyről Walter Wragg ballonja már eltávozott. Az egyik oszlop élén Dean Forsyth lépkedett, a másikén Hudelson doktor.

A rendőrök szabadjára engedték a hóbortos tömeget, mert nagyobb bajoktól most már nem kellett tartani. A két menetoszlop összeütközése ki volt zárva, mert az egyik Dean Forsyth-ot kísérte győzedelmesen a nyugati pályaudvarra, ahonnan San Francisco, s aztán Japán felé indult, a másik pedig éppolyan lelkesedéssel a keleti pályaudvar felé vitte Hudelson doktort, ahonnan az New Yorkon át Patagóniába volt indulandó.

A kiabálás egyre gyöngült, s végül elhalt a messzeségben.

John Proth úr, aki háza kapujában állva figyelte a lármás néptömeget, végre észbe kapott, hogy itt az ebéd ideje, s megfordult, hogy bemenjen a kapun.

Ebben a pillanatban megállította őt egy hölgy és egy úr, akik már az egész téren keresztül követték őt.

- Szabad kérnem egy szóra, bíró úr? - szólt az úr.

- Á, szolgálatára, Stanfort úr és Stanforné asszony - felelt barátságosan a bíró.

- Proth úr, mikor két hónappal ezelőtt megjelentünk ön előtt folytatta Stanfort -, akkor azért jöttünk, hogy összeadjon bennünket.

- S én boldog vagyok - szólt John Proth -, hogy ennél az alkalomnál megismerkedhettem önökkel.

- Ma, bíró úr - tette hozzá Stanfort -, azért jöttünk ismét önhöz, mert el akarunk válni.

Proth bíró, a tapasztalt férfiú, azonnal láthatta, hogy békítésről itt nem lehet szó.

- Annak dacára örvendek, hogy viszontláthatom önöket - mondta minden meglepetés nélkül.

A két jövevény udvariasan meghajolt.

- Parancsoljanak befáradni - szólt a bíró.

- Okvetlenül szükséges ez? - kérdezte Stanfort, mint ahogyan két hónappal ezelőtt kérdezte.

S mint két hónappal ezelőtt, úgy most is hidegvérrel felelt Proth bíró:

- Egyáltalán nem!

Senki sem lehetett nálánál előzékenyebb. Az Unió nagy köztársaságában semmi sem egyszerűbb, mint a válás, mikor ebben a csodálatos világban, egyszer megesküdt az ember. Némely államban elég egy kitalált lakcímet bemondani és személyesen megjelenni, s a válást azonnal ki lehet mondani. Vannak külön ügynökségek, amelyek azzal foglalkoznak, hogy előállítsák a szükséges tanúkat és személyeket. Mindig van náluk kéznél ilyen, s egyikük-másikuk híressé is vált ebben a szakmában.

Mr. és Mrs. Stanfortnak nem volt szükségük kerülő utakra. A tényleges lakhelyükön, Richmond-ban, Virginia közepén, elintézték a törvény előírta dolgokat, az elkerülhetetlen formalitásokat s csak pusztá szeszély volt, hogy Whastonba jöttek és ugyanott akarták felbontani a házasságuk kötelékét, ahol megkötötték.

- Rendben vannak a szükséges iratok? - kérdezte a bíró.

- Az enyémeik itt vannak - mondta Stanfortné.

- És az enyémeik is -, mondta Stanfort.

Proth bíró mindkettőét átvette és pontosan átvizsgálta, s valóban meggyőződött arról, hogy a legnagyobb rendben vannak. Erre csak annyit felelt:

- Itt vannak a nyomtatott válási blanketták, csak az önök nevét kell beírni, s aztán aláírásukkal ellátni. Csak azt nem tudom, hogy van-e itt...

- Engedje meg, hogy felajánljam ezt a kitűnő töltőtollat - szakította félbe Stanfort, átnyújtva a tollat.

- S itt ez a karton, hogy kemény alapon írassunk - tette hozzá Stanfortné s átvett a komorna kezéből egy nagy kemény papírdobozt, hogy a bíró elé tartsa.

- Önök igazán mindenre gondoltak - felelt ez és mindjárt hozzáfogott a blanketta üres helyeinek a kitöltéséhez.

Mikor készen volt, átnyújtotta a tollat Stanfortnének.

Önagysága minden további megjegyzés és kézrezenés nélkül aláírta nevét: Arcadia Walker.

Ugyanolyan hidegvérrel kanyarította oda a maga nevét Seth Stanfort is.

S erre mindketten elővettek egy-egy ötszáz dolláros bankót, mint két hónappal ezelőtt.

- Tiszteletdíj gyanánt! - mondta ismét Seth Stanfort.

- A szegények számára! - ismételte Arcadia kisasszony.

Habozás nélkül meghajoltak, üdvözölték egymást és eltávoztak anélkül, hogy visszatekintettek volna egymásra. Az egyik a Wilcox kerület felé tartott, a másik az ellenkező irányba távozott.

Amikor eltűntek, John Proth végleg bement a házába, hol már régóta várta az ebéd.

- Tudod Kate, mit kellene kiírni a házamra cégtáblának? - kérdezte a vén szolgától, miközben állá alá kötötte az asztalkendőt.

- Nem tudom.

- Ezt kellene kiírni: „Itt lehet lovon megesküdni, és gyalog elválni.”

TIZENHARMADIK FEJEZET

*Melyben, mint azt John Proth bíró sejtette, egy harmadik,
majd egy negyedik vetélytárs is felmerül.*

Mindenesetre az lesz a legjobb, ha eleve lemondunk a Hudelson család és Francis Gordon bánatának ecseteléséről.

Bizonyára nem habozott volna Francis, hogy szakítson nagybátyjával, s eltekintsen a beleegyezésétől, dacolva a haragjával és viselje annak az elháríthatatlan következményeit, csak-hogy ami lehetséges volt Dean Forsyth úrral szemben, azt nem lehetett Hudelson doktornál megcsinálni. Hiába fáradozott Hudelsonné, hogy megnyerje a beleegyezését és megtarthassák az esküvőt, a kitűzött napon, sem kérés, sem sírás, sem szemrehányás nem lágyította meg a csökönyös doktort. Még a kis Lout is kegyetlenül elutasította. Hiába volt annak is minden kérése, hízélgése, minden keserű könnye.

Mostantól kezdve általában kilátástalan lett minden hasonló kísérlet, mivel az apa és a nagybácsi tiszta örültségükben távoli országokba utaztak el.

S milyen céltalannak bizonyult ez az utazás!

Milyen céltalan volt a Stanford házaspár válása, amelyet ugyancsak ennek a két csillagásznak az állításai okoztak! Ha ez a négy ember csak egyszer huszonnégy órai nyugodt megfontolásra szánta volna rá magát, egészen másként cselekedtek volna.

Ugyanis már a következő reggelen a whastoni és a többi újságok egy cikket közöltek *J. B. K. Lowenthalnak*, a bostoni obszervatórium igazgatójának aláírásával, amely gyökeresen felforgatta az egész históriát. A két whastoni hírességre, mint azt a következőkből megállapíthatjuk, a közlemény egyáltalán nem volt hízélgő.

- Hallatlan feltűnést keltett az a közlemény, amely a legutóbbi napokban két whastoni műkedvelő csillagásztól jelent meg, s ezért kötelességünk, hogy ezt az ügyet tüzetesebben megvilágítsuk.

- Mindenekelőtt a legélénkebb sajnálkozásunknak kell kifejezést adnunk, amiért oly könnyelműen hoznak nyilvánosságra ilyen jelentőségteljes dolgot, anélkül, hogy előbb az igazi szaktudósok ellenőrzése alá bocsátanák. Ilyen szaktudós elég van. A diplomájukkal igazolt tudásukkal valamennyi a nyilvános obszervatóriumoknak dolgozik.

- Természetesen elismerést érdemel, ha valaki elsőnek vesz észre egy égitestet, amely volt olyan szíves és keresztülvonult az ég felé irányított távcső látómezején, az ilyen véletlen azonban nem hozza magával azt, hogy egyszerű amatőrökből egy csapásra hivatásos matematikusok legyenek. Ha pedig nem törődve ezzel a kézenfekvő igazsággal mégis olyan feladatok megoldására mer valaki vállalkozni, amely mélyebb szaktudást igényel, annak a veszedelemnek teszi ki magát, hogy olyan tévedéseket követ el, mint amilyeneket most kell kijavítanunk.

- Teljesen megfelel a valóságnak az, hogy a meteor, amely az egész világot foglalkoztatja, ebben a pillanatban valami zavart szenvedett el. Forsyth és Hudelson urak azonban nagyon helytelenül tették, hogy egyetlen megfigyeléssel megelégedtek, s ezen a ki nem elégtő alapon végezték el számításaikat, mik, egyébként magukban is hibásak. Ha csak arra a zavargásra is szorítkozunk, miket a nevezettek május 11-ről 12-ikére virradó éjjel figyeltek meg, egészen más eredményekre kell jutnunk. De tovább kell mennünk. Nem

11-én vagy 12-én kezdődött el az a háborgás és nem is ért véget akkor. Az első háborgás május 10-én következett be, s jelen pillanatig még mindig újabb és újabb követi.

- Ez a háborgás, helyesebben mondván, az egymásután következő háborgások sora azzal a következménnyel járt, hogy a meteor egyrészt közelebb jutott a Föld felszínéhez, másrészt elhajolt az eredeti pályájától. Május 17-én a meteorunk tőlünk való távolsága 78 kilométerrel kisebbedett s a pályájától való eltérés 58 ívpercet tett ki.

- S ez a kettős változás nem egyszerre állott be, hanem összegeződése az egymásután következő apró változásoknak, amelyek e hónap 10-e óta követték egymást.

- Eddigélre lehetetlenség volt ama háborgásoknak az okát megállapítani, amiket a meteor mutat. Semmi sincs az égen, ami kellően okát adhatná.

- A vizsgálódások azonban tovább folynak ebben az irányban és remélhető, hogy rövid időn belül célt is érnek.

- Bármiként is álljon a dolog, legalábbis korai volt elhíresztelni, hogy a meteor le fog esni és méghozzá megállapítani a leesés helyét és időpontját. Ha az az ismeretlen erő, amely a meteorra jelenleg hatást gyakorol, továbbra is működni fog, mindenesetre lezuhanásra fog vezetni, de eddig semmi okunk sincs arra a feltevésre, hogy ez az eset be fog következni. Jelenleg a távolságnak csökkenéséhez mérten a sebessége természetesen megnagyobbodott, mivel kisebb sugarú körben mozog. De ha az az erő, amely ezt a sebességnövekvést előidézte megszűnik, semmi ok sem lesz arra, hogy tovább essék a Föld felé.

- Ellenkező esetben azonban, mivel a meteor minden visszatérése alkalmával más és más mértékű volt a háborgás és úgy látszik semmilyen ismert törvényszerűség sem fedezhető fel benne, valószínű lesz ugyan a meteor leesése, de nem bizonyos és semmiképpen sem lehet azonban a közeljövőre várni.

- Azt ajánljuk tehát, hogy mindenki maradjon nyugodtan ezzel az eshetőséggel szemben, amelynek, ha bekövetkezik, akkor sem lesz gyakorlatilag következménye. Egyébként állandóan gondoskodunk arról, hogy naponként értesítsük a közönséget a dolgok további folyásáról.

Vajon tudomást szerzett-e J. B. K. Lowenthal eme fejtegetéséről Seth Stanford és Arcadia Walker? Nem lehet tudni.

Ami azonban Dean Forsyth urat és Hudelson doktort illeti, az első Saint Louisban, a második New Yorkban kapta képhez a bostoni csillagvizsgáló igazgatójának helyreigazítását. S ettől a fricskától olyan vörös lett mind a kettő, mintha pofon ütötték volna őket.

Bármilyen kínos is volt a megaláztatásuk, nem lehetett egyebet tenni, mint belenyugodni. Olyan tudóssal, mint amilyen J. B. K. Lowenthal, nem lehet ujjat húzni.

Forsyth úr és Hudelson doktor lelógó orral érkeztek haza Whastonba. Az egyik feláldozta a San Franciscóig kifizetett jegyét, a másik a Buenos Airesig bérelt kabinját hagyta prédául az éhes hajóstársaságnak.

Otthonukba megérkezve türelmetlenül másztak fel tornyaikba. Nem sok idő kellett hozzá, és meggyőződtek arról, hogy J. B. K. Lowenthalnak igaza van, mivel csak rendkívüli nehézségek árán sikerült megtalálniuk a tűzgolyót és egyáltalán nem azon a helyen, ahol a hibás számításuk szerint tartózkodnia kellett volna.

Dean Forsyth és Hudelson doktor csakhamar tapasztalhatták kínos tévedéseik következményeit. Mi lett abból a sokaságból, akik annak idején ujjongva kísérték őket a pályaudvarra? A nép kegye bizony egyszerre elfordult tőlük... S mily fájdalmas volt, amikor egyszerre elveszett számukra a népszerűség kábulata, aminek oly hosszú ideig örvendhettek!

A figyelmüket azonban csakhamar újabb komoly gond terelte magára. Amit John Proth homályosan megjövendölt, az valóra vált, s megjelent a harmadik, sokkal komolyabb vetélytárs. Eleinte csak bizonytalan szóbeszéd volt, amely egyik szájtól a másikig terjedt, de pár óra alatt hivatalos megerősítést nyert és *urbi et orbi* közhírré is tették.

Ez a harmadik aspiráns, amely egyesítette magában az egész civilizált világot, természetesen még keményebb ellenfél volt. Pedig, ha Dean Forsythot és Hudelson doktort nem vakította volna el a szenvedélyük, akkor kezdettől fogva számíthattak volna a közbeléptére.

Ahelyett, hogy olyan nevetséges pörrel támadták volna meg egymást, arra kellett volna gondolniuk, hogy a Föld valamennyi kormánya szükségszerűen foglalkozni fog a milliárdok emez ezreivel, amelyek - ha hirtelen ennyivel megnövelik a rendelkezésre álló aranykészletet - borzalmas pénzügyi forradalmat idéznek elő.

Erre az egyébként oly kézenfekvő és természetes gondolatra Dean Forsyth és Hudelson doktor nem jöttek rá és a Nemzetközi Konferencia összeülését jelentő hír úgy érte őket, mint a derült égből lecsapó villám.

Siettek is meggyőződni a hír valóságáról.

A hír igaznak bizonyult. Már ki is jelölték a résztvevő delegátusokat a tervezett konferenciára, amelynek Washingtonban kellett összeülni. A kezdetét azonban a nagy távolságok miatt, miket a delegátusoknak meg kellett tenniük, a kíváncsnál távolabbra kellett kitolni. Ezért az egyes államok elhatározták, hogy az amerikai kormány által elismert diplomaták előkészítő tanácskozássra gyűljenek össze addig is, amíg mindenünnen megérkeznek a külön kiküldöttek. A rendkívüli delegátusok aztán majd sorra beleolvadnak az előkészítő ülésezések alatt, úgy hogy az igazi konferencia első ülésekor már érdemlegesen is foglalkozhatnak a meghatározott programmal.

Az olvasó ne várja tőlünk az összes állam felsorolását, amelyek a részvételre jogosultaknak tartották magukat. Ez a felsorolás, mint már mondtuk is, magában foglalná az egész civilizált földet. Minden királyság és császárság, minden köztársaság, minden fejedelemség érdekelve volt ebben a jogi kérdésben és valamennyi be is jelentette megbízottját a konferenciára, Oroszországtól és Kínától az apró San Marino és Andorra köztársaságokig.

Egyelőre minden igény jogosult volt, minden remény indokolt, mert senki sem tudta, hogy a meteor leesik-e a Földre és ha igen, hová?

Az első előkészítő ülést május 25-én tartották meg Washingtonban. Azzal kezdték, hogy eleve kizárták a Forsyth, Hudelson kérdést a tárgyalások anyagából, ami különben nem vett igénybe több időt öt percnél. A két úr, aki pedig ezért utazott a fővárosba, hiába igyekezett elérni, hogy meghallgassák őket. Egyszerűen kivezettették mind a kettőt a teremből, mint illetéktelen toladókat. El lehet képzelni, hogy milyen dühösek voltak, mikor hazatértek Whastonba. De az igazságnak tartozunk annak megállapításával, hogy a panaszkodásuk már nem is keltett visszhangot. A sajtóban, amely oly sokáig tömjenezte őket, egyetlen újság sem akadt, mely védelmébe vette volna a két csillagászt. Azelőtt elég sokat hízelegtek nekik „*Whaston tiszteletre méltó polgárainak*”, „*lángeszű csillagászainak*”, „éppoly kitűnő, mint szerény matematikusoknak” nevezvén el őket... Most aztán egyszerre más hangon beszélt mindegyik.

„Egyáltalán mit is keresett Washingtonban ez a két képzelődő?... Ők voltak az elsők, akik jelezték a meteort?... És aztán?... Ez a véletlen szerencse adhatott nekik bármilyen jogot is?... Van valami közük a lezuhanásához?... Igazán semmi ok sincs rá, hogy ilyen nevetséges igények tárgyalásába bocsátkozzanak.”

Íme, így írt most a sajtó... *Sic transit gloria mundi...*

Ezt a kérdést elintézve, megkezdődött a komoly munka.

Mindenekelőtt több ülést tartottak abból a célból, hogy megállapítsák, mely szuverén államoknak van meg a joguk a konferenciában való részvételre. Soknak ezek között nem volt Washingtonban állandó diplomáciai képviselője. Ezek közreműködésének elvi kérdését el kellett halasztani addig a napig, amíg a konferencia megkezdí döntő tárgyalásait. A névsornak a megszerkesztése nem ment simán és a vitatkozások már itt is oly éleseké váltak, hogy az ember aggódva gondolt a jövőre. Így például Magyarország és Finnország azt követelték, hogy külön képviseletben jelenhessenek meg a tárgyalásokon, ami ellen a bécsi és a szentpétervári kormányok a legélénkebb tiltakozásukat jelentették be. Másrészt Franciaország és Törökország között merült fel egyenetlenség Tunisz miatt, amit még jobban bonyolított a tuniszi bey megjelenése. Japán viszont sehogy sem egyezett bele Korea követeléseibe. Röviden, a legtöbb nemzet hasonló nehézségekkel találta szemben magát és két egymás után következő ülésen sem tudtak még megegyezni, mikor június 1-jén váratlan eset közbejött okozott újabb zavarokat.

Ahogy megígérte, J. B. K. Lowenthal naponként közölte híreit a meteorról, a sajtónak le-adott pár soros közlemények alakjában. Ezek a hírek eddig semmi különös dolgot nem tartalmaztak. Nem szorítkoztak egyébre, mint hogy tudatták az egész világgal, hogy a meteor pályájában folytatódnak az apró zavarok, miknek összessége napról-napra valószínűbbé tette a lezuhanását, anélkül azonban, hogy máris feltétlen bizonyossággal lehetett volna erre számítani.

Azonban a június 1-jén megjelent hír jelentékenyen különbözött valamennyi előzőtől. Valóban azt kellett hinni, hogy a meteor háborgásaiban valami boszorkányság van, mert J. B. K. Lowenthal maga is beismerte, hogy el van keveredve.

„Valóságos izgalommal tudatjuk a közönséggel - így írt ezen a napon - hogy olyan különös tüneményeknek voltunk tanúi, amelyek nem jelentenek kevesebbet, minthogy megrendítik a csillagászatnak, tehát az egész természettudománynak az alapjait, mert hiszen az emberi tudás összessége olyan, hogy a részei szolidárisan tartoznak az egészhez. De bármennyire megmagyarázatlanok és megmagyarázhatatlanok legyenek is ezek a tünemények, kétségbevonhatatlan valóságukat nem lehet eltagadnunk.”

„Az előző közleményeink arról értesítették a nyilvánosságot, hogy a whastoni meteor mozgásában szakadatlan, egymásután következő háborgásokat figyeltünk meg, amiknek az okát eddigelé nem lehetett megállapítani. Ez a tény maga is rendkívüli jelenség. A csillagász úgy olvas az égen, mint nyitott könyvben és általában semmi olyan sem történhetik, amit előre nem látna. Így például az évszázadokkal előre megjövendőlt fogyatkozások másodpercre pontosan bekövetkeznek, mintha engedelmeskednének annak a halandó lénynak, akinek éles elméje előre látta őket a jövő kódében és mintha attól a perctől kezdve, hogy megjövendőlték, már örök álomban ott szunnyadnának a századok alatt.”

„Azonban, ha a megfigyelt háborgások érthetetlenek is voltak, nem ellenkeztek a tudomány alaptörvényeivel, s ha nem tudtuk felfedezni az okukat, annak az elemző módszereink hiányos volta lehetett a magyarázata.”

„Ma azonban már másképpen áll a dolog.”

„Tegnapelőtt, május 30-ika óta, a meteor pályája újabb háborgatásokat mutatott és ezek tökéletes ellentmondásban vannak a legalaposabb természettudományos ismereteinkkel. Ez annyit jelent, hogy le kell mondanunk arról, hogy kielégítő magyarázatát adhassuk a tűneményeknek, mert azok az elvek, amelyeket axiómáknak tekintettünk, s amelyeken minden számításunk alapszik, erre az esetre nem alkalmazhatók.”

„A leggyakorlatlanabb megfigyelő is könnyen megállapíthatta, hogy 30-ikán délután a második megjelenése alkalmával, a meteor ahelyett, hogy tovább is közeledett volna a Földhöz, mint ahogyan május 10-ike óta szakadatlanul tette, egyszerre észrevehetően távolabb jutott. Másrészt a pályájának hajlása, amely húsz nap óta egyre jobban közeledett az északkelet-délnyugat irányhoz, most egyszerre megállapodott.”

„Ez a váratlan tűnemény már maga is érthetetlen volt, míg aztán tegnap, május 31-ikén, napkelte után a negyedik áthaladásakor azt kellett megállapítanunk, hogy a pályája ismét pontosan észak-dél irányába fordult, míg a Földtől való távolsága a tegnapihoz mérten változatlan maradt.”

„Ez a jelenlegi helyzet. A tudomány képtelen magyarázatát adni azoknak a tűneményeknek, amelyek teljesen kapcsolat nélkül követik egymást, ha ugyan lehet valami a természetben minden összefüggés nélkül.”

„Az első cikkünkben azt mondtuk, hogy a meteor leesése egyelőre ugyan nem bizonyos, de mindenesetre valószínűnek tekinthető. Most már ezt sem merjük állítani és kénytelenek vagyunk szerényen beismerni tudatlanságunkat.”

Ha egy anarchista bombát dobott volna a Nemzetközi Konferencia nyolcadik előkészítő ülésének kellős közepébe, az sem okozott volna nagyobb felfordulást, mint amilyent J. B. K. Lowenthal cikke. A résztvevők verekedtek az újságokért, amelyek közölték és felkiáltó jelekkel teletűzdelt magyarázatokkal körítették J. B. K. Lowenthal cikkét. Az egész délután sokszor nagyon is izgatott szóváltással telt el... nagy kárára a konferencia szorgos munkájának.

A következő napok még rosszabbak voltak.

J. B. K. Lowenthal közleményei egyre meglepőbb tartalommal követték egymást. A csillagoknak oly csodálatosan szabályos keringőjében a meteor tisztára kánkánt látszott táncolni, mint egy idegen, illendőséget és taktust nem ismerő lovag. Egyszer három fokkal keletre hajolt el a pályája, máskor négy fokkal nyugatra fordult. Ha egyik átmenete alkalmával úgy látszott, hogy valamivel közelebb került a Földhöz, a következőnél már több kilométerrel távolodott. Az ember egyenesen belebolondulhatott volna.

S ez a bolondulás átragadt lassanként a Nemzetközi Konferenciára. Nem lévén biztosak abban, hogy lesz-e valami gyakorlati haszna a vitájuknak, a diplomataik hanyagul dolgoztak és nem siettek a tárgyalások befejezésével.

Közben múlt az idő.

A Föld legkülönbözőbb pontjairól az összes nemzet delegátusai gözerővel közeledtek Amerika felé, Washingtonba. Sokan már meg is érkeztek és a számuk már annyira megnövekedett, hogy bátran megkezdhették volna az érdemleges tárgyalásokat, be sem várva a távolabbról érkező kollégáikat. S ezek egészen új érintetlen problémára érkeznek majd meg, amikor az első maga sincs még megoldva.

Az előkészítő egyesülés tagjai most nekidurálták magukat a dolognak és erős munka árán, nyolc további ülés után végre megállapították azoknak az államoknak a jegyzékét, amelyeknek kiküldöttait a konferencia elfogadja. Ezeknek a száma ötvenkettőt tett ki és pedig Európából huszonöt, Ázsiából hat, Afrikából négy, Amerikából tizenhét. Köztük tizenkét császárság, tizenkét királyság, huszonkét köztársaság és hat fejedelemség. Ezt az ötvenkét királyságot, császárságot, köztársaságot, illetve fejedelemséget ismerték el részben maguk, részben gyarmataik miatt a részvételre jogosultaknak, mint a földgömb egyedüli birtokosait.

Éppen ideje volt annak, hogy az előkészítő gyűlés elérkezzék erre a megállapodásra. Az ötvenkét állam delegátusainak, amelyeket a részvételre elismertek, legnagyobb része már Washingtonban volt, s a hiányzók mindennap megérkeztek.

A Nemzetközi Konferencia június 10-én délután 2 órakor ült össze először, a korelnök elnöksége alatt, aki *Soliès* úr az oceanográfia tanára volt, a monacói fejedelemség delegáltja. A legelső dolog természetesen az állandó iroda szervezése volt.

Az első szavazás alkalmával - tekintettel arra az országra, amelynek vendégszeretetét a kongresszus élvezte -, *Harvey* urat, a kiváló jogtudóst, az Egyesült Államok delegátusát választották egyhangúlag meg elnökül. Az alelnöki állás betöltése már nagyobb gondot okozott, végre is Oroszország nyerte el, *Szaratov* személyében. A francia, az angol és a japán delegátust titkárokká választották.

A formalitások elintézése után az elnök rövid, rokonszenves és megtapsolt beszédet mondott, aztán azt javasolta, hogy mindenekelőtt három albizottságot válasszanak meg, amelyeknek az legyen a céljuk, hogy előkészítsék a legjobb munkaprogramot a demográfiai, pénzügyi és jogi szempontok tekintetbevételével.

A szavazás már megkezdődött, mikor az egyik teremszolga felment az elnöki emelvényre és táviratot nyújtott át *Harvey* úrnak. *Harvey* úr elolvasta a táviratot, de mennél tovább olvasta, annál nagyobb csodálkozást áruolt el az arca. Pár pillanatnyi gondolkodás után végül is megvetően vállat vont, ami azonban nem akadályozta meg, hogy további pár pillanatnyi gondolkodás után ne ragadja meg a csengőt, felhíva kollégái figyelmét magára.

Amikor csend lett, *Harvey* úr megszólalt.

- Uraim, kötelességemnek érzem tudtukra adni, hogy ebben a pillanatban kaptam a következő táviratot. Nem vonom kétségbe, hogy vagy egy bolond küldte, vagy egy olyan ember, aki rossz tréfát akar űzni velünk. Mindenesetre illendőnek tartom, ha felolvasom Önöknek is. A távirat, amely különben nincs is aláírva, így hangzik:

„Elnök úr.

Van szerencsém a Nemzetközi Konferenciának becses tudomására hozni, hogy az a meteor, amely a tárgyalásaik alapját képezi, korántsem gazdátlan jószág, res nullius, hanem az én személyes tulajdonom.

A Nemzetközi Konferenciának tehát ennek következtében nincs semmi létjogosultsága, s amennyiben mégis folytatja tárgyalásait, a munkája eleve meddő lesz.

Az én akaratomból közeledik a meteor a Föld felé és énnálam fog végül is leesni: tehát végeredményben az enyém is lesz.”

- S aláírás nincs a táviraton? - kérdezte az angol delegátus.

- Nincs.

- Ebben az esetben valóban nincs okunk tekintetbe venni - jelentette ki a német birodalom kiküldöttje.

- Én is ezen a véleményen vagyok -, szólt beleegyezően az elnök s azt hiszem, hogy az urak egyhangú véleményét tolmácsolom, ha ezt a táviratot egyszerűen minden további nélkül besorozom a Nemzetközi Konferencia okmánytárába... Beleegyeznek az urak?... Senki sincs ellene?... Uraim, az ülést folytatjuk.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Amelyben özvegy Thibautné akaratlanul az égi mechanika legmagasabb problémáiba ártja magát, és nehéz gondokat okoz Robert Lecoeur bankárnak.

A jó lelkek azon a véleményen vannak, hogy az erkölcsök nemesedésével a sinecurák is lassankint eltűnnek. Higgyünk nekik. Minden bizonyára akkor, amikor ez a különös történet lejátszódott, még voltak gondtalan életek.

Ilyen sinecurában él Thibautné asszony, egy mészáros özvegye, aki most Xirdal Zephyrinnél végezte a gazdasszonyi teendőket.

Thibautné eme teendői egyedül abban állottak, hogy takarított a félbolond tudósnek a lakásában. Ennek a lakásnak a bútorzata a legszűkebb körre volt korlátozva, s így a munkásságát sehogyan sem lehetett volna Herkules tizenharmadik munkájának tekinteni. A lakás legnagyobb része kívül is esett az ő hatáskörén. A második szobában egyébként is tilos volt számára még csak hozzá is nyúlni bármilyen ok miatt a papírosok halmazához, amelyek mindenütt ellepték a szobát és így a seprőjének, bárhogya is szerette volna, alig maradt egyéb tere a munkára, mint a szoba közepének kis négyszöge, ahol még szabad volt a padló.

Thibautné asszony, akinek természetes hajlama volt a rendtartásra és a tisztaságra, szenvedett, mikor látta az itt uralkodó zűrzavart, amely körülvette a szabad négyszöget, s örök vágy emésztette, hogy egyszer általános nagytakarítást csinálhasson. Egy ízben, amikor egyedül találta magát a lakásban, hozzá is kezdett, de Xirdal Zephyrin váratlanul hazajött és olyan dühbe gurult, s az egyébként barátságos arca olyan vadságot mutatott egyszerre, hogy Thibautné asszony majdnem frászt kapott tőle és egy hétig reszketett, ha csak rá is gondolt. Ettől kezdve sohasem kockáztatta meg, hogy betörjön a hatalmi körletén kívüli területre.

Az a sok bilincs, ami hivatásbeli tehetségének korlátot vetett, oda vezetett, hogy Thibautnénak végül is úgyszólván semmi dolga sem akadt. Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy azért minden nap két órát hűségesen ott töltsön a polgártárs lakásában - így nevezte el Xirdal Zephyrint abban a meggyőződésben, hogy ezzel különös tiszteletét nyilvánítja vele szemben - s ebből a két órából hét negyedóra társalgással, vagy helyesebben mondva az ő monologizálásával telt el.

Az egyébként számos kiváló tulajdonsága mellett Thibautné csodálatos beszélőképesseggel is rendelkezett. Voltak, akik azt állították, hogy tüneményes fecsegő tehetség, ez az állítás azonban a pusztá rosszindulat szüleménye volt. Szeretett beszélni, ez az egész.

Egyébként nem nagyon erőltette meg a beszélőtehetségét. A beszélgetése kezdetén rendszerint azok a családok szerepeltek, amelyek családtagjuknak számították őt. Azután belekezdett a saját balszerencséjének fejezetébe és elmondta, hogy mily szerencsétlen körülmények teszik bejárónővé a mészáros özvegyét. Azzal nem törődött, hogy mennyire ismerik már ezt a megható történetet, s mindig nagy megkönnyebbülést érzett, ha újra előadhatta. Mikor ez a téma is kimerült, azokról az emberekről kezdett pletykálni, akiket most, vagy akiket azelőtt szolgált. Összehasonlította Xirdal Zephyrin életmódját, szokásait, gondolatait amazokéval és eközben páratlanul osztogatta a dicséretet és rosszallást.

A gazdája sohasem felelt neki és a sodrából ki nem hozható türelem mintaképét mutatta. Az is igaz, hogy az álmodozásaiban elmerülve nem is hallott sokat a szóáradatból, s ez bizony sokat le is von az érdeméből.

Bármiképpen is legyen a dolog, azért minden a legnagyobb rendben ment hosszú évek óta. Az egyik folyton beszélt, a másik sohasem figyelt rá és így mindketten a legnagyobb mértékben meg voltak elégedve egymással.

Május 30-án szokása szerint, mint minden reggel kilenc órakor, Thibautné újra megjelent Xirdal Zephyrinnél. A tudós előző nap elutazván Marcel Leroux-val, a lakás egészen üres volt.

Thibautné asszony nem ütközött meg ezen. Azelőtt is számtalanszor történt meg, hogy Xirdal úr hirtelen eltűnt. Szokása szerint hozzákezdett tehát a takarításhoz, csak unatkozott, amiért a megszokott hallgatóság nem volt jelen.

A hálósobával végezve átment a másik szobába, amit előkelően dolgozószobának nevezett. Itt szokatlan látványban volt része.

Valami furcsa tárgy, egy feketés láda csökkentette jelentékeny mértékben azt a négyszögletű szabad teret, amely a padlóból a seprőjének rendelkezésére állott. Mi volt ez? Elhatározta, hogy nem tűri meg jogainak ilyen megcsorbítását, Thibautné asszony bátor kézzel félretette a tárgyat, aztán nyugodtan belekezdett a megszokott munkába.

Kissé nagyot hallván nem hallotta meg a ládából előtörő berregést és azonképpen nem vette észre szórakozott tekintetével azt a gyöngye kékes fényt, ami a fémtükörből sugárzódott ki. Egyszer azonban mégis felkeltette a figyelmét valami rendkívüli dolog. Amikor elment egy ízben a fémtükör előtt, hirtelenül ellenállhatatlan erő lökte fel. S este, mikor levetkőzött, a legnagyobb meglepetésére erős zúzóást, nagy kék foltot vett észre a jobb oldalán, holott délelőtt a bal oldalára esett. Túlságosan sokat nem gondolkozott rajta, a véletlen nem vitte még egyszer a reflektor tengelyébe. A különös tünetemény így aztán nem ismétlődött meg, amiért nem is jutott arra a gondolatra, hogy összefüggés lehet a balesete és ama láda között, amelyet szentségtörő kézzel odább állított. Egyszerűen azt gondolta, hogy elcsúszott és nem törődött többé az esettel.

A kötelességtudattól áthatva Thibautné asszony nem feledkezett meg arról, hogy a takarítás után az eredeti helyére tegye a ládát. Sőt dicséretére legyen mondván, a lehető legpontosabban illesztette vissza, pont ugyanarra a helyre, ahol találta. Hogy ez aztán csak megközelítően sikerült neki, meg lehet bocsátani, mert semmiképpen sem szándékosan csinálta úgy, hogy a kis örvénylő porhenger az előző iránytól kissé eltért.

Thibautné asszony a következő napokon is ugyanúgy cselekedett, mert miért változtatná meg szokásait, melyek oly jók és dicséretre méltók?

Mindannak ellenére be kell ismernünk, hogy a szokás hatalma alatt a feketés láda napról napra fokozatosan többet vesztett előtte a jelentőségéből és egyre kevesebb gondot fordított arra, hogy a mindennapi takarítás elvégzésével pontosan az eredeti helyére állítsa vissza. Sohasem mulasztotta azonban el, hogy az ablak elé tegye ezt a ládát, mert Xirdal úr jónak látta oda helyezni azt. A tükör eközben természetesen egyre más és más irány felé mutatott. Egyik napon inkább balra esett a porhenger, másnap inkább jobb kéz felé. Thibautné asszony azonban semmi rosszat sem akart ezzel és sejtelve sem volt arról, hogy az önkéntelen közreműködése milyen kegyetlen gyötrelmeket okozott J. B. K. Lowenthalnak. Egy ízben vigyázatlanságában meg is fordította tengelyén a fémtükört, de nem látott benne semmi különösét, hogy az most egyenest a tető felé nézett.

Így találta meg Xirdal Zephyrin a gépét a zenit felé irányítva, mikor június 10-én kora délután hazaérkezett.

A tengerparton való tartózkodása a lehető legkellemesebben folyt le és talán még továbbra is nyúlt volna, ha megérkezte után tizenkét nappal nem jön arra a fantasztikus ötletre, hogy fehérneműt vált. Ez a szeszély arra kényszerítette, hogy felnyissa a csomagját, amelyben fehérnemű helyett legnagyobb elképedésére huszonhét üvegedényt talált. Mit keres itt ez a huszonhét üveg? Az emlékezet gépezete hamar működni kezdett benne, és így eszébe jutott az a tervezett elektromos elem, amitől olyan sokat várt, s amiről oly tökéletesen megfeledezett.

Büntetésül párszor oldalba bokszolva magamagát, gyorsan újra becsomagolta a huszonhét üveget, szó nélkül faképnél hagyta Leroux barátját és beugrott a legelső vonatba, amely egyenesen Párizsba vitte.

Megtörténhetett volna az is, hogy Xirdal Zephyrin az utazás izgalmai közepette újból megfeledezik arról a sürgős okról, ami hazatérésre kényszerítette. Ebben semmi különös sem lett volna. Szerencsére azonban mikor a Saint Lazaire pályaudvar kövezetére tette lábát, egy baleset felfrissítette az emlékezőtehetségét.

Olyan felületesen kötözte össze a csomagot a huszonhét üveggel, hogy az aztán egyszerre szétesett és a tartalma az aszfaltra zuhant, rettenetes láрма közepette törve ezer darabra. Kétszáz ember fordult meg rá, azt híván, hogy valami anarchista merénylet történt, egyebet azonban nem láttak, minthogy Xirdal Zephyrin megrökönyödve bámulja a pusztulást.

A baleset legalábbis arra volt jó, hogy emlékeztesse az üvegek tulajdonosát Párizsba jövetelének tulajdonképpen céljára. Ezért aztán, mielőtt hazament volna, ismét bement az üveges boltba s újból vásárolt huszonhét vadonatúj üveget, s aztán elment az asztaloshoz, ahol már tíz napja készen várta a sürgősen megrendelt fakerék.

Ezekkel a különböző csomagokkal felpakolva, s égve a vágytól, hogy belekezdjen a kísérleteibe, sebesen nyitott be szobájába. Amikor belépett, szinte kővé meredten állt meg a küszöbön, meglátva a gépezetét, amely most a tető felé irányult.

Xirdal Zephyrint erre elborították az emlékezés hullámai és annyira meg volt zavarodva, hogy elernyedte kezei elengedték a csomagokat. Ezek aztán egy pillanatig sem haboztak abban, hogy engedelmességesen a Föld vonzóerejének s egyenes vonalban indultak el a Föld középpontja irányába. Senki sem vonja kétségbe, hogy el is jutottak volna oda, ha ebben a törekvésükben nem akadályozza meg őket a szoba padlója, amelyen aztán a faállvány két darabra tört szét, s a huszonhét üveg nagy zajjal felaprózódott. Ez ötvennégy üveg tönkrementét jelentette egy órán belül. Ha ez tovább így tart, akkor nem sok idő kell ahhoz, hogy Xirdal Zephyrin újabb összeggel csökkentse bankszámláját.

A különös üvegpusztító azonban szinte észre sem vette a hekatombát. Mozdulatlanul állt a szoba küszöbén, s elgondolkodva nézett a gépére.

- Ezt... ezt az az átkozott Thibautné csinálta - mondta, mikor végre elhatározta, hogy belép, s ezzel tanúbizonyságát adta kitűnő szimatjának.

A magasba tekintve a plafonon és azon túl a háztetőn észrevett egy lyukat, amely pontosan annak a fémtükrörnek a tengelyébe esett, amelynek gyújtópontjában esze nélkül táncolt az üvegorsó. A lyuk, alig ceruzavastagságnyi olyan sima szélű volt, mintha átütötték volna a plafont.

Xirdal Zephyrin széles mosolyra húzta szét a száját, és nagyon meg volt elégedve.

- Nagyszerű!... Nagyszerű! - mormogta magában.

Ezzel az eredménnyel megelégedve a gép felé hajolt és elállította azt. A berregés azonnal megszűnt, a kék fény is kialudt, s az egész szerkezet lassanként nyugalomba jött.

- Nagyszerű!... Nagyszerű!... - ismételte egyre-másra. - Csak érteni kell hozzá, s mindent rendbe lehet hozni.

Türelmetlen kézzel szakította fel az asztalán felgyülemlett újságok címszalagjait és egymás után olvasta el azokat, elsősorban J. B. K. Lowenthal tudósításait, amikben a whastoni meteor rendetlen magatartását közölte a világgal. Xirdal Zephyrin a szó szoros értelmében hentergett a kacagástól.

Egyes lapok olvasásakor azonban barátságtalanul ráncolta össze a szemöldökét. Mire volt való ez a Nemzetközi Konferencia, amelynek első ülését az előkészítő megbeszélések után, éppen erre a napra jelezték? Miért volt szükség annak a megbeszélésére, hogy kié legyen a meteor? Hiszen magától értetődően azé kellett hogy legyen, aki a Földre kényszeríti, aki nélkül örökkön-örökké a világűrben keringene.

Xirdal Zephyrin azonban rájött arra, hogy senki sem tud semmit sem az ő közreműködéséről. Így tehát fel kellett azt fedni, hogy a Nemzetközi Kongresszus ne vesztegesse az idejét ezzel a haszontalan és meddő munkával.

Szétrúgva lábával az összetört üvegek cserepeit rohant a legközelebbi postahivatalba és feladta azt a táviratot, melyet Harvey úr felolvasott az elnöki szék magaslatából. Igazán senki sem tehet róla, ha az oly szórakozott ember valami egyébre gondolt és elfeledkezett nevének a táviratra való odabiggyesztéséről.

Ezt elintézve Xirdal Zephyrin újból felment a lakásába. Az egyik tudományos folyóiratból megtudott mindent a meteor járásáról-keléséről, aztán kiásva ismét a távcsövét, pontos megfigyelést végzett, hogy alapja legyen az újabb számításainak.

Éjfél tájban, mikor minden ki volt számítva, újból mozgásba hozta a gépet, és megindította a rejtelmes energiasugárzást a térbe a megfelelő irányban és a megfelelő intenzitással. Félóra elteltével megállította a gépet, és nyugodtan lefeküdt, hogy aludja az igazak álmát.

Két nap óta folytatta ismét kísérleteit Xirdal Zephyrin, s éppen harmadszor szüntette meg ezen a délután a készüléke működését, mikor az ajtóján kopogtattak. Kinyitotta az ajtót, s Lecoeur bankárral találta magát szemben.

- Csakhogy itt vagy végre! - kiáltott fel a bankár a szobába lépve.

- Amint látja! - felelt Xirdal Zephyrin.

- Hála istennek - sóhajtott megkönnyebbülve a bankár. - Nem is tudom hányszor másztam fel a hat emeletre! Hol az ördögbe voltál?

- Elutaztam pár napra - mondta Xirdal önkéntelenül elpirulva egy kisé.

- Elutaztál?!... - kiáltott méltatlankodva Lecoeur bankár. - Elutaztál?! De hiszen ez rettenetes!... Hogy lehet ilyen nyugtalanságot okozni az embernek?

Xirdal Zephyrin csodálkozó ábrázattal nézett keresztapjára. Habár ismerte az iránta való jóindulatát, de hogy ennyire ment volna?

- Ugyan, kedves bácsi - kérdezte - mi gondja lehet rám?

- Hogy mi gondom lehet rád? - ismételte a bankár. - Úgy látszik, nem tudod, te szerencsétlen, hogy minden vagyonomat a te fejedre tettem fel.

- Nem értem - mondta Xirdal Zephyrin, felülve az asztalára s az egyetlen székét a vendégének ajánlva fel.

- Amikor hozzám jöttél és elmondtad a fantasztikus tervedet - szólt a bankár -, sikerült meggyőződnöd róla.
- Ördögbe is!
- A kilátásaidba bízva a tőzsdén hatalmas baisse-spekulációt kezdtem el.
- Baisse-spekulációt?
- Igen, eladtam.
- Mit adott el?
- Aranybányát. Csak belátod, hogy ha ez a meteor leesik, az aranybányák leszállnak és hogy...
- Leszállanak? Egyre kevesebbet értek belőle - szakította félbe Xirdal. - Fogalmam sincs róla, hogy a gépezetem milyen hatással lehet az aranybányák szintjére.
- A bányákra természetesen semmi. De a részvényekre, az aranybányarészvényekre.
- Ahá! - mondta Xirdal anélkül, hogy további magyarázatot kért volna. - Így tehát ön aranybányarészvényeket adott el. De hát ebben még nincs semmi baj. Ez csak azt jelenti, hogy volt önnek eladni valója.
- Ellenkezőleg, azt jelenti, hogy egyetlenegy sem volt!
- Ugyan!... - csodálkozott Xirdal. - Igazán nem szép dolog olyasmit eladni, ami nincs is meg az embernek. Én legalább nem lennék rá képes.
- Ez az, amit határidős üzletnek neveznek, kedves Zephyrin! - magyarázta a bankár. - Amikor szállítani kell a részvényeket, akkor majd megveszem őket, ez az egész.
- S aztán mi haszna van belőle. Eladni, hogy vásároljon az ember, ez bizony cseppet sem látszik okos dolognak.
- Annyiban tévedsz, hogy nem gondolsz arra, hogy amikor majd megveszem őket, akkor már olcsóbbak lesznek.
- Miért lennének akkorára olcsóbbak?
- Mert a meteor sokkal több aranyat hozna egyszerre forgalomba, mint amennyi mindent összevéve jelenleg a földön van. Az arany értéke tehát legalábbis a felére kell, hogy csökkenjen és ennek következtében az aranybányák részvényeinek az értéke is csaknem a zérusra fognak esni. Érted már?
- Hogyne érteném! - mondta Xirdal minden meggyőződés nélkül.
- Első pillanatban örvendtem, hogy megbíztam benned. A meteor pályájában észrevett zavarások, amelyekből biztosra jövendölték a lezuhanását, egyszerre huszonöt percenttel csökkentették a részvények értékét. Abban a szilárd meggyőződésben, hogy ez még tovább fog tartani, még jelentékenyebb mértékben kötöttem le magamat.
- Vagyis?
- Vagyis még nagyobb mennyiségű aranybányát adtam el.
- Még mindig anélkül, hogy lenne?
- Természetesen... S elképzelheted az aggodalmaimat, mikor láttam, hogy mi történik: te eltűntél, a meteor megállt az esésében és felváltva mind a négy égtáj felé tévelygett. Az eredmény természetesen az lett, hogy az aranybányák részvényei emelkedtek és én óriási pénzeket vesztek... Mit gondolsz, mi legyen már most a véleményem erről az egész dologról?

Xirdal Zephyrin kíváncsian nézett a keresztapjára. Sohasem látta még ezt a higgadt embert ennyire izgatottnak.

- Őszintén szólva nem nagyon értem mindazt, amit mondott - szólt aztán. - Ezek a dolgok kívül esnek az én értelmi körömmön. Annyit azonban mégis sejtek, hogy önnek az lenne kellemes, ha a meteor tovább esnék lefelé. Nos, legyen egészen nyugodt, le fog esni.

- Biztos ez?

- Biztos.

- Határozottan?

- Határozottan... De viszont mondja csak, mi van a földemmel? Megvásárolta már?

- Természetesen! - felelte Lecoeur. - Minden a legnagyobb rendben van. Az adásvételi szerződés a zsebemben van.

- Akkor jól van - mondta Xirdal Zephyrin. - Azt is megmondhatom önnek, hogy kísérleteim július 5-ikére véget érnek. Ezen a napon elindulok Párizsból, hogy találkozhasam a meteorral.

- Amely leesik?

- Úgy van.

- Veled fogok menni! - kiáltott fel lelkesedve Lecoeur bankár.

- Ha úgy tetszik?... - mondta Xirdal Zephyrin.

Hogy már most a Robert Lecoeur-rel szemben érzett felelősség tudata, vagy pedig a tudományos érdek, amely megint lázba ejtette őt - valami jóteköny behatás mindenesetre vigyázott rá, hogy ne kövessen el újabb ostobaságokat. A megkezdett kísérleteket rendszeresen folytatta, s a titokzatos gépezet július 5-ikéig huszonnégy óránként több mint tizennégyszer kezdett el berregni.

Időről időre mindig végzett egy-egy csillagászati megfigyelést a meteorról. Így aztán meggyőződhetett róla, hogy minden a legnagyobb rendben megy és úgy, ahogyan ő előre látta.

Július 5-én reggel még egy utolsósor igazította be távcsövét.

- Rendben van - szólt felkelve a műszer mellől. - Most már nyugodtan magára hagyhatjuk a keringésében.

S azzal mindjárt hozzá is látott a csomagoláshoz.

Mindenekelőtt a gépet csomagolta be, hozzája néhány tartalék alkatrészt, aztán a távcsövét. Mindent gondosan bepólyázott és külön tartóban helyezett el, hogy az úton semmi kár se eshessék bennük. Akkor aztán a személyes poggyásza került sorra.

Az első lépésekben máris egy komoly nehézség merült fel előtte. Mibe csomagolja mindezt, amit magával akar vinni? Kofferbe?... Sohasem volt neki kofferje... Táskába?

Hosszas gondolkodás után visszaemlékezett rá, hogy valóban kell lennie egy táskájának. S bizonyítékaul annak, hogy valóban volt, meg is találta fáradságos kutatások árán a sötét kamrában, ahol rengeteg mindenféle vacak holmit, házi életének excentrumait gyűjtötte össze, s aminek közepette a legügyesebb ódondász sem ismerte volna ki magát.

Az a táska vagy hátibőrönd, amit Xirdal Zephyrin napvilágra hozott, egykoron vászonnal volt bevonva. Nem is lehetett ezt kétségbe vonni, mert a vászon foszlányai még most is több helyütt láthatóak voltak a papír-csontvázon. A hordószíjak valamikori létezése is valószínű volt ugyan, de nem bizonyos, mert semmi nyomuk sem volt felfedezhető.

Xirdal Zephyrin kinyitotta a táskát a szoba közepén és sokáig bámult bele a tátongó ürességébe. Mit rakjon bele?

- Csak azt, ami szükséges - határozta el magában. - Rendszeresen kell megfontolni a dolgot és okosan kell kiválasztani, ami okvetlenül kell.

Ennek az időnek a hatása alatt mindenekelőtt három pár lábravalót tett a táskába. Később aztán megbánta, hogy e három lábravaló közül véletlenül az egyik gombos magasszárú cipő, a másik fűzős félcipő, a harmadik közönséges papucs volt. Csakhogy ebben a pillanatban semmi nehézséggel sem törődött, s az volt a fontos, hogy a táska nagy része már megtelt.

Mikor a három lábravalót elhelyezte, Xirdal Zephyrin nagyon elfáradt és megtörölte homlokát. Aztán megint gondolkozni kezdett.

A gondolkozásának eredményeképpen homályosan bár, de mégis arra a tudatra jött rá, hogy egyáltalán nem ért a csomagolás művészetéhez. Lemondott tehát arról, hogy a klasszikus módszert követve jusson valamire és inkább elhatározta, hogy ötletszerűen végzi el a feladatot.

Egyszerűen belemarkolt a fehéreneműje közé, s a ruhaszekrényébe s néhány pillanat múlva a legkülönbözőbb tárgyak árasztották el a táskát, amibe Xirdal mindent behajított. Meglehet, hogy a táska másik fele üresen maradt, de Xirdal Zephyrin erről semmit sem tudott. Így aztán szükségesnek mutatkozott, hogy a rakományt addig gyömöszölje, míg a rendelkezésre álló férőhellyel összhangba jutott.

Ezek után az egész táskát átkötözte egy erős spárgával, amin annyi bogot kötött, hogy később tisztára lehetetlenség volt még ő magának is kioldani azokat. Mindezt elvégezve meglege- detten szemlélte nehéz munkája eredményét.

Most aztán ki kellett menni a pályaudvarra. Bármily fáradhatatlan gyalogos is volt Xirdal Zephyrin, arra mégsem gondolhatott, hogy gyalogosan vigye ki a gépet a távcsőt és a csomagot. Most aztán igazán nagy zavarba jutott!

Valószínű, hogy végül mégiscsak felfedezte volna, hogy bérkocsik is vannak Párizsban, de ezt a szellemi megerőltetést megtakarította neki Robert Lecoeur, aki megjelent a küszöbön.

- Nos - kérdezte - készen vagy Zephyrin?

- Éppen önt vártam - felelte őszintén Xirdal, aki egyébként tökéletesen megfelejtkezett arról, hogy keresztapja is vele megy.

- Akkor induljunk, - mondta Lecoeur. - Mennyi csomagod van?

- Három darab: a gép, a távcső és a táska.

- Adj egyet nekem, s vedd te a másik kettőt. A kocsim a kapu előtt vár.

- Micsoda kitűnő eszme volt! - csodálkozott Xirdal Zephyrin, miközben bezárta maga után az ajtót.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

Amelyben J. B. K. Lowenthal kihirdeti a nagy sorsjáték nyertesét.

Mióta elkövették azt a tévedést, mit J. B. K. Lowenthal oly kegyetlenül leleplezett és amely első balesetet csak még jobban fokozott, mikor nem sikerült a kísérletük a Nemzetközi Konferencián való részvételre - az élet semmi örömet sem nyújtott többé Dean Forsyth úrnak és Sydney Hudelson doktornak. Elfelejtették őket, egyszerre visszasüllyedtek a közönséges átlagemberek sorába. S a közönség mostani közömbösségét nagyon nehéz volt elviselniük, mikor annyira hozzászórtak már a dicsőség kábulatához.

A maradék híveikkel való beszélgetéseikben dühösen szidták a tömeg vakságát és az érvek rettenetes tömegével igyekeztek megvédelmezni álláspontjukat. Ha hibát követtek is el, ok ez már rá, hogy szemrehányásokat tegyenek nekik? A szigorú kritikus J. B. K. Lowenthal is tévedett és végül öneki magának is be kellett ismernie a tehetetlenségét! Mindebből csak az látszik, hogy a meteor rendkívüli jelenség. Nem magától értetődő tehát, hogy abnormális eseteknél nagyon könnyű hibát elkövetni? Ilyenkor nem szabad aztán oly szigorú mértékkel mérni...

- Hogyne, hogyne! - erősítették az utolsó hívek.

Ami pedig a Nemzetközi Konferenciát illeti? Hát el lehet képzelni nagyobb igazságtalanságot, minthogy megtagadta tőlük a jogvédelmet?... Rendben van, az a feladatuk, hogy elővigyázati intézkedéseket tegyenek a világ pénzügyi rendjének a megőrzésére! De hogyan vonhatják kétségbe a meteor felfedezőjének jogát? Ha nem a felfedezők hívják fel a világ figyelmét rá, akkor talán soha észre sem veszik a meteort és leesett volna a Földre, anélkül, hogy előre látták volna.

- S én vagyok, aki felfedezte! - erősítette energikusan Dean Forsyth úr.

- Én vagyok az! - állította a maga részéről nem kevesebb eréllyel Hudelson doktor.

- Úgy van! - bizonyították ismét a hívek.

Bármennyire is vigasztaló volt ez a zártkörű elismerés a két csillagász számára, nem tudta pótolni a nagy tömeg rajongó lelkesedését. Mivel azonban tisztára lehetetlenség volt számukra minden egyes járóelőt megállítani és meggyőzni az igazukról, mégis meg kellett elégedniük a nagyon is meggyérült csodálóik kis csoportjának tiszteletével.

Az elszenvedett csalódások azonban mégsem csökkentették a versengő kedvüket, hanem ellenkezőleg. Minél inkább kétségbe vonták a meteorra formált igényeik jogosultságát, annál hevesebben igyekeztek azok védelmére kelni. Minél kevésbé vették komolyan a követelőzéseiket, annál inkább erősködtek amellet, hogy ők a meteor egyedüli és kizárólagos tulajdonosai.

Ebben a hangulatukban minden kibékülés lehetetlennek látszott, s nem is gondolt rá senki sem. Így azután napról napra nagyobb lett a szakadék az elválasztott jegyespár között is.

Forsyth és Hudelson urak hangosan híresztelték, hogy utolsó lehetőségig tiltakozni fognak az ellen a rablás ellen, aminek áldozatul esnek és szükség esetén elmennek a legnagyobb fórumig is. Így tehát nagyszerű komédiára volt kilátás. Egyik részén Dean Forsyth, másikon Hudelson doktor, s mindkettejükkel szemben az egész világ. Ez lesz aztán nagy pör!... Ha ugyan megtalálják majd az illetékes törvényszéket...

Az egykori két jó barát, most elkeseredett ellenség, most már ki sem mozdult házából. Mérgesen és magányosan élve minden idejüket a csillagvizsgáló tornyukban, s annak erkélyén töltötték. Itt módjuk volt virrasztani a meteor fölött, amely elvette józan eszüket, napjában többször végignézhették, amint zavartalanul folytatta ragyogó pályafutását az égbolt mélységeiben. Csak nagyon ritkán szállottak alá a magasságaikból, ahol legalább védelmet találtak legközelebbi környezetük ellen, amelynek nyílt ellenséges hangulata újabb keserőséggel szaporította azokat a keserőségeket, amiknek áldozatául képzelték magukat.

Francis Gordont visszatartották a gyermekkor szép emlékei, és nem hagyta el az Erzsébet utcai házat többé, azonban egyetlen szót sem szólt a bátyjához. Ebédeltek, vacsoráztak minden szó vagy beszéd nélkül. Mitz maga sem nyitotta ki többé a száját és nem engedte szabadjára ékesszólását, úgyhogy a ház csöndes lett és szomorú, akárcsak egy kolostor.

Hudelson doktornál sem alakultak kedvezőbben a családi viszonyok. Lou az apja könyörgő tekintetének dacára is megingathatatlanul duzzogott, Jenny pedig szakadatlanul sírt, hiába próbálta lecsillapítani őt az anyja. Hudelsonné csak sóhajtozott és az időben bízott, hogy majd megjavul a helyzet, amely éppoly kínos volt, mint amilyen nevetséges.

Hudelsonnének igaza volt, mert mint mondják, az idő mindent meggyógyít. Meg kell azonban állapítanunk, hogy ebben az esetben az idő bizony nem nagyon sietett, hogy a két boldogtalan család ügyét rendbehozza. Ha Dean Forsyth urat és Hudelson doktort nem is hagyta hidegen a szemrehányás, ami körülvette őket, azért ez még mindig nem okozott nekik akkora szomorúságot, mint ahogyan más körülmények között fogadták volna családjuk neheztelését. A rögeszméjük közömbösséggel vértette fel őket minden olyan dologgal szemben, amely nem a meteorjukra vonatkozott. Hej ez a meteor!... Szívüknek minden sóhaja a meteoroknak szólt...

Milyen olthatatlan kíváncsisággal olvasták minden nap J. B. K. Lowenthal közleményeit és különösen a Nemzetközi Konferencia üléseiről szóló tudósításokat! Ebben a konferenciában a közös ellenségeik gyűltek össze, s ezekkel szemben ők is egyesültek az egyforma, izzó gyűlöletben.

Egyre fokozódó meglepődéssel vették tudomásul a hírekből, hogy milyen nehézségek merültek fel már az előkészítő ülések alatt is, s a kárörömük egyre nagyobb lett, amint megtudták, hogy milyen lassan, milyen bonyodalmas utakon haladt a végül véglegesen megalakult Nemzetközi Konferencia a megegyezés felé, amely megegyezés bizony egyre kétségesebbnek és egyre bizonytalanabbnak látszott.

Köznapi nyelven mondva valóban sorsjátékot tartottak most Washingtonban.

Már a második ülésen egészen bizonyosnak tartotta mindenki, hogy még az előkészítő tárgyalások is óriási nehézségeket idéznek fel, s aligha vezetnek majd jó végre. Az albizottságok alapos szakvéleményeinek dacára eleve bizonyosnak látszott, hogy ha meg is egyeznének, a megegyezést nagyon bajosan lehetne a gyakorlatban megvalósítani.

Az első határozott javaslat, amely felmerült, az volt, hogy azé az országé legyen a meteor, ahová majd le fog esni. Ez a javaslat egyértelmű volt azzal, hogy sorsjátékot csináljanak egyetlen óriási nyereménnyel.

Ezt a javaslatot Oroszország tette meg, s csatlakozott hozzá Anglia és Kína is, vagyis a legnagyobb kiterjedésű államok. A javaslat azonban, mint parlamenti nyelvben mondják, vegyes érzelmeket keltett. A többség nem volt hajlandó elfogadni és ezért az ülést fel kellett függeszteni. Erre aztán megkezdődtek a titkos megbeszélések, a kulisszák mögött való intrikák... Végül is Svájc javaslatára azt határozták el nagy szótöbbséggel, hogy ebben a kényes kérdésben a döntést egyelőre későbbre halasztják.

Ezt a javaslatot tehát csak akkor akarták újra tárgyalni, ha nem tudnak megegyezni más, méltányosabb osztozkodó elvben.

Csakhogyan lehetett ebben a kérdésben meghatározni azt, hogy mi a méltányos és mi nem! A kérdés igazán rendkívül kényes!

A Nemzetközi Konferencia anélkül, hogy bármilyen végleges megállapítás szűrődhetett volna le a vitából, egyre-másra tartotta a hiábavaló üléseit, amelyek közül egyik-másik olyan viharos volt, hogy Harvey úr kénytelen volt felállani és otthagyni az elnöki széket és így felfüggeszteni a tárgyalást.

Ha ezzel a módszerrel most még sikerült is a gyűlés felhevültségét lecsillapítani, nagy kérdés volt, hogy később is elég lesz-e majd erre a célra? A lelkek túlzgatottságából, a kifejezések hevességéből következően, aligha. Valóban az általános kilátások nagyon sivárok voltak és nagyon lehetségesnek látszott az, hogy végül is a fegyverekre kell bízni a döntést. Ez pedig bizonyára nagyon káros hatással lenne a Nemzetközi Konferenciában képviselt államok méltóságára.

Különben ez a botrány egészen logikus következménye is volt a dolgoknak, s nem volt ok rá, hogy bízzanak az általános izgalom lecsillapodásában. Ez az izgatottság inkább fokozódott napról-napra, mert a meteor lezuhanása, J. B. K. Lowenthal mindennapos jelentései alapján, mindennap egyre bizonyosabbnak látszott.

Vagy egy tucat nagy feltűnést keltő közlemény után, amelyek arról szóltak, hogy milyen meglepő boszorkánytáncot jár a meteor s ezzel együtt mennyire kétségbe van esve a megfigyelője, egyszerre mintha fellélegzett volna a tudós.

Hirtelen június 11-ről 12-ikére virradó éjjel, nyilvánvalóan visszaadta a meteorcsillagásznak a régi lelki nyugalomát azzal, hogy abbahagyta a fantasztikus vándorlását és újból a szabályos és állandó erők hatása alatt folytatta pályáját, minden zavar nélkül, a józan ész számításai alapján. Ettől a perctől kezdve J. B. K. Lowenthal, aki tíz napon keresztül szinte bele volt már bolondulva a rendkívüliségébe, későbbi időkre halasztotta annak megvizsgálását, hogy mi okozta a bajokat, s visszanyerte a szellemi nyugalomát, a matematikusoknak ezt az örökségét.

Késedelem nélkül tudatta a világot arról, hogy visszatértünk a rendes kerékvágásba s ettől a naptól kezdve a tudósításai rendszeresen hírül adták a meteor pályájában észlelhető egyenletes változások mérvét. A meteor pályája most ismét elkezdett az északkelet-délnyugat irány felé fordulni, és a távolsága olyan haladvány szerint csökkent, amelyet már ismertek, de törvényszerűségét egyelőre még nem lehetett megállapítani. A leesés valószínűsége ennek következtében egyre nagyobb lett, s ha még nem is volt feltétlenül bizonyos, csak napokon múlt, hogy eldőljön.

Ez aztán hatalmas ok volt arra, hogy a Nemzetközi Konferencia minél jobban siettesse a munkája befejeztét.

A bostoni obszervatórium tudós igazgatója a július 5-e és 14-e közt kiadott közleményeiben egyre bátrabban mert jövendőlni. Mindennap nyíltabban és kevésbé burkoltan jelezte, hogy a meteor pályájában újabb és nagyon jelentős változás állt be, s hogy minden valószínűség szerint a közönség a legközelebbi jövőben meg fogja tudni az ezzel járó következményeket.

Pont ezen a július 14-iki napon jutott el a Nemzetközi Konferencia az igazi zsákutcába.

Minden tekintetbe jövő javaslatot gondosan megtárgyaltak és elvetettek, s erre nem maradt többé semmi anyag sem a további tárgyalásra. Felvessék újra azt a kérdést, amit már minden oldalról megvilágítottak és mégsem értek el semmi eredményt?

Már a legelső üléseken elvetették a megoldásnak azt a módját, hogy a meteort osszák fel az összes ország között a területük arányában. És mégis ez a megoldás felelt meg legjobban az igazságnak és az egyenlőségnek, amit épp el akartak érni, mert a nagyobb területű országoknak nagyobb a szükségletük is és ők a felosztásba való beleegyezésükkel nagyobb áldozatot is hoztak, ami viszont ellenszolgáltatást érdemelt. Mindamellet elvetették a javaslatot a nagyon sűrű népességű államok kérlelhetetlen ellenzésének hatása alatt.

Ezek viszont azt javasolták, hogy a felosztásnál ne a négyzetkilométereket vegyék alapul, hanem a lakosság számát. Ezt a javaslatot, amely annyiban volt igazságosabb a másiknál, hogy elismerte valamennyi embernek az egyforma jogosultságát, Oroszország, Brazília, Argentína és a többi ritka népességű ország ellenezte erőteljesen. Harvey elnök, a Monroe-elv meggyőződéses híve, nem tehetett egyebet, minthogy csatlakozott a két amerikai köztársasághoz, s ez az állásfoglalása eldöntötte a javaslat sorsát. Az egyik részen húsz szavazat, a másikon tizenkilenc, a mérleget a negatív oldalra billentette.

Egy pár olyan ország, amely rendezetlenebb pénzügyi viszonyokkal rendelkezett - azt hisszük, okosabban tesszük, ha nem soroljuk fel név szerint őket -, azt a javaslatot tették, hogy az égből lehulló aranyat olyan módon kellene szétosztani, hogy a felosztás után a Föld minden lakójára megközelítőleg egyforma vagyon jusson.

Erre az volt azonnal a válasz, hogy nagyon is szocialisztikus ízű a terv és amellet tulajdonképpen a lustákat jutalmazná meg, nem tekintve azt, hogy keresztülvitele gyakorlati szempontból tisztára lehetetlen a bonyolult osztozkodás miatt. Ez azonban mégsem akadályozott meg más szónokokat abban, hogy még jobban akarják komplikálni a dolgot, azt ajánlván a különböző módozatokat tekintetbe véve, hogy a felosztásnál mind a három tényezőt tekintetbe kell venni: a területet, népességet, vagyonosságot, mindegyiket az egyenlőség elvének megfelelő együtthatóval véve számításba.

Egyenlőség! Nem is beszéltek másról, mint erről. Az azonban már nem oly bizonyos, hogy szívből jött-e, és ez az oka annak, hogy valamennyi javaslatot elvetették abban a reményben, hogy idővel majd csak megtalálják a maguk számára a legjobbbat.

Az utolsó szavazás június 14-ikén történt és ekkor néztek össze a delegátusok oly nagy zavarban, mert hát elfogyott minden téma.

Oroszország és Kína alkalmasnak találták a pillanatot arra, hogy kiássák eltemetett javaslatukat, azzal a különbséggel, hogy enyhítettek rajta a túlságos önző pontjaikban.

Most azt javasolták, hogy az égi milliárdok legyenek azé az országé, ahová a meteor leesik, de ez az ország köteles legyen a többieknek átadni belőle egy hányadot és pedig fejenként ezer frankot számítva minden lakosra.

Annyira el volt már fásulva mindenki, hogy talán még aznap este el is fogadták volna ezt a közvetítő indítványt, ha az Andorra Köztársaság obstrukciója nem hiúsította volna meg a döntést.

Egy hónap múlva, július 14-én újra összeültek, de a heves egyet nem értés miatt az elnök elrendelte a padsorok tökéletes kiürítését, azonban nem zárta be az ülést, másnapra halasztva a vita folytatását.

Ha az Andorra Köztársaság azt hitte - azon az állásponton, hogy az aranyat egyedül a lakosság számaránya szerint lehet felosztani -, hogy ügyes sakkhúzást csinált, mikor megakadályozta Oroszország javaslatának azonnal való megszavazását, akkor Andorra Köztársaság alaposan tévedett. Míg ez a javaslat biztosított az ő számára is valami pozitív, meghatározott mennyiséget, addig így kockáztatta azt a lehetőséget, hogy egyetlen petákot sem kap. Erre az eshetőségre nem gondolt Ramontcho úr, aki ezzel a legszebb alkalmat mulasztotta el a hallgatásra.

A következő nap reggelén, július 15-én ugyanis olyan esemény következett be, amely nagyon alkalmas volt arra, hogy az egész Nemzetközi Konferenciát kompromittálja és kérdésessé tegyen minden eredményt.

Ha addig, amíg nem tudták, hogy hol fog leesni a meteor, lehetséges is volt tárgyalni mindenfajta osztozkodás lehetőségéről, mielőtt megszűnt a bizonytalanság, szó sem lehetett többé a barátságos megegyezésről. Nem lenne nagyon furcsa dolog, ha valaki arra akarná bírni a sorsjáték főnyereményének nyertesét, hogy most már ossza szét a nyereséget?

Az mindenesetre bizonyos, hogy az ilyen osztozkodás nem vihető végbe barátságosan. A sors által kiválasztott ország sohasem egyeznék bele önként az osztozkodásba. És Schnack urat, Grönland kiküldöttjét, soha senki rá nem vehette volna, hogy még egyszer megjelenjék a Nemzetközi Konferencia ülésén, mikor megtudta J. B. K. Lowenthal aznapi jelentéséből, hogy az ő hazája nyeri el a kóbor milliárdokat.

A bostoni csillagvizsgáló tudós igazgatója ezen a napon a következőket jelentette:

Tíz nappal ezelőtt írtunk a meteor pályájában újabban beállott jelentős változásokról. Ma módunkban van nagyobb határozottsággal térni rá ismét vissza, mert a közben letelt idő alatt meggyőződhattünk arról, hogy a változások végleges jellegűek, s a számítások alapján pontosan bejelenthettük a következményeit.

A legnagyobb jelentősége annak a körülménynek van, hogy július 5-ike óta megszűnt az az erő, amely azelőtt hatott a meteorra. Ettől a naptól kezdve a legkisebb változást sem lehetett megfigyelni a pályájában s a meteor csak abban a mértékben jutott a földhöz közelebb, amely azokból a körülményekből adódik, amik közt jelenleg mozog. Mostani távolsága a Földtől körülbelül ötven kilométert tesz ki.

Ha a meteorra ható erő pár nappal előbb szünteti be a működését, akkor a meteor a centrifugális erő hatása alatt talán továbbra is meg tudta volna tartani a tőlünk való állandó távolságát. Jelenleg azonban már másként áll a dolog. A meteor sebessége, melyet egyre jobban csökkent a folyton sűrűsödő légrétegek súrlódása, éppen csak annyira elég, hogy megtarthassa a jelenlegi pályáját. Megmaradna tehát a mostani magasságában, ha ugyanaz az ok, amely a sebességcsökkenést előidézte, vagyis a levegő ellenállása, nem tartana tovább is. Mivel azonban ez az ellenállás állandóan működik, most már bizonyos, hogy a meteor le fog esni a Földre.

Még tovább mehetünk.

A levegő ellenállása tökéletesen ismert és teljesen kitanulmányozott jelenség, tehát már most meg tudjuk állapítani a meteor esésének görbéjét. Feltéve, hogy váratlan események nem játszanak többé közre, amit az eddigi tények miatt nem állíthatunk teljes határozottsággal, jelen pillanatban megállapíthatjuk a következőket:

- 1. A meteor le fog esni.*
- 2. Az esés augusztus 19-én délelőtt 11 óra és délután 1 óra között fog bekövetkezni.*
- 3. Grönland fővárosa, Upernivik körül vont tíz kilométer sugarú körön belül fog a meteor lezuhanni.*

Ha Robert Lecoœur abban a helyzetben volt, hogy tudomást szerezhetett J. B. K. Lowenthal eme közleményéről, akkor meg lehetett elégedve. Valóban ez a hír, mielőtt elterjedt, hallatlan felfordulást okozott a világ valamennyi börzében, és az ó- és újvilág minden aranybányarésztvénye legalább is az értékének négyötödével csökkent.

TIZENHATODIK FEJEZET

*Amelyben a kíváncsiak nagy tömege használja ki az alkalmat,
hogy Grönlandba utazzék és jelen legyen a csodálatos meteor leesésénél.*

Július 27-ikén reggel hatalmas embertömeg nézte a Mozik gőzös indulását, amely készen állott, hogy elhagyja Charlestont, Dél-Karolina nagy kikötőjét. A Grönlandba igyekvő kíváncsiak nagy száma olyan tolongást okozott, hogy már napokkal ezelőtt egyetlen üres kabin sem maradt ezen az ezerötszáz tonnás hajón, habár kívül még több gőzös állt útra készen ugyanazzal a céllal. Más nemzetiségű postahajók is nagy számban készültek még arra, hogy felhaladjanak az Atlanti-óceánon a Davis-szorosig, s aztán a Baffin-tengerre, az északi sarkkör határain túlra.

J. B. K. Lowenthal emlékezetes közleménye óta oly nagy volt a lelkek izgalma, hogy semmi meglepőt sem találhatunk ebben a nagy tolongásban.

A kitűnő csillagász most már semmi esetre sem tévedhetett. Miután oly nyersen tisztességre tanította Dean Forsyth és Hudelson urakat, nem tehette ki magát annak a veszedelemnek, hogy ugyanazokkal a szemrehányásokkal illessék őt is. A rendkívüli viszonyok között megbocsát-hatatlan lett volna, ha könnyelműen nyilatkozik és nagyon jól tudta, hogy ezzel az egész világ méltatlankodását hívná ki...

A végkövetkeztetéseit tehát feltétlen helyeseknek kellett elismerni. A meteorok nem a hozzáférhetetlen sarkvidékekre és nem a tenger feneketlen mélységébe kellett zuhannia, hanem Grönland földje volt az, ahol darabokra fog törni.

Ez a terjedelmes, azelőtt Dániához tartozó ország, amelynek teljes függetlenségét néhány évvel a meteor megjelenése előtt ismerte el oly nagylelkűen az anyaország, volt tehát az a föld, amelyet a szerencse az összes többi ország fölé helyezett.

Rendkívül nagy ennek az országnak a kiterjedése, amiről azt sem tudjuk, hogy félsziget-e vagy kontinens. Megtörténhetik, hogy az aranygömb a parttól nagyon távol eső helyen esik le, esetleg száz meg száz mérföldnyire az ország belsejében, s akkor nagyon nehéz lesz eljutni hozzá. Kétségtelen azonban, hogy az emberek akkor is minden nehézséget legyőztek volna, dacolnak a hideggel és a legborzalmasabb hóviharakkal, sőt tán az északi sarkig is elhatoltak volna szükség esetén, hogy elérjék a milliárdokat.

Szerencsére azonban nem volt szükség ily nagyobb szabású vállalkozásra, mert a lezuhanásnak a helye teljes pontossággal meg volt adva. Már elég volt maga Grönland is és senki a világon nem irigyelte volna Pearynak vagy Nansennek, vagy a sarki tengerek többi hajósainak kissé túlságosan is hűvös dicsőségét.

Ha az olvasónak alkalmá lett volna a Mozikon lenni, az utasok százai között, akik közt meglehetősen sok hölgy is volt, őt ismerős utast fedezett volna fel. Ezeknek a jelenléte, vagy legalább az őt közül négynek az ittléte egyáltalán nem is lepte volna meg.

Az egyik Mister Dean Forsyth volt Omikron társaságában, aki messze az Erzsébet utcai toronytól most a tengeren hajózott. A második természetesen Mister Sydney Hudelson, aki szintén otthagytá a Morris utcai őrhelyet.

Mihelyt az alkalmat kihasználni igyekvő hajóstársaságok megszervezték ezt a grönlandi kirándulást, a két vetélytárs egy pillanatig sem habozott, hogy megváltsa a menettérti jegyet. Semmi kétség, hogy szükség esetén képesek lettek volna külön hajót is bérelni Upernivig a

maguk számára, habár nyilvánvaló volt, hogy már nem igen bíztak abban, hogy rátehetik kezüket az aranygolyóra és magukkal vigyék azt Whastonba. De attól eltekintve is mindenáron ott akartak lenni a lezuhanásánál.

Aztán meg nem lehetett tudni azt sem, hogy a grönlandi kormány a meteor birtokába jutva, nem lepi-e meg őket az égből lepottyanó milliárdok egy töredékével?...

Magától értetődik, hogy Forsyth úr és Hudelson doktor nagyon ügyeltek rá, nehogy egymás mellett levő kabinokat kapjanak a Mozikon. Ez alatt a tengeri út alatt éppúgy nem lehetett szó semmi érintkezésről köztük, mint odahaza Whastonban.

Hudelsonné nem ellenezte a férje utazását és az öreg Mitznek sem volt kifogása az ellen, hogy Forsyth úr útra keljen. A doktort aztán oly elhatározott könyörgésekkel kérte az idősebbik lánya, hogy vigye el magával, hogy végül is engedett, talán enyhíteni akarván ezzel az engedékenységgel azon a bánaton, amit a beleegyezésének megtagadásával okozott. Jenny tehát elkísérte édesapját.

A sejtelve aztán valóra is vált, mert a fiatal leány nem ok nélkül akart utazni. Francis Gordontól elválasztotta őt a heves jelenet, amely végképpen előidézte a szakítást a két család között, s feltételezte most, hogy Francis is el fogja kíséni az útra nagybátyját. Ebben az esetben boldogság lesz a két jegyes számára, ha csak egymás közelében is lehetnek, nem gondolva arra, hogy az utazás alatt alkalom adódhat a találkozásra és a beszélgetésre is.

A következmények beigazolták, hogy helyesen gondolkodott. Francis Gordon valóban elhatározta, hogy elkíséri nagybátyját. A doktor távolléte alatt sem tehette meg, hogy megszegje annak határozott tilalmát, mely megtiltotta neki, hogy átlépje a Morris utcai ház küszöbét. Ezért tehát jobbnak látta, ha ő is részt vesz az utazásban, miként Omikron, hogy esetleg szükség adtán beavatkozhassek, ha a két vetélytárs hajba kap egymással, másrésről, hogy kihasználhasson minden alkalmat, amely a sajnálatos helyzet megjavítására kínálkozhatik. Meglehet, hogy a feszültség enyhülni fog, mikor a meteor leesik, s akár a grönlandiak tulajdonába megy át, akár pedig örökre eltűnik a sarki tengerek feneketlen mélységeiben. Bármilyen nagy tudós is volt J. B. K. Lowenthal, azért ember volt és mégiscsak tévedhetett. Hiszen Grönland két tenger között terül el és így elegendő lenne valami kis eltérés, mit a légköri viszonyok is előidézhetnek a meteor pályájában, s az annyira óhajtott aranygolyó kicsúszik az emberi kapzsiság körmei közül.

S az, akit ez a lehetőség a legkevésbé elégített volna ki, az Ewald Schnack úr volt, a Nemzetközi Konferenciának grönlandi delegátusa, aki jelenleg szintén a Mozik nagyszámú utasai közé tartozott. Az ő hazája lesz most egy csapásra a világ legesleggazdagabb országa. Tán nem is lesz elegendő nagy és sok pénzszekevénye a grönlandi kormánynak arra, hogy elhelyezhesse ezt a sok trilliót!...

Boldog nép, amelynél nem lesz ezentúl semmilyen fajta adó sem, ahol nem lesz többé nyomor és szegénység!

A skandináv faj okosságát tekintve bizonyosnak látszott, hogy ezt a rengeteg mennyiségű aranyat nem bocsátják minden elővigyázatosság nélkül a forgalomba. Lehetett tehát abban is bízni, hogy a pénz értéke nem szenved hirtelen zavarokat ennek az aranyesőnek a hatása alatt, amilyenhez hasonlóval - ha ugyan lehet hitelt adni a mitológia legendáinak - annak idején Jupiter árasztotta el Danaét.

Schnack úr természetesen hőse volt a hajónak. Olyan személyiségek, mint Dean Forsyth úr és Hudelson doktor elhalványodtak Grönland képviselőjével szemben és a két vetélytárs egyforma gyűlölettel nézte annak az országnak a képviselőjét, amely megrabolta őket a halhatatlan felfedezésük gyümölcsétől, s még a hiúságuk kielégítésével sem törődött.

Charlestontól Grönland fővárosáig körülbelül háromezer háromszáz mérföldre tehetjük a távolságot, vagyis több mint hatezer kilométerre. Az útnak tehát több mint két hétig kellett eltartani, beleszámítva a bostoni időzést, mikor szemet vett fel a Mozik. Élelmiszert több hónapra valót vitt magával, a többi hasonló célú hajókkal egyformán a Mozik is, mert a kíváncsiak odaözönlésének következtében előre biztosítani kellett a megélhetést Upernivikben.

A Mozik mindenekelőtt észak felé tartott az Egyesült Államok keleti partvidékének mentében. Másnap azonban, mikor elérte a Hatteras-fokot, Észak-Karolina legszélső csücskét, a szabad tenger felé fordult.

Az Atlanti-óceánnak ezen a vidékén július hónapban rendszerint szép idő uralkodik, s amíg keleti szellő fúj, addig a gőzös a part védelme alatt sima tengeren is haladhatott. Sajnos azonban olykor erősebb szél kerekedett a nyílt tenger felől, és ilyenkor a gőzös a szokás szerint megérezte a nagy hullámverést.

Ha Schnack úr a trilliomos szívével szilárd is maradt, nem úgy történt Dean Forsyth úrral és Hudelson doktorral.

Ez volt az első tengeri utazásuk és hatalmas adót kellett fizetniük Neptunus istennek. Azért azonban ne gondoljuk, hogy egyetlen pillanatra is megbánták volna, hogy kitették magukat ennek a kalandnak.

Nem is kell külön megmondanunk, hogy mennyire kihasználhatták a jegyesek ezt a rosszulétüket, amely magukkal tehetetlenné tette őket. Rajtuk nem vett erőt a végzetes tengeri betegség, s mialatt az apa és a nagybácsi jajgatva szenvedtek az álnok Amphitrites csapásai alatt, ők igyekeztek kipótolni az elmulasztottakat. Csak akkor váltak el egymástól, ha a két beteg segítségére kellett menniök és ekkor a legravaszabb módon osztották fel maguk közt a munkát. Míg Jenny Dean Forsyth urat igyekezett megvigasztalni, addig Hudelson doktorban Francis Gordon tartotta a bátorságot.

- Hogy érzi magát? - kérdezte Jenny takarót terítve Forsyth úr lábaira.

- Rosszul vagyok még mindig! - sóhajtott a beteg nem is véve észre, hogy ki beszél hozzá.

S miközben megigazította a doktor párnáit, Francis Gordon résztvevően kérdezte:

- Hogy van, Hudelson doktor? - olyan hangon, mintha sohasem kergették volna ki őt az Erzsébet utcai házból.

A két vetélytárs hosszú órákon át ült így, nem is véve tudomást a környezetükről. Schnack úrnak kellett elhaladnia előttük, hogy egy kis élet ébredjen fel bennük, aki biztos lábbal járt, mint egy vén tengeri foka, fitymálva a hullámokat s magasan hordta az orrát, mint az olyan ember, aki előtt minden aranyba olvad. Halvány sugár villant meg ilyenkor Forsyth úr és Hudelson doktor bágyadt szemében, s össze tudták szedni az erejüket, hogy utána küldjenek néhány csúnya szitkot.

- Ez a meteorabló! - morogta magában Forsyth úr.

- Ez a közönséges útonálló! - pukkadt befelé Hudelson doktor.

Schnack úr azonban nem törődött velük, még csak észre sem látszott venni a jelenlétüket. Annak az embernek a gögös büszkeségével járt fel s alá a fedélzeten, aki biztos abban, hogy hazaérkezve annyi pénzt talál otthon, amivel százszorosan ki lehet fizetni a világ minden államának összes adósságát.

Egyébként a hajózás meglehetősen kedvező körülmények közt folyt tovább. S biztos volt, hogy a keleti partról elindulva még több hajó szelte északi irányban a hullámokat a Davis-szoros irányában, míg mások az Atlanti-óceánon haladtak ugyanazon cél felé.

A Mozik meglehetősen messze a szabad tengeren haladt el New York előtt megállás nélkül és folytatta útját északkeleti irányban Boston felé. Július 30-án délelőtt vetett horgonyt Massachusetts fővárosa előtt, s a kapitány rászánt egy napot, hogy újra megtöltse a szénkamrákat, mivel Grönlandban nem lesz módja a készletének felújítására.

Habár az út nem volt csúnya, az utasok legnagyobb része mégis átesett a kellemetlen tengeri betegségen. Öten-hatan ezzel aztán meg is elégedtek és lemondva az utazás folytatásáról kiszállottak Bostonban. Mondanunk sem kell, hogy sem Dean Forsyth, sem Hudelson doktor nem volt köztük. Ha a hajó himbálózásainak hatása alatt az utolsó leheletüket is ki kellett volna adni, legalább a meteornak, vágyaik netovábbjának jelenlétében akarták kilehelni lelküket.

A kevésbbé edzett utasok kiszállásával néhány kabin megüresedett a Mozikon. Természetesen azonnal akadt vállalkozó, aki kihasználta ezt az alkalmat és Bostonban szállt hajóra.

Ezek között a jövevények közt volt egy előkelő külsejű gentleman, aki az elsők között jelentkezett, biztosítva magának a megürült kabinok egyikét. S ez a gentleman nem volt más mint Seth Stanford, Arcadia Walker kisasszony férje, illetve elvált férje, aki oly különös körülmények közt kelt egybe és vált el Proth bíró színe előtt Whastonban.

Az elválásuk után, aminek már több mint két hónapja, Seth Stanford Bostonba tért vissza. Mindig hajtotta az utazó kedv, s mivel J. B. K. Lowenthal cikke alapján le kellett mondani a Japánba való utazásról, közben Kanada nagyobb városait látogatta meg: Quebecet, Torontót, Montrealt, Ottawát. Igyekezett tán elfelejteni egykori feleségét? Nem nagyon valószínű. A két házastárs kezdetben tetszett egymásnak, később nem tetszett többé. A válás, amely éppolyan eredeti volt, mint az esküvő, elszakította őket egymástól, s ezzel minden elintéződött. Kétségtelen, hogy sohasem találkoznak többé, vagy ha találkoznak is, nem ismerik meg egymást.

Seth Stanford éppen Torontóba érkezett meg, a kanadai dominium tulajdonképpen fővárosába, amikor tudomást szerzett J. B. K. Lowenthal szenzációs közleményéről. Bármily sok ezer mérföld messzeségben kellett volna a meteornak lezuhannia, akár Ázsia legelrejtettebb zugában, elképzelhetetlen volt, hogy ne menjen el oda. Ugyan nem is maga az égi tűnemény érdekelte olyan nagyon, csak ott akart lenni annál a látványosságnál, amely csak korlátolt számú néző számára volt hozzáférhető, s látni akarta azt, amit az emberek milliói nem láthattak meg. Az alkalom elég csábító volt arra, hogy kísértésbe ejtse a kalandos hajlamú gentleman, az utazások nagy kedvelőjét, akinek a vagyona lehetővé is tette minden szenvedélyének kielégítését.

Jelenleg nem is volt szó arról, hogy a világ másik végére kelljen menni. A csillagászati tűzijáték színhelye úgyszólván Kanada kapui előtt volt.

Seth Stanford tehát felszállt a legelső vonatra, amely Quebecbe vitte, s onnan átszállt a bostoni vonatra, amely a kanadai birodalom és Új-Anglia síkságain haladt keresztül.

Ennek az úrnak a hajóra szállása után negyvennyolc órával a Mozik, még mindig a part látótávolyában, Portsmouth, majd Portland előtt haladt el a szemaforok hordtávolyán belül. Várták, hogy e készülékek nem adnak-e újabb hírt a meteorról, amelyet most már szabad szemmel is lehetett látni, ha az ég tiszta volt.

A szemaforok azonban némák maradtak, s a halifaxi sem volt beszédesebb, mikor a gőzös megérkezett Új-Skócia eme nagy kikötője elé.

Hány utas sajnálkozott azon, hogy a Fundy-öbölnek nincs Új-Skócia és Új-Brunswick között kijárata kelet vagy észak felé! Ha lenne, nem kellett volna elszenvedniük azt a heves hullámzást, amelyben egészen a Cap-Breton szigetig részük volt. Most aztán igazán nagy volt a megbetegedett utasok száma és Forsyth úr és Hudelson, Jenny és Francis minden gondos ápolása dacára, továbbra is kitűntek a többiek közül.

A Mozik kapitánya részvétet érzett az oly gyöngye gyomrú utasai iránt. Befutott a Saint Laurent áramlatába, hogy aztán majd csak a Belle-See szorosnál kerüljön ki ismét a nyílt tengerre. Új-Fundland védelme alatt, azután pedig keresztül vágta a Davis-szoros és Grönland nyugati partja felé irányította a hajót. A hajózás ilyen módon elég kellemessé is vált.

Augusztus 7-ikén reggel jelezték az árbocról a Confort-fokot. A grönlandi szárazföld valamivel keletre a Farewell-fokban végződik, amelyen megtörnek az Északatlanti-óceán hullámai, méghozzá olyan dühvel, amit nagyon jól ismernek az újfundlandi és izlandi halászok.

Szerencsére ebben az esetben nem volt szükség arra, hogy végighaladjanak Grönland keleti partján. Ez a partvidék csaknem teljesen hozzáférhetetlen. Alig akad rajta kikötő, s a nyílt tenger hullámai rettenetes erővel korbácsolják. A nyílt Davis-szorosban annál több védett kikötőhely akad. Akár a fjordok mélyén, akár a szigetek mögött könnyen biztonságba lehet vinni a hajót, s ha a szél véletlenül nem pontosan dél felől fúj, akkor nagyon kellemes útra is lehet számítani.

Valóban az út most már simán folyt le és az utasoknak nem volt okuk a panaszkodásra.

A grönlandi partvidéknek ez a része, a Farewell-foktól a Disko szigetig nagyon meredek terméskő-sziklával van szegélyezve, s ezek a magas sziklafalak útját állják a nyílt tengerről jövő szélnek. Még a téli időszakban sem zárják el annyira ezt a partvidéket azok a jég-tömegek, amiket az áramlatok hoznak le az északi Jeges-tengerről.

Ilyen körülmények között dolgozott a Mozik hatalmas csavarja a Gilbert-öböl vizében. A gőzös horgonyt vetett néhány órára Godthaabban, ahol a hajószakács friss halakat vásárolhatott nagyobb mennyiségben. A grönlandiak tudvalevően nagyobb részt a tengerből kapják a fő táplálékukat. Ezután elhaladt a Mozik Holsteinborg és Christianshaab kikötői előtt. Ez a két kis fészek, mely közül az utóbbi teljesen elrejtőzik a Disko-öbölben, annyira körül van véve hatalmas sziklafalakkal, hogy messziről nem is sejti az ember a létezését. S éppen ezért hasznos menedékhelye annak a sok halásznak, aki a Davis-szorosban horgászik és vadássza a bálnát, fókát és rozmárt, közben felmerészkedve egészen a Baffin-öbölig.

A Disko-sziget, amelyet a gőzös augusztus 9-ikén, kora reggel ért el, a legérdekesebb ama szigetek között, melyek láncszerűen sorakoznak egymás mellé a grönlandi parttal szemben.

Ennek a bazaltsziklával körülvárt szigetnek Godhaon a fővárosa. Ez a város nem kőből, hanem fából épült házak soraiból áll, amelynek a falát alig faragott szálfákból állították össze s ezt aztán kátránnyal vonták be, hogy a szél ne juthasson át a nyílásokon.

Francis Gordon és Seth Stanfort, mint olyan utasok, akiket nem kábított el annyira a meteor, gyönyörködve nézték ezt a fekete várost, amelyen itt-ott feltűnően ríttak ki a vörös háztetők és

ablakok. Milyen lehetett itt az élet az oly kemény téli hideg idejében? A két utas minden bizonyára nagyon csodálkozott volna azon, ha megtudják, hogy ugyanúgy élnek itt is, mint a közeli Stockholmban vagy Koppenhágában. Ha kevés is a bútor, csaknem minden ház kényelemmel van berendezve. Van bennük szalon, ebédlő, sőt könyvtárszoba is, mert a dán eredetű „magasabb néposztály”, ha ugyan lehet ezt a kifejezést használni, mindig érdeklődött az irodalom iránt. Az államhatalmat az Upernivikben székelő kormány kiküldöttje képviseli itt.

Ennek a városnak a kikötőjében, a Disko-sziget mögött vetett horgonyt a Mozik augusztus 10-ikén, este hat óra tájban.

TIZENHETEDIK FEJEZET

Amelyben a csodálatos meteor és a Mozik egy utasa találkoznak, - mégpedig az utóbbi Oregon egy utasával, az előbbi a földgömbbel.

Grönland „Zöld Földet” jelent. „Fehér Föld” jobb név lett volna ennek az örökké hóval fedett országnak. Ezt az elnevezést bizonyára csak gúnyból adta neki a keresztapja, Vörös Erik, a tizedik századbeli hajós, aki egyébként valószínűleg éppoly kevésbé volt vörös, mint amennyire zöld Grönland. A skandináv hajós mindenesetre azt remélte, hogy ha zöldnek nevezi el ezt a sarkkörön túl fekvő vidéket, ezáltal jobban csalogatja honfitársait a gyarmatosításra. A kívándorlók azonban nem ugrottak be olyan könnyen a csábító névnek, jelenleg is, beleszámítva a bennszülött grönlandiakat, alig tízezerre tehető a nagy szárazföld lakosságának száma.

Ha alkalmatlanabb országot keresünk arra a célra, hogy oda essék az ötezerhatszáznyolcvannyolc milliárdot érő meteor, az egész Földön nem találunk Grönlandnál rosszabb helyet. Minden bizonyára nem egy ember volt ugyanezen a véleményen ama tömeg között sem, amelyet a kíváncsiság Upernivik felé üzött. A meteor éppoly kényelmesen leeshetett volna néhány száz mérfölddel délebbre is, a kanadai birodalom, vagy az Unió hatalmas területén, ahol sokkal könnyebben meg is találhatták volna... Nem, éppen ez a legúttalanabb, legkevésebbé vendégszerető vidék kellett, hogy színtere legyen ennek az emlékezetes eseménynek!

Az igazat megvallva, volt már elég precedens erre a dologra. Hány hullócsillag esett eddig is le Grönlandon!... A Disko-szigetén például Nordenskjöld három vastömböt talált, melyeknek mindegyike huszonnégy tonna súlyú, s minden valószínűség szerint meteori eredetű volt. Jelenleg a stockholmi múzeumban őrzik őket.

Az volt még a szerencse - ha J. B. K. Lowenthal nem tévedett a számításaiban -, hogy a meteor azért meglehetősen hozzáférhető vidéket választott ki magának és hogy ebben a hónapban, augusztus havában a hőmérséklet a fagyponthoz felelt szokott lenni. Ebben az évszakban a természet itt-ott igazolja a „zöld föld” gúnyos elnevezését. A kertekben van egy kis vetemény és egy pár fajta graminea, míg az ország belsejében a botanikusok csak moszatokat és zuzmókat találtak. A hóolvadás némely partmenti helyen legelőket tesz szabaddá, ami lehetővé tesz némi állattenyésztést is. Százakra menő tehéncsordáról természetesen nem lehet szó, de baromfit, kecskét, rénszarvasokat és rengeteg kutyát eleget látni.

Két-három hónap múlva azonban a tél hirtelen újra beáll a végtelen éjszakáival, a nyers légáramlatokkal, mik a sarki vidékekről jönnek és a rettenetes hózivatarokkal. A földet borító páncélon ilyenkor szürke por örvénylik, amit jégpornak neveznek, a kryokonit, mely tele van mikroszkopikus növényalakulatokkal, s amiknek első példányaikat Nordenskjöld gyűjtötte össze.

Abból azonban, hogy a meteornak nem Grönland belsejében kellett lezuhannia, még egyáltalán nem volt bizonyos, hogy Grönlandé lesz.

Upernivik nemcsak hogy a tenger partján fekszik, hanem minden oldalról tenger is veszi körül. Kis sziget a part mentén elhúzódozó apró szigetek sorában, s az átmérője alig tesz ki tíz mérföldet. Így hát meglehetősen kis célpontot szolgáltatott az égi meteornak. Ha nem matematikai pontossággal éri el, eltéveszti a célt és a Baffin-öböl vizei nyelik el. Ezen a magas északi vidéken a tenger rendkívül mély, ezer-kétezer méternyire ér benne feneket a mérőn. Ki próbálhatná meg ebből a feneketlen mélységből kiemelni a kilencszázezer tonnát?

Ezzel a lehetőséggel Schnack úr is élénken foglalkozott és többször be is vallotta e fölött érzett nyugtalanságát Seth Stanfortnak, akivel összebarátkozott az utazás alatt. Csakhogy ez ellen a veszedelem ellen semmit sem lehetett tenni, s nem tehettek egyebet, mint hogy bíztak J. B. K. Lowenthal számításaiban.

Az a szerencsétlenség, amitől Schnack úr rettegett, Francis Gordon és Jenny Hudelson számára a legszerencsésebb megoldás lett volna. A meteor eltűnésével azok, akiknek a boldogsága tőle függött, minden igényjogosultságukat elvesztik s még arról sem lehet szó, hogy a nevük hozzá fűződjék.

Nagyon kétséges azonban, hogy a fiataloknak ezt a véleményét többen is osztották volna a Mozik és a több tucat más nemzetiségbeli hajó utasai közül, akik Upernivik felé tartottak. Ezek okvetlenül akartak valamit látni, mert hiszen éppen azért jöttek ilyen messzire.

Az örök éjszaka nem fenyegetett azzal, hogy miatta nem láthatnak majd semmit sem. Huszonnégy napon át a nyári napéjegenlőség körül a Nap nem nyugszik le ezen a szélességi fokon, amely körülmény jó reménnyel biztatott arra, hogy mindent szépen láthatnak, ha a meteor J. B. K. Lowenthal számítása szerint a város közelében esik le.

A megérkezés napja után a tarka sokaság szétszóródott Upernivik kevés számú faházában, amelyek legnagyobbján Grönland fehér, vöröskeresztes lobogója lengett. A grönlandi férfiak és asszonyok soha ennyi idegent nem láttak odaözoenni távoli partjaikra.

A grönlandiak, különösen a nyugati partvidékeken, meglehetősen furcsa típusú emberek. Aprók, vagy közepes növésűek, zömökek, fűrgék, rövid lábúak, vékony végtagúak, sárgás bőrűek, széles, lapos arccal, amelyről szinte hiányzik az orr, barna, szűk szemmel, fekete, durva, az arcukba hulló hajjal. Szinte fókáknak látszanak - ugyanolyan barátságos az arcuk, s amellet azok bőrét is hordják a hideg ellen való védekezésükben. A ruházatuk egyforma mindkét nembeliéknél: csizma nadrág - *amaut* -, vagy csuklya. Az ifjúkorukban eléggé bájos és vidám nők magas kontyba tűzik a hajukat, divatos szövetekből csinálják ruhájukat és színes szalagokkal díszítik magukat. Régente szokásos volt náluk is a tetoválás, de a hittérítők működésének hatása alatt ez a szokás megszűnt. Az egyedüli szórakozásuk az ének és a tánc, amihez még a régi időkből örökölték a hajlamot. Italuk a víz, ételük a foka és a kutyahús, a halak és néhány alga gyümölcse. Egészen véve, bizony szomorú élet a grönlandiaké.

A külföldiek oly nagy számának megérkezése nagy feltűnést keltett Upernivik néhány száz főnyi lakossága közt, s a meglepetés csak még nagyobb lett, amikor megtudták a látogatás okát, mert a szegény népség is nagyon jól ismerte az arany értékét. Csakhogy a váratlan ajándék nem nekik szólt. Ha le is esik a meteor sok milliárdja, ők aligha tölthetik meg a zsebeiket, amik ugyan elég nagy számban akadtak a polinéziai öltözethez egyáltalán nem hasonlatos ruhájukon.

A milliárdok a kincstár pénzszekrényeibe vándorolnak, ahonnan tudvalevően semmi sem jön vissza. Mindamellett ők is érdeklődtek az ügy iránt, ki tudja, nem származik-e mégis belőle valami jó Grönland szegény ördögei számára?

Bárhogy is legyen, itt volt az ideje, hogy most már le is játszódjék az „ügy”.

Ha még több gőzös érkezik, már helyet sem tud kapni az uperniviki kikötőben. Azonkívül az augusztus múltóban volt s a hajók nemigen késlelkedhettek sokáig ily magas szélességi fokok alatt. Szeptemberben már megkezdődik a tél és a sarki tengerekből és csatornákból már jönni kezdenek a jégtáblák, s a Baffin-öböl csakhamar hajózhatatlan lesz. Ilyenkor szökni kell erről a vidékről s elhagyni a Farewell-fokot, különben hét-nyolc hónapra ottragad az ember a sarki jégóceánban.

A várakozás alatt a rettenthetetlen turisták nagy sétákat tettek a szigeten. Sziklás, csaknem sík területe, melynek csak közepén vannak jelentékenyebb dombok, valóban szinte kirándulásokra volt teremtvé.

Az ég általában borult volt és a friss keleti szél gyakran hajtott át rajta sűrű felhőket. A levegő hőmérséklete sohasem emelkedett tíz foknál többre a zérus fölé. Az utasok örvendtek is annak a kényelemnek, ami a hajón várta őket, s amilyent a város nem nyújthatott volna számukra. Élelemről is jó volt előre gondoskodni, mert sem Godhaonban, sem egyebütt semmit sem lehetett kapni.

Öt nap telt el a Mozik megérkezése után, amikor augusztus 6-án még egy utolsó gőzös merült fel Upernivik látóhatárán. A gőzös, amely a félszigetek és szigetszoportok közt manőverezve közelgett, nyilvánvalóan szintén itt akart horgonyt vetni. Az első árbocán az Amerikai Egyesült Államok ötvenegy csillagos lobogója lengett.

Kétségtelen volt, hogy ez a gőzös is újabb sereg kíváncsit szállít a meteorológiai tünemény színhelyére. Későn jövéket, akik azonban még mindig jókor érkeztek, mert az aranygolyó még a levegőben lebegett.

Délután tizenegy óra tájban az *Oregon* gőzös leeresztette horgonyát a flotilla között. Azonnal egy csónak szakadt le róla, egyetlen utassal, akinek úgy látszik jóval sietősebb volt a dolga, mint a többieknek.

Amint a gyorsan terjedő hírből megtudták, a londoni csillagászok egyike, *Wharf* úr volt ez az utas, aki azonnal a kormány megbízottjához sietett. Ez aztán mindjárt Schnack úrhoz vezette őt, akinek házában magasan lengett a nemzeti lobogó.

A feszültség általános volt. Meg akart tán szökni a meteor a kíváncsiak elől és más világtájak felé vonult, Francis Gordon kívánsága szerint?

Nemsokára megnyugodhatott mindenki. J. B. K. Lowenthal számításai pontosak voltak, és *Wharf* úr azért tette ezt a nagy utat, hogy mindenható főnöke helyettesítésében ott legyen a meteor lezuhanásánál.

Augusztus 16-ika volt.

Még tehát háromszor huszonnégy óra kellett hozzá, hogy a meteor leérjen Grönland földjére.

- Feltéve, hogy nem zuhan a vízbe! - mondta magában Francis Gordon, aki egyébként teljesen egyedül állott ezzel a gondolattal, s egyedül kívánta ezt a lehetőséget.

Három napnál előbb azonban senki sem tudhatta meg, hogy hogyan végződik a dolog. Habár egyébként elég idő három nap, de olykor nagyon is hosszú, különösen pedig Grönlandban, ahol nemigen nyílt bőségben alkalom a szórakozásra. Mindenki unatkozott, s a turisták közt ragadós betegség gyanánt terjedt az ásitás.

Seth Stanfort volt köztük az egyetlen, akinek nem múlt túlságosan lassan az idő. Mint igazi globetrotter, aki szívesen ment mindenüvé, ahol valami látnivaló volt, hozzászókkott az egyedülállóhoz, illetve a saját maga társaságához.

És mégis ő volt az egyetlen - ilyen igazságtalan olykor a sors! -, akinek számára az utolsó napok egyhangú unalmát megtörte valami.

Seth Stanfort a parton kószált és nézte az *Oregon* utasainak partraszállását, mikor hirtelen csodálkozva állott meg egy hölgy láttára, kit az egyik csónak vitt a partra.

Seth Stanfort nem hitt a szemének, közelebb ment, aztán meglepetten, de egyáltalán nem kellemetlenül érintve kiáltott fel:

- Miss Arcadia Walker, ha nem tévedek?
- Stanfort úr? - felelte a hölgy.
- Valóban nem számítottam arra, hogy ezen a félreeső szigeten találkozom önnel!
- Én sem, Stanfort úr.
- Hogy van, miss Walker?
- A lehető legjobban. És ön?
- Szintén.

Minden további formáság nélkül beszélgetésbe elegyedtek, mint két régi ismerős, kiket a vak véletlen hozott össze.

Arcadia Walker mindenekelőtt az ég felé mutatott és megkérdezte:

- Leesett már?
- Legyen nyugodt, eddigelé még nem. De most már nem tarthat sokáig.
- Tehát mégis itt lehetek! - mondta Arcadia Walker nagy megnyugvással.
- Ahogyan én is itt vagyok - felelte Seth Stanfort.

Nyilvánvalóan két előkelő személyiséget, két embert a jó társaságból, hogy ne mondjuk: két régi barátot hozott össze a kíváncsiság itt Upernivik partján.

S miért is történt volna másként?

Arcadia Walker nem találta meg Seth Stanfortban azt az ideált, amit keresett, de csak azért nem, mert tán nem is volt sehol. Sohasem érte az a „villamos szikra”, miről a regények írnak, s ettől a mesebeli szikrától eltekintve a hála érzése sem fogta el szívét valamilyen szívesség vagy szolgálat viszonzásaként. Lojálisan megcsinált kísérlet után ő is éppoly tévedésnek minősítette a házasságot, mint Seth Stanfort, s míg ő nagy rokonszenvvel viseltetett az iránt a férfi iránt, aki gyöngéden lemondott kedvéért a férj jogairól, addig amaz úgy őrizte meg felesége emlékét, mint egy okos, eredeti nőt, aki csak tökéletesebb lett azzal, hogy megszűnt a felesége lenni.

Szemrehányás és keserűség nélkül váltak el. Seth Stanfort a maga útjait járta, Arcadia is sajátjait. A szeszélyük most idehozta őket erre a grönlandi szigetre. Miért tették volna magukat, hogy nem ismerik egymást? Nincs közönségesebb dolog, mintha valaki rabja az előítéleteknek, s az ostoba szokásoknak...

Az első pár mondat után Seth Stanfort rendelkezésére bocsátotta magát Arcadia Walkernek, aki készséggel fogadta el szolgálatait, s nem is esett szó köztük egyébről, mint arról az égi tüneményről, amelynek lefolyása egyre közelgett.

Az idő múlásával egyenes arányban növekedett a közömbösség a távoli parton összesereglett kíváncsiakban, s leginkább a legjobban érdekeltekben, kik közt Grönland után elsősorban Dean Forsythot és Hudelson doktort kell felemlítenünk, mert ők maguk tartották önmagukat a legérdekeltebbeknek.

- Feltéve, hogy a szigeten fog leesni! - gondolták mind a ketten.
- És nem melléje - gondolta a grönlandi kormány képviselője.
- Csak a mi fejünkre ne! - tették hozzá a gyávábbak.

Se nagyon közel, se nagyon messze, ez volt a közös vágy.

Augusztus 16-ika és 17-ike minden különösebb eset nélkül folyt le. Sajnos az idő rosszra fordult és a hőmérséklet észrevehetően alászállt. Meglehet, hogy a tél nagyon hamar eljön az idén. A partvidék hegyeit máris hó borította, s mikor ebből az irányból fújt a szél, olyan metsző volt, hogy a hajók szalonjaiba kellett menekülni előre. Nem igen gondolt senki sem arra, hogy hosszabb ideig tartózkodják ily szélességi fok alatt, s a kíváncsiságuk kielégülése után mindenki sietett volna haza.

Csak a két vetélytárs lett volna képes továbbra is a kincs közelében maradni, hogy érvényesítse azt, amit igénynek neveznek. A két bolondnál lehetett is ettől tartani, s Francis Gordon a szeretett Jennyjére gondolva, aggodalommal mérlegelte a hosszú telelés lehetőségeit.

Augusztus 17-ikéről 18-ikára virradó éjjel hatalmas vihar száguldott át a szigeten. Húsz órával ezelőtt a bostoni csillagásznak sikerült még egyszer megfigyelni a meteort, melynek sebessége egyre csökkent. A vihar azonban oly erős volt, hogy attól lehetett tartani, hogy magával viszi a meteort is.

Tizenhétcadikán egész napon át változatlanul tartott a szélvész, s az éjszaka első óráiban oly erőre fokozódott, hogy a hajók kapitányai aggódni kezdtek.

Végre 18-ikáról 19-ikére virradó éjjel a vihar mégis alábbhagyott valamivel. Reggel öt órákor az utasok már a szárazföldre mertek menni. S ez az augusztus 19-ike volt az a nap, mikor a meteornak le kellett zuhannia.

S valóban...

Hét órákor hatalmas, tompa dőrejt lehetett hallani, amitől alapjában megrázkódott az egész sziget...

Néhány perccel később egy bennszülött rohant a Schnack úr által lakott házba és hozta a nagy hírt...

A meteor Upernivik szigetének északnyugati csücskén esett a földre.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

*Melyben, hogy hozzájussanak a meteorhoz, Schnack úr
és számos cinkosa a betöréstől sem riad vissza.*

Hatalmas robbanás vette kezdetét.

A pillanat alatt elterjedt hír önkívületbe hozta a turistákat és a grönlandi lakosságot. A horgonyzó hajókat otthagya az egész személyzetük, s valóságos emberáradat rohant abba az irányba, amit a bennszülött hírnök jelzett.

Ha nem foglalja le mindenkinek a figyelmét a meteor, akkor észrevehették volna, hogy ebben a pillanatban valami érthetetlen dolog történt. Mintha valami titokzatos jeladásnak engedelmeskedett volna az öbölben veszteglő hajók egyike, egy gőzös, melynek kéménye már hajnal óta füstölt, felszedte horgonyát, s teljes gőzzel indult el a nyílt tenger felé. Hosszúkás alakú, minden bizonyára gyorsjáratú gőzhajó volt, s pár perc alatt már el is tűnt a sziklafalak mögött.

Ez a magatartása meglepő volt. Miért jött el Upernivikbe, hogy ha pontban abban a percben tér vissza onnan, amikor valami látnivaló akadt? Oly nagy volt azonban az általános sietés, hogy senki sem vette észre ezt a hirtelen távozást.

A tömeg, melyben asszonyok és gyermekek is voltak, csak arra gondolt, hogy minél gyorsabban oda érjen. Rendetlenül, egymást lökdösve rohant mindenki. Egyetlen ember volt köztük, aki megőrizte a hidegvérét. Mint megcsontosodott globetrotter Seth Stanfort nem jött ki a sodrából és nyugodtan ment a tömeg közt. Sőt - az udvariasság tetőfokán, vagy talán valami egyéb érzelm hatására - még hátat is fordított a tömeg céljának és megvárta Arcadia Walkert, hogy kísérijével ajánlkozzék. Különben talán természetes is volt, hogy a baráti viszonyukat tekintetbe véve együtt indulnak el a meteor megkeresésére.

- Végre, leesett! - ez volt Arcadia Walker első szava.

- Végre, leesett! - felelte Seth Stanfort.

- Végre, leesett! - ismételte az egész tömeg, amely a sziget északnyugati csücske felé törekedett.

Öt embernek sikerült állandóan a többiek orra előtt rohanni. A legelső természetesen Ewald Schnack úr volt. Grönland delegátusa a Nemzetközi Konferencián, aki előtt még a legtürelmetlenebbek is helyet csináltak.

Az utána levő kis helyre két turista furakodott be, s most egymás mellett mentek mindketten, Dean Forsyth úr és Hudelson doktor, hűségesen követve Francistól és Jennytől. A fiatalok itt is folytatták azt a játékot, amit a Mozikon elkezdtek. Jenny Dean Forsyth közelében maradt, Francis Gordon pedig Hudelson doktor lépteire vigyázott. A fáradozásaikat ugyan nem mindig látták szívesen, de a két vetélytárs most annyira el volt keveredve, hogy még egymást sem vették észre. Nem is lehetett tehát szó arról, hogy tiltakozzanak a fiatalok tolakodása ellen, akik köztük, mellettük mentek.

- A delegátus lesz az első, aki birtokába veszi a meteort - mormogta Dean Forsyth.

- És ráteszi a kezét - tette hozzá Hudelson doktor abban a hiszemben, hogy Francis Gordonnal beszél.

- Ez azonban nem akadályoz meg engem abban, hogy érvényesítsem jogaimat - erősködött Dean Forsyth Jennyhez fordulva.

- Nem bizony! - bólintott Hudelson doktor, természetesen a maga jogaira gondolva.

Az egyiknek a lánya, a másiknak az öccse a legnagyobb meglepődöttséggel vették észre, hogy a két ellenfél, elfelejtve személyes torzalkodásaikat, minden gyűlöletükkel a közös ellenség ellen fordul.

Mindenkinek legnagyobb öröme a légköri viszonyok teljesen megváltoztak. A vihar megszűnt abban a mértékben, ahogyan a szél délnek fordult. Habár a Nap csak alig pár foknyira emelkedett a látóhatár fölé, a fénye mégis áthatolt a félig szétfoslott felhőkön. Nem esett többé, a szél elállt, a levegő kitisztult, s a hőmérséklet nyolc és tíz fok közt állapotodott meg zérus fölé.

A város jó egymérföldnyire esett attól a helytől, ahová a meteor lezuhant. Gyalog kellett megtenni az utat, mert Upernivikben kocsik egyáltalán nem voltak. Egyébként a gyaloglás könnyen ment az eléggé sima sziklás földön, amelyet csak a parton és a sziget közepén zavart meg néhány magasabb szikla.

Egy ilyen meredek szikla mellett esett le a meteor.

Az a bennszülött, aki elsőnek hozta a hírt, vezetőül szolgált. Ő utána ment Schnack úr, aztán Dean Forsyth és Hudelson doktor, Jenny és Francis, mögöttük Omikron, a bostoni csillagász, s azután a turisták serege.

Valamivel hátrább Seth Stanford haladt Arcadia Walker oldalán. Az exházastársak mindent tudtak a két család legendás szakításáról, s Francis, akivel Seth Stanford barátságba keveredett, elárulta a szakítás előzményeit.

- Minden rendbe fog jönni - jövendőlte Arcadia Walker, mikor megtudta a dolgot.

- Bárcsak úgy lenne! - kívánta Seth Stanford.

- Úgy lesz - mondta Arcadia - és aztán minden rendes kerékvágásba kerül. Nézze Stanford úr, nem is olyan felesleges egy kis nehézség, nyugtalankodás a házasság előtt. A nagyon könnyen megkötött egyesülések kockáztatják az ugyanolyan szétválást... Ugy-e önnek is ez a véleménye?

- Tökéletesen kedves Arcadia. Hiszen a mi példánk a legszebb bizonyíték... Öt perc... nyeregben ülve... épp elég ahhoz, hogy kezet fogjon az ember...

- S hogy aztán hat héttel később megismétlje, de most már búcsúzás közben... - folytatta tovább nevetve Arcadia Walker. - No de Francis Gordon és Jenny Hudelson nem lóháton fognak megesküdni és minden bizonyára annál boldogabbak is lesznek.

Felesleges megemlíteni, hogy a kíváncsiak eme nagy tömegében, talán még a fiatal jegyespárt kivéve, Seth Stanford és Arcadia Walker voltak az egyedüliek, akik egyáltalán nem törődtek a meteorral, nem beszéltek róla, nem elmélkedtek felőle. Valószínűleg ugyanígy tett volna John Proth is, akire az előbbi beszélgetők oly élénken emlékeztek, hogy szinte maguk előtt látták jóakarató arcát.

Gyors léptekkel haladtak a ritka bokrokkal szaggatott sziklás síkon, amiről számos madár rebbent fel, megzavarva a tömegtől, amilyenhez hasonlókat még nem láthattak Upernivikben. Fél óra alatt megtették az út háromnegyed részét, s még vagy ezer méter választotta el őket attól a helytől, ahol a meteor volt egy sziklafal tövében. Itt kellett volna megtalálniuk a grönlandi útmutatása szerint, s a bennszülött nem tévedhetett el az úton. Éppen a mezőn dolgozott, amikor világosan látta a meteor vakító fényét és közvetlen közelből hallotta a lezuhanás hangját, amit távolabbról a többiek is hallottak.

A turisták egyszerre kénytelenek voltak megállni, mégpedig azért - bármily lehetetlennek lássák ez itt ezen a vidéken -, mert meleg volt. Igen, bármilyen hihetetlen legyen is, az emberek törölték a homlokukat, mintha egyszerre sokkal alacsonyabb szélességi fokú klímába jutottak volna. Talán a gyors sietésükben izzadtak ki?

Kétségtelenül nagyrészt ennek is tulajdonították, de amit nemigen lehetett még észre sem venni, a levegő hőmérséklete is növekedett. A hőmérő mindenesetre jóval többet mutatott volna a szigetnek ezen a részén, mint Upernivikben. Sőt úgy tetszett, mintha a hőség egyre jobban növekednék, amint közelednek a meteorhoz.

- Talán a sziget éghajlatát is megváltoztatta a meteor megérkezése? - kérdezte nevetve Stanfort.

- A grönlandiak biztosan nagyon örülnének ennek - felelte Arcadia.

- Valószínű, hogy az aranytömböt felizzította a levegő súrlódása és még most is izzó állapotban van - magyarázott a bostoni csillagász - és hogy a sugárzó hőjét érezzük idáig.

- Szép! - kiáltott fel Seth Stanfort. - És nekünk várnunk kell addig, amíg majd kihűl?

- Biztosan sokkal hamarabb hűlt volna ki, ha nem a szigetre esik, hanem egy kicsit melléje - mondta magában Francis Gordon visszatérve kedvenc gondolatára.

Neki is melege volt, mint mindenkinek. Schnack úr és Wharf éppúgy izzadtak, mint ő és az egész tömeg, különösen a grönlandiak, akikkel ilyen még nem történt meg.

Pár percre kiszuszogták magukat, aztán folytatták az utat. Még ötszáz méter és a meteor előttük áll majd a túlsó sziklaparton a maga vakító ragyogásában.

Sajnos azonban, újabb kétszáz lépésnyire Schnack úrnak, aki elől ment, hirtelen megint meg kellett állania és utána megálltak Forsyth és Hudelson urak, mögöttük pedig az egész tömeg.

Nem a még jobban növekvő hő kényszerítette őket újra a megállásra, hanem valami egészen váratlan akadály, minden lehető akadály közül a legelképzelhetlenebb, ami ezen a vidéken eléjük akadhatott.

Háromszoros, dróttal befont cölöpakadály állotta útjukat, amely folytatódott jobbra is, balra is, egészen a partig és megakadályozott minden további lépést. Hellyel-közzel magasabb póznák álltak ki a földből, rajtuk ugyanazzal a felírással dán, angol és francia nyelven. Schnack úr, akinek épp az orra elé meredt egy tábla, elképedve olvasta rajta az írást:

MAGÁNTULAJDON! TILOS A BEMENET.

Magántulajdon ezen az istentől elhagyatott helyen? Ez igazán rendkívüli dolog volt. A Földközi-tenger napos partvidékén, vagy az óceán ködös partjain is elég gyakoriak a nyaralótelepek, de valóban érthetetlen, hogy a Jeges-tenger partjaira hogy kerül ilyesmi? Mit csinálhatott a különös tulajdonos ezzel a sziklás, terméketlen földdel?

Schnack úr természetesen nem törte rajta a fejét. Abszurd, vagy nem az, a magántulajdon elzárta előle az utat, s ez az erkölcsi akadály egyszerre megbénította lendületét. A hivatalos kiküldötnök természetesen tiszteletben kell tartania azokat az elveket, amin a civilizált társadalom nyugszik, márpedig a magántulajdon sérthetlensége egyetemlegesen elfogadott alapelv.

S a tulajdonosnak gondja volt rá, hogy emlékeztessen mindenkit erre az alapelvre egyszerre három nyelven is. Az akaratát szigorúan tolmácsolta a felírás: „*Tilos a bemenet.*”

Schnack úr egészen el volt keseredve. Kívül maradni nagyon is szégyenteljes lenne. Másrészről, megsérteni a magántulajdon jogait - ellene szólt minden isteni és emberi törvénynek...

Percről-percre nagyobb lett a zúgolódás, amely a menet hátuljáról egyre nagyobb erővel terjedt előre. Az utolsó sorok nem tudták, hogy miért kellett megállani és minden erejükből tiltakoztak türelmük próbára tévése ellen. Mikor szájról-szájra végigment az eset híre, akkor sem nyugodtak bele, hanem mindenki egyszerre kiabálván pokoli lármával fejezték ki elégedetlenségüket.

Örökké megálljanak a drótakadály előtt?

Amikor ezer meg ezer mérföldet tettek meg, hogy ide jöhessenek, gyáván megtorpanjanak a gyöngé drót előtt? A tulajdonos nem képzelhette, hogy övé lesz a meteor is, tehát nem lehetett semmi joga ahhoz, hogy eltiltsa a hozzá vezető utat. S ha mégis tiltakozik ellene, akkor egyszerűen erőszakot kell alkalmazni ellene.

Nem lehet tudni, hogy meggyőzték-e ezek az érvek Schnack urat, de bizonyos, hogy az alapelvei ingadozni kezdtek. Pont ő előtte szűk kapu volt a drótkerítésen, melyet csak vékony fonál zárt el. Zsebkésének segítségével Schnack úr elvágta ezt a fonalat és nem gondolva arra, hogy amit tesz, az közönséges betörés, behatolt a tilos területre.

Részben a kapun keresztül, részben a dróton átugrálva, a tömeg azonnal követte őt és néhány pillanat múlva háromezer ember árasztotta el a magántulajdont. Izgatott, lármás tömeg, amely élénken vitatta meg a váratlan esetet.

Mintegy varázsütésre hirtelen néma csönd lett.

Száz méternyire a kerítéstől egy kis fabódé volt, amelyet eddig eltakartak a szem elől a sziklák. A bódé ajtaja felpattant, s egy nagyon furcsa külsejű ember alakja jelent meg benne. Ez az ember rászólt a betolakodókra:

- Hahó! Álljunk meg! - kiáltott rájuk francia nyelven, nyers hangon. - Micsoda szemtelenség így behatolni a magántulajdon területére? Azt hiszik, otthon vannak?

Schnack úr értett franciául. Ezért állott meg egyszerre, mint a cövek, s mögötte hasonlóképpen megállt a turisták tömege, amely minden bizonyára ugyanoly megrökönyödéssel fordultak a szokatlan külsejű ember felé.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

*Amelyben Xirdal Zephyrin egyre növekvő ellenszenvet érez a meteor iránt,
s ami ebből következik.*

Vajon ha Xirdal Zephyrin egyedül van, elérkezett-e volna akadálytalanul a rendeltetési helyére? Az is meglehet, hiszen semmi sem lehetetlen. Azonban mindenesetre okosabb dolog lett volna az ellenkezőjére fogadni.

De akárhogy is lett volna, nem volt alkalom az ilyen fogadásokra, mert a jó csillaga olyan mentor védőszárnyai alá helyezték, akinek gyakorlati értéke semlegesítette a hóbortos ember rendetlen fantáziáját. Xirdal Zephyrin tehát semmit sem tudott meg az utazás bonyodalmaiból, amit Robert Lecoeur olyan egyszerűvé tudott tenni, mint egy kirándulást Párizs környékére.

Az expresszvonat néhány óra alatt elvitte őket Havreba, ahol a két utast a legnagyobb előzenységgel fogadták annak a pompás gőzösnek a fedélzetén, amely erre azonnal felszedte horgonyait és nekiindult a szabad tengernek, nem is várva több utast.

Az *Atlantic* nem volt személyszállító gőzös, hanem egy öt-hatszáz tonnás yacht, amely Robert Lecoeur kizárólagos rendelkezésére állott. A szőnyegen forgó érdekekre való tekintettel a bankár tanácsosnak tartotta, ha rendelkezik olyan eszközökkel, amely tetszése szerint lehetővé teszi az érintkezését az egész civilizált világgal. A már eddig elért óriási nyereségei az aranybányarészesvényekkel való spekulálásból meg is engedhették számára ezt a fényűzést és ezért megszerezte magának ezt a hajót, amelyet száz más közül választott ki Angliában.

Az *Atlanticot*, egy multimilliomos lord szeszélyét, a lehető legnagyobb sebességre építették. Finom, karcsú testével, négyezer lóerős gépével húsz csomónyi sebességnél is többet tudott elérni. Lecoeur bankár éppen ezért is választotta ki ezt a hajót, mert ez a tulajdonsága szükség esetén még nagy hasznára lehet.

Xirdal Zephyrin a legkevésbé sem csodálkozott azon, hogy egy egész hajó áll a rendelkezésére. Habozás nélkül ment a hajó fedélzetére, berendezkedett a kabinjában és nem törődött semmivel.

A Havre és Upernivik közti távolság körülbelül ezernyolcszáz tengeri mérföld, amit az *Atlantic* teljes gőzzel haladva hat nap alatt meg tudott volna tenni. Lecoeur bankárnak azonban nem volt olyan sietős a dolga, s ezért tizenkét napot szánt az útra, úgy hogy csak július 18-án este érkeztek meg Upernivik elé.

Ez alatt a tizenkét nap alatt Xirdal Zephyrin alig nyitotta ki a száját. Az étkezések ideje alatt, amikor együtt voltak, a bankár hússzor is megpróbálta szóba hozni az utazásuk célját, de sohasem kapott feleletet a kérdéseire. Akárhányszor kezdett is a meteorról beszélni, a keresztfia mintha nem is emlékezett volna már rája, s közömbös tekintetében meg sem villant az értelem szikrája.

Xirdal mostanában csak „befelé” nézett és más problémák megoldásával volt elfoglalva. Hogy milyen problémákkal, azt senkinek sem árulta el. Valószínű volt azonban, hogy a tengerrel kapcsolatban gondolt valamire, mert mindig vagy a hajó orrán, vagy a farán állt és naphosszat bámult a hullámokba. Meglehet, hogy nem tévedünk, ha azt tesszük fel, hogy azzal a felületi feszültséggel foglalkozott most is, amiről nemrégiben az utcán járókelőknek magyarázatott abban a hiszemben, hogy barátjával, Marcel Leroux-val beszélget. S az eredményei talán összefüggésben voltak azokkal a nagyszabású találmányokkal, amikkel később lepte meg a világot.

Upervikbe való megérkezésük második napján Lecoeur bankár, aki már-már kétségbeesett, megpróbálkozott azzal felébreszteni keresztfia öntudatát, hogy kicsomagolta és eléje tette a gépezetét.

Jól számított s a gyógy mód radikálisan hatott. Xirdal Zephyrin, mikor meglátta a gépet, mintha álomból ébredt volna, körül nézett maga körül olyan tekintettel, amelynek tisztasága és elhatározottsága legjobb napjaira emlékeztetett.

- Hol vagyunk? - kérdezte.

- Upervikben - felelte a bankár.

- S a földem?

- Azon állunk.

Ez azonban nem felelt meg teljesen a valóságnak. Mindenekelőtt el kellett menni Brian Haldorsen úrhoz, az északi birodalom helytartójához, akinek lakását könnyen megtalálhatták, mert zászló lobogott rajta. Az udvarias köszönés és bemutatkozás után a tolmács útján, akit Lecoeur bankár bölcsen jó előre felfogadott, rátértek a komoly megbeszélések tárgyra.

Mindjárt kezdetben felmerült az első nehézség. Nem mintha Brian Haldorsennek az jutott volna eszébe, hogy tán kétségbe vonja a felmutatott adásvételi szerződés hitelességét, hanem azért, mert az értelmezése nem volt eléggé világos előtte. A tartalmában tökéletesen szabályos, minden szükséges aláírással és hivatalos pecséttel ellátott okmányban a grönlandi kormány képviselőjében a koppenhágai diplomácia ügynöke eladott Xirdal Zephyrinnek egy kilenc négyszögkilométernyi négyzet alakú területet, melynek minden oldala három kilométer hosszú, oldalai a négy világtájjal párhuzamosak, s derékszögben találkoznak, egyenlő távolságban a 72° 51' 30" északi szélességgel és 55° 35' 18" nyugati hosszúsággal bíró középponttól, mindezt négyzetkilométerenként ötszáz koronáért, vagyis összesen körülbelül hatezer frankért.

Brian Haldorsen készségesen hajlandó volt mindezt elismerni, s csak arról volt szó, hogy a kérdéses központ fekvését megállapítsák. Ugyan hallott már valamit harangozni a szélességről és hosszúságról és tudta, hogy van valami ilyesmi, de a Brian Haldorsen úr tudása nem is terjedt tovább. Neki egyformán lehetséges volt, hogy a szélesség valami állat vagy növény, a hosszúság valami ásvány, vagy bútordarab és ezért óvakodott attól, hogy valamilyen irányban állást foglaljon.

Xirdal Zephyrin rövid szavakkal felvilágosította őt a kozmográfia alapfogalmairól és bebizonyította neki mindent, amit nem akart elhinni. Ezután engedelmet kért arra, hogy az Atlantic műszereinek segítségével saját maga állapítsa meg a kérdéses földrajzi pont helyét. Elhatározták, hogy egy véletlenül ott időző dán hajó kapitányát kérik meg, hogy ellenőrizze a számításait, s döntsön öccellenciája előtt azok helyes voltáról.

Ebben meg is állapodtak.

Xirdal Zephyrin két nap alatt elkészült a számításaival, s a dán kapitány csak megerősíthette azok pontosságát. Ekkor merült fel aztán a második nehézség.

A Földnek az a pontja, melynek földrajzi szélessége 72° 51' 30" és nyugati hosszúsága 50° 35' 18", a nyílt tengerre esett, körülbelül kétszázötven méternyire északra Upervik szigetétől.

Lecoeur bankár mintha az égből pottyant volna le erre a felfedezésre és heves szemrehányásokra fakadt. Mit tegyenek? Azért jöttek el ide erre az isten háta mögött fekvő földre, hogy szimplán lássák, amint a meteor a vízbe esik? Hogyan lehetett valaki ilyen rettenetesen felületes! Hogyan követhetett el a tudós Xirdal Zephyrin ilyen durva hibát?

A tévedés magyarázata nagyon egyszerű volt.

Xirdal Zephyrin nem tudta, hogy Upernivik nemcsak egy városnak, egy darab földnek a neve, hanem egy sziget is - ez az egész. Mikor matematikai úton levezette a meteor leesésének a helyét, ezt valami rossz iskolai térképlap alapján végezte el, amit mindjárt elő is keresett számtalan zsebe egyikéből és a megijedt bankár orra elé tartott. Ezen a térképen valóban Upernivik városának közvetlen közelébe esett a $72^{\circ} 51' 80''$ északi szélességgel és $55^{\circ} 25' 18''$ nyugati hosszúsággal bíró pont, de nem tűnt ki róla, hogy a kis helység a tengerben fekszik a hasonló nevű szigeten, s nem a szárazföld belsejében. Xirdal Zephyrin szó nélkül hitt a durva megközelítésű térképnek és nem járt jobban a dolog után.

Mindenki tanulhat ebből! Az olvasó helyesen teszi, ha ráadja magát a földrajz alaposabb tanulmányozására és megjegyzi magának, hogy Upernivik sziget. Hasznára válhat, ha egyszer el kell indulnia, hogy megkeressen egy ötezerhét-száznyolcvannyolc milliárdot érő meteort...

Mindez azonban semmit sem változtathat a whastoni meteor dolgában.

Még ha valamivel délebbre helyezhették volna el ezt a helyet, a csalás még hasznos is lett volna a meteor esetleges eltérése esetében. Xirdal Zephyrin azonban elrontotta a dolgot azzal, hogy felvilágosította Brian Haldorsen úr öccsellenciáját és alávetette magát a dán kapitány most már kellemetlenné váló ellenőrzésének, s így a szerény csalás nem volt keresztülvihető. Nem lehetett egyebet tenni, mint elfoglalni a megvásárolt területet úgy, ahogyan volt, feliben víz, feliben szárazföld alakjában.

Ennek a második értékesebb fele résznek a déli határa a számítások szerint ezerkétszázötvenegy méternyire vonult Upernivik szigetének északi csücskétől délre. A három kilométernyi hosszúság többet tett ki a sziget szélességénél, tehát a két végpont helye bent feküdt az óceánban. Xirdal Zephyrin tehát a kilenc négyzetkilométernyi terület helyett, amit megvett és kifizetett, kapott összesen körülbelül százhetvenkét hektárt, ami által a vásár sokkalta rosszabbá vált.

A meteor leesésére való tekintettel az a kis terület úgyszólván semmit sem ért. Az a pont, amit Xirdal Zephyrin oly éles elméjűséggel meghatározott, a tenger kellős közepébe esett. Igaz, hogy nem volt kizárva bizonyos eltérés, mert ama pont körül vagy ezeröt-száz méternyi mozgásteret engedett meg a számítás. Ezen belül kellett a meteornak leesni, csak hogy ki tudhatta melyik irányban következik be a valóságos eltérés? Nagyon könnyen megeshetett, hogy a meteor mégis éppen azt a kis darabot választja ki, ami a szárazföld birtokában volt, az ellenkező esetnek mégis sokkal nagyobb volt a valószínűsége. Innen származott Lecoeur bankár kétségbeesése.

- Mit fogsz most csinálni? - kérdezte keresztfiától.

A keresztfiú az ég felé tárta két karját, jelezve, hogy maga sem tudja.

A bankár mérges hangon folytatta:

- Valamit mégis ki kell találni. Ebből a zsákutcából okvetlenül ki kell evickélnünk.

Xirdal Zephyrin gondolkozott egy darabig.

- Az első dolog, amit tennünk kell - mondta végre -, az, hogy elzárjuk ezt a területet, s valami látható kunyhót építsünk rajta. A többit majd meglátjuk.

Lecoeur bankár munkához látott. Az Atlantic tengerészei néhány jól megfizetett grönlandi bennszülött segítségével nyolc nap alatt felépítették a vasdrótból való kerítést, amelynek két vége a tengerig tartott és megcsinálták a kis faházikót, amit bebútoroztak a legszükségesebb tárgyakkal.

Július 26-án, három héttel a meteor leesése előtt, Xirdal Zephyrin munkához látott. Még néhányszor megfigyelte a meteort a legfelsőbb légrétegekben való száguldása közben, aztán belemerült magasabb régióiba. Az új számításai azonban csak az első számításainak pontos igazolását eredményezték. Semmilyen eltérés nem adódott belőlük. A meteor pontosan a megállapított helyen fog lezuhanni, vagyis az északi szélesség $72^{\circ} 51' 30''$ -énél, s a nyugati hosszúság $55^{\circ} 35' 18''$ -énél.

- Tehát a tengerbe! - állapította meg Lecoeur bankár nem titkolva el dühét.

- Természetesen a tengerbe - mondta vidáman Xirdal, aki igazi matematikus lévén, mindennek-előtt csak teljes megelégedést érzett amiatt, hogy a számításai oly csodálatosan pontosak voltak.

Azonban csaknem abban a pillanatban átlátta a kérdés másik oldalát is.

- Az ördögbe is!... - mondta egészen más hangon, bizonytalanul nézve keresztapjára.

Most aztán ez nyugtatta meg őt.

- Nézd Zephyrin - szólt jóakaró hangon -, azt hiszem nem fogunk ölbe tett kézzel várni a jó szerencsére. Hiba történt, amit helyre kell hozni. Minthogy képes voltál befolyásolni a meteor útját, amikor oly messze magasságban keringett, gyerekjáték lehet számodra most rábírní néhány száz méternyi eltérésre.

- Azt hiszi? Azt hiszi? - felelte Zephyrin fejét csóválva. - Amikor a meteorra hatottam, akkor négyszáz kilométernyire volt. Ebben a távolságban a Föld vonzóereje csak olyan kis mértékben hatott a bolygóra, hogy az az energiamennyiség, amit rájabocsáthattam, elegendő volt a nagyon labilis egyensúly megzavarására. Most azonban már egészen másként áll a dolog. A meteor sokkal közelebb van, s a Föld nehézkedése oly erővel tartja, hogy egy kevéssel több vagy kevesebb energia nem sokat segít rajta. Másrészt, ha a meteor abszolút sebessége kisebb is lett, a szögsebessége annál jobban megnövekedett. Így tehát most oly gyorsan halad, mint a villám és a legkedvezőbb alkalommal is alig van idő, hogy hatni lehetne rá.

- Így hát semmit sem tudsz csinálni? - tört ki Lecoeur bankár összeharapva ajkát, hogy meg ne pukkadjon.

- Azt éppen nem mondtam - enyhítette a hatást Xirdal Zephyrin. - Csakhogy a dolog nagyon nehéz. De mindegy, megpróbálhatjuk.

S valóban hozzá is látott oly buzgalommal, hogy augusztus 17-én már biztosnak látta vállalkozásának sikerét. A meteor véglegesen eltért az irányától és az elkerített földre fog lezuhanni, körülbelül ötven méternyire a parttól, tehát annyira, hogy veszély nem fenyegetett többé.

Szerencsétlenségre, amint tudjuk, augusztus 18-ikán hatalmas vihar tombolt a szigeten, amely erősen megrázta a kikötőben veszteglő hajókat s Upernivik egész földjét, úgy hogy Xirdal nagyon félt attól, hogy a meteor pályájára is hatással lesz az erős légáramlat.

A vihar a 18-ikáról 19-ikére virradó éjszaka elállt, a fakunyhó lakói azonban már nem használhatták ki azt a kis haladékot, amit az elemek tombolása adott. A most már minden pillanatban bekövetkező esemény egyetlen percnyi nyugalmat sem engedett nekik. A napnyugtát este fél tizenegy után végignézték, s megvárták három órára rá a felkeltét, amelynél az égen már alig lehetett felhőt látni.

A lezuhanás pontosan abban az időben következett be, amikor Xirdal Zephyrin bejelentette. Hat óra ötvenhét perc, harmincöt másodperckor vakító villámfény bontakozott ki az északi horizont felett, félig megvakítva Lecoeur bankárt és keresztfiát, kik már egy óra hosszat a kunyhójuk kapujában állva figyelték az eget. Csaknem ugyanabban a pillanatban tompa dörgést is hallottak, s a föld megremegett a lábuk alatt a rettenetes ütés hatására.

A meteor leesett.

Amikor Xirdal Zephyrin és Lecoeur bankár nagy nehezen visszanyerték a látásukat, amit először észrevettek, az az aranytömb volt alig ötszáz méternyire előttük.

- Ég! - dadogta Lecoeur bankár a legnagyobb izgalommal.

- Igen! - felelte Xirdal Zephyrin, aki szintén képtelen volt egyebet kimondani, mint ezt a rövid szócskát.

Lassanként aztán visszanyerték nyugalmaikat és számot adtak maguknak arról, amit láttak.

A meteor valóban izzó állapotban volt. A hőmérséklete okvetlenül meg kellett, hogy haladja az ezer fokot, tehát közel volt az olvadáspontjához. Szépen látni lehetett a likacsos szerkezetét, s a greenwichi obszervatórium nagyon találóan hasonlította annak idején szivacshoz. A felszíne sötétebb volt, mert jobban lehűlt az erősebb kisugárzás következtében, s közben végtelen sok apró csatornát lehetett látni, amiben még élénk vörösen izzott a fém. Az egymást keresztező, ide-oda kanyargó csatornák üregéből süvítve tódult ki a felhevült levegő.

Habár a nagy zuhanás következtében a meteor meglehetősen ellapult, az eredeti gömb alakját még mindig világosan meg lehetett állapítani. A felső része még megtartotta nagyjából a szabályos görbületét, de alul összetört, összegyűrődött, s hozzásimult a föld szabálytalan felszínéhez.

- Csakhogy... le fog csúszni a tengerbe! - kiáltotta Lecoeur bankár néhány perc múlva.

A keresztfiú hallgatott.

- Azt mondtad, hogy ötvenméternyire a parttól esik le!

- S tízméternyire van a széle, de még hozzá kell számítani a fél átmérőjét.

- De tíz az nem ötven!

- Biztosan a vihar térítette el egy kissé.

Többet nem szóltak egymáshoz, csak nézték csöndben az aranygömböt.

S Lecoeur bankárnak igaza volt, amikor nyugtalankodott.

A meteor alig esett tízméternyire a part külső szélétől, amely még hozzá lejtős is volt. Mivel a fél átmérője, mint azt a greenwichi obszervatórium olyan pontosan megállapította, ötvenöt méter volt, negyvenöt méternyire minden támasz nélkül lebegett a levegőben. A hőtől csaknem meglágyult fémtömeg, amely a ferde lejtőn feküdt, szabadon lógott a víz fölé, s csak a másik fele, amely a szó szoros értelmében beragadt a sziklába, tudta visszatartani a lecsúszástól.

Minthogy a fémtömb tovább nem csúszott, a két félnek egyensúlyban kellett lennie. Ez az egyensúly azonban nagyon labilis volt és talán a legkisebb lökés elegendő lett volna ahhoz, hogy a drága testet a tengerbe taszítsa. Ha egyszer elkezd csúszni a lejtőn, akkor nincs az az emberi hatalom, amely fel tudja tartóztatni, s menthetetlenül belezuhan a tengerbe, hogy az aztán mindörökre elnyelje.

Annál több ok volt ez arra, hogy siessenek, gondolta hirtelen Lecoeur bankár, visszanyerve öntudatát. Tisztára örültség volt felesleges aggodással vesztegetni az időt a saját kárára.

Egyetlen percet sem mulasztva el többé a kunyhó mögé ment, és gyorsan felröpítette a francia lobogót arra az árbocra, ahonnan az uperniviki kikötőben horgonyzó hajók is megláthatták. Már tudjuk, hogy ezt a jeladást látták és meg is értették. Az Atlantic azonnal elindult, hogy felkeresse a legközelebbi posta és táviróállomást, ahonnan a Robert Lecoeur Bank címére, Párizs, rue Drouton, egy titkos szövegű táviratot adott fel. Ez a távirat rendes nyelvre fordítva csak ennyi volt.

„Meteor leesett. Venni.”

Párizsban sietni fognak, hogy elintézzék ezt a parancsot és ez újabb hatalmas nyereséget jelent Lecoeur bankár számára, aki biztosra ment. Mikor a meteor leesése köztudomású lesz, akkor kétségtelenül a bányarészcények még egy utolsót zuhannak, tehát Lecoeur most már potom pénzért vásárolhatta meg őket. Így tehát akármi is következék ezután, a javát ezzel már learatta, s Lecoeur bankár szép summa milliócskát tehet félre pénztárába.

Xirdal Zephyrint nem érdekelték ezek az anyagi dolgok, hanem elmerült a gondolataiba, mikor egyszerre nagy kiabálás riasztotta fel. Mikor megfordult, észrevette a turisták tömegét, élükön Schnack úrral, akik bemerészkedtek a birtokára. Az ördögbe is, ez már tűrhetetlen! Xirdalt, aki azért vásárolta meg ezt a területet, hogy a maga ura legyen rajta, felbőszítette ez a szemtelenség.

Gyors léptekkel ment a betolakodók serege elé.

A grönlandi delegátus megkímélte őt az út felétől.

- Hogy lehet az uram - kérdezte Xirdal, mikor összetalálkoztak -, hogy lehet az, hogy önök betörtek hozzám? Nem látták a felírásokat?

- Engedelmet kérek uram - felelte udvariasan Schnack úr -, láttuk a felírásokat, s azt hittük, hogy ha egyébként az ilyen tilalmat szigorúan respektálni is kell, a mostani rendkívüli körülmények között szabad figyelmen kívül hagynunk.

- Micsoda rendkívüli körülmények között? - kérdezte Xirdal Zephyrin teljes nyíltszívűséggel.
- Igazán furcsa.

Schnack úr magatartása joggal árult el bizonyos meglepetést.

- Micsoda rendkívüli körülmények között? - ismételte. - Nekem kell azt önnek megmondanom, hogy a whastoni meteor épp most esett le erre a szigetre?

- Azt nagyon jól tudom - jelentette ki Xirdal. - Csakhogy ebben semmi rendkívüli körülmény sincs. Egy meteornak a földre esése a legközönségesebb dolgok közé tartozik.

- Csakhogy ez aranyból van!

- Aranyból vagy másból, a meteor csak meteor marad.

- Ezeknek az uraknak és hölgyeknek nem ez a véleményük - felelte Schnack úr a turisták tömegére mutatva, kiknek legnagyobb része nem hallott semmit a párbeszédből. - Ez a sokaság csak azért van itt, hogy láthassa a whastoni meteor lezuhanását. Engedje meg, hogy sok lett volna, ha a hosszú utazás végén megijednek egy szál drótkerítéstől.

- Az igaz - mondta Xirdal belátva ennek az érvelésnek a helyességét.

A dolgok már-már rendbejöttek volna, ha Schnack úr nem követ el valami meggondolatlanságot.

- Ami pedig engem illet - mondta tovább - annyival kevésbé engedtem volna magamat visszatartani az ön akadályai által, mert az megghiúsította volna a hivatalos rendeltetésem végrehajtását.

- Micsoda hivatalos rendeltetést?

- Hogy birtokba vegyem a meteort Grönland nevében, melynek én vagyok a képviselője.

Xirdal fölrezzent.

- Birtokba venni az én meteoromat? - kiáltott rá Schnack úrra. - De hiszen ön tisztára megalomlott édes uram!

- Nem tudnám miért? - felelte sértődötten Schnack. - A meteor grönlandi területen esett le a Földre, tehát Grönland államé, mivel egyébként nincs gazdája.

- Ahány szó, annyi tévedés - protestált Xirdal egyre növekvő heveséssel. - Mindenekelőtt a meteor nem Grönland földjén esett le, hanem az én birtokomon, mivel ezt a földet készpénzért nekem adta el Grönland. Másrészt a meteoroknak igenis van gazdája, s az én vagyok.

- Ön.

- Úgy van. Én.

- Milyen címen?

- Minden elképzelhető címen, drága jó uram. Nélkülem a meteor még mindig a világűrben keringene, ahová ön, akármilyen képviselő és delegátus, soha érte nem tudna menni. Hogyne lenne az az enyém, mikor nálam van és én kényszerítettem rá, hogy leessen.

- Azt mondja?... - szólt nagy zavarban Schnack úr.

- Azt mondom, hogy igenis én kényszerítettem a leesésre. Egyébként gondom volt rá, hogy tudassam erről a Nemzetközi Konferenciát, amely, ha jól tudom, Washingtonban gyűlt össze. Feltételezem, hogy a táviratom vétele után abba is hagyta munkáját.

Schnack úr kételkedve nézte a beszélőt. Bolond volt az, vagy tréfált?

- Uram - felelte - én részt vettem azon a Nemzetközi Konferencián, s elárulhatom önnek, hogy még akkor is ülésezett, mikor eljöttem Washingtonból. Másrészt arról is biztosíthatom önt, hogy semmi tudomásom sincs arról a táviratról, amiről beszél.

Schnack úr az igazat mondta. Kissé nagyothalló léte egyetlen szót sem hallott abból a táviratból, amelyet a világ minden parlamentjének bevett szokása szerint, a társalgás lármája közepette olvastak fel.

- Már pedig elküldtem! - erősítette Xirdal Zephyrin, aki már kezdett kijönni a sodrából. - Eljutott-e a rendeltetési helyére vagy nem, az semmit sem változtat az én jogaimon.

- Az ön jogain?... - pattant fel Schnack úr, akit szintén kezdett kihozni a sodrából ez a beszélgetés. - Egészen komolyan mer ön igényeket támasztani erre a meteorra?

- Ugyan, majd szégyellem magam! - szólt gúnyosan Xirdal.

- A hat billió frankos meteorra?

- És aztán?... Ha háromezer millió billió trillió lenne az értéke, az sem változtatna a dolgon, hogy az enyém.

- Az öné!... Igazán mulatságos!... Hogy egyetlen embernek több aranya legyen, mint az egész világnak együttvéve!... Nem, azt nem lehet túrni!

- Nem tudom, hogy el lehet-e túrni, vagy nem lehet túrni, nem tudok semmi egyebet, mint-hogy a meteor az enyém! - ordította dühösen Xirdal Zephyrin.

- Majd meglátjuk! - végezte be a vitát Schnack úr száraz hangon. - Jelen pillanatban mégis el kell túrnie, hogy folytassuk az utunkat.

Így szólt a delegátus, aztán könnyedén kalapjához nyúlt, s a bennszülött vezető megindult az intésére, Schnack úr nyomába lépett, s a háromezer turista pedig megindult utána.

Xirdal Zephyrin földbe gyökerezett lábbal bámulta az előtte elvonuló tömeget, amely egyáltalán nem törődött többé vele! Engedelme nélkül berontani hozzá, s úgy viselkedni ott, mint valami meghódított földön! Kétségbe vonni a jogait! Ez igazán túlment minden határon...

De hát semmit sem lehetett tenni a nagy tömeggel szemben. Ezért aztán, mikor az utolsó idegen is elhaladt előtte, nem maradt más hátra a számára, minthogy visszavonuljon a kalibába. De ha le is volt győzve, nem volt meggyőzve, s ezért szabadjára engedte a felgyülemlett epéjét.

- Utálatos dolog... utálatos dolog! - jelentette ki és úgy lengette a karját, mint egy szemafor.

A tömeg közben sietett a vezetője után, aki aztán megállott a sziget csücskén. Tovább nem lehetett menni.

Schnack úr és Wharf, a csillagász legelől voltak, utánuk következett Dean Forsyth és Hudelson doktor, Francis Gordon és Jenny, Omikron, Seth Stanfort és Arcadia Walker, aztán a kíváncsiak egész sokasága, kiket a kis hajóraj szállított partra a Baffin-tenger emez elhagyott partvidékén.

Úgy van, nem lehetett tovább menni.

A hőség elviselhetetlen volt, egyetlen lépést sem tudtak tovább tenni.

Egyébként felesleges is volt a továbbmenés. Az aranygolyó előttük volt alig négyszáz méternyire az öböl túlsó partján, s mindenki szemügyre vehette, mint egy órával azelőtt Lecoer és Xirdal Zephyrin. Már nem ragyogott olyan vakító fényességgel, mint amikor még a levegőben volt, de azért még mindig olyan fényes volt, hogy alig bírta el a szem. Végeredményben, amint hozzáférhetetlen volt, míg a levegőben volt, úgy hozzáférhetetlen maradt most is, mikor már a földre került.

Azon a helyen, ahol a meteor feküdt, a part fennsíkot alkotott, olyan sziklatömböt, amit *unalek*-nek neveznek a bennszülöttek nyelvén. A nyílt tenger felé lejtett, s függőleges sziklafalban végződött, amely körülbelül harmincméternyire állott ki a víz színe fölött. Ennek a fennsíkknak a szélére esett a meteor. Ha csak pár méterrel arrébb esik, eltűnik abban a mélységben, mely a sziklafal alatt tátongott.

- Igen! - mondta önkéntelenül is Francis Gordon. - Húsz lépés és most lent van a víz fenekén...

- Ahonnan nem egykönnyen lehetne kiemelni - tette hozzá Arcadia Walker.

- Nos, Schnack úr még nem vette birtokába - jegyezte meg Seth Stanfort. - Majd ha elhelyezték a grönlandi páncélszekrényben...

Előbb vagy utóbb mégis úgy kell lennie. Most már csak a türelem kérdése volt a többi. Meg kell várni, amíg lehül, ami nem is tarthat túl soká, mert a sarki tél hamar itt lesz.

Dean Forsyth és Sydney Hudelson ott álltak mozdulatlanul, mintegy hipnotizálva annak az aranytömegnek láttán, amely szinte sütötte a szemüket. Mind a ketten megpróbálkoztak, hogy még közelebb menjenek, de mind a kettőnek vissza kellett jönnie, még Omikronnak is, aki csaknem roastbeaffé sült. Négy száz lépésnyire a meteortól ötven fok Celsius volt a hőmérséklet, s a belőle kisugárzó hő csaknem lehetetlenné tette a levegő belélegzését.

- Végül is... itt van... itt fekszik a szigeten... Nem a tenger fenekén... nem veszett el a világ számára... a szerencse Grönland kezébe juttatta,... Várni kell... csak várni kell...

Ezt hajtogatta a tömeg, amelyet megállított útjában a szikla fokáról sugárzó elviselhetetlen hőség.

Igen, várni... De meddig?

A meteor kihűlése eltarthat egy hónapig, két hónapig is... Ily hatalmas tömegű, s ily magas hőfokra hevült fém nagyon sokáig maradhat izzó állapotban... Ezt már tapasztalták más, összehasonlíthatatlanul kisebb meteoroknál is.

Három óra telt el és senki sem gondolt arra, hogy elmozduljon a helyről. Meg akarták várni, amíg annyira lehül a meteor, hogy a közelébe lehet jutni? Csakhogy ez nem következik be sem ma, sem holnap, sem holnapután! Ha nem akartak sátrakat felverni és élelmiszereket idehozni, akkor vissza kellett menni a hajókhoz.

- Mit gondol Stanfort úr? - mondta Arcadia Walker. - Néhány óra elég ahhoz, hogy kihűljön ez az izzó tömb?

- Sem néhány óra, sem néhány nap - felelte Stanfort.

- Akkor én bizony visszatérek az Oregonra, s majd később jövök el újra.

- Tökéletesen igaza van - mondta Seth Stanfort -, a magam részéről követem a példát, s megyek a Mozikra. Az ebéd ideje, azt hiszem, itt van már régen.

Ez volt a legokosabb, s az okosabbak el is mentek. Csak Forsyth urat és Hudelson doktort nem tudták Francis és Jenny megmozdítani. Hiába szállingóztak haza a turisták, hiába tért vissza utolsónak még Schnack úr is Upernivikbe, a két hóbortos csillagász csökönyösen ott akart maradni szemben a meteorjukkal.

- Gyerünk már papa! - kérte tized ízben Jenny délután két óra tájban.

Feleletképpen Hudelson doktor tíz lépést tett - előre. Természetesen kénytelen volt gyorsan vissza is fordulni. Olyan volt, mintha valami olvasztókemence szája felé akart volna közeledni! Forsyth úr, aki azonnal utána indult, szintén kénytelen volt gyorsan visszavonulni.

- Nézze bácsi - szólt Francis Gordon -, nézze Hudelson úr, itt az ideje, hogy visszatérjünk a hajóra... Az ördögbe is, a meteor most már nem szökik meg. Abból, ha felfalják a szemükkel, a gyomruk még nem lakik jól.

Hiába volt minden.

Csak estére egyeztek bele Dean Forsyth és Hudelson doktor az éhség és a kimerültség hatása alatt, hogy hazafelé induljanak és másnapra jöjjenek vissza.

S vissza is jöttek a kora hajnali órákban, de most a grönlandi haderő képviselőjében már ötven fegyveres katona zárta el előlük az utat, biztosítva a rendet az értékes meteor környezetére.

Ki ellen léptette életbe ezt az elővigyázati intézkedést a grönlandi kormány?

Xirdal Zephyrin ellen?

Ebben az esetben az ötven ember valóban elegendő volt, annál is inkább, mert a meteor egy-magában is eléggé tudott védekezni. Az elviselhetetlen forrósága a legmerészebb embert is tisztas távolság betartására kényszerítette. Előző nap óta egy méterrel lehetett közelebb menni hozzája. Ha így megy, akkor hónapokig és hónapokig kell Schnack úrnak várakoznia, amíg valósággal lefoglalhatja a kincset Grönland nevében.

Mindegy volt, a kincset őrizetbe vették.

Amikor ötezerhét-száznyolcvannyolc milliárdról van szó, akkor az ember sohasem lehet elég óvatos.

Schnack úr kérésére a horgonyzó hajók egyike elindult, hogy megsürgönyözze az egész világnak a nagy újságot. Így tehát negyvennyolc órán belül az egész világ tudni fog róla. Nem veszélyeztette ez Lecoeur bankár terveit? Semmi esetre sem. Az Atlantic huszonnégy órával előbb indult útnak, s mivel sokkal gyorsabb járatú is volt, mint a többi hajó, a bankár körülbelül harminchat órai előnyben volt, ami bőven elegendő a pénzügyi spekuláció végrehajtására.

Ha a grönlandi kormány biztonságban érezte magát az ötven fegyveres őr kirendelésével, még jobban meg lehetett nyugodva, amikor ugyanannak a napnak a délutánján megállapíthatta, hogy ötven helyett hetven fegyveres katona őrzi már a kincset!

Déltájban egy cirkáló vetett horgonyt Upernivik előtt. Az árbocán az Amerikai Egyesült Államok csillagos lobogója lengett. Alig ért a horgonya a fenékre, húsz tengerészt szállított a partra egy midshipman parancsnoksága alatt, akik tábort is ütöttek a meteor közelében.

Schnack úr nagyon vegyes érzelmekkel fogadta az őrségének ezt a megszorodását. Habár csak örvendhetett annak, hogy ily nagy buzgalommal őrzik a drága meteort, másrésről a fegyveres amerikaiak partraszállása komoly aggodalommal töltötte el. A midshipman, akitől felvilágosítást kért, semmit sem tudott mondani. Ő csak teljesítette a kapott parancsot, egyébbel nem törődött.

Schnack úr tehát elhatározta, hogy tiltakozás céljából megjelenik másnap a cirkáló fedélzetén, de mikor véghez akarta vinni a tervét, egyszerre dupla feladat előtt találta magát.

Az éjszaka folyamán még egy cirkáló érkezett, ezúttal egy angol hadihajó. A parancsnok amint megtudta, hogy a meteor leesése bekövetkezett, mint amerikai kollégája, ő is partra szállított húsz embert, akik egy második midshipman parancsnoksága alatt gyors léptekkel igyekeztek a sziget északnyugati része irányában.

Schnack úr el volt keseredve.

Mit jelentett ez?

S a zavar a nőtön-nőtt, amint az idő tovább folyt. Délután egy harmadik cirkálót jeleztek háromszínű zászlóval és két órával később húsz francia matróz indult egy tengerészcadét vezetésével a meteor őrizetére.

A helyzet egyre jobban bonyolódott, s ez még nem is volt minden. A 21-ről 22-ikére virradó éjszaka negyediknek egy orosz cirkáló jelent meg, aztán 22-ikén egymásután jött a japán, az olasz és a német. Másnap, 23-ikán az argentinai és a spanyol cirkáló alig előzte meg valamivel a chileit, amelyet gyors egymásutánban követett még kettő, a portugál és a hollandiai.

Augusztus 25-ikén tizenhat hadihajó alkotott nemzetközi őrseget Upernivik előtt, amilyenhez hasonlót soha életükben nem láttak a grönlandiak. Az Atlantic szerényen húzódott meg visszatérte után közöttük. S a cirkálók valamennyije partra tette a maga húsz emberét egy tiszt parancsnoksága alatt, úgyhogy háromszázhusz tengerész és tizenhat tiszt árasztotta el azt a földet, amit minden vitézsége dacára sem igen védhetett volna meg az az ötven darab grönlandi.

Minden hajó újabb és újabb híreket hozott, s ezek a hírek, a hatásuk alapján ítélve, nem voltak túlságosan kielégítőek. Valamennyien megegyeztek abban, hogy a Nemzetközi Konferencia még mindig együtt van Washingtonban, s azt is egybehangzóan megerősítették, hogy már csak „pro forma” üléseznek. Eddig a diplomáciáé volt a szó, s ezután, tették hozzá bizalmasan, az ágyukat illeti meg. Máris fontos tanácskozások folynak az államok között és az ellentétek meglehetősen nagyok.

Abban a mértékben, ahogy a hajók szaporodtak, egyre nyugtalanítóbbak lettek a hírek is. Semmi bizonyosat sem lehetett tudni, s ezért egyre több rémhír kezdett keringeni, s az egyes megszálló csapatok közt napról napra nagyobb lett a feszültség.

Ha az amerikai parancsnok kezdetben meg is hívta asztalához angol kollégáját, és ez udvariasságból viszonzta is a meghívást, s a francia parancsnokot is vendégül látta, végül minden nemzetközi udvariaskodás megszűnt. Most mindenki elzárkózott, s várta, hogy honnan fúj a szél, amelynek már első fuvallata is vihart sejtetett.

Xirdal Zephyrin mérge eközben semmit sem csillapodott. Lecoeur befogta fülét a szakadatlan szemrehányásai elől, de hiába próbálta józan belátásra bírni.

- Meg kell értened, kedves Zephyrin - mondta -, hogy igaza van Schnack úrnak és elképzelhetetlen, hogy egyetlen embernek adják oda ezt a kolosszális kincset. Természetes tehát, hogy közbelépnek. De bízd csak rám a dolgot. Ha elmúlt az első izgalom, akkor majd közbelépek az érdekedben és feltétlen bizonyosnak tartom, hogy az igényeidet a legnagyobb mértékben tiszteletben is fogják tartani. Valamit kétségtelenül kapunk.

- Valamit? - kiáltott fel Xirdal. - Füttyölök arra a valamire! Mit kezdjek én azzal az arannyal? Egyáltalán minek nekem az az arany? Van nekem rá szükségem?

- Hát akkor - vetette közbe Lecoeur -, miért dühöngsz tulajdonképpen?

- Mert a meteor az enyém és felháborít, hogy el akarják venni tőlem. Nem, ezt nem fogom eltérni semmi áron!

- Mit tehetsz az egész világ ellen, szegény Zephyrinem?

- Ha már tudnám, akkor nem sokat gondolkodnék rajta. De hát türelem!... Amikor ez a delegátus, vagy micsoda kijelentette, hogy lefoglalja a meteoromat, az utálatos volt. Mit mondjon rá az ember?... Ma aztán, ahány ország, annyi rabló! Nem is szólva arról, hogy amint már is beszélnek róla, végül egymás közt is össze fognak verekedni érte. Az ördögbe is, miért nem hagytam békén ezt az átkozott meteort? Mit akartam vele? Érdekes kísérletnek tartottam, ez az egész... De ha tudtam volna!... Szegény ördögök, akiknek nincs tíz fillér a zsebükben és milliárdokért kell majd verekedniük!... Akármit is mondjon, ez utálatos!

Xirdal megmaradt ennél az álláspontjánál.

Mindenesetre igazságtalan volt, amikor Schnack úrra haragudott. A szerencsétlen delegátus igazán úgy került a dologba, ahogyan Pilátus a krédóba. A népek behatolása a grönlandi földre máris nagyon motoszkált a fejében és bizony csöppet sem látta ezekután hazája szempontjából biztosítottnak a kincset. De hát mit tegyen? Visszakergethette volna a tengerbe ötven emberével a háromszázhusz idegen tengerészt és tüzért? Egyszerűen elsüllyeszthette volna azt a tizenhat páncélóriást a kikötő előtt?

Nyilvánvaló, hogy nem. Bizony nem tehetett semmit. Amit meg tudott tenni, az csak annyiban állott, hogy tiltakozott a kormánya nevében a nemzeti terület megsértése ellen.

Egy ízben az angol és francia parancsnokok, mint egyszerű kíváncsiak, leszállottak a hajóról, hogy megnézzék az aranygolyót, Schnack úr felhasználta az alkalmat és magyarázatot kért tőlük és hivatalosan tiltakozott, habár a diplomáciai formaságok keretén belül is, de azért meglehetősen hevességgel.

Az angol parancsnok válaszolt neki. Az mondom, hogy Schnack úrnak nincs oka az izgalomra. A cirkálók parancsnokai egyszerűen engedelmességek az admirálisok parancsának. Nem tartozik rájuk, hogy vitatkozzanak, megtárgyalják a parancsokat, ők csak véghezviszik azokat. Mindenesetre az a véleményük, hogy ennek a nemzetközi megszállásnak nincs egyéb célja, mint a rendfenntartás, mire feltétlenül szükség is van a kíváncsiak ideseregltő nagy tömegére való tekintettel, amely a jövőben csak még nagyobb lesz. Egyébként Schnack úr teljesen megnyugodhat. A kérdést még tanulmányozzák és végül mindenkinek a jogát a legnagyobb mértékben tiszteletben fogják tartani.

- Teljesen úgy van - erősítette meg a francia parancsnok.

- Mivel mindenkinek jogát respektálják, talán az enyémet is meg fogják védeni! - kiáltott fel hirtelen egy úr, aki minden további nélkül belekeveredett a társalgásba.

- Kihez van szerencsém? - kérdezte a parancsnok.

- Dean Forsyth csillagász vagyok, Whastonból, a tulajdonképpeni apja, és törvényes tulajdonosa a meteornak! - jelentette ki nagy fontosán a kérdező, miközben Schnack úr könnyedén vállat vont.

- Ah, nagyon szép, nagyon szép! - felelt a parancsnok. - Nagyon jól ismerem a maga nevét, Forsyth úr... És természetes is, hogy ha vannak igényei, akkor módot adnak majd azok érvényesítésére.

- Igényei?... - szólt közbe egy második gentleman. - Mit mondjak akkor én az enyémeiről? Én, én magam, doktor Sydney Hudelson, én egyedül voltam az első, aki felhívtam a világ figyelmét az új meteorra!

- Ön?... - tiltakozott Dean Forsyth hirtelen felpattanva, mintha vipera csípte volna meg.

- Én!

- Egy külvárosi kuruzsló akar magának tulajdonítani egy ilyen felfedezést?

- Ahogyan egy olyan vízfejű, mint maga!

- Szélhámos, aki azt sem tudja, melyik végén kell a távcsőbe nézni!

- Bohóc, aki sohasem látott távcsövet!

- Én, szélhámos?

- Én, kuruzsló?

- Azért nem vagyok annyira ostoba, hogy ne tudjak leleplezni egy ilyen csalót!
- Én is vagyok olyan ügyes, hogy a körmire koppintsak a tolvajnak!
- Ez már sok! - ordított Dean Forsyth tajtékzó dühvel, rekedten. - Vigyázzon magára!

A két vetélytárs összeszorított ököllel, villogó szemmel fenyegette egymást és a jelenetnek minden bizonyára nagyon csúf vége lett volna, ha Francis és Jenny nem vetik közbe magukat.

- Bácsi!... - kiáltott Francis lefogva Dean Forsyth urat.
- Papa!... Kérlek, papa!... - könyörgött Jenny síró hangon.
- Ki ez a két ördögös? - kérdezte Xirdal Zephyrin Seth Stanforttól, aki véletlenül melléje került, mikor végignézte a tragikomikus jelenetet.

Utazások alatt rendszerint könnyen köt ismeretségeket az ember. Seth Stanfort készségesen felelt a kérdésre, amelyet vadidegen ember intézett hozzá.

- Ön még nem hallott soha Dean Forsythról és Hudelson doktorról?
- A két whastoni műkedvelő csillagászról?
- Igen, róluk.
- Akik felfedezték azt a meteort, amely itt esett a földre!
- Ők azok.
- Nos, és miért veszekednek ilyen rettenetesen?
- Nem tudnak megegyezni abban, hogy kié legyen a felfedezés elsőse.

Xirdal Zephyrin megvetően vont vállat.

- Szép kis história! - mondta.
- S mindketten maguknak is követelik a meteort - folytatta Seth Stanfort.
- Azon a címen, hogy véletlenül meglátták az égen?
- Csakis!
- Hiányzik egy kerekük - jelentette ki Xirdal Zephyrin. - No és mi közük a dologhoz ott annak a fiatal lánynak és fiatal embernek?

Seth Stanfort készségesen adta meg a felvilágosítást a helyzetről. Elmesélte, hogy milyen körülmények kényszerítették a két jegyest az esküvőjük elhalasztására, s hogy milyen engesz-
telhetetlen kölcsönös gyűlölet szakítja szét őket egymástól.

Xirdal Zephyrin egészen elkábult.

Azzal az arccal nézte Dean Forsyht, akit Francis Gordon tartott vissza és Hudelson doktort, akit a leánya ölelt át gyöngé karjaival, amivel a tüneményeket szokta megfigyelni.

Mikor Seth Stanfort befejezte a történetet, Xirdal Zephyrin, anélkül, hogy megköszönte volna neki a szívességet, hangosan felkiáltott:

- Most már igazán elég! - s azzal gyors léptekkel eltávozott.

Stanfort flegmán nézett utána ennek a hóbortos alaknak, aztán visszatért Arcadia Walkerhez, akit a párbeszéd alatt kivételesen magára hagyott.

Xirdal Zephyrin magánkívül volt. Brutális kézzel tépte fel a kunyhójuk ajtaját:

- Nahát kedves bácsi! - mondta Lecoeur bankárnak, aki ijedten ugrott fel a hirtelen ajtónyitásra -, kijelentem önnek, hogy ez már nagyon utálatos!

- Mi baj van már megint? - kérdezte Lecoeur bankár.

- A meteor, mindig az az átkozott meteor, hogy a fene megenné!

- Mit csinált a meteor?

- Azon az úton van, hogy szerencsétlenséget hoz az egész világra. Meg sem lehet számolni a gáztetteit. Nem elégedett meg azzal, hogy tolvajokat csinált az egész emberiségből, tűzbe-
vérbe akarja borítani az egész világot, mindenütt egyenletlenséget szítva. Még az sem minden. Most már a házasságokat is megghiúsítja... Menjen bácsikám nézze meg azt a szegény menyasszonyt, s igazat ad nekem... Úgy sír, mint a záporosó... Mindez pedig egyszóval határozottan nagyon utálatos.

- Micsoda házasságról beszélsz? Ki az a menyasszony? Mit jelent ez az újabb szeszélyed? - kérdezte Lecoeur bankár.

Xirdal Zephyrin méltóságán alulinak tartotta, hogy feleljen.

- Igen, nagyon utálatos! - jelentette ki teljes határozottsággal. - Na de hát ez nem megy így tovább! Majd én rendet csinállok.

- Micsoda ostobaságot akarsz elkövetni, Zephyrin?

- Ördögösség nem lesz benne. Egyszerűen a vízbe csúsztatom a meteort.

Lecoeur bankár egyetlen szökkenéssel talpra ugrott. Az arca viaszsárga lett az izgalomtól, ami csaknem megállította a szíve verését. Egyetlen pillanatra sem bízott abban, hogy Xirdal Zephyrinből csak a méreg beszél és hogy csak fenyegetőzik olyasmivel, amit nem is tud véghezvinni. Már elég bizonyítékát adta a képességeinek, tőle mindent el lehetett várni.

- Ezt nem fogod megtenni, Zephyrin! - kiáltott Lecoeur.

- Megteszem, bizony, semmi sem tarthat vissza tőle. Nekem már elegendő van belőle és most már egyetlen pillanatig sem halasztom tovább a dolgot.

- Te szerencsétlen, hát nem gondolsz arra, hogy...

Lecoeur bankár hirtelen félbeszakította a mondatot. Lángeszű, meglepő ötlete támadt, amely mint a villám járta át agyát. A pénzügyek nagy hadvezérének pár pillanat alatt sikerült felismerni a dolgok jó és rossz oldalait.

- Rajta tehát!... - mormogta maga elé.

Még egyszer végiggondolta a dolgot és megbizonyosodott terve helyes voltáról. Erre Xirdal Zephyrinhez fordult:

- Nem mondok ellent - szólt határozott hangon, mint olyan ember, akinek sürgős a dolga, s a percek hosszabbak az óráknál. - A vízbe akarod csúsztatni a meteort? Legyen. Csak arra kérlek, hogy előbb engedj a számomra néhány napi időt.

- Arra kénytelen is vagyok - felelte Xirdal. - A készülékemet át kell alakítanom, hogy erre a célra is használhassam. Az átalakítás eltart öt-hat napig.

- Vagyis szeptember 4-éig van még időnk.

- Úgy van.

- Helyes - szólt Lecoeur bankár, s azonnal elindult gyors léptekkel Upernivik felé, miközben keresztfia mindjárt hozzá is látott a munkához.

Lecoeur minden idővesztegetés nélkül az Atlantic fedélzetére vitette magát, amelynek a kéménye erre azonnal fekete füstfelhőt kezdett okádni. Két órával később már fel is szedte a horgonyát és teljes gőzzel indult el, hogy rövidesen eltűnjön a látóhatár szélén.

Mint minden zseniális dolog, úgy Lecoeur bankár terve is végtelenül egyszerű volt.

Két lehetőség állott előtte: feljelenteni a keresztfia tervét a nemzetközi őrségnek és így megakadályozza, hogy véghezvihesse a terveit, vagy pedig szabadjára engedi a dolgok folyását. Lecoeur bankár az utóbbit választotta.

Az első esetben magától értetődően megfelelő jutalomra számíthatott az érdekelt hatalmak részéről, s kétségtelenül megkapta volna az ekképpen megmentett kincsnek egy részét. De mekkora részét? Valószínűleg nevetségesen kis részét, s ezt még jelentéktelenebbé teszi majd az arany értéktelenedése, mely természetesen bekövetkezik a rengeteg mennyiségű arany forgalomba jöttére.

Míg viszont, ha hallgat, akkor nemcsak megmenti a világot attól a sok bajtól és kalamitástól, mit ez a gonosz aranytömb hoz rá, mint valami pusztító vihar, hanem ő maga is kikerül minden kellemetlenséget és ezzel együtt óriási előnyt is biztosít magának.

Ha csak öt nappal előbb is tudja a titkot, könnyű volt annak a kiaknázása.

Ebből a célból elég volt elküldenie az Atlanticot egy újabb távirattal, amelyből a megfejtése után ezt olvassák ki majd a rue Drouton.

„Szenzációs esemény várható. Vásároljatok aranybányát korlátlan mennyiségben, készpénzért!”

Ezt a rendelkezést pontosan követni fogják. A meteor leesése minden bizonyára már nyilvánosságra jutott, s az aranybányák részvényeinek úgyszólván zérusra kellett leszállaniuk. Minden kétség nélkül egészen jelentéktelen összegekért kínálják őket, s így sem akad rá vevő... S ezzel szemben, micsoda meglepetés lesz, mikor megtudják a história végét! Mily gyorsan emelkednek ismét a részvények, s mily hamar elérik a régi árfolyamukat a szerencsés vásárló hatalmas nyereségére!

Mindjárt elárulhatjuk, hogy Lecoeur bankár nagyon helyesen számított. A táviratot kikézbésítették a rue Droutra s még aznap pontosan elintézték a börzén a megbízatást. A Lecoeur bankház készpénzért, határidőre megvett minden aranyrészvényt, s másnap folytatta tovább a vásárlást.

Milyen bőséges aratást gyűjtött be ezen a két napon. A kisebb bányák részvényeit alig pár fillérért, az egykor virágzó hatalmas bányákét két-három frankért, a legnagyobbakat tíztizenkét frankért lehetett kapni, s a bankház válogatás nélkül mindent összevásárolt.

Negyvennyolc óra alatt a világ valamennyi tőzsdéjén elterjedt ezeknek a vásárlásoknak a híre, s bizonyos csodálkozást keltett mindenütt. A komoly Lecoeur Bank, amelynek jó szimatja közismert volt, nem cselekedhetett minden ok nélkül, mikor így ráfeküdt egy bizonyos fajta papírra. Valaminek kellett a háttérben lappangania. Mindenkinék ez volt a meggyőződése és az árfolyamokat csakhamar fel is verték magasabbra.

Késő volt. A manőver már sikerült. Már Robert Lecoeur birtokában volt több mint fele a föld aranytermelésének.

Mialatt ezek a dolgok lejátszódtak Párizsban, Xirdal Zephyrin hozzálátott készüléke átalakításához azokkal a tartalék alkatrészekkel, amiket bölcsen magával hozott. A belsejében sodronyokat szerelt fel, amelyek bonyolult körökben keresztetkértek egymást, kívülről két új fémtükröt alkalmazott, s azok gyújtópontjába különös alakú ampullákat erősített. A bejelentett időpontra, szeptember 3-ára minden elkészült és Xirdal Zephyrin kijelentette, hogy megkezdheti a munkát.

A keresztapjának jelenléte kivételesen igazi hallgatóságot jelentett a számára, s így kedvező alkalma akadt, hogy szónoki tehetségét ragyogtassa. Nem is mulasztotta ezt el.

- Ebben a gépben - mondta, amint bekapcsolta az elektromos áramot - semmi titokzatosság, vagy boszorkányság nincsen. Nem egyéb mint az átalakulás egy szerve. Az elektromos energiát a rendes alakban adja vissza. Az az ampulla, amit itt lát, s amely most úgy kezd forogni, mintha megbolondult volna, ugyanaz, amely a meteor leejtésében közreműködött. Annak a tükröknek a segítségével, melynek gyújtópontjában van, különleges természetű sugarakat sugároz ki a mindenségbe, amelyet én semleges helikoidális sugaraknak neveztem el. Amint a nevükből sejteni lehet, csavarszerű mozgással terjednek tova. A legfontosabb tulajdonságuk az, hogy nagy erővel eltaszítanak minden anyagi testet, amivel érintkezésbe kerülnek. A csavarodásaik olyan üres hengert alkotnak, amelynek belsejében sem levegő, sem egyéb anyag nincsen, vagyis ennek a hengernek a belsejében a szó szoros értelmében *semmi* sincs. Értse meg jól ennek a szónak a jelentését: semmi! Tudja meg, hogy mindenütt, az egész világon, van *valami*, csak ebben a hengerben, amely egy pillanat alatt keresztül fürja magát a légkörön, egyedül ebben nincs SEMMI az egész világegyetemben. Ez az egyedüli hely, amiben *tökéletes űr* van, olyan kapu, amelyen keresztül gyors áramlással ömlik ki az elpusztíthatatlan energia, mit a Föld tart vissza börtönében, s mit az anyagok tartalmaznak összesűrítve magukban. Az én feladatom az akadály megszüntetése.

Lecoeur bankár teljes figyelemmel követte az érdekes magyarázatokat.

Xirdal Zephyrin tovább beszélt.

- A legnehezebb dolog a semleges helikoidális sugár hosszának a szabályozása. Ha ahhoz a tárgyhöz ér, amelyre hatást akarunk gyakorolni, eltaszítja, ahelyett, hogy vonzaná. Ezért tehát meg kell szünnie attól a tárgytól bizonyos távolságra, mégpedig a lehető legkisebb távolságra, hogy a felszabadult energia a közvetlen szomszédságában sugározzék ki.

- Csakhogy ha a meteort le akarod lökni, akkor taszítani kell és nem vonzani! - vetette közbe Lecoeur.

- Igen is, meg nem is - felelte Xirdal Zephyrin. - Figyeljen jól rám, bácsikám. Pontosan tudom a meteornak tőlünk való távolságát. Ez a távolság pontosan ötszázötvennégy méter és negyvennyolc centiméter. Ehhez mérten szabályozom a sugaraim hordtávolságát.

Beszéd közben Xirdal igazgatta az elektromos telep és a készülék közé beiktatott ellenállást.

- Úgy, megvan - mondta aztán. - Most a sugár három centiméternyire a meteor előtt szűnik meg az északnyugati görbülete mellett. A felszabadított energia erős sugárzással veszi körül ezt a helyet. Ez azonban egymagában aligha lehetne elegendő, hogy megmozdítsa ezt a hatalmas tömeget, ami méghozzá odatapadt a földhöz. Elővigyázatosságból még két egyéb segítő eszközt is gondoskodtam.

Xirdal benyúlt kezével a készülékbe, s a két új ampulla is azonnal megkezdte örült forgását.

- Amint látni való - folytatta tovább magyarázva -, ez az ampulla nem úgy forog, mint a másik. A hatása is más természetű, s a belőle származó kisugárzások is másfajta. Ha meg-

engedi, semleges egyenes sugaraknak nevezem el őket, hogy megkülönböztessem az előbbi-től. A hosszúságát nem kell szabályoznom. A végtelenségig elmennének láthatatlanul, ha nem irányítanám a meteor délnyugati oldalára, amely feltartóztatja. Nem tanácsolnám önnek, hogy elébe álljon, mert olyan hatalmas ütést kapna, amihez képest semmi egy bokszbajnok ökölcsapása. De hát térjünk vissza a tárgyra. Mik ezek az egyenes sugarak? Tulajdonképpen ugyanazok, mint a helikoidálisok, mint minden elektromos áram, mint a hang, mint a hő, mint maga a fény - az anyagi atomok tovahaladása a legfinomabb eloszlásukban. Fogalmat alkothat magának ezeknek az atomoknak a kicsinységéről, ha elárulom, hogy ebben a pillanatban az aranytömb oldalát másodpercenként hétszázötvenmillió atom bombázza. Hatalmas bombázás ez, mert a lövedékek kicsinységét pótolja a végtelen sokaságuk és a nagy sebességük. Ezt a bombázást hozzátéve a másik oldalra ható vonzáshoz, megfelelő eredményt nyerünk.

- Csakhogy a meteor meg sem mozdul - vetette ellen Lecoeur.

- Majd megmozdul - erősítette nyugodtan Xirdal Zephyrin. - Csak egy kis türelem. Egyébként ott van még valami, ami siettetheti a dolgokat. Ebből a harmadik reflektorból újabb lövedékeket bocsátok ki, amik nem a meteort magát találják, hanem a sziklát a tenger felől, melyen a meteor fekszik. Mindjárt meglátja, hogyan mállik szét apránként a szikla, s a meteor a Föld nehézkedésének segítségével elkezd csúszni a lejtőn.

Xirdal Zephyrin mégegyszer benyúlt a készülékbe. A harmadik ampulla is pörögni kezdett.

- Most aztán jól figyeljen! Azt hiszem, mindjárt nevethetünk.

HUSZADIK FEJEZET

Amelyet talán elégedetlenül olvasnak majd, de amelyet a szerző a történelmi igazság tiszteletben tartásával úgy írt meg, ahogyan egyszer a csillagászat évkönyveiben feljegyzik a történeteket.

Az egyes kiáltások egyetlen hatalmas kiáltássá, óriási bömböléssé olvadtak össze, amely a tömegből tört ki, az aranytömb első megremegésekor.

Minden tekintet oda irányult.

Mi történt?

Érzéki csalódás volt, vagy valóban megmozdult a meteor? Ha igen, mi volt az oka? A föld mintha lassanként meghajlott volna alatta, ami arra kellett hogy vezessen, hogy a kincs lecsúszik a mélységbe.

- Ez aztán igazán különös befejezése lenne a históriának, amely annyira megbolondította az egész világot - jegyezte meg Arcadia Walker.

- Olyan befejezés, ami nem is lenne a legrosszabb - felelte Seth Stanford.

- A legjobb lenne - tetézte a fokozást Francis Gordon.

S valóban nem tévedtek.

A meteor csúszott a tenger felé. A talaj egyre jobban engedett, s ha ez a mozgása tovább tart, akkor az aranytömbnek hamarosan a szikla szélére kellett csúsznia és belezuhannia a tenger mélységeibe.

A megrökönyödés általános volt, s az emberek egy része szidta a talajt, amely méltatlan erre az értékes kincsre. Milyen kár, hogy a meteor ide zuhant le és nem a grönlandi szárazföld megingathatatlan bazalt tömegeire, ahol nem lett volna lehetséges, hogy így kiessenek az emberi kapzsiság kezéből a milliárdok emez ezrei.

Igen, a meteor csúszott. Talán csak órák kérdése, sőt annál is kevesebb, percek kérdése, s a talaj egyszerre összeroppan a hatalmas súly alatt.

Mily szívszaggató kiáltást hallatott azonban a többiekkel együtt Schnack úr! Elmúlik hát ez a soha vissza nem térő alkalom, amely milliárdokat hozott volna hazájának!

Vége mindennek!

Vége Grönland polgárai gazdagságának!...

Ami Dean Forsytht és Hudelson doktort illeti, határozottan féltetni lehetett, hogy beleőrülnek. Kétségbeesve tárták ki karjaikat, kétségbeesve kiáltottak segítségért, mintha bárki is nyújthatott volna segílyt.

A meteor most határozottabban rándult meg, s ez elég volt ahhoz, hogy a nézők teljesen elveszítsék a fejüket. Hudelson doktor nem törődött többé semmilyen veszedelemmel, áttörte az örök korlátját, és rohanni kezdett az aranygolyó felé.

Nem jutott nagyon messzire. A fojtó forróságú levegőben alig százlépésnyi szaladás után tántorogni kezdett és élettelenül esett össze.

Dean Forsyth most meg lehetett volna elégedve. Vetélytársának szomorú vége egy csapásra eldöntötte volna a versengés eredményét. Forsyth úr azonban nemcsak szenvedélyes csillagász

volt, hanem elsősorban derék ember, s a baleseten megijedve azonnal megnyilvánult az igazi jó természete. A mesterségesen szított gyűlölet egyszerre elpárolgott belőle, mint ébredéskor a rossz álmok, és a szívében csak a jobb napok emléke maradt meg. Ezért aztán semmivel sem törődve, s egészen önkéntelenül - dicséretére legyen mondva! - ahelyett, hogy örvendezett volna ellenfelének halálán, bátran segítségére sietett veszélyben levő barátjának.

Sajnos az ereje gyengébb volt a bátorságánál. Alig ért Hudelson doktorig, alig tudta pár méterrel hátrább vonszolni az elszédült testet, maga is kifulladt az olvasztókemence hőségében, és leesett a földre a barátja mellé.

Szerencse, hogy Francis Gordon is utána rohant és Seth Stanfort sem habozott segítségükre sietni, ami ugyan kissé aggasztani is kezdte Arcadia Walkert.

- Seth!... Seth! - kiáltott rá önkéntelenül, mikor a veszedelemből látta rohanni egykori férjét.

Francis Gordon, Seth Stanfort s a többi pár bátrabb néző, kik csatlakoztak hozzájuk, a földön kúsztak előre, szájukban tartva zsebkendőjüket, hogy a forró levegőt kibírják. Végül sikerült is megközelíteni Dean Forsythot és Hudelson doktort. Felvették mind a kettőt és visszahozták arra a határra, amelynél tovább nem lehetett menni, ha az ember nem akart megsülni.

A könnyelműségük két áldozatát szerencsére idejekorán sikerült visszahozni. A gondos ápolás folytán csakhamar feleszméltek, de már csak a reményeik végleges rombadőlésének lehettek tanúi.

A meteor folytatta lassú csúszását, részben a lejtőn való lefelé haladásával, részben azért, hogy a talaj maga is egyre erősebben roppant össze alatta. A súlypontja folyton jobban közeledett a part széléhez, amelyen túl a szikla meredeken esett a tenger felé.

Az izgalomtól félig megőrült tömeg kiabálni kezdett a meteorra. Senki sem tudta, hogy mit csinál, és miért csinálja. Egyesek, köztük Seth Stanfort és Arcadia Walker a tengerpart felé szaladtak, hogy közelebbről láthassák a katasztrófa minden részletét.

Most még egy gyöngye reménysugár villant fel. Az aranytömb egy pillanatra megállott...

De csak egyetlen pillanatra! A következőben hatalmas roppanás reszketette meg a levegőt, a szikla engedett, s a meteor belefordult a tengerbe...

Ha a visszhang nem sokszorozta meg a tömeg nagy lármáját, ennek az volt az oka, hogy azonnal elnyomta azt egy hatalmas, minden mennydörgésnél erősebb pokoli robbanás. S ugyanabban a pillanatban olyan erős légáramlat zúgott át a szigeten, hogy a nézőket mind a földre döntötte.

A meteor felrobbant.

A víz behatolt az aranyszivacsnak ezernyi pórusába, csatornájába, s abban a pillanatban gőzzé is vált, mielőtt érintkezett az izzó fémmel. A meteor szétpukkadtt, mint a túlfűtött kazán. A törmelékei fülsiketítő zúgás, sivítás közben estek vissza a vízbe.

A tengert felforgatta a hatalmas robbanás. Rettenetes hullám gördült mennydörögve a part felé, s ellenállhatatlan erővel ömlött ki rája. Azok a vigyázatlanok, akik a part közelébe merészkedtek, most rémülten kezdtek elmenekülni onnan a magasabb helyekre.

Nem mindenkinek sikerült a menekvés. Arcadia Walkert hátraszorították a tolakodók, akiket vadállatokká változtatott a félelem, s ezért a hullám elborította és földhöz vágta őt. Ott feküdt, mikor a víz kezdett visszahömpölyögni a tenger felé.

Seth Stanfort azonban vigyázott rá. Habár alig volt reménye rá, hogy megmentheti, a maga életét is kockára téve, mégis a segítségére sietett, olyan körülmények közt, hogy az emberek már róla is lemondottak.

De nem! Seth Stanfortnak sikerült elérni a fiatalasszonyt, s a könyökével meg tudott támaszkodni egy kőben annyira, hogy a rettenetes erejű visszaömlő hullámok nem vitték magukkal őket. Most már egész sereg turista sietett segítségükre. Meg voltak mentve.

Seth Stanfort nem vesztette el öntudatát, de Arcadia Walker eszméletlenül feküdt karjaiban. Mikor aztán sikerült életre keltenie, az első szava ez volt egykori férjéhez:

- Abban a pillanatban, mikor éreztem, hogy meg vagyok mentve, tudtam, hogy ön mentett meg... - mondta és odanyújtotta kezét Stanfortnak a leghálásabb pillantással szemében.

A csodálatos meteor nem volt oly szerencsés, mint Arcadia Walker, s nem tudott megmenekülni a tengerből. Az emberek számára immár végképp hozzáférhetetlenül, a roncsai ott pihentek a tenger feneketlen mélységeiben. Ha talán nem is lett volna teljességgel lehetetlenség a legnagyobb erőfeszítések árán kiemelni a vízből ezt a hatalmas tömeget, most már le kellett tenni erről a reményről is. Az aranygolyó szétrobbant, s az apró szilánkok milliói nagy területen szóródtak szét. Schnack úr, Dean Forsyth és Hudelson doktor nem tudtak egyetlen szemernyit sem felfedezni belőlük a parton. Bizony, az ötezerhétyszáznyolcvannyolc milliárd az utolsó fillérig eltűnt. A rendkívüli meteorból nem maradt meg semmi.

UTOLSÓ FEJEZET

Amelyben a történet befejeződik, és az utolsó szó John Proth úré, a whastoni bíróé.

A kíváncsiságot kielégítették, s erre a tömegnek nem maradt egyéb dolga, mint hogy hazainduljon.

Kielégítették? Nem egészen bizonyos. Ez a végkifejtés alig érte meg az utazás fáradalmait és költségeit. Valóban sovány eredmény volt négyszáz lépésnyiről nézni a meteort, anélkül, hogy közelebb lehetett volna menni hozzá. Hiába, meg kellett ennyivel elégedniök.

Volt-e remény arra, hogy egy szép napon még elégtételt nyerhetnek? Megjelenik-e még egyszer egy hasonló aranymeteor az égen?

Nem. Ilyesmi csak egyszer szokott megtörténni.

Nem lehetetlen ugyan, hogy a világűrben még több ilyen aranytömb kering, de akkor is olyan kicsiny a valószínűsége annak, hogy a Föld vonzóerejének hatása alá jut egyikük vagy másikuk, hogy aligha számíthatunk erre.

S végeredményben jobb is így. Hat trilliónyi arany valóban egyszerre értéktelenné tenné ezt a drága fémeket, mely oly becses azok számára, akiknek nincs. Nem kell tehát sajnálnunk ennek a meteornak az elvesztését, amely talán nemcsak felforgatta volna az egész pénzügyi helyzetet, hanem háborúba is dönti az egész világot.

Természetesen azok, akik érdekelve voltak a dologban, nagyot csalatkoztak ezen a megoldáson. Mily bánattal szemlélték Dean Forsyth és Sydney Hudelson azt a helyet, ahol a meteor feküdt, s ahol szétrobbant! Kegyetlen dolog volt úgy menni haza, hogy egy szemernyit sem visznek magukkal az égi aranyból. Még akkorát sem, amiből egy nyakravaló tűt vagy kezelőgombot lehetett volna csináltatni, semmit, egyetlen grammnyit sem, amit emlékül őrizhettek volna meg - feltéve, hogy Schnack úr nem foglalja le azt is a hazája számára.

A két rivális a közös bánatban tökéletesen meg is feledkezett az egykori versengésükről. Lehetett ez másként? El lehetett volna képzelni, hogy Hudelson doktor haragudjék arra, aki oly nagylelkűen kockára tette életét, hogy megmentse őt? És másrészt nem emberi dolog-e az, hogy szeresse az ember azt, akiért majdnem maga is halálát lelte? A meteor eltűnése egyébként már magába véve is meghozta volna a kibékülést, mert hiszen miért vitatkoztak volna olyasmin, ami nem létezett többé?

Gondoltak erre, tudatában voltak elkésett nagylelkűségük semmiségének, amikor az újból felújított barátságuk első holdnegyedében kart karba öltve sétálgattak együtt?

- Bizony nagy kár! - mondta Hudelson doktor -, hogy elpusztult a Forsyth-féle meteor!

- A Hudelson-meteor - igazította helyre Dean Forsyth. - Mert a tied, kedves barátom, a tied.

- Egyáltalán nem! - protestált a doktor. - Te előbb figyelted meg, mint én.

- Ugyan kérlek! A legjobb bizonyíték az a felületesség, amivel a cincinnati obszervatóriummal tudattam a megfigyelésemet. Ahelyett, hogy - miként te - megmondtam volna, hogy ebben és ebben az órában, én úgy írtam, hogy ennyi és ennyi másodperc között. Nagy különbség!

A kitűnő doktor nem engedett az álláspontjából, s Dean Forsyth sem az övéből. Ebből újabb vitatkozás származott, de szerencsére nem olyan veszedelmes.

Ez a hirtelen hangulatváltozás annyira ment, hogy már mulatságos is volt. Aki azonban egyáltalán nem gondolt a kinevetésükre, az Francis Gordon volt, aki most ismét elismert jegyese lett Jenny Hudelsonnak. A két ifjú most duplán használta ki a sok vihar után a szép időt és lelkiismeretesen igyekeztek kipótolni az elmulasztott órákat.

Szeptember 4-ikén a hadihajók és a személyszállító gőzösök felszedték Upernivik előtt horgonyaikat, s elindultak a délibb szélességek felé. A sok kíváncsi kiránduló közül, akik oly nagy felfordulást csináltak pár napon át ezen a sarkvidéki szigeten, csak Robert Lecoeur és Xirdal Zephyrin maradt még ott, mert nekik meg kellett várniuk az Atlantic visszatértét. A yacht másnapra megérkezett. Lecoeur bankár és Xirdal Zephyrin azonnal be is szállottak, mert elegendő volt a ráadásul töltött huszonnégy órából.

A fakunyhójukat elvitte a nagy hullám, amely a meteor felrobbanása után elárasztotta a partot, s az éjszakát a szabad ég alatt kellett tölteniük a legsiralmasabb állapotban. A tenger nem elégedett meg azzal, hogy elvitte a házukat, hanem a csontjukig át is áztatta őket. A halvány napon csak alig tudtak félig-meddig is megszáradni, s még csak takarójuk sem volt, ami megvédte volna őket a sarki hidegtől a pár óráig tartó éjszaka alatt. A pusztulásban minden elveszett, a kunyhó egész berendezése, a csomagjaik, Xirdal Zephyrin műszerei, s minden. Vége volt a hűséges távcsőnek, amellyel annyszor figyelte meg a meteort, s ugyancsak vége volt a titokzatos készüléknek is, amivel a meteort a Földre való esésre tudta kényszeríteni.

Lecoeur bankár nem tudott belenyugodni ennek a csodálatos készüléknek az elpusztulásába. Xirdal azonban csak nevetett rajta. Mivel egyet már megszerkesztett, semmi nehézsége sem lehetett abban, hogy csináljon még egyet, jobbat, erősebbet.

Kétségtelen, hogy tudott is volna csinálni. Sajnos azonban, sohasem gondolt rá. A keresztapja hiába sürgette, hogy fogjon hozzá, ő szakadatlanul másnapra halasztgatta a dolgot, míg végül aztán előrehaladott aggkorában sírba vitte magával a titkot.

Le kell tehát mondanunk róla. A csodálatos gépezet örök időkre elveszett az emberiség számára, az elve ismeretlen marad, míg egy új Xirdal Zephyrin nem jelenik meg ismét a Földön...

Végeredményben Xirdal Zephyrin szegényebben jött haza Grönlandból, mint ahogyan odament. Nem szólva műszereiről, gazdag gardróbjáról, otthagya birtokát is, amit annál kevésbé lehetett volna értékesíteni, mert a nagyobb része tenger volt.

Ezzel ellentétben hány milliót nyert ezen az úton a keresztapja.

A milliók ott várták őt a rue Drouton, mikorra hazaért és ezek képezték alapját annak a mesés vagyonnak, ami a Lecoeur Bankot a világ leghatalmasabb bankházává tette.

S Xirdal Zephyrinnek nagy része volt ennek a kolosszális vagyonnak a keletkezésében. Lecoeur bankár most már nagyon jól tudta, hogy mire képes a keresztfia és értékesíteni is tudta a képességeit. A zseniális agyból származó valamennyi találmányt ettől kezdve a keresztapa hasznosította gyakorlati szempontból. S nem volt oka panaszkodni, mert az égi arany helyett a földi arany jelentékeny részét gyűjtötte össze így a páncélszekrényeiben.

Lecoeur bankár nem volt Shylock. Abból a vagyonból, amit az ő munkáján keresett, Xirdal Zephyrin is kivehette volna a maga részét, akár a nagyobbik részt is, ha akarta volna. Csak-hogy Xirdal, amikor ilyesmiről esett szó, olyan buta arcot vágott, hogy nem mertek többet beszélni a dologról. Pénz?... Arany?... Mit tudott volna csinálni vele? Teljesen megelégedett azzal, hogy időnként felvette azt a jelentéktelen összeget, ami a szükségleteit kielégítette. Élete végéig gyalog ment el mindig a bácsihoz és bankárjához ebből a célból és sohasem lett volna hajlandó elköltözni a hatodik emeletéről a rue Cassetten, s elválni Thibautnétól, a mészáros özvegyétől, aki élete utolsó napjáig takarított rá.

Hét nappal azután, hogy Lecoeur bankár megadta ama megbízatást a párizsi házának, a meteor végleges elvesztése köztudomásra jutott az egész világon. A francia cirkáló visszatérve Upemvikből leadta a hírt a legelső szemaforállomásnak, ahonnan rendkívüli gyorsasággal terjedt tova a világ minden részébe.

Az izgalom roppant nagy volt, az elképzelhető, de elég hamar le is csillapult. A megváltoztathatatlan tény fölött nem volt érdemes sokat gondolkodni. Az emberek rövid idő alatt visszatértek rendes kerékvágásukba és nem törődtek többé az ég vándorával, amely oly csúfos, mondhatjuk szánalmas véget ért.

Már akkor sem beszéltek többé róla, mikor szeptember 18-ikán a *Mozik* megérkezett Charlestonba.

Visszafelé jövet az eredeti utasok között egy olyan is partra szállt, aki az induláskor nem volt velük. Ez az utas Arcadia Walker volt, aki hosszabb ideig akart hálálkodni egykori férjének, s ezért lefoglalta azt a kabint, amelyet Schnack úr üresen hagyott.

Dél-Karolinától Virginiáig nem nagy a távolság, s egyébként is elég sok vonat közlekedik az Egyesült Államok e vidékén. Már másnap, szeptember 19-ikén megérkeztek Whastonba egyrésről Dean Forsyth, Francis, és Omikron, másrésről Sydney dr. és Jenny, az előbbieket az Erzsébet utcába, az utóbbiakat a Morris utcába.

Mindkét helyen türelmetlenül várták őket. Hudelsonné és másik lánya, Lou a whastoni pályaudvaron vártak, valamint a derék Mitz is, mikor a Charlestonból jövő vonatból leszálltak az utasok. S az utasokat mélyen meghatotta az a fogadtatás, amiben részesültek.

Francis Gordon átölelte jövődöbeli anyósát, s Forsyth úr is szívélyesen fogott kezét Hudelsonnéval, mintha semmi sem történt volna. Senki sem tett célzást sem a kínos napokra, csak Lou kisasszony, aki még mindig nyugtalankodott egy kicsit, s őszintén megkérdezte, amikor Forsyth úr nyakába ugrott:

- De most aztán igazán vége?

Igen, vége volt, s jó vége lett. Bizonyítéka ennek, hogy szeptember 30-ikán a Szent András templom minden harangja megkondult a virginiai város fölött.

Ragyogó vendégsereg előtt, amelyben a szülőkön és barátokon kívül jelen volt a város minden előkelősége, O' Garth tisztelendő úr összeadta Francis Gordont és Jenny Hudelsont, akik így elérték végre sok akadályon keresztül a boldogság révét.

Senki se kételkedjék benne, hogy ott volt-e Lou is az ünnepségen mint koszorúslány, bájosan az új ruhájában, mely már négy hónap óta készen várta ezt az alkalmat. És Mitz is ott volt, aki sírt és nevetett fiacskája boldogságától. Akinek csak tehetett, elárulta, hogy soha életében nem volt ennyire meghatva.

Csaknem ugyanabban az órában egy másik esküvő is volt, másutt, kevesebb pompával. Ez alkalommal nem lovon, nem gyalog és nem léghajón jöttek Seth Stanfort és Arcadia Walker, John Proth bíróhoz. Nem, most kényelmesen ültek egymás mellett a hintóban, s kart karba öltve lépték át most először a bíró házának küszöbét, hogy kevésbé fantasztikus körülmények közt mutassák be neki rendben levő papírjaikat.

A bíró elvégezte kötelességét és egybeadta még egyszer a már egyszer összeadott, aztán pár hét múlva szétválasztott házaspárt, s aztán udvariasan meghajolt előttük.

- Köszönöm, Proth úr - mondta Stanfortné.

- Isten önnel - tette hozzá Stanfort úr.

- Stanfort úr, asszonyom, Isten velük! - felelte John Proth, aki azonnal visszafordult, hogy tovább gondozza virágait.

Valami kétség azonban mégis mardosta a derék bölcs lelkét. A harmadik öntözőkannánál a keze hirtelen megállott, s nem locsolta tovább a szomjas gerániumokat.

- Isten velük?... - mormogta magában, s elgondolkodva állt meg a virágok között. - Azt hiszem, inkább azt kellett volna mondanom nekik, hogy - vizszontlátásra!

-&-